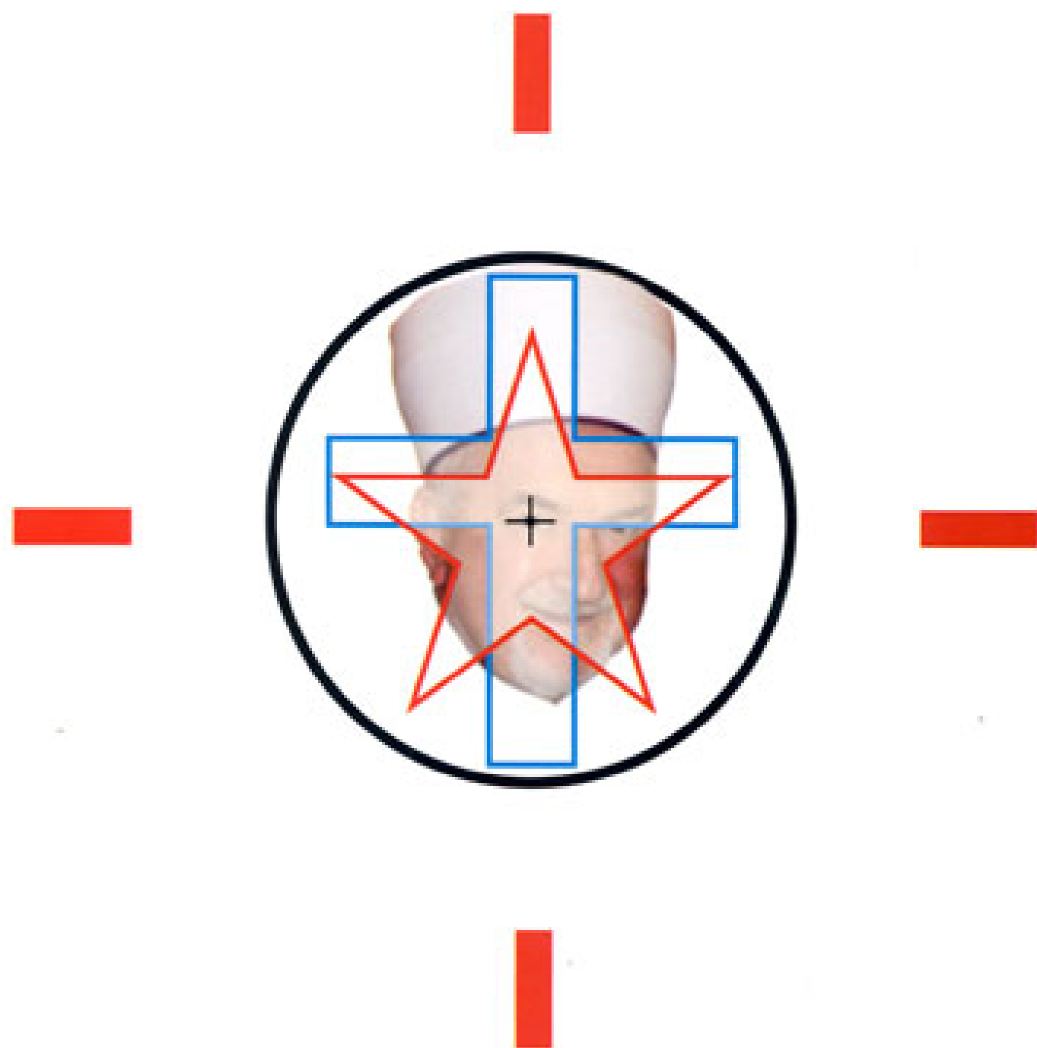
Fatmir Alispahić

REISOFOBIJA

Fatmir Alispahić

REISOFOBIJA

Selektivna analiza
tretmana reisu-l-uleme i islamskih vrijednosti
u dejtonskim medijima za period 2004. – 2009. godina

Izdaje i štampa
Offset d.o.o. Tuzla

Za izdavača i štampariju
Sadika Murić, direktor

Recenzenti
Džemaludin Latić
Muhamed Velić

Tehnički urednik
Adela Bajrić

Tiraž
2.000

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i Univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

28-726.1:929 Ceriæ M.
28-726.1:[316.744:323(497.6=163.4*3)

ALISPAHIĆ, Fatmir
Reisofobija : selektivna analiza tretmana reisu-l-uleme i islamskih vrijednosti u dejtonskim medijima za period 2004.-2009. godina / Fatmir Alispahić. - Tuzla : Off-set, 24 cm. 178 str.: ilustr. ; 24 cm

Bibliografske i druge bilješke uz tekst

ISBN 978-9958-658-92-1

COBISS.BH-ID 17948166

Fatmir Alispahić

R E I S O F O B I J A

Selektivna analiza
tretmana reisu-l-uleme i islamskih vrijednosti
u dejtonskim medijima
za period 2004. – 2009. godina

Tuzla, 2010.

Sadržaj

Uvod

Nikada ni o kome u povijesti i u današnjici Bosne i Hercegovine nije pisano tako obilno, i tako negativno, kao o reisu-l-ulemi dr. Mustafi ef. Ceriću. Čak ni komunističko društvo Josipa Broza nije bilo toliko opsjednuto „narodnim neprijateljima“ koliko je ovo dejtonsko društvo opsjednuto reisu-l-ulemom Cerićem. Stiče se utisak kako nekoliko sarajevskih listova ne postoje zbog informiranja javnosti, već zbog ubjeđivanja javnosti kako je reisu-l-ulema Cerić glavni problem Bosne i Hercegovine. Istraživači koji će za nekoliko decenija listati sarajevsku štampu našeg vremena, mogli bi zaključiti kako je prosperitet dejtonskih naroda bio blokiran stalnom potrebom reisu-l-uleme Cerića da javno priča. Ko je vidio da se ahmedija miješa u društvena pitanja, koja su izvan klanjanja u džamiji i na dženazama?! Kada fratri i popovi govore o istim temama, onda to nije političko kršćanstvo, kao što je ovo tzv. politički islam?! I kada po državnim ustanovama u krajevima sa srpskom i hrvatskom većinom vise krstovi/križevi, ikone sa slikama Isusa Hrista i raznih svetaca, sve to nije napad na sekularnu državu, već, bezbeli, multikultura?! Šta bi se tek dogodilo kad bi u krajevima sa bošnjačkom većinom kancelarije državnih organa bile ukrašene levhama?! Očiti upad kršćanstva u prostor sekularne države ne zanima nikoga, dok briga Islamske zajednice za vjernike i njihove društvene probleme bivaju izvikivani kao napad „političkog islama“ na sekularizam. To je realnost dejtonske Bosne. ...Razbošnjačene Bosne.

Mediji oblikuju svijest, proizvode sliku stvarnosti, a medije oblikuje karakter ekonomske i političke moći, koja se kroz dejtonske reforme apsolutizirala u velikosrpskom i velikohrvatskom pobratimstvu. S obzirom da ovo pobratimstvo ima profiliranu geneologiju, koja se zakonomjerno i isključivo formirala na ambiciji uništenja Bosne i Bošnjaka, dobivši Dejtonskim sporazumom nezvaničnu verifikaciju, ustanovljena je ideologija, s planom i programom. Napade na reisu-l-ulemu Cerića nemoguće je razumjeti bez konteksta ideološke zainteresiranosti velikosrpskih i velikohrvatskih snaga za promjenom karaktera genocidne agresije na Bosnu i Bošnjake, a što je u interakcijskoj relaciji

s procesom ateizacije Bošnjaka kroz nametanje uvjerenja da je islam kriv za sve bošnjačke nevolje. Odnosno, što bude više Bošnjaka spremnih da krivicu nađu u sebi, u islamskom korijenu svoga narodnosnog bića, to će biti lakše preoblikovati genocidnu agresiju u građanski rat, i otupiti pravo žrtve na satisfakciju, a čime bi pobratimi iz Karađorđeva morali zauzdati ambicije prisvajanja Bosne. Na ovaj način, preko blaćenja reisu-l-uleme Cerića i destabilizacije najstarije bošnjačke institucije, Islamske zajednice (1882.), nastoji se kao društvena i demokratska vrlina uspostaviti bošnjački otpor prema islamu, a time i prema bošnjačkoj žrtvi, koja je određena islamom. U protivnom, ako bi Bošnjaci bili u vjeri koliko i susjedni narodi, u vjeri kao osi narodnog bitka, dogodilo bi se da bošnjačka žrtva zaživi kao politički i moralni kompas bošnjačke zajednice, a što bi razbrkalo planove za dejtonskom minorizacijom Bošnjaka i svođenjem Bosne i Hercegovine na geografski pojam. Stoga se konfrontacija Bošnjaka i islama nameće kao suštinska intencija dejtonskog režima, a carski rez te operacije jeste proizvodnja bošnjačke mržnje prema svome vjerskom poglavaru, odnosno, prema instituciji i hijerarhiji Islamske zajednice.

Činjenica je da su Bošnjaci bivali žrtve genocida u kontinuitetu isključivo zbog svoje vjere, din islama, a ne zbog toga što su miroljubivi stanovnici Bosne. Zbog bošnjačke vjere je izostala i reakcija međunarodne zajednice, koja se u mnogim genocidnim epizodama iskazala kao saučesnik u zločinu. (Vidjeti razgovore povjesničara Tejlora Brenča sa američkim predsjednikom Bilom Klintonom o „evropskim saveznicima koji su svoje mirovne snage pretvorili u štit srpskim vojnim snagama za potpuno rasparčavanje Bosne i Hercegovine“, te o “francuskom predsjedniku Fransoa Miteranu koji je bio posebno bezobziran kada je rekao da muslimanskoj naciji nije mjesto u Evropi“.) Masovne grobnice i masovne šutnje danas su zamijenjene sofisticiranim specijalnim psihološkim ratom koji se vodi protiv Bošnjaka, i koji daje konkretne rezultate u smislu regrutiranja sve znatnije, još malo pa kritične mase Bošnjaka koji će islam, a ne velikosrpski i velikohrvatski fašizam, prihvatiti kao glavnog krivca za ratne strahote i poratna, dejtonska poniženja.

Pitanje je da li bi dejtonska protuislamska programiranost bila drukčija, blaža, milostivija da je na mjestu reisu-l-uleme neko ko bi se uklapao u zapadne i srpsko-hrvatske mjere prihvatljivog islama. Islam se može prihvatiti ili ne, a ne može se stiskati ili razvlačiti u neislamske kalupe i afinitete, jer onda to nije islam, već kolonijalni derivat. Kada kažemo „prihvatljiv islam“ onda mislimo na preporuku zatvaranja islama u džamije, u namaze i dove, i na odricanje islamu prava da bude dinamično protkan kroz kulturalnu, ali i društvenu, moralističku praksu jednog muslimanskog naroda.

Historijske paralele

Od povlačenja Turske Carevine do danas, aktivna je ambicija svih režima da se islam u Bosni, ali i na južnoslavenskim prostorima, podredi mjerama trpećivosti pravoslavnih i katoličkih susjeda, odnosno stranih okupatora. Austro-Ugarska je odmah po okupaciji kao strateški cilj postavila izvlačenje bosanskih muslimana ispod okrilja Carigradskog Mešihata, iako su Berlinskim ugovorom i Istanbulskom konvencijom Bošnjacima garantirane veze sa Šejhu-l-islamom u Istanbulu. Diplomatskim pritiscima AustroUgarska je isposlovala da Šejhu-l-islam 22. III 1882. imenuje sarajevskog muftiju hadži Mustafu Hilmi ef. Omerovića za bosanskog muftiju, čime je začeta uspostava zasebnog islamskog starješinstva u Bosni i Hercegovini. Pošto u Istanbulu nije bilo reakcija na carski dekret od 17. X 1882. kojim je Hilmi ef. Omerović imenovan za prvog reisu-l-ulemu, a potom uspostavljena i institucija Rijaseta, kao jedinstven primjer takve organizacije u islamskom svijetu, to je dalo za pravo Zemaljskoj vladi da mnoga islamska pitanja rješava bez konsultacija sa Rijasetom. Takvo je bilo pitanje vakufa, recimo.

Austro-Ugarska je Rijaset i reisu-l-ulemu željela vidjeti kao carske podanike, a to će biti obrazac kojeg će preuzimati i naredni režimi, u ambiciji da manifestacije islama prilagode minimumu svoje tolerancije. Već izborom sarajevskog muftije Hilmi ef. Omerovića za prvog reisu-l-ulemu promovirana je intencija da se biraju „podesne ličnosti“, a ef. Omerović je povjerenje okupatora zadobio još kada je odmah nakon okupacije objavio fetvu kojom poziva Bošnjake da prihvate vojni zakon Austro-Ugarske. Mjereno kantarima dejtonske „podesnosti“, režimu bi odgovarao reisu-l-ulema koji bi islam zatvorio u ibadetske okvire, te mu odrekao senzibilitet za stvarnost i probleme vjernika. Još ako bi ta ličnost kazala koju riječ na temu „vehabijske opasnosti“, režim bi dobio derivat islama po svojoj mjeri. Napose, medijsko forsiranje nekoliko profesora sa Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu, koji su slikanje po televizijama i novinama kaparisali agresivnim kritikama reisu-l-uleme Cerića, izmišljanjem vehabijske opasnosti, sataniziranjem mudžahedina – dokazuje te-

ndenciju izgradnje profila prihvatljivog islama i prihvatljivog reisu-l-uleme. Od prvog reisu-l-uleme Omerovića, do dvanaestog reisu-l-uleme dr. Cerića, na različite načine, ali s istim ciljem, iskazivane su i uglavnom realizirane namjere režimske kontrole i cenzure nad djelovanjem reisu-l-uleme. Više autora bavili su se historijatom razvoja Rijaseta (Mustafa Imamović, Omer Nakičević, Enes Durmišević, Enes Omerović, Adnan Jahić, Šaćir Filandra, i dr.), dotičući u svojim tekstovima i problem odnosa vlasti prema reisu-l-ulemi i reisu-l-uleme prema vlastima, a što je historiografski prostor koji krije mnoštvo znakova koje bi vrijedilo dešifrirati i posložiti u priču o kontinuitetu nastojanja da se Bošnjaci obezglave, razglave i doglave. Dosad nije rađeno sveobuhvatno istraživanje na ovu temu, a kratki pregled nekoliko znakovitih historijskih situacija će nas uvjeriti u istraživačku plodnost ove teme. Ono što je konstanta jeste nastojanje svih režima da ovladaju prvim u Bošnjaka, prvim u muslimana, ili tako što će ga oni određivati i imenovati kao „podesnu ličnost“, ili što će ga kontrolirati i ucjenjivati represivnim mehanizmima.

Reisu-l-ulema Čaušević

Uprkos ispunjenim ciljevima desetogodišnje borbe za vakufsku i prosvjetnu autonomiju (1899.-1909.), austrougarske vlasti su iskazale protivljenje izboru trećeg reisu-l-uleme hafiz Sulejmana ef. Šarca, samo zbog toga što je stekao harizmu kao jedan od prvaka u borbi u kojoj su Bošnjaci po prvi put svjedočili političku organiziranost. Austrougarskom režimu, kao i ostalim režimima, nisu odgovarali Bošnjaci od stava, a pogotovo ne bošnjački prvaci sa kojima se ne može manipulirati podmićivanjem i zastrašivanjem. Jedan od takvih je bio četvrti reisu-l-ulema Džemaludin ef. Čaušević, koji je najistaknutiju dužnost u Bošnjaka obavljao od 1914. do 1930. godine. Kao ličnost od integriteta i vizije, nije odgovarao ni austrougarskom, ni jugoslovenskom režimu. Car Franjo Josip je u drugom krugu potvrdio njegovo imenovanje, i to nakon ustrajnog insistiranja javnosti, što ukazuje da su austrougarske vlasti nastojale ponovo isposlovati bošnjačkog prvaka po svojim potrebama. Njegova beskompromisna borba za prava i uspravnost Bošnjaka bila je jednaka i prije i poslije ustoličenja za reisu-l-ulemu, i u vrijeme austrougarske i u vrijeme jugoslovenske vladavine.

On je prvi reisu-l-ulema koji je kao sredstvo pritiska za ostvarenje muslimanskih prava koristio instituciju javnog mnijenja, i koji je zbog toga progonjen. Kada je reisu-l-ulema Čaušević početkom 1919. godine, u intervjuu za francuski „Le Temps“, progovorio o poratnim zločinima nad muslimanima, od njega je iz vladinih krugova u Beogradu u više navrata posredno traženo ili da demantira navode, ili da bude spreman na prijevremeno penzionisanje, s obzirom da je istina o tim zločinima u međunarodnim okvirima štetila ugledu i

planovima Kraljevine Jugoslavije. Iako je reisu-l-ulema Čaušević već izvještavao vladu u Beogradu o zločinima nad muslimanima, i tražio zaštitu muslimana, tek njegov javni progovor o tome je pobudio reakciju, ali ne na planu zaštite muslimana, već u cilju skrivanja istine. Za razliku od vladinih diplomatskih, represivnih manira, srpska javnost je bila otvorena i agresivna, jer je za reisu-l-ulemu Čauševića ustvrdila da je **„eksponent crno-žutog režima u Bosni i Hercegovini, koji je samo formalno, no ne i suštinski poražen u ovoj pokrajini“**. List „Srpska zora“ je išao tako daleko da je ustvrdio kako je **„na sramotu što je Čaušević još uvijek reisu-l-ulema“**, te da **„srpski narod očito slabo uči i ne zna vladati“**. Ovo posljednje je očito bila preporuka da bi umijeće vladanja značilo smjenjivanje takvog reisu-l-uleme. U reakcije koje je izazvao reisu-l-ulemin intervju „Le Tempsu“ dalo bi se analitički porinuti, ali njihova suština je u orkestriranoj osudi prava na slobodu govora reisu-l-uleme ef. Čauševića koji se usudio da javno govori o zločinima nad muslimanima i da remeti privid demokratičnosti i civiliziranosti kojeg je Kraljevina nastojala prikazati u Evropi.

A evo šta je reisu-l-ulema Čaušević, između ostalog, rekao francuskom novinaru: **„Tisuću ubijenih ljudi, 76 spržеnih žena, 270 razorenih i opljačkanih sela, to je bilanca koju mi muslimani imamo zapisati na blagdan porođenja ove Jugoslavije, kojoj bi htjeli svom dušom služiti. (...) Mi ćemo nepravdu podnositi, državni se poslovi mogu bez nas voditi, ali nek se poštuje barem naš život, naša čast i imetak. Zar je previše, ako to tražimo?“**

U analogiji s današnjom situacijom, u kojoj se reisu-l-ulema Cerić kontinuirano i brutalno progoni jer, kao onomad i reisu-l-ulema Čaušević, govori o ugroženosti Bošnjaka, ima jedan detalj koji kazuje da je u bošnjačkoj političkoj javnosti onomad bilo više senzibiliteta i hrabrosti, nego što ih ima danas. Reisu-l-ulema Cerić je ostavljen od bošnjačke politike i političara, koji se oko Islamske zajednice zavrte samo u predizborno vrijeme, zbog prikupljanja glasova, dok u međuprostoru, kada reisu-l-ulema biva napadan zbog javne odbrane i solidarisanja sa napadnutim i obespravljenim Bošnjacima, nema nikoga ni da zaštiti ugrožene Bošnjake, ni da zaštiti reisu-l-ulemu. Reis Čaušević je imao hrabriju političku elitu, sudeći po činjenici da je „Pravda”, glasilo JMO, imalo kuraži da u zlo i neizvjesno doba, kada je ubijanje i pljačkanje muslimana bilo svakodnevnica, istakne kako je **„napad na reisu-l-ulemu napad na 600.000 bosansko-hercegovačkih muslimana”.**

„Srpske novine koje vjerno bilježe i ističu ako je koji zanešeni i nesavjesni musliman i jedan šamar udario pravoslavnom, dobro vide i dobro čuju šta se danas zbiva s muslimanima, ali ako to neko od muslimana istakne, pa makar to bio i Reisu-l-ulema, to mora biti laž, podvala, infamija...” – pisala je „Pravda”.

Ovaj slučaj oko intervjua francuskom „Le Tempsu” bit će samo početak velikosrpskog anatemisanja reisu-l-uleme Čauševića, koje će potrajati do njegovog penzionisanja na vlastiti zahtjev, 1930. godine, kada je odbio da figurira kao reisu-l-ulema Islamske zajednice kojom upravljaju i o kojoj odlučuju beo-

gradski ministri. Sve te godine režim je nastojao da podstakne unutarmuslimanske podjele, da izignorira ili omalovaži autoritet reisu-l-uleme, kao u slučaju slanja muslimanske deputacije halifi u Carigrad, iz koje je bio izostavljen reisu-l-ulema. Kraljevski režim je bio svjestan nepokorivosti reisu-l-uleme Čauševića, i otud ga je ignorirao, ali i anatemisao kroz srpsku štampu, na različite načine. „Politika", „Samouprava" i drugi srpski listovi pisali su klevetnički o reisu-l-ulemi Čauševiću, optužujući ga – vidi čuda! – da zloupotrebljava vjeru u džamiji u političke svrhe, da je glavni krivac za ekonomske probleme s kojim se susreće muslimanska autonomna uprava (što je paradoks, jer je većinom vakufsko-mearifskih tijela upravljala JMO), da koči proces tzv. nacionalizovanja muslimana, iako je reisu-l-ulema Čaušević bio najzaslužniji za otvaranje bošnjačkih vidika prema evropskim svjetonazorima, zbog čega je dolazio u sukob s konzervativnim nasljeđem u Bošnjaka.

Izuzev reisu-l-uleme Čauševića i reisu-l-uleme Cerića, ostali reisu-l-uleme nisu bili predmet medijskog i političkog pogroma, neki zato što su bili „podesne ličnosti", a neki zato što su u datim okolnostima razumjeli granice i mogućnosti svoga djelovanja, te su nastojali za Islamsku zajednicu ispotiha izvući najviše što se moglo, a da se ne poremete postojeći dometi slobode u ispoljavanju vjere i očuvanju muslimanskog identiteta. Cijena „podesnosti" je naročito u vrijeme komunizma znala biti previsoka, jer je podrazumijevala šutnju o ubistvima i političkim progonima istaknutih muslimana.

No, vremena reisu-l-uleme Čauševića i reisu-l-uleme Cerića nisu bila manje okrutna po Bošnjake i opasna za slobodu govora od vremena u kojima su djelovali ostali reisu-l-uleme, pa je analitički izazovno pretpostaviti zašto se ova dvojica reisu-l-ulema izdvajaju i po odvažnom i nesuspregnutom govoru o ugroženosti Bošnjaka, i po medijskoj i političkoj odmazdi koju su trpjeli. Dakako, ima nešto što individue nose sobom, ali ima nešto i od okolnosti koje uvjetuju da određena ličnost osvoji moralni i intelektualni habitus u ime kojeg ne želi ustuknuti pod pritiscima i poraziti sebe pred sobom. A šta je ono što veže ove dvije pozicije moralnog integriteta i kod reisu-l-uleme Čauševića i kod reisu-l-uleme Cerića? To je njihova samosvjesnost da su u vrijeme teških iskušenja, kada su Bošnjaci olahko mogli skliznuti stranputicama zla, osvete i revanšizma, imali snage rizikovati, izdići se iz ništavila i bošnjački narod usmjeriti ka pravilu tolerancije, zajedništva i razumijevanja - da niko pojedinačno nije kriv za zlo koje je u njegovo ime Bošnjacima činjeno. Reisu-l-ulema Čaušević je odigrao značajnu ulogu u zaštiti bosanskih Srba, u vrijeme kada se podgrijavala njihova kolektivna krivica za atentat na prestolonasljednika Franza Ferdinanda i kada su određene snage priželjkivale katoličku i muslimansku osvetu nad pravoslavnim građanima. Ovaj gordi moralni čin dao je za pravo reisu-l-ulemi Čauševiću da sa kraljevim režimom razgovara dostojanstveno, bez treme i podaništva, jer je uspostavu nove državne zajednice, na pozicijama zajedništva slavenskih naroda, a radi zaštite bosanskih Srba, reisu-l-ulema Čaušević domaćinski smatrao i svojom zaslugom.

Reisu-l-ulema Cerić je naš savremenik, pa nije pristojno da bez vremenske distance sudimo o njegovom djelu. No, čini se da postoje dva momenta koja uvjetuju njegov retorički gard spram dejtonske stvarnosti koju karakterizira raznorodno ugrožavanje bošnjačkog opstanka i slojevita zavjera šutnje: prvo, činjenica da reisu-l-ulema Cerić, kao i reisu-l-ulema Čaušević, ima moralni kapital svoga, a i bošnjačkog civilizacijskog držanja u vrijeme revanšističkih iskušenja, što je odveć prepoznato u inozemstvu, gdje je reisu-l--ulema Cerić dobio brojna priznanja za afirmaciju tolerancije i međureligijskog dijaloga; drugo, reisu-l-ulema Cerić je u vrijeme te kratkotrajne bošnjačke unutarnje slobode i suverenosti dosegao visok stupanj slobode govora, koju je sada nemoguće, barem u ovom reisu-l-ulemi, vratiti iza rešetaka totalitarizma i autocenzure. Otud je jasno da ne postoji mogućnost okončavanja konflikta dejtonskih medija, pa i političara, protiv reisu-l-uleme Cerića, jer s jedne strane imamo agresivno propisivanje opsega reisu-l-ulemine slobode govora, a s druge strane imamo govor koji ne želi da se vrati u prostore neslobode, iako je nesloboda opkolila to ostrvo bošnjačke slobode. Reisu-l-ulema Cerić je ustoličio i jedan dosad nepostojeći retorički standard, odvažnog, neiskompleksiranog govora, što je u suprotnosti čak s narodnim poslovicama kojima su Bošnjaci opravdavali nametnutu kulturu šutnje, podaništva, skromnosti, garibluka svake vrste. Da li će se taj standard preliti i preko posljednjeg mandata reisu-l-uleme Cerića, ili će se u taj prostor budućnosti ponovo naseliti „podesna" retorička hunjavost, što se već dogodilo nakon reisu-l-uleme Čauševića – ima da se vidi.

Kao arhetipski kontraliht reisu-l-ulemi koji je imao šta reći i smio to reći mogu poslužiti dvije pojave, prvo, reisu-l-uleme Ibrahima ef. Maglajlića, umirovljenog banjalučkog i tuzlanskog muftije, koji je iz mirovine izvučen da figurira nakon reisu-l-uleme Džemaludina ef. Čaušćevića, kao prorežimska figura beogradskih vlasti, da bi 1936. bio uklonjen onako kako je i doveden; drugo, Ibrahima ef. Fejića, sedmog reisu-l-uleme, koji je od 1947. do 1957. odšutio komunističke pogrome bošnjačkih intelektualaca, otimanja muslimanske imovine, zatvaranje medresa, zabranu feredže, islamske literature... Reisu-l-ulema Ibrahim ef. Fejić je značajan kao obrazac krajnje suprotnosti u koju bi ponovo mogli dospjeti Bošnjaci ako im se podvali reisu-l-ulema po tuđem izboru. Zato ćemo, kao upečatljivu ilustraciju odrođenosti od naroda i posvećenosti režimoljublju, u ovom radu citirati dio govora Ibrahima ef. Fejića koji je održao prilikom primanja menšure: **„Stupajući na dužnost reisu-l-uleme IVZ u FNRJ na koji položaj me je izabralo najviše vjersko predstavništvo Muslimana, Vrhovni vakufski sabor u FNRJ i primajući tu uzvišenu dužnost, smatram svojom prvom zadaćom, primajući menšuru u ovom svetom hramu, a pogađajući i vaše želje, da prve misli uputim našem voljenom maršalu Titu i da zamolim Allaha uzvišenoga za njegov dug i sretan život na sreću i blagostanje svih naših naroda u FNRJ. Svakom prilikom mi smo dužni sjećati se našeg omiljenog vođe i učitelja. Maršal Tito je vodio naše narode u brobu za slobodu, potukao neprijatelje i stvorio moćnu FNRJ u kojoj**

svi narodi naši i pripadnici IZ uživamo punu ravnopravnost i slobodu i vršimo ovaj svečani čin.”

Figura reisu-l-uleme u Bošnjaka centrirana je u nekoliko aspekta: prvo, jer od „podesnosti” ili „nepodesnosti” reisu-l-uleme ovisi kako će bivati intonirana bošnjačka reakcija na stvarnost, u kojoj, dakle, ne treba da se uoči nestajanje Bošnjaka, a time i Bosne; drugo, što „nepodesna” i slobodna figura reisu-l-uleme u Bošnjaka podrazumijeva širenje standarda slobodnog govora, ponosa i dostojanstva, kao vrline u bošnjačkom društvu, što je izvan mjere koju velikosrbi i velikohrvati propisuju za podnošljivog Bošnjaka i muslimana, a od čije instalirane inferiornosti i letargičnosti ovisi otimanje bošnjačke imovine i bosanske budućnosti. S obzirom da figura reisu-l-uleme, koju je kao autoritativnu i društveno relevantnu obnovio i sačuvao dr. Mustafa ef. Cerić, danas predstavlja važan svjetionik bošnjačkog kretanja kroz vrijeme - jer je bošnjačka politika eliminirana korupcijom i ucjenama, a bošnjačka akademska zajednica nije institucionalno oformljena kao narodni autoritet – to se eliminacija autoriteta reisu-l-uleme Cerića ispostavlja kao glavni zahvat u dezorjentiranju Bošnjaka.

Dejtonska islamofobija

Samo kroz jedan kratak period sredinom 90-tih godina, u vrijeme agresije i neposredno poslije, dok je vlast u Sarajevu suvereno odlučivala o bošnjačkim pitanjima, Islamska zajednica nije bila izložena pritisku režima, niti je držana pod medijskom lupom. Izmišljanje islamske opasnosti je bilo okosnica velikosrpske i velikohrvatske propagande, ali su takve izmišljotine sve do 2000-tih uglavnom držane izvan Sarajeva. Dva momenta su pogodovala, ali i koincidirala, useljavanju islamofobije u sarajevski medijski prostor: prvo, reforma i restruktuiranje javnog rtv sistema, čime je državna RTVBiH izuzeta iz kontrole bosanskih snaga i predata dejtonskim silama raspodjele; time su velikosrpska i velikohrvatska ideologija dobile državnu formu za promociju islamske opasnosti kao protuteže, a potom i uzroka, svemu što se dogodilo; drugo, refleksije 11. septembra su, u korelaciji s ambicijama nove vlasti SDP-Alijanse (2000.-2002.) da se izmišljanjem tzv. islamskog terorizma postane američki partner i miljenik, rezultirale rasplamsavanjem islamofobije na državnim rtv servisima, ali i po tzv. neovisnim medijima koji su sponzorirani izvan bosanskog duhovnog kruga; tada ustanovljeni mehanizam forsiranja islamofobije nije prevaziđen, niti je prokazan kao poluga nastavka agresije na Bosnu i na Bošnjake, već je ojačan i proširen, tako da danas otpor prema islamu egzistira kao demokratska norma i preporuka. U kadrovskoj hijerarhiji dejtonske Bosne uspostavljene su, dresurom autocenzure, nevidljive ali efikasne zapreke za Bošnjake koji idu u džamiju, ali su i otvorene poslovne šanse za Bošnjake koji će recitirati ili na druge načine podržati himnu probitka: reisu-l-uleme je..., vehabije su..., mudžahedini su... Tu dakako mislimo i na politiku koja egzistira od bošnjačkih glasova, na ono što obično zovemo „bošnjačkom politikom", a što je u godinama pometnje razasuto, razjedinjeno, isprepadano i na kraju upregnuto da šutnjom i odobravanjem služi nebosanskim gospodarima bosanske sudbine.

Upravo je šutnja riječ oko koje ćemo privezati ovu uvodnu priču. Šutnja je preporuka svakome Bošnjaku koji računa na mrvice dejtonske milostinje,

dok je progovor o bošnjačkoj potlačenosti grijeh koji se ne prašta, jer razotkriva privid demokratije, humanosti i mira, te pred antifašističku savjest postavlja realitet nastavka genocida nad Bošnjacima: raseljavanja, zastrašivanja, prisiljavanja na zaborav, ekonomskog i kulturnog minoriziranja... Od austro-ugarskih vremena na ovamo svi su režimi nad Bosnom bili obavezani da se pred diplomatskim sudijama prikažu kao baštinici ljudskih prava, pa bi im više smetao gubitak kontrole nad istinom, nego sama istina o potlačenim i proganjanim Bošnjacima. Stoga se više energije ulagalo u sankcioniranje onih koji istinu šire, nego onih koji takvu istinu proizvode. Kroz decenije taloženja bošnjačkog straha od istine o svome stradanju, u narodnim se umotvorinama čak iskreirala vrlina šutnje. Dala bi se načiniti lista rijetkih Bošnjaka koji su stradavali samo zato što su se usudili primijetiti razliku između režimskih proklamacija o ljudskim pravima, a evo i demokratije, i realiteta u kome je najbrojniji bosanski narod u kontinuitetu bivao marginaliziran i ponižavan. Reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić je o bošnjačkoj potlačenosti govorio obimnije, izdašnije, upornije i nepokolebljivije nego svi bošnjački političari zajedno, a nerijetko i više nego svi akademski autoriteti u Bošnjaka zajedno. On nije kriv što se bošnjački političari bave svime, samo ne zaštitom naroda kojeg navodno predstavljaju, i što danas postoji jedva desetak bošnjačkih autora koji govore istinu, bez ikakve ovodunjalučke računice. Reisu-l-ulema Cerić nema kad čekati da se bošnjački političari smiluju da rade svoj posao i zarade svoje plate, jer je bošnjačkom narodu potrebna pomoć, makar u vidu javno iskazane solidarnosti i razumijevanja. Ako bi se porušilo ili potkopalo i to posljednje utočište istine u Bošnjaka, onda bi karakter istine preuzela laž, koja već živi u medijskoj okupaciji, a nastanjuje se, na žalost, i u duhovnim sojenicama mnogih Bošnjaka.

Operacija rušenja tog posljednjeg utočišta autonomnom poretku u Bošnjaka izvodi se putem dejtonskih medija u Sarajevu, koji nakon tzv. reformi, odnosno okupacije rtv sistema i gašenja nekoliko patriotski orijentiranih magazina predstavljaju total medijske slike. Naspram njih kao jedino preostalo respektabilno medijsko ostrvo drukčijeg mišljenja egzistira „Dnevni avaz", dok se listovi poput „Preporoda", „Saffa", „Novih horizonata", po snazi i tiražu, ipak ne mogu nositi s televizijskom artiljerijom. Prosječni gledatelj dejtonskih televizija ne mora ništa znati o nastavku genocida nad Bošnjacima putem specijalnog psihološkog rata, putem nametanja krivice, on je taj traženi konzument koji će pod medijskim pritiskom prihvatiti konstruiranu sliku realnosti, u kojoj su reisu-l-ulema, a i njegov „prekomjerni" islam, krivi za sve. Publika koju obuhvata ovih nekoliko preostalih printanih medija mnogostruko je manja od one koja se indoktrinira putem velikosrpskih i velikohrvatskih medija u Sarajevu. Krajnje efekte agresivne medijske operacije razmuslimanjenja Bošnjaka, zastrašujuće je naslutiti, tim prije što se već danas u svakodnevnici može osjetiti rastući fenomen islamofobije u Bošnjaka. Teško je vjerovati da bi u neravnopravnoj medijskoj utakmici mogli pobijediti slabiji, kao što decenijama već ne pobjeđuje i ne obavezuje istina o palestinskoj žrtvi. Ono što se može raditi

na planu zaštite bošnjačkog identiteta, kroz odbranu autonomnosti i integriteta bošnjačkih autoriteta, jeste prikupljanje, obrada i prezentacija podataka koji svjedoče o anticivilizacijskom profilu medija u Sarajevu, koji u ime svojih velikosrpskih i velikohrvatskih sponzora nastavljaju zločin nad Bosnom i Bošnjacima. Cilj je da se zapadni sponzori, među kojima je najveći broj čestitih pobornika slobode i demokratije, upozore na saučesništvo u nastavku zločina nad Bošnjacima, i da se odbiju od podrške projektima koji se lažno predstavljaju kao promotori multikulture, tolerancije, zajedništva. Jer, nema bosanske paradigme bez slobodnog i u slobodi konstitutivnog islama, bez jednakopravnih i neisprepadanih Bošnjaka, bez ambijenta u kome će slobode jednih biti građene slobodama drugih. Taj princip grubo se krši isključivošću dejtonskih medija u Sarajevu koji su antiislamski diskurs uspostavili kao kompas svoje realizacije.

Mediji u Sarajevu danas djeluju po principu ideološke uvezanosti, tako da je gotovo nebitno ko u kojem mediju radi, kad svi rade kod svih i svi za sve. Dokaz za to su gostovanja i prelasci novinara sa jednog medija u drugi. Dejtonski je logično da dio ekipe koji je vodio magazin „Dane" preuzme vođenje „Oslobođenja", da šef „Dana" dobije autorsku emisiju na FTV – Federalnoj televiziji („Pećnica"), da urednik magazina FTV „60 minuta" ima kolumnu u „Startu", a da urednik „Starta" bude komentator na FTV, da tekstovi koji se objave u „Slobodnoj Bosni" budu emitirani kao produkcija FTV, i obratno, da uopće nije bitno što privatni medij ašićare uređuje državni, i obratno, da mjesečni gosti-urednici u magazinu „Pošteno" na FTV redovno bivaju ideološke kopije „dejtonskog intelektualca", da se predsjednica državne Izborne komisije očituje kao funkcioner SDP-a i da postane direktorica „Oslobođenja", i tako dalje, i tako u nedogled. U svim ovim seljajama s medija na medij nema ni jednog intelektualca iz bošnjačkog i muslimanskog duhovnog kruga, izuzev nekoliko likova koji su bili voljni da rovare po bošnjačkom jedinstvu, da blate reisu-l-ulemu Cerića i podrivaju poredak u Islamskoj zajednici. Nema nikakve dileme da dejtonski mediji u Sarajevu djeluju kao jedinstvena ideološka mreža, baš kao što je u vrijeme komunizma bilo svejedno da li informacija potiče iz „Oslobođenja", „Komunista" ili TV Sarajevo, kad je sve svakako bilo jedno te isto.

Kao ilustraciju ove bestidnosti uzet ćemo dva dokaza o ideološkoj i kadrovskoj umreženosti dejtonskih medija u Sarajevu. Prvi je zapis Senada Avdić o emisiji „60 minuta", u rubrici „Sedam dana & ljudi", od 13. 4. 2006. godine, a koji je posvjedočio da to što piše „Slobodna Bosna" objavljuje „60 minuta", i obratno. Urednik „SB" je zapisao: **„Milion me ljudi pita da li gledam politički magazin FTV 60 MINUTA. I po milioniti im put opetujem da ja Slobodnu Bosnu uređujem samo za to da je ne bih nit' čitao nit' gledao!"**

Drugi dokaz je javna pohvala koju su „Dani” uputili svojoj bivšoj glavnoj i odgovornoj urednici Vildani Selimbegović koja je krajem 2008. godine preuzela urednikovanje nad „Oslobođenjem”, a što se po islamofobijskim ispadima u toku 2009. godine moglo prepoznati kao dnevno izdanje magazina „Dani”. U broju od 3. 7. 2009. „Dani” pišu: **„Kada je prije nešto više od osam mjeseci dotadašnja glavna urednica našeg magazina Vildana Selimbegović postala glavna urednica najstarijeg sarajevskog dnevnog lista...”,** te na kraju pohvale zaključuju da je **„kolegica Vildana Selimbegović još jedan dokaz (...) da samo jedna prava osoba na pravom mjestu može napraviti – čudo”.** Ali, ko je taj ko odlučuje da je ideološki profil dotadašnje urednice „Dana” odgovarajući za ideološki razvoj „Oslobođenja”? Iza te odluke stoji konkretna finansijska i politička moć, konkretna namjera da se islamobični model „Dana” razmnoži i postane norma medijske i demokratske kulture.

Ideološko jedinstvo dejtonskih medija u Sarajevu je otvoreno, očigledno i bestidno, jer ovi mediji ne samo da se ne trude da prikriju svoju totalitarnu

"Slobodna Bosna" ne krije činjenicu o mentorstvu SDP-a nad uređivačkom politikom "60 minuta", kao ni o televizijskom izdanju "Slobodne Bosne", odnosno, novinskom izdanju "60 minuta"

umreženost, već se i hvale činjenicom da djeluju kao partijska familija. Primjera je mnogo, ali evo jednog kafanskog iz rubrike „Sedam dana & ljudi" koju u „Slobodnoj Bosni" ispisuje Senad Avdić. Pod četvrtkom, 10. januara 2008., autor piše kako pije **„popodnevno i nervozno uzdržano piće sa Bakirom Hadžiomerovićem glede direktnog javljanja Muhameda Ali Gašija u program televizije koju vodi"**, a, pod srijedom, 23. jula 2008., autor piše kako je čuo za vijest o smrti Ahmeta Hadžipašića, bivšeg federalnog premijera, pa se prisjeća kako je premijer nekad ušao u kafanu, negdje na čaršiji i njemu i Bakiru Hadžiomeroviću naručio hladno piće. Pored toga što saznajemo da je kafana radno mjesto, a alkohol gorivo „vrhunskog profesionalizma", bivamo izviješteni i da su urednici dva medija, jednog privatnog i jednog državnog, nerazdvojni prijatelji, pa su im bezbeli i mediji nerazdvojni.

Za sticanje slike o totalu, dovoljno bi bilo analizirati ma koji od ovih medija, pa ustanoviti kako se proganjanje reisu-l-uleme Mustafe ef. Cerića realizira kao programska orijentacija, kao opsesivno usmjerenje, jer se sve druge teme, sve druge ličnosti, pojavljuju u neuporedivo manjem intenzitetu. Na prvi pogled se ne čini kako se negativan medijski tretman reisu-l-uleme Cerića razlikuje od ostalih tema s negativnim predznakom. No, kada se to prati od broja do broja, od emisije do emisije, kada se sve to povadi, poslaže i uporedi, onda se vidi kako godinama već, iz hefte u heftu, traje bjesomučna hajka za rušenje autoriteta reisu-l-uleme i za podrivanje jedinstva Islamske zajednice. Kada se sve to uporedi s tretmanom Pravoslavne i Katoličke crkve i njihovih velikodostojnika u ovim istim medijima, onda se uočava i da pilula agresivnog ateizma nije namijenjena pravoslavnima i katolicima, već isključivo muslimanima, jer se proizvodi utisak kako jedino islam remeti granice tog zamišljenog multikonfesionalnog sklada.

Polazeći od uvjerenja o ideološkom pobratimstvu dejtonskih medija u Sarajevu, po kome je svejedno da li nešto čitali u „Slobodnoj Bosni" u jednoj ambalaži, a potom u „Danima" u drugoj ambalaži, pa onda to isto opet gledali na državnim rtv kanalima, odlučili smo se da analizu tretmana reisu-l-uleme u sarajevskim medijima zasnujemo na pregledu brojeva „Dana„ i „Slobodne Bosne" u proteklih četiri-pet godina. Naš istraživački okvir određen je i činjenicom da smo na jednom mjestu, u jednoj jazbini, pronašli i pojeftino otkupili oko 90 odsto svih brojeva „Dana" i „Slobodne Bosne" objavljenih od 2004. do potkraj 2009. godine. Budući da ovakve projekte u Bošnjaka ne rade institucije s budžetom, već pojedinci bez budžeta, otud su logične ove alanfordovske okolnosti koje podrazumijevaju zbavljanje istraživačke građe po buvljacima. No, to ne remeti boju slike, a možda ni nijanse.

Nedvojbeno je da ova dva buvljačka sarajevska sedmičnika slove kao ekskluzivni promotori civilnog društva i zapadne demokratije, da su izdašno pomognuti od stranaca, koji na njih računaju kao na javne autoritete u izgradnji bosanske budućnosti. To tako izgleda na površini. U suštini, ovi su listovi, kao i od stranaca favorizirani SDP - Socijaldemokratska partija, tek veliko-

srpske i velikohrvatske alatke za uobličavanje Bošnjaka u jednu depresivnu, izgubljenu, dezorijentiranu skupinu – koja će vremenom nestati. Analiza u koju ulazimo ima za cilj da ukaže na skandalozan odnos ovih lučonoša zapadne demokratije prema zapadnoj kulturi i demokratiji, u kojoj se jednoj vjeri, zato što je islamska, odriče pravo društvenog i kulturalnog iskazivanja. Kriminalne okolnosti pod kojima se islamofobija promovira kao demokratska vrlina, odriču ovim medijima i njihovim sponzorima legalističke atribute, što ih također udaljava od imperativa zapadne kulture. Pod šminkom postkomunističkog prosvjetiteljstva, oni se realiziraju kao recidivi agresorskih projekata Slobodana Miloševića i Franje Tuđmana, čiji dogovor iz Karađorđeva može biti čitan i kroz Dejtonski sporazum i rješenja koja su ugrađena u institucije dejtonskog sistema, a što podrazumijeva i podršku snagama koje nastavljaju razaranje Bosne i Hercegovine. Budući da ključ za rasklapanje Bosne i Hercegovine drže Bošnjaci, a da ga Bošnjaci neće ispustiti sve dok iz svijesti ne ispuste (samo)poštovanje prema sebi i prema svojoj žrtvi, medijski im se kontinuirano montiraju dokazi o manjoj vrijednosti, svakovrsnoj feleričnosti, nepripadnosti Evropi, konfliktnosti, krivici, e, kako bi u bijegu od svoga identiteta ugledali šansu za miran život. Radi se o slojevitim manifestacijama mržnje prema islamu, koja se ponekad iskazuje kroz otvorene šovinističke oblike, kao u nekoliko filmova i tv serija u kojima su Bošnjaci prikazani u andrićevskom svjetlu, kao idioti i probisvjeti; a ponekad kroz suptilne oblike usađivanja stida zbog muslimanskog porijekla, kao što su stalne tirade o tzv. islamskom terorizmu i njegovom prisustvu u BiH. Ustanovljen je i sistemski usmjeren kompletan medijski front za usađivanje samomržnje u Bošnjake, kao virusa koji bi njihov identitet morao izjesti iznutra, a čime bi navedeni ključ bosanskohercegovačke budućnosti, državne atribute zamijenio geografskim. Antiislamizam, kojega najčešće oslovljavamo islamofobijom (iako taj označitelj ne obuhvata semantičko polje označenog) - jezik je nastavka genocida nad Bošnjacima, a ta operacija godinama već kidiše na najjače bošnjačko uporište, i na najistureniju tačku toga uporišta, na instituciju i na ličnost reisu-l-uleme dr. Mustafe ef. Cerića. Ako je islamofobija jezik operacije, onda je reisofobija prva riječ u tom jeziku, a što se i potvrđuje kroz bestijalnu opsesiju dejtonskih medija u Sarajevu likom i djelovanjem reisu-l-uleme Cerića.

U našem se jeziku odomaćila riječ islamofobija za višeslojnu pojavu mržnje, netrpeljivosti i djelatnog otpora prema islamu, ali držimo da riječ islamofobija semantički ne obuhvata značenje na koje pledira. Ovdje se ne radi samo o strahu od islama, jer strah podrazumijeva i respekt, već o onoj vrsti averzije prema drugom i drugačijem kakvu su iskazivale kolonijalne uprave prema koloniziranim narodima. Na islam se u Evropi gleda, a u Bosni i Hercegovini se nastoji gledati, kao na uljeza koji ne pripada historijskom i kulturalnom biću Evrope, odnosno Bosne i Hercegovine, a što se tek na nivou predrasuda može dovoditi u vezu sa fobijama. Islamofobija je kao označitelj prerasla svoje domete, pa uglavnom prepoznajemo šta smo pod islamofobijom mislili

kada smo islamofobijom označili pojavu koja je šira i kompleksnija od samog straha od nepoznatog, odnosno od islama. Zasad u jezičkoj ponudi ne postoji riječ koja bi obuhvatila značenja koja obuhvatamo riječju islamofobija, mada kao označitelj konkurira riječ antiislamizam, u istoj funkciji kao i antisemitizam. Veli se da ni Jevreji ne govore o judofobiji da bi označili mržnju prema Jevrejima, već tu kompleksnost transhistorijske mržnje prema Jevrejima stavljaju pod značenje antisemitizma. No, islamofobija je termin koji je prihvaćen od velikog broja evropskih organizacija, kao što su Evropski centar za nadgledanje rasizma i ksenofobije, Evropska komisija protiv rasizma i netolerancije, Evropski centar za nadgledanje rasizma i ksenofobije, Komisija za (istraživanje položaja) britanskih muslimana i islamofobije, Međunarodna helsinška federacija za ljudska prava, i dr. Islamofobiju kao termin prihvataju i mnoge muslimanske organizacije, kao što je Organizacija islamske konferencije. Odveć nema prostora za zamjenu termina islamofobija nekim novim, približnijim označiteljem, čak i ako bi postojao u jezičkoj ponudi.

Za razliku od ovog složenog i nerazmršenog jezičkog pitanja, reisofobija tačno označava semantički potencijal historijskog i dejtonskog kompleksa straha od autoriteta u Bošnjaka, a koji je u historijskom kontinuitetu oprisutnjen u instituciji reisu-l-uleme, za razliku od svih drugih kliznih funkcija i smrtnih pojedinaca. Stoga ćemo u nastavku ispoštovati jezičku naviku upotrebljavanja riječi islamofobija, dok ćemo pod reisofobiju zavoditi sve pojave koje plediraju za rušenje autoriteta i digniteta institucije reisu-l-uleme Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.

U akademskoj javnosti nema radova koji raspravljaju lingvističko polje islamofobije, ali ima nekoliko radova koji obrađuju fenomen islamofobije u Evropi. Jedan od cjelovitijih pokušaja definiranja islamofobije sačinio je glavni tuzlanski imam, mr. Amir ef. Karić („Islamofobija: pojava, oblici i odgovori", april 2009. godine), koji je nastojao predstaviti porijeklo i praktičnu primjenu ove definicije za transhistorijsku netrpeljivost prema islamu. Karić piše:

„Izraz 'islamofobija' je neologizam novijeg datuma. Prvi put je zvanično upotrijebljen u izvještaju 'Runnymede Trusta' 1997. godine, čime je on zakoračio u javni diskurs. Istina, Jocelyne Cesari ističe da je izraz islamofobija prvi put upotrijebljen 1922. godine u eseju kojeg je napisao orijentalista Etienne Dinet. Pojam islamofobija još uvijek nije pravno definiran, niti postoji općeprihvaćena definicija unutar društvenih nauka. S obzirom na tu činjenicu, borba protiv islamofobije poduzima se unutar šireg koncepta borbe protiv rasizma i rasne diskriminacije, koji je prihvaćen od strane vlada i međunarodnih organizacija."

Karić u svome radu pominje više međunarodnih organizacija koje su definirale i istraživale islamofobiju. Savjet za ljudska prava UN-a je 2007. godine razmatrao Izvještaj u kojem je rečeno: **„Islamofobija je neosnovano neprijateljstvo i strah vis-a-vis islama, koji uzrokuju odbojnost prema svim muslimanima ili većini njih. Ona se također ogleda u praktičnim posljedicama**

mržnje, u smislu diskriminacije, predrasuda i nejednakog tretmana, čega su žrtve muslimani, pojedinačno i kolektivno, zatim se ogleda u isključenosti iz glavnih političkih i društvenih tokova. Izraz islamofobija je smišljen kao odgovor na novu realnost: narastajuću diskriminaciju protiv muslimana, koja se javila posljednjih godina." Savjet Evrope je u jednoj od svojih publikacija, pod naslovom **„Islamofobija i njene posljedice na mlade"** (2005.) naveo da je islamofobija **„predrasudan pogled na islam, muslimane i pitanja koja se odnose na njih, koji oblikuje svakodnevna djela rasizma i diskriminacije ili jače oblike nasilja"**, te da je **„islamofobija nasilje nad ljudskim pravima, i prijetnja socijalnoj koheziji"**.

Karić zaključuje da se **„pod islamofobijom u spomenutim izvještajima podrazumijeva svaki oblik iskazivanja mržnje, neprijateljstva i netolerancije, te vršenja diskriminacije protiv drugih osoba, pojedinačno ili kolektivno zato što su musliman(i)/muslimanka(e), ili ih se takvima doživljava, bez obzira u kojoj se formi i s kojim intenzitetom mržnja, neprijateljstvo, netolerancija i diskriminacija iskazivali i vršili"**.

Kao teoretsku potporu ovom pitanju uzet ćemo i dio iz negativne reakcije prof. dr. Hilme Neimarlije na „hutbu o islamofobiji", koju je u februaru 2009. na Fakultetu islamskih nauka držao student treće godine. Prof. Neimarlija piše: **„Fobija je neuroza ili simptom neuroze, a islamofobija je velika tema povijesti evropskih strahova i ideološki sadržaj evropskih križarskih i kolonijalnih ekspanzija, stari program krivotvorenja, simulacije i mobilizacije koji je probuđen u novi život u postkomunističkoj imperijalnoj političkoj mitologiji Zapada. Islamofobija je, također, jedan od prvih i važnih elemenata u pripremi i pokušajima opravdanja osvajačkih pohoda na Bosnu i Hercegovinu s najbližeg Istoka i posljednji argument u opravdavanjima velikodržavnih ambicija prema Bosni i Hercegovini s najbližeg Zapada."**

U oskudici teoretskih radova na ovu temu, ipak uspijevamo naći različita mišljenja. Davor Marko, koji se u dejtonskim medijima predstavlja kao „ekspert za medije i religiju", a koji je diplomirao novinarstvo na Fakultetu političkih nauka u Beogradu (2004.), u analizi za „Dane" (od 17. 4. 2009.) piše o tretmanu islama u bh. štampanim medijima: **„Ne čudi podatak da je 'Dnevni avaz' najviše izvještavao o islamu, o Bošnjacima, jer je to dnevna novina koja je urednički orijentirana tako da zastupa interese bošnjačkog konstitutivnog naroda. Mnogo manje i umjerenije o islamu su izvještavali ostali mediji, s izuzetkom 'Oslobođenja' koje je, može se reći, iznad prosjeka i s mnogo umjerenijom orijentacijom izvještavalo o islamu. (...) Na stranicama 'Dana' dominiraju tekstovi koji obiluju negativnim uklonom spram lidera Islamske zajednice reisul-uleme Mustafe ef. Cerića. Kada je u pitanju ovaj magazin, negativni uklon treba razumjeti kao argumentiranu kritiku reisa i pojedinaca unutar IZ-e BiH koji ima za cilj pokazati da upravo ti pojedinci, pojave i problemi unutar IZ-e BiH doprinose islamofobičnim sentimentima i stvaranju negativne slike o samom islamu."** ...To bi značilo da

reisu-l-ulema Cerić podstrekava islamofobiju svojim zalaganjem protiv islamofobije, odnosno, da islamofobije ne bi bilo kada bi se reisu-l-ulema ponašao poput onog sedmog reisu-l-uleme koji je molio Allaha za dug i sretan život maršala Tita, a što bi u dejtonskoj realnosti značilo, recimo, moliti Allaha da svakim dobrom nagradi Visokog predstavnika ili američkog ambasadora u BiH.

U mreži dejtonskih medija

U sakupljanju građe za ovu analizu prelistali smo blizu 500 brojeva magazina „Dani„ i „Slobodna Bosna", tako da podaci do kojim smo došli mogu odstupati u nekoj nijansi, ali ne i u suštini. Naročito su nas zanimale sličnosti i razlike u tretmanu Islamske zajednice, njenog vjerskog poglavara, i općenito islama, u odnosu na tretman Pravoslavne i Katoličke crkve i njihovih velikodostojnika. Analizirali smo prepoznatljive rubrike prvenstveno u „Danima", budući da ovaj magazin ima nekoliko uređivačkih osobenosti koje su podatne za komparativističke analize. Zanimali su nas, recimo, intervjui bošnjačkih intelektualaca, iz čijih naslova i podnaslova je očigledno da su realizirani samo s ciljem kritikovanja reisu-l-uleme Cerića, a ne, kao što bi se pretpostavilo, da se čuje šta to bošnjačka inteligencija misli o savremenom trenutku. Analizirali smo i više tekstova koji nisu u stalnim rubrikama, niti se mogu uokviriti u tematsku oblast usporedbe tretmana vjerskih zajednica, ali, koji zorno svjedoče o pogromaškom karakteru bezmalo heftičnog tematiziranja reisu-l-uleme Cerića i Islamske zajednice.

Držimo da bi jedno ovakvo istraživanje trebalo imati široki naučni karakter, s obzirom da se radi o dva krupna pitanja: ozbiljnom nastojanju da se uruši najstarija institucija u Bošnjaka i da se ukloni posljednja brana raspuštanju i asimilaciji bošnjačkog identiteta, a drugo, radi se o ozbiljnoj anomaliji dejtonskih institucija i međunarodnih mentora koji sponzoriraju ovakav oblik zločinstva nad jednim narodom i njegovim temeljnim institucijama. Dotad, ova kratka analiza može poslužiti kao podsticaj za formiranje jednog istraživačkog projekta na ovu temu, te može eventualno upozoriti zdrave snage u međunarodnoj zajednici na koketiranje ekskluzivnih zapadnih saveznika u Sarajevu sa fašizmom i genocidnošću. Društveni cilj na koji plediramo jeste da ukažemo na lažni identitet tobožnjih boraca za bosanstvo, civilno društvo, toleranciju i mulikulturu u Sarajevu, koji se lažno predstavljaju, a djelima se realiziraju kao velikosrpski i velikohrvatski medijski agenti, a s druge strane, da pokušamo kroz predstavljanje, i prokazivanje islamofobijskog zločinstva uti-

cati na obesmišljavanje hajke koju ovi mediji, i njihovi politički i finansijski šefovi, vode protiv bošnjačkih autoriteta, ugrožavajući pravo Bošnjaka da žive u slobodnom i demokratskom društvu, u kome će se sve bošnjačko poštivati koliko sve i srpsko i hrvatsko. Selektivna analiza ovog petogodišnjeg perioda u djelovanju magazina „Dani" i „Slobodna Bosna", kao reprezenata cjelokupne ideološke mreže dejtonskih medija u Sarajevu, nedvojbeno ukazuje na opsesivne pamfletske progone islamskih vrijednosti u Bošnjaka, dok s druge strane, pravoslavne i katoličke tačke bosanske stvarnosti ili bivaju rijetko doticane i opservirane, ili pak bivaju hvaljene i uzdizane kao nedodirljivi i bezgrješni simboli multikulture.

„Bosanski barometar” u „Danima”

Progon islamskih vrijednosti u ime islamofobije i poštovanje i afirmacija kršćanskih vrijednosti u ime ideje multikonfesionalnosti, najprije se može uočiti kroz analizu rubrike „Bosanski barometar” iz „Dana”, u kojoj se do tendenciozne očiglednosti islamske vrijednosti stavljaju na tapet svakovrsnog kritizerstva, dok kršćanske, a naročito katoličke pojave, bivaju tematizirane s mnogo nježnosti, ili pak afirmirane kao simboli multikulturalne bosanske paradigme. U rubrici „Bosanski barometar”, koja na dvije stranice analizira osam događaja, aktuelne pojave i postupci javnih ličnosti ocjenjuju se ocjenama: ★ dobar potez, ★★ vrlo dobar potez, ★★★ odličan potez, odnosno, ● loš potez, ●● grozan potez, ●●● katastrofalan potez. Kao sedma ocjena dodata je i jedna zvjezdica u krugu za ocjenu poteza koji je „onako”, što će reći potez koji je vrijedan medijske pažnje ali ne i pozitivne ili negativne ocjene.

U konačnom zbrajanju analiziranih „Bosanskih barometara” došli smo do nevjerovatnog podatka – da se reisu-l-ulema Cerić pod nagativnim ocjenama pojavljuje preko 30 puta, za razliku od velikodostojnika Pravoslavne crkve koji su se u istom vremenskom razdoblju pod negativnim ocjenama pojavili samo šest puta, a pogotovo za razliku od velikodostojnika Katoličke crkve koji su se po negativnim ocjenama pojavili samo četiri puta, ali su zato pozitivnim ocjenama ocijenjeni 11 puta, za razliku od velikodostojnika Islamske zajednice koji su samo četiri puta dobili pozitivne ocjene, dok su velikodostojnici Pravoslavne crkve samo jednom bili u plusu. Dakle, na 34 negativna za reisu-l-ulemu dođu četiri negativna za kardinala i fratre, odnosno na 11 pozitivnih za kardinala i fratre, dođu četiri pozitivna za reisu-l-ulemu. Ova nevjerovatna slika koja dokazuje ambiciju blaćenja reisu-l-uleme Cerića i uzdizanja vrhbosanskih sveštenika, dodatno se izoštrava kada uočimo da je reisu-l-ulema Cerić čak 30 puta dobio najgoru ocjenu, sa tri crne tačke: katastrofalan potez, te šest puta dvije crne tačke: grozan potez, i samo jednom sa jednom crnom tačkom: loš potez, što također otkriva maksimalističku ambiciju oblaćivanja reisu-l-ulemine ličnosti. U nastavku ćemo izdvojiti i analizirati nekoliko upečatljivih tekstova

iz „Bosanskog barometra”, kako bismo vidjeli šta se to zamjeri reisu-l-ulemi Ceriću i šta ste to hvali, a urijetko zamjeri kardinalu, fratrima i popovima. Birat ćemo hronološkim redom.

Prethodno vrijedi dati još nekoliko napomena. Iako se to valjda podrazumijeva, vrijedni pripomenuti da ni jedna javna ličnost u BiH, ma koliko bila negativna i destruktivna u svome djelovanju, nije ni približno kritički tretirana kao reisu-l-ulema Cerić. Čak bi se dalo ustanoviti da se lideri najjačih bošnjačkih stranaka sveukupno nisu pojavljivali koliko reisu-l-ulema Cerić. Drugo našta vrijedi ukazati pažnju jesu naslovi „Bosanskih barometara” koji, kada se u jednoj od osam ocjenjivačkih rubirika pojavljuje reisu-l-ulema Cerić, redovno konotiraju na islam, i to pošprdno i uvredljivo. Taj karikaturalni diskurs nije primjenjivan kod tretmana pravoslavih i katoličkih tema, čime je osvježavana andrićevska slika Bosne, u kojoj je sve nakaradno i čuđenja vrijedno vezano za islam i muslimane.

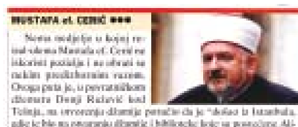
„Katastrofalni” potezi reisu-l-uleme Cerića

9. 7. 2004. U „barometru” od 9. 7. 2004. reisu-l-ulema Cerić je optužen da **„stvara kult žrtve”**, jer je na skupu posvećenom Srebrenici u Tuzli rekao da je **„Srebrenica naš Auschwitz”**. Napisana je ordinarna glupost da **„kult nije potreban žrtvama, ali je potreban reisu Ceriću i njegovim političkim saveznicima”**. A kako bi to pa kult mogao biti potreban žrtvama? Mogu li žrtve vidjeti, osjetiti, podržati taj kult? Žrtve su mrtve, valjda?! Kult žrtve, ako ćemo tako osloviti civilizacijsku ideju kulture pamćenja, oduvijek je postojao zbog budućih generacija, da se na pamćenju uče izgradnji i očuvanju slobode. Tu priču o nazdanosti, štetnosti, nepotrebnosti „kulta žrtve” filozofi iz „Dana” bi mogli preporučiti ma kojem Jevreju, pa da vide šta će im on kazati. Mogli bi preporučiti i da se iz lektire ukine „Dnevnik Ane Frank”, jer podstiče kult žrtve. Ispada da bi trebalo poukidati sve muzeje holokausta, jer se upravo tu, na kultu jevrejske žrtve, civilizirani svijet uči strahotama holokausta, da se nešto slično nikada i nikome ne ponovi. A optuživati nekoga da profitira na izgradnji kulture pamćenja, krajnja je morbidnost. Od uvažavanja kulta žrtve može isključivo profitirati budućnost. Ali, Bošnjacima je propisano da budu narod bez budućnosti, pa im u tom izdisaju ne trebaju žrtve, pošto bi svi Bošnjaci svakako trebali postati žrtve, i mrtvi i još uvijek živi. Iz toga zapravo čitamo granice prihvatljivog Bošnjaka, progresivnog i nagodnog, a to je onaj koji ne mari za Srebrenicu, i za sva druga bošnjačka stratišta, jer mu je dejtonski režim usadio u glavu autocenzuru, zbog koje zna da kult žrtve može važiti za svaku, samo ne za muslimansku žrtvu, bilo da je iz Srebrenice, Palestine ili Iraka.

23. 7. 2004. Među „katastrofalnim potezima” reisu-l-uleme Cerića znaju se naći i oni koje je teško uopće objasniti kao poteze, a pogotovo kao katastrofalne, jer nije jasno šta je pisac htio reći. U „barometru” od 23. 7. 2004. saznajemo da je reisu-l-ulema Cerić imao čast da otvori obnovljenu Sarač Ismailovu džamiju na Mejtašu, a „katastrofalan potez” je zaradio jer je ključeve predao Muhamedu Alaimu koji je nekada pohađao mekteb u ovoj džamiji, što nije

smio uraditi jer se Alaim nalazi na izbornoj listi za Općinu Centar, pa je time reisu-l-ulema Cerić – **„poistovijetio vjersku funkciju s partijskom, a sve za šaku glasova”**. Prvo, reisu-l-ulema nema partijske funkcije, drugo, reisu-l-ulemi ne treba šaka glasova jer nije kandidat, treće, to što je Alaim kandidat ne znači da ne može biti građanin i vjernik. „Dani” u ovom besmislenom, apsurdnom povodu povikuju: **„Šta smo mi Bogu zgriješili? Otkad tačno reis predstavlja političku figuru?”** A koji je onda put da reisu-l-ulema ne bude ocrnjen kao „politička figura”? Bezbeli da prekine sve kontakte sa Bošnjacima koji su učlanjeni u političke stranke. Ima li na Svijetu i jedan vjerski poglavar kojemu je zabranjeno da kontaktira s političarima?

6. 8. 2004. Sve dejtonske godine, naročito nakon 2001. i eskalacije plaćeničke hajke na reisu-l-ulemu Cerića, prisutna je ambicija rušenja njegovog autoriteta preko ljudi iz Islamske zajednice koji će ga javno kritkovati. Takvima se daju obimni i ekskluzivni medijski prostor, ne bi li samo koju riječ kazali protiv reisu-l-uleme Cerića. To je recept kojim su u vrijeme reisu-l-uleme Čauševića cijepani muslimani, i kojim se danas cijepaju muslimani na Sandžaku i u Srbiji. Metodologija je uvijek ista: režim, u potrazi za zastupnicima „prihvatljivog islama” pronalazi ljude koji će zarad afirmacije ili nekog drugog ovodunjalučkog probitka oblatiti autoritet i red u Islamskoj zajednici, a što će u najmanju ruku stvoriti konfuziju, pometnju, nemir. Napose, svi specijalni ratovi, kakav je i ovaj koji se u dejtonskom poraću vodi protiv Bošnjaka, računaju s unutarnjim podjelama. U „barometru” od 6. 8. 2004. nailazimo na svjedočansatvo jedne takve ambicije, jer su od osam ocijenjenih tema čak dvije pripale autoritetima Islamske zajednice, jedna reisu-l-ulemi, u kojoj je, naravno, ocijenjen s „katastrofalnim potezom”, a druga, muftiji tuzlanskom, Huseinu ef. Kavazoviću, koji je ocijenjen s „vrlo dobar potez”. S obzirom da urednici „Dana” ne žale prostora za ovoliko prisustvo islamskih autoriteta, mogli bismo pomisliti kako živimo u islamskoj teokratskoj državi. Poruka je jasna: muftija Kavazović bi trebao razumjeti da će imati podršku u svome eventualnom opozicionarstvu, a javnost bi trebala razumjeti kako, eto, ipak ima hodža koji mogu biti dobri, za razliku od reisu-l-uleme Cerića koji je povazdan negativan. A šta to kod reisu-l-uleme ne valja, a kod muftije valja? Reisu-l-ulemi je „katastrofalno” što je boravio u Istanbulu na otvaranju džamije i biblioteke koje su posvećene Aliji Izetbegoviću, jer se to u „centralnom komitetu” odmah smatra predizbornim uplitanjem vjere u politiku. Ali, nisu izbori u Turskoj, već u BiH, i nisu Turci mogli upriličiti počast Aliji Izetbegoviću kako bi Bakir Iztetbegović, uz pomoć reisu-l-uleme, zasjeo na čelo SDA! Ovoj gluposti pridodata je i nevjerovatna optužba da reisu-l-ulema Cerić **„nakon propasti halifata stvara novi i udara**

ISLAMSKA ZAJEDNICA BiH ●●

MUSTAFA ef. CERIĆ ●●●

MUSTAFA CERIĆ ●●

MUSTAFA CERIĆ ○

MUSTAFA ef. CERIĆ ●●

RIJASET ISLAMSKE ZAJEDNICE ●●

MUSTAFA ef. CERIĆ ●●●

REIS MUSTAFA EFENDIJA CERIĆ ●●●

MUSTAFA CERIĆ ●●●

ODBRANA BiH – IGMAN 2007. ●●●

MUSTAFA CERIĆ ●●●

RIJASET IZ-a ●●●

MUSTAFA CERIĆ ●●●

MUSTAFA CERIĆ ●●●

MUSTAFA CERIĆ ●●●

RIJASET ISLAMSKE ZAJEDNICE BiH ●●●

MUSTAFA CERIĆ ●●●

MUSTAFA ef. CERIĆ ●●●

MUSTAFA ef. CERIĆ ●●●

MUSTAFA ef. CERIĆ ●●●

MUSTAFA ef. CERIĆ ●●●

MUSTAFA ef. CERIĆ ●●

RIJASET ISLAMSKE ZAJEDNICE ●●●

MUSTAFA ef. CERIĆ ●●●

MUSTAFA CERIĆ ●●●

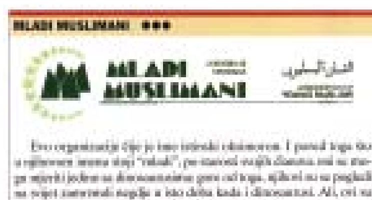
MUSTAFA CERIĆ ●●●

na sekularni ustroj”. A kako bi to reisu-l-ulema Cerić mogao uspostaviti novi halifat? Onima koji znaju činjenice o halifatu ova optužba će izgledati smiješno, i glupavo, ali u antiislamskim krugovima, za koje je laž sistem duhovnog života, priča o Cerićevom halifatu može odlično zazvučati. Optužba o „udaru na sekularni ustroj” također je apsurdna, jer ispada da se prisustvovanjem svečanosti u Turskoj, u čast prvog bh. Predsjednika, pravi islamska država u Bosni i Hercegovini. To što ova konstrukcija nema veze s vezom, nebitno je za ambijent u kome sve islamsko može biti napad na sekularizam. Kao i mnogo puta prije i poslije, reisu-l-ulema je na kraju tekstića ponovo počašćen jednom uvredom, a ovaj put je to bio zaključak da – **„svaki dan sve više srozava ugled institucije koju predstavlja”**. Kad se pročita zaključak, treba se vratiti na početak, i upitati se – a zašto? Zato što je bio na otvaranju džamije i biblioteke u Istanbulu posvećenih Aliji Izetbegoviću. A, da vidimo za šta se na susjednoj stranici hvali muftija Kavazović. Već sama formulacija da je muftija Kavazović **„vidio i posjetio više masovnih grobnica nego svi ostali vjerski službenici zajedno”**, usmjerena je na konfrontaciju. Zar se ono što se ima pohvaliti kod muftije Kavazovića nije moglo pohvaliti pohvalom, a ne poređenjem koje podrazumijeva ponižavanje svih drugih. „Dani” ne kriju ambiciju konfrontacije, jer u ovoj pohvali muftiji Kavazoviću navode izjavu reisu-l-uleme Cerića **„kako mu se život izmijenio nakon što je posjetio masovnu grobnicu Crni vrh”**, i tu izjavu nazivaju tragikomičnom. Valjda bi mu život trebao ostati isti nakon što vidi skelete majki sa bebama u naručju?! Time je jasno da su i muftija Kavazović i masovne grobnice samo sredstvo u prljavoj namjeri da se stvori još jedna pukotina u Islamskoj zajednici. Nikada muftija Kavazović ne bi bio hvaljen u „Danima” da nije ambicije da se i njime, kao i mnogim drugim sredstvima, ruši reisu-l-ulema Cerić i ustanovljava slika reisu-l-uleminog lika po mjeri „prihvatljivog islama”. A da li će se na tu sliku upecati muftija Kavazović, ili neki drugi favorit, koji će odšutjeti i kroz iglene uši prošiti svoju ambiciju, e, to je već stvar karađoz teatra, odnosno teatra sjenki. (Muftija Kavazović je ravno za godinu dana, u broju od 19. 8. 2005., ponovo favoriziran ocjenom „dobar potez”, za gestu koja i jeste za pohvalu, za zazivanje bosanstva u Šepku kod Zvornika, ali, valja primijetiti da nikada ni jedno reisu-l-ulemino zazivanje bosanstva nije dobilo nikakve pohvale.)

10. 9. 2004. Pod uvredljivim naslovom **„Ima li Reisa u kamionu”**, koji nema nikakve veze s temom, izuzev s neutemeljenom, nevezanom uvredom kojom se reisu-l-ulema Cerić poredi sa trebinjskim kamiondžijom i gradonačelnikom Božidarom Vučurevićem, „barometar” od 10. 9. 2004. kao „katastrofalan potez” ocjenjuje činjenicu da se u Bosni grade porušene džamije. Djeluje nevjerovatno, djeluje genocidno, ali baš tako jeste, jer „Dani” smatraju katastrofalnim što Bošnjaci podižu porušene džamije, što podrazumijeva da bi napredno i evropejski bilo raščistiti te ruševine i na mjestu porušenih džamija napraviti parkinge i rigišpile, kako je to bilo u Rogatici, recimo. Smušen tekst,

slabe logičke vezanosti, ima za cilj da poruči kako je podizanje porušenih džamija štetno po demokratiju, kako pripada **„mračnoj definiciji – jedan narod, jedna vjera, jedna partija”**, kako nas **„vraća u najrigidnije kampanje SDA...”** Pa trebalo bi onda ili ukinuti SDA, ili ukinuti obnovu džamija, jer ispade kada god se obnovi neka džamija da je to kampanja SDA! Zapravo, urednici „Dana” nemaju snage da sakriju mržnju prema islamu, koja izvire iz iste one bare u kojoj su odgojeni rušitelji preko 1000 džamija i islamskih vjerskih objekata u Bosni i Hercegovini. Ma kakav kritički progovor protiv prava Bošnjaka da obnove porušene džamije nije ništa drugo do odbrana i afirmacija rušitelja džamija, kao sastavnog dijela mašinerije genocida nad Bošnjacima.

8. 10. 2004. U „barometru” od 8. 10. 2004. tri crne tačke su dobili „Mladi muslimani”, mada je meta reisu-l-ulema Cerić. „Mladi Muslimani” su ustali u odbranu reisu-l-uleme Cerića, jer je magazin „Dani” – **„na najdrskiji i najvulgarniji način uvrijedio instituciju reisul-uleme, pljunuo na ahmediju koja simbolizira islam”...** I umjesto da „Dani” makar odšute, ako se već ne umiju izvinjavati za uvrede, oni nastavljaju blatiti reisu-l-uleme, rekavši da je **„veća uvreda islamu to što se jedan alim bavi politikom i to na najcrnjoj mogućoj platformi”**. To da se reisu-l-ulema optužuje za bavljenje politikom nije ništa novo, jer on se „bavi politikom” čim progovori bosanski jezik, ali je novo kad se kaže da reisu-l-ulema djeluje na – „najcrnjoj mogućoj platformi”. A može li platforma biti crnja od platforme zločina? Po tome ispada da je reisu-l-ulema Cerić egal Radovanu Karadžiću i Ratku Mladiću. Jer, njihove su platforme – „najcrnje moguće platforme”.

MLADI MUSLIMANI ●●●

MLADI MUSLIMANI

29. 10. 2004. A da reisofobija u Sarajevu nije specijalitet od jučer, već se u ovoj definiciji i manifestaciji pojavljivala i u 2004. godini, od kada potiče ova analiza, dokazuje i „barometar” pod naslovom **„Ramazan s okusom televizije”**, od 29. 10. 2004., gdje ponovo tema o islamu i o reisu-l-ulemi biva, u ime svih osam tema, isturena u naslov. Reisu-l-ulema Cerić je dobio ocjenu za „grozan potez” jer se suprotstavio izmišljotini o njegovim navodnim pritiscima na medije, a što je dvostruki nonsens: prvo, reisu-l-ulema nema instrumente da vrši pritisak na medije, jer Rijaset ni na kakav način ne dodiruje upravljačke strukture, a drugo, „pritiskom na medije” se označava pravo reisu-l-uleme da se javno brani od javnih i neutemeljenih optužbi. Konkretno, kritikuje se reisu-l-ulemina izjava da je Srđan Dizdarević, koji ga je napao u ime Helsinškog komiteta – **„žrtva islamofobije koja se ovih dana širi u nekim elektronskim i pisanim bh. medijima”**. Zato mu je rečeno da je **„vjerski poglavar sa političkim pretenzijama**”. Ko je vidio da se muslimanski vjerski poglavar umije i smije braniti? Zar kleveta nije mjera istine u totalitarnim društvima?

17. 12. 2004. Koliko su „Dani" oboljeli od zluradosti prema patriotskim vrijednostima dokazuje i „barometar" u kome je kao „katatastrofalan potez" ocijenjena jedna od najplemenitijih društvenih aktivnosti koje je realizirao Rijaset. U „barometru" piše: **„Odluka Rijaseta Islamske zajednice da novčano podrži familije oficira ABiH optuženih za ratne zločine jedna je od najgorih koju je ova institucija mogla donijeti."** Dejtonski mentori taman su mogli biti zadovoljni činjenicom da bošnjačka politika nije pokazala ni trun interesovanja za haške osumnjičenike Armije RBiH, taman koliko su, u obrnutom smislu, srpska i hrvatska politika u BiH, kao i vjerske zajednice, pokazale pažnje prema velikosrpskim i velikohrvatskim zločincima. No, iz koncepta ugradnje bošnjačke bezosjećajnosti prema bošnjačkoj žrtvi iskočio je Rijaset sa svojom plemenitom akcijom, koja se u „barometru" kvalificira kao „jedna od najgorih odluka". Time se implicira totalitarna logika po kojoj su oficiri Armije RBiH krivi čim su osumnjičeni, umjesto da je svako nevin dok mu se krivica ne dokaže. Za to vrijeme, velikosrpske i velikohrvatske instance, inspirirane vjerskom prethodnicom, mogu slobodno, bez ikakve kritičke pompe, javno pomagati familije svojih političara i oficira koji su presuđeni za ratni zločin.

31. 12. 2004. Ako bi se htjelo na jednoj kamari vidjeti šta sve dejtonski filozofi zamjere reisu-l-ulemi Ceriću, onda je najbolje uzeti „barometar" s kraja 2004. godine, gdje je od svih javnih ličnosti samo njemu priređena autopsija (više)godišnjih „grijehova". Valjalo bi sve to ovdje prepisati da se vidi raskoš totalitarne gluposti i drskost lažljivosti. Za reisu-l-ulemu Cerića se kaže da je **„od prvog čovjeka vjerskog krila SDA tokom 2004. postao samostalni politički faktor koji ne samo da se ne može kontrolirati već diktira uvjete na političkoj sceni"**. U ovom omanjem bućkurišu od logike saznajemo da reisu-l-ulema Cerić više nije faktor u SDA, ali i da diktira uvjete, što je posvađano jedno s drugim, te da se nad njim ne može uspostraviti kontrola, što nam otkriva suštinu ambicije: dobiti reisu-l-ulemu nad kojim će se imati kontrola. A čija? Pa istih onih koji kontroliraju „Dane". U ovom presjeku reisu-l-uleminih aferima u 2004. strpano je mnoštvo nebuloza, kao što je ona da je **„Cerić privatizirao Bajram"**, **„zabranio novinske oglase** (pornografskih, op.a.) **vrućih linija"**, **„uspostavio monopol na genocid inicirajući nagradu Srebrenica"**..., što je u sveukupnosti zločinačko klevetanje, jer: uloga reisu-l-uleme i Rijaseta oko bajramskih praznika ne može biti privatna, već je suverena; reisu-l-ulema ne može zabranjivati nemoralne sadržaje, ali može preporučivati moralan život i odgoj djece; uvredljivo je pamćenje genocida u Srebrenici, ma od koga da dolazilo, nazivati uspostavljanjem monopola nad genocidom... Dakle, reisu-l-ulema ne bi smio zalagati se za pamćenje genocida u Srebrenici?! Na kraju godišnjeg ocrnjavanja reisu-l-uleme Cerića uslijedila je uvreda, kao zaključak, bez ikakvog povoda i pokrića, jer je rečeno da je **„Cerić instituciju reisul-uleme pretvorio u političku kancelariju, koja potiče na netrpeljivost, mržnju, i isključivost"**. Optužba o „političkoj kancelariji" je stara, još od vremena stare

Jugoslavije, s namjerom da se život islama isprepada, zatoči u džamije i rastoči u svakodnevnici bošnjačkog naroda. Ali, kleveta da reisu-l-ulema Cerić „potiče na netrpeljivost, mržnju i isključivost", vrhunac je zločinačke drskosti, jer niti je naveden ma kakav dokaz kao pokriće za tako ozbiljnu optužbu, niti je takav dokaz ikome poznat. Napose, kao da bi u međunarodnim okvirima reisu-l-ulema Cerić bio uvažavan, i nagrađivan, kao predani borac za dijalog među vjerama, za afirmaciju tolerancije i pobratimstva među narodima, da ima i jedan sjen sumnje da on „potiče na netrpeljivost, mržnju, i isključivost". Ova epizoda najbolje svjedoči klevetničku misiju dejtonskih ideologa iz „Dana". (Reisu-l--ulema Cerić jednako je ocijenjen i u „Godišnjem barometru" za 2005. godinu.)

10. 12. 2004. Jedna od četiri pozitivne ocjene za reisu-l-ulemu, pod naslovom **„Sedam ahmedija SKOJ-a",** u „barometru" od 10. 12. 2004., upućuje riječi hvale za dodjeljivanje murasela bosanskim muftijama, te procjenjuje to kao **„zaokruženje svojevrsne demokratizacije Islamske zajednice"**. Ova sintagma „demokratizacija Islamske zajednice" mnogo puta je korištena u dejtonskim medijima, a sa Federalne televizije je čak poručivano kako je „krajnje vrijeme da se Islamska zajednica demokratizira". A šta običan gledalac zna o autonomiji Islamske zajednice, o razlikama između autonomije vjerske zajednice, koja nije ni za kakvog osim za svoga unutarnjeg propitivanja, i, s druge strane, imperativa da se propituju, pa i demokratiziraju, državne i društvene instance?! A zašto dejtonska ideologija hvali i podstiče ovu „demokratizaciju"? Pa da bi imala pokriće za rovarenje po Islamskoj zajednica, da bi u ime tog nametanja demokratizacije u jedno autonomno tijelo mogla instalirati i afirmirati raznorazne reformatore, koji će na dejtonskim medijima dobijati veliki prostor da javnosti kažu kako bi nam trebao takav i takav reisu-l-ulema, bezbeli, po staroj recepturi tzv. prihvatljivog islama. Pozitivna ocjena koju je u ovom „barometru" dobio reisu-l-ulema obična je podvala, a zapravo kritika što reisu-l-ulema nije nekada prije uručio murasele muftijama, a ne sada kada idu izbori za reisu-l-ulemu. Tekst se završava uzvikom: **„Za reisa spremni!"**, čime se uvredljivo asocira na ustaški pozdrav zločincu Anti Paveliću.

1. 7. 2005. A sada o jednoj kontradiktornosti. Kao „grozan potez" ocijenjeno je 1. 7. 2005. navodno uplitanje Islamske zajednice u to gdje će ko biti sahranjen, ko je šehid, a ko nije šehid. Pa se kaže kako su - **„djelatnici Mešihata i Rijaseta priskrbili sebi božije ovlasti i ustanovili praksu remontiranja sarajevske ratne historije"**. Istovremeno, „Dani" navode ko je gdje ukopan, ko bi trebao gdje ležati, ko su „istinske legende odbrane ove zemlje", a ko nisu. A optužuju Mešihat i Rijaset za „božije ovlasti". Ako neće Mešihat i Rijaset voditi računa o šehidskim mezarijima, a ko će? Možda Centralni komitet?

16. 12. 2005. Mnogo je brojeva u kojima ima po nekoliko tekstova o reisu-l-ulemi Ceriću, što je još jedan dokaz ostrašćenosti reisofobije koja ne

Ličnost u fokusu

Mustafa ef. Cerić

preza ni od očiglednog nemanja mjere, u pomami da diskreditira vrhovnog vjerskog poglavara u Bošnjaka. Tako je u broju od 16. 12. 2004. reisu-l-ulema zauzeo svoje dežurno prijestolje u „Bosanskom barometru”, ali se pojavio i u rubrici „Ličnost u fokusu”. Pod naslovom **„Evo banke kurbane moj”**, i pod ocjenom „katastrofalan potez”, kritikuje se uplitanje Rijaseta u klanje kurbana, a usput, i u odlazak na hadž, te se to uplitanje u svoje nadležnosti naziva „ekonomskom centralizacijom”. Preporuka bi trebala značiti da Rijaset, u ime decentralizacije, ne smije imati veze s organizacijom odlaska na hadž, a ni s obezbjeđivanjem mogućnosti Bošnjacima u Australiji da kurbane uplate preko institucija Islamske zajednice. Zato je to „katastrofalan potez”. Dvije-tri stranice dalje, reisu-l-ulema Cerić je „Ličnost u fokusu”, jer se usudio pojaviti na proslavi Dana državnosti u Chicagu, što je bilo dovoljno za sljedeću ocjenu: **„Fuzija između Islamske zajednice, SDA i državne administracije dosegla je vrhunac...”** A kakav li su tek vrhunac dosegli pravoslavni popovi koji vjerske obrede vrše nad državnim institucijama, pa posvećuju škole, bolnice, zgrade, pa i čitave gradove?! To što se reisu-l-ulema Cerić pojavi na obilježavanju državnog praznika, dovoljno je za osudu o fuziji države i islama. U tekstu se grubo diskvalificiraju sabornici Islamske zajednice, za koje se kaže da su **„samo oni još gori od njega”**, jer su mu dali drugi mandat.

13. 1. 2006. Kada je u broju od 13. 1. 2006. sarajevski muftija Husein ef. Smajić ocijenjen sa tri crne tačke, zbog bajramske hutbe u Skenderiji, gdje je misleći na bošnjačke žrtve rekao da je **„Bosna zemlja kurbana”**, nije moglo proći a da se tekst ne začini sa reisu-l-ulemom Cerićem za koga je monstruozno izmišljeno da je **„skamenjenim familijama čestitao šehide”**. Morbidna mašta se nije zaustavila na ovoj izmišljotini, već je zamislila bošnjačke osnovce kako polažu pionirsku zakletvu, pa kažu: **„Danas kad postajem kurban...”**

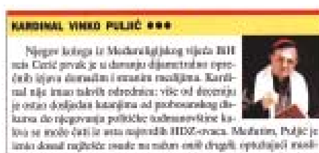

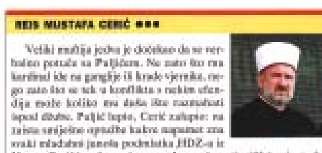
10. 2. 2006. Pored tri gradirane negativne i tri gradirane pozitivne ocjene, u „barometru” postoji i jedna uokvirena zvjezdica koja označava potez ocijenjen s „onako”, što će reći, ni dobro, ni loše, već tek vrijedno pažnje. I reisu-l-ulema Cerić je dočekao da jednom sa tri crne tačke zglajza na „onako”, a što bi se u kontekstu reisofobije moglo razumjeti kao najviša ocjena. U „barometru” od 10. 2. 2006. reisu-l-ulema Cerić je pohvaljen jer je komentirajući pojavljivanje karikatura Poslanika Muhameda u Danskoj, i nemire koji su uslijedili, te govoreći o bujanju islamofobije u Evropi, rekao da – **„Islamska zajednica u**

BiH nema namjeru organizirati proteste, no da svako ima pravo demonstrirati u skladu sa zakonom". Reisu-l-ulemi je tako poslat išaret da bi mogle uslijediti i izdašnije pohvale ako bude pasivizirao Islamsku zajednicu spram društvenih pitanja, a pogotovo onih koja se isprepliću s islamom. Ali, postavljen je u uvjet za reisu-l-ulemino napredovanje, i to da bude **„znatno određeniji spram onih koji zloupotrebljavajući islam i muslimane jurišaju na ljudske živote"**. Da, dobro smo čuli! Reisu-l-ulema Cerić je oglašen nadležnim za one koji „jurišaju na ljudske živote", pa se od njega traži da se ogradi o takvih muslimana. A koji to muslimani u BiH, i gdje to muslimani u BiH, „jurišaju na ljudske živote"? Apsolutna izmišljotina! Ta konstrukcija ima smisla jedino ako je dr. Mustafa ef. Cerić vjerski poglavar Al-Kaide. A koliko znamo – nije.

12. 5. 2006. Pod naslovom **„Sve nas vidi šerijatska policija"** nalazi se jedan od osam „barometara" u kome je 12. 5. 2006. reisu-l-ulema Cerić ocijenjen za „grozan potez", jer je kao član UO Fondacije za Srebrenicu rekao ministru za izbjeglice Mirsadu Kebi da ne može podnositi ostavku budući da je u Upravnom odboru po osnovu ministarske funkcije, a ne lično. Šta tu ima za „šerijatsku policija" - vjerovatno ne znaju ni oni koji su takav naslov stavili na tekst koji nije ni trebao biti tekst, jer u tekstu nema nikakvog problema od kojeg bi se mogao napraviti smislen tekst. No, bitno je reisu-l-ulemi Ceriću nakačiti crne tačke, pa kako god.

19. 5. 2006. Samo jednom se kardinalu Puljiću posrećilo da u „barometru" potpadne pod lupu navodne objektivnosti medija, i to kada su sa po tri crne tačke ocijenjeni i on i reisu-l-ulema Cerić, a zbog polemičkih tonova koje su razmijenili na temu ugroženosti svojih naroda. No, iz analize ta dva teksta, jednog o kardinalu, drugog o reisu-l-ulemi, jasno je da je kardinal tu poturen u ime kritikovanja reisu-l-uleme. Dok

KARDINAL VINKO PULJIĆ ●●●

REIS MUSTAFA CERIĆ ●●●

se u tekstu o kardinalu prepričava kako je **„došlo do oštre medijske polemike u kojoj su razmijenjeni teški rafali najjeftinije demagogije"**, dotle se u tekstu o reisu-l-ulemi piše kako je **„Cerić odgovorio arsenalom najemotivnijih i najostrašćenijih floskula"**, kojim **„na perfidan način igra na kartu svoje matične stranke nacionalno homogenizirajući džemat pred izbore"**. Dakle, kardinalove teze o ugruženosti nisu emotivne, nisu ostrašćene, nisu homogenizirajuće, čim sve te kvalifikacije pripadaju samo reisu-l-ulemi Ceriću. Otud je pojava kardinala Puljića u ovom crnom „barometru" bila pozorišne naravi.

21. 7. 2006. Ko bi mogao obnovu porušenih džamija i otvaranje obnovljenih džamija nazvati: nemoralom i zločinom? Samo onaj ko u rušenju džamija vidi kvalitet, progres, slobodu. Jer, ako je obnova džamija zločin, onda je rušenje

džamija oslobođenje od zla i zločina. Upravo ovu nevjerovatnu, zločinačku konstrukciju ispleli su urednici „Dana” ocjenjujući govor reisu-l-uleme Cerića na otvaranju Gradske džamije u Prnjavoru. A reisu-l-ulema Cerić je rekao općepoznatu istinu: **„Ove džamije nisu rušene iz moralnih već političkih razloga i zato naš povratak ima i tu konotaciju.”** Zbog ove rečenice reisu-l--ulema Cerić je u „barometru” od 21. 7. 2006. ocijenjen da je počinio grozan potez, rečeno mu je da **„otvara džamije i drži političke govore”**, da **„otklanja namaz sa svojim glasačima”**, i na kraju da je to što čini **„nemoral”** i **„zločin”**. Rezignirano je zaključeno **„da će u narednom vremenu Cerić sve češće otvarati u ratu porušene džamije”**. A šta je ovo ako ne stav da u ratu porušene džamije ne treba obnavljati i otvarati, jer je njihovo rušenje bilo moralno, a ne političko pitanje, pa u skladu s tom „moralnošću” treba porušene džamije ostavit na miru - da ne podižu tenzije - kako jednom za Ferhadiju reče Milorad Dodik?! Urednici „Dana” su se ovim „barometrom” nedvosmisleno opredijelili protiv obnove džamija, kao simbola povratka, a nadasve, simbola pobjede života i dostojanstva nad zločinom. Postoje pitanja, poput ovog, u kojima se ne može biti opredijeljen i neutralan, u isto vrijeme. Jer biti protiv obnove džamija znači podržavati njihovo rušenje, a podržavanje rušenja džamija znači podržavanje genocida nad Bošnjacima, s obzirom da su četnici i ustaše s istim ubjeđenjem ubijali i džamije i muslimane.

15. 12. 2006. Sa fotografijom reisu-l-uleme Cerića i sa dvije crne tačke, u „barometru” od 15. 12. 2006. kao „grozan potez” ocijenjeno je uplitanje Rijaseta u organizaciju odlaska na hadž. Govori se o „komercijalizaciji hadža”, kao da je odlazak na hadž nekomercijalna kategorija; govori se o „monopolu Rijaseta”, kao da bi islamski život u BiH trebao biti zbrda-zdola, pa da nema nikakva reda, smisla i organizacije; govori se o nekakvim košuljama za hadžije od prije pet-šest godina na kojima je pisalo „Hadždž Bosnia”, a ne zna se da bezmalo sve nacionalne grupe na Ćabi imaju prepoznatljive znakove, kako se ne bi pogubili u gužvi... Sve glupost do apsurda. U tekstu se usput pravi cirkus od odlaska na hadž, jer je dejtonska ideologija naslonjena na onaj andrićevski diskurs po kome muslimani i sve muslimansko zavređuju podsmijeh, kao ostaci stranog, iracionalnog, neprilagodljivog svijeta. U ovom andrićevskom „danovanju”, kaže se kako je samo falio **„Omer Pobrić da harmonikom obeseli hadžije”**, a autor bezbeli zamišlja kolo koje se igra oko autobusa i u kome se pocikuje kao na vašaru. Ako je nešto grozno u ovoj epizodi, onda je to namjera da se groznim proglasi institucionalni red kojim Bošnjaci obavljaju svoju petu islamsku dužnost.

29. 12. 2006. Dvije hefte poslije, 29. 12. 2006., u novogodišnjem su „barometru” pod tri crne kritičke tačke sumirane glavne (više)godišnje optužbe protiv reisu-l-uleme Cerića. Za svjedoke su prizvani islamski učenjaci koji su se izjašnjavali protiv reisu-l-uleme Cerića, a među kojima prepoznajemo zvijezde

islamofobičnih medija. Čak i da su u pravu, njihovo udruživanje s osvjedočenim antiislamistima delegtimizira eventualnu opravdanost tih ciljeva koji se trebaju rješavati u okviru autonomije Islamske zajednice, a ne na talambasima dejtonske javnosti. Naveden je i podržan spisak gluposti za koje se navodno zalažu reisu-l-ulemini oponenti u Islamskoj zajednici, a jedna od njih glasi: **„javno su kazali da se Islamska zajednica mora okrenuti svom umjesto reisovom poslu”**. To znači da je dejtonskoj realnosti potrebna Islamska zajednica bez reisu-l-uleme, jer šta bi radio vjerski poglavar ako bi zajednica čiji je poglavar radila „svoj posao” mimo njega?! Odmah do reisu-l-ulemine tri katastrofalne tačke za minulu godinu, nalaze se tri crvene zvjezdice, kojima je kao odličan godišnji potez ocijenjen rad islamofobijskog magazina „60 minuta”, za koji je rečeno da **„predstavlja dragocjen a toliko rijetak lijek za dušu svima onima željnim istine i spasa od poniženosti i ugroženosti”**. S obzirom da je ovaj tv magazin glavni odašiljač islamofobijske dejtonske ideologije, koja se spravlja pod krovom „Dana” i „Slobodne Bosne”, otpor prema islamu se preporučuje kao „spas od poniženosti i ugroženosti”.

19. 1. 2007. Jedna od najnevjerovatnijih „katastrofalnih ocjena” za reisu-l-ulemu, kakve bi se po otvorenom zločinstvu postidjeli i najrigidniji režimi u povijesti, ispisana je 19. 1. 2007., pod naslovom **„Reis sa naslovne strane”**, a u kojoj se daje legitimitet kriminalnoj aktivnosti lidera SDP-a Zlatka Lagumdžije koji je na tajnim sastancima od Špirića i Dodika tražio **„da se uklone reis Cerić i Fahrudin Radončić”**. I umjesto da „Dani”, u ime minimuma demokratske kulture, kritikuju Lagumdžiju, i općenito mogućnost da ikakvi političari, a pogotovo srpski, uklanjaju reisu-l-ulemu - osuta je kritika na reisu-l-ulemu Cerića. To je dobilo značenje podrške Lagumdžijinoj tajnoj inicijativi da srpski političari uklone reisu-l-ulemu Cerića. U tekstu se reisu-l-ulema Cerić naziva **„neuklonjeni reis”** koji **„osjeća političarsku potrebu”**, zamisli – da se brani. Nedvosmisleno, otvoreno, kritikovano je reisu-l-ulemino **„medijsko zgražavanje što političari tajno dogovaraju njegovu smjenu”**. Trebao je reisu-l-ulema aplaudirati i javno pohvaliti mogućnost da ga smijeni koalicija komunistilkih nasljednika i sljedbenika Draže Mihailovića?! Time su „Dani” podržali ponor kakav teško da bi podržavali i komunisti, a to je da se vrlinom smatra kada političari dogovoraju smjenu reisu-l-uleme.

23. 2. 2007. Reisu-l-ulema Cerić je imao hrabrosti da u jeku montiranog procesa „Pogorelica” ode u zatvor i obiđe grupu zatočenih Bošnjaka, čije nevinosti će se tek kasnije potvrditi pred pravosudnim instancama. Tada, kada ih je reisu-l-ulema Cerić obišao, ni jedan jedini bošnjački političar nije „Pogorelicu” smio uzeti u usta, a kamo li transparentno stati u zaštitu nevinih ljudi. Ovoga se prisjećamo kako bismo ukazali na apsurd optuživanja reisu-l-uleme Cerića za kukavičluk i licemjerstvo, u pogledu tzv. alžirske grupe. U „barometru” od 23. 2. 2007., pod tri crne tačke, citirana je izjava reisu-l-uleme Cerića u

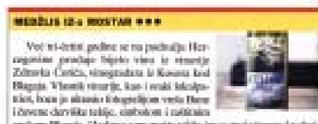
kojoj je on rekao kako je **„pitanje alžirske grupe zamršen slučaj"**, i to je bilo dovoljno za ocjenu da se radi o **„manifestaciji Cerićevog nemorala"**, o **„njegovoj beskrupuloznosti"**. Bezbeli je trebao kazati kako se radi o „odmršenom" slučaju, iako sva javnost zna koliko se političkih peripetija ispriječilo pred oslobađanje tzv. alžirske grupe. Cilj ove labave konstrukcije je da se reisu-l-ulemu Cerića stavi u opoziciju spram **„građana koji se stide neljudskog iživljavanja nad stotinama žrtava bušovske antiislamske histeriju u Guantanamu"**. Ako gdje ima licemjerja onda je to u ovoj rečenici, gdje se „Dani" sada pridružuju kritikama „bušovske antiislamske histerije", a bili su i ostali glavni potpirivači islamofobije u BiH, kao starog udbaškog projekta, koji je sa 11. septembrom dobio međunarodnu verifikaciju. No, oni nastoje reisu-l-ulemu Cerića staviti na stranu „bušovske antiislamske histerije", pa mu čak u toj konstrukciji spočitavaju „prestižne zapadne nagrade", po čemu ispada da je cijeli Zapad bušovski histeričan, a s njime i oni koje Zapad podržava i cijeni, kao, eto, reisu-l-ulemu Cerića. A kad bi se pravila karikatura na ovu temu, onda bi magazin „Dani" morao biti naslikan s povelikom mudžahedinskom bradom. Jer, ispade, na kraju, oni brane muslimane od Zapada, i od reisu-l-uleme Cerića kojemu Zapad daje nagrade.

16. 3. 2007. Za ovih četiri-pet godina koliko smo analizirali „barometre", bilo je mnogo onih u kojima nije ništa rečeno što bi opravdavalo reisu-l-ulemine „katastrofalne" i „grozne" poteze, pa se se zapravo nije imalo šta ni analitički razlagati i obrazlagati. Sloj nejasnog povoda, sloj logičkog bućkuriša, sloj optužbi za bavljenje politikom, i eto torte od reisofobije. Jedan od takvih „barometara", u kojima je teško pronaći smislenu vezu između reisu-l-uleminog činjenja i katilskog ocjenjivanja iz „Dana", jeste i onaj od 16. 3. 2007., gdje je reisu-l-ulema ocijenjen sa tri crne tačke zato što je otišao u Australiju da navodno otvori džamiju, a nije bio sa Srebreničanima. Evo te nebulozne rečenice: **„Umjesto u Srebrenicu, Cerić je mirno i dostojanstveno otputovao u Australiju!"** Navedeni razlog zašto bi reisu-l-ulema Cerić trebao putovati u Srebrenicu je to što je Dodik negirao genocid u Srebrenici i govorio o tužbi pred Svjetskim sudom pravde. Eto klopke u koju su se upecali reisu-l-ulemini progonitelji koji ga stalno terete da se miješa u politiku, jer mu sada najednom zamjere što se ne miješa u politiku. Ako reisu-l-ulema biva kritikovan kada rušenje i obnovu džamija okarakteriše kao političko, a ne kao moralno pitanje, onda bi po istoj logici bio optužen i da je na ma koji način odreagirao na političko pitanje oko tužbe, Dodika, negiranja genocida, itd. Na ovu hafifnu konstrukciju nadodato je štošta, i to da reisu-l-ulema Cerić **„od Izetbegovićeve smrti ne krije ambicije da popuni pilotsku bošnjačku poziciju"** (konačno bi neko trebao naći neki dokaz gdje je reisu-l-ulema Cerić saopćio tu ambiciju – čim se tvrdi da je ne krije), i to da će sa njim putovati **„prva hanuma Islamske zajednice",** i to da je Milorad Dodik **„reisov kolega iz manjeg entiteta"**. No, vrhunac bezobrazluka je ničim osim patološkom mržnjom

motivirana uvreda Bošnjaka koji su nazvani ovcama, i to u tvrdnji da će reisu-l-ulema Cerić **„blagosiljati austrijske kurbane za buduće blagdanaske trpeze smjernih bošnjačkih ovaca”**.

10. 8. 2007. Onaj ko proučiti Fatihu pred duše šehida bit će optužen da islamizira Armiju RBiH i falsificira historiju. Ovo i ništa drugo ne može se zaključiti iz naslova „Ummet na Igmanu”, pod kojim se nalazi i jedan od osam „barometara”, sa tri crne tačke za reisu-l-ulemu, u broju od 10. 8. 2007., a koji počinje rečenicom: **„Odbor za falsificiranje historije po mjeri reisova ummeta...”** A šta je „falsificiranje historije”? To što je **„program počeo učenjem Fatihe”**. Dokaz da je učenje Fatihe falsifikat historije, pisci teksta nalaze u činjenici da su mnogi Srbi, Hrvati, Albanci, Jevreji i Ostali dali svoje živote u borbi protiv agresora. To bi trebalo znači da se trebaju „sekularizirati” šehidi, kako im se ne bi učila Fatiha, kako ne bi bilo ikakvog muslimanskog konteksta u činjenici su Bošnjaci, muslimani, bezmalo u stopostotnom procentu, ginuli za slobodu BiH. Zbog nekoliko procenata Srba i Hrvata, čiji žrtvu svakako treba cijeniti, pamtiti, veličati, Bošnjaci bi trebali uspomenu na šehide prekodirati u ateističku uspomenu na poginule borce, kako se ne bi znalo da su to Bošnjaci, muslimani, najviše stradali, već da su to stradavali svi zajedno, u mjeri koja tada više nije bitna. Reisu-l-ulema se optužuje za falsificiranje historije, bezbeli i za ugrožavanje prava drugih, a veoma je jasno kako se ovdje u ime agresivnog ateizma Bošnjacima priječi pravo da svoje žrtve pamte kao šehide, i da im se obraćaju Fatihom, u skladu s vjerskom tradicijom i osjećanjima? Zašto bi iko bio ugrožen od bošnjačke osjećajnosti i islamske tradicije, pa i same srpske i hrvatske žrtve zajedničke odbrane, koje su valjda pale za Bosnu i Hercegovinu u kojoj bi Bošnjaci bili ravnopravan narod, s uspravnim identitetom, a ne narod drugog reda, koji bi svoje šehide preminenovao u mrtva trupla, a Fatihe u minute vječne šutnje.

18. 1. 2008. Medžlis Islamske zajednice Mostar zaradio je tri crne tačke u „barometru” od 18. 1. 2008. jer se predsjednik Medžlisa Ramiz Jelovac usudio protestirati zbog stavljanja fotografije tekije na Buni na boce bijelog vina iz vinarije Zdravka Ćorića. Jelovac je nazvan **„nervoznim imamom”**, koji udara na tekovine suživota u Hercegovini, te je zaključeno kako **„nigdje nije zapisano da se fotografija objekta koji predstavlja duhovno i kulturno obilježje svih naroda koji na ovim prostorima žive ne može staviti na bocu vina”**. Otkad je to tekija duhovno obilježje pravoslavnih i katolika? Znate otkad? Otkad su austrijske i starojugoslovenske vlasti u praksu uvele da muslimanske vjerske objekte pretvaraju u konjušnice i magacine, pa su se pravoslavni i katolici duhovno ispunjavali, i napajali, razmuslimanjenjem otetih objekata. Biće da urednici „Dana”, i njihovi dejtonski sponzori, imaju istu ambiciju da tekiju na Buni ugledaju kao

MEDŽLIS IZ-a MOSTAR

objekat opće namjene, koji duhovno pojilište svih može postati samo ako prestane biti to što jeste – tekija. Ni ovaj hercegovački problem nije mogao proći bez pominjanja reisu-l-uleme Cerića, kojemu je spočitano što je u obilježavanju 600 godina islama kao sponzor sudjelovala Sarajevska pivara koja, kao i mnoge druge pivare, ne proizvodi isključivo pivo, a proizvodi i bezalkoholno pivo. Zar to može biti isto: stavljanje tekije na vinsku flašu i sponzorsko prisustvo Sarajevske pivare na jednoj vjerskoj manifestaciji? Ćorićeva vina su svetogrđe islama, jer u nespojiv kontekst stavljaju objekat tekije.

15. 2. 2008. Pod naslovom **„Karićev šamar reisu"**, kao glavna od svih osam tema u „barometrima", u broju od 15. 2. 2008., odigrana je još jedna perfidna igra favoriziranja lidera „prihvatljivog islama" i sataniziranja lidera „neprihvatljivog islama". S jedne strane je prof. dr. Enes Karić, sa tri zvjezdice i „odličnim potezom", koji je udario šamar, a s druge strane je reisu-l-ulema Cerić, sa tri crne tačke i „groznim potezom", koji je šamar primio. Karićeve zasluge su što se pojavio u nekoj tv emisiji o maloljetničkoj delikvenciji i kazao da se **„mora uvažavati i postojanje i drugih, jednako vrijednih etičko-moralnih sistema, osim religijskoga"**, a što je, navodi se, u suprotnosti s tvrdnjom reisu-l-uleme Cerića da **„bez vjere nema morala"**. Povod cijeloj priči su predizborne demonstracije u Sarajevu za čiji povod su „Dani" i nekoliko SDP-ovskih udruga zloupotrijebili ubistvo Denisa Mrnjavca. (Na internetu su dostupni tekstovi **„Drugo ubistvo Denisa Mrnjavca"** i **„Gelipteri demoNkratije"** na temu političke zlupotrebe ove tragedije.) Ovo zazivanje razlika nije ništa drugo nego afirmacija ateizma, čiju su krhku slamku našli u jednoj Karićevoj rečenicu, od koje je, kao od muhe međed, napravljen naslov „Karićev šamar reisu". A vrata do vrata je tekst kojim nas urednici „Dana" ponovo uvjeravaju kako se za reisu-l-ulemu Cerića mogu vezati samo katastrofe, pa je „katastrofalan potez" zaradio time što se branio od optužbi za segregaciju djece, a nakon svoga zalaganja za vjeronauku u obdaništima. „Dani" ga optužuju **„da se ne obazire na to da uredba o vjeronauci u obdaništima može izazvati jedino nelagodu druge djece"**, a da pri tome ne uvažavaju nelagodu muslimanske djece kojoj je u ime ateističke uravnilovke zabranjena vjeronauka, niti se pitaju – a kako to žive muslimanska djeca u Bijeljini ili u Tomislavgradu.

23. 5. 2008. Dogodio se nevjerovatan presedan u broju od 23. 5. 2008., da su čak dvojica islamskih velikodostojnika, reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić i muftija mostarski Seid ef. Smajkić, svaki za sebe, dobili po tri crne tačke. Zamislimo da „Dani" kao navodni tumač zajedništva tako postave dvojicu fratara, ili dvojicu popova, pa i jednom i drugom dadnu ocjene „katastrofalan potez". Ili to „Dani" svojim islamofobičnim opredjeljenjem svjedoče da Sarajevo jeste „muslimanski grad", ali u pogledu proganjanja muslimana?! A čime su to zaslužili reisu-l-ulema Cerić i muftija Smajkić da se nađu rame uz rame, sa još šest „civilnih" ličnosti, kao da je Bosna teokratska država, pa se mora toliko vje-

MUSTAFA CERIĆ ●●●

SEID ef. SMAJKIĆ ●●●

rskih lica prikazivati u novinama čiji je program ateistički, barem što se muslimana tiče? U tekstu kojim je ocrnjen sa tri tačke, reisu-l-ulema je kritikovan što je rekao kako je u **„susjednoj Hrvatskoj vjeronauka u obdaništima realnost, i od toga niko ne pravi problem, pa ne vidi(m) zašto ne bi bila realnost i u našoj zemlji”.** Teozofi iz „Dana” na ovom mjestu pokazuju bogatstvo intelektualne tupavosti, jer tvrde da u Hrvatskoj vjeronauka može ići u obdanište, jer je Hrvatska mononacionalna i monoreligijska zemlja. A šta to praktično znači? Ako vjera ne može u obdanište, kako onda može u škole? Pa i tamo smo multi. To bi trebalo da znači kako vjeri nema mjesta u Bosni i Hercegovini, jer je ova zemlja multireligijska! A pošto su samo Bošnjaci programski zainteresirani za prefiks multi, jer im od multi zavisi Bosna, a od Bosne opstanak, to bi značilo da će se vjere kutarisavati samo u Bošnjaka, ali ne i kod Srba i Hrvata koji mogu opstati i bez tog multi. Praktičnu primjenu razvjeravanja Bošnjaka i ovjeravanja Hrvata nailazimo stepenicu ispod, u tekstu kojim se kritikuje mostarski muftija Seid ef. Smajkić, a zbog najave izgradnje islamskog centra na mjestu nekadašnje robne kuće „Hit”. Tu nije problem što msgr. gradi gigantske inat-križeve i križarske tornjeve po Mostaru, već je problem što je muftija Smajkić kazao kako se **„ne radi o provokaciji ili inatu”**, već o potrebi, pa se kaže kako će izgradnja islamskog centra **„neminovno izazvati međuvjerske tenzije”**. Dakle, izgradnja mamutskih građevina križarskog karaktera ne izaziva tenzije, ali će izgradnja islamskog centra koji „nije provokacija ili inat” izazvati tenzije. Pri tome se tvrdi kako su riječi muftije Smajkića **„lažne mirotvorne izjave”.** Da je ovo napisao neki ustaški list iz Gruda ili Širokog Brijega, bilo bi nevjerovatno, a kamo li kada jedan nazovi sarajevski magazin do te mjere brani križarske megalomane u okipiranom Mostaru i satanizira normalnu potrebu mostarskih Bošnjaka da grade islamski centar, nazivajući blage i smirujuće izjave muftije Smajkića – „lažnim mirotvornim izjavama”.

19. 12. 2008. Što je babi milo to joj se i snilo... – pa je u „barometru” od 19. 12. 2008., naravno pod ocjenom „katastrofalan potez” za reisu-l-ulemu Cerića, ustanovljeno kako je **„očito da ulema postaje svjesna da je institucija reisa dovoljno profanirana”**, te da je **„reisov autoritet uzdrman”**. A čime bi trebao biti profaniran i uzdrman? Jedino dirigiranom reisofobijom iz dejtonskih medija, a nikako redom i poretkom Islamske zajednice. Sam „katastrofalan potez” tiče se saopćenja Rijaseta IZ povodom emisije „Pošteno” na FTV o pitanju selefizma, za koju je s opravdanjem saopćeno **„da izlazi iz sfera intelektualnih i**

akademskih rasprava vrhunskih eksperata islamskog učenja”. Potom se maloumno likuje što **„Cerićeva rijasetska policija”** ne može spriječiti raspravu civilnog društva o selefizmu, iako je maločas upozoreno da se radi o temi o kojoj relevantno mogu govoriti akademski eksperti, a ne raznorazni seoski doktori za terorizam. Usput su organi Islamske zajednice oklevetani za kleronacionalizam, bez ikakva dokaza i povoda. Ova sekvenca inače odslikava ambijent zadiranja tzv. civilnog društva, a zapravo, dejtonske, beogradsko-zagrebačke mašinerije, u prostore o kojima mogu relevantno govoriti samo akademski autoriteti. No, cilj tih rasprava, konkretno o selefizmu, nije znanje i saznanje, već montaža i montiranje medijskih proizvoda potrebnih za oblaćivanje institucionalnih i personalnih stubova Islamske zajednice.

27. 2. 2009. „Mustafa Cerić bi mogao biti počasni i doživotni dekan Univerziteta Mafioso”, piše na kraju „katastrofalnog poteza” reisu-l-uleme Cerića iz broja od 27. 2. 2009. godine. Dakle, reisu-l-ulema Cerić je neko ko bi mogao biti uzor i učitelj mafijašima. A zašto? Zato što je u posjet primio jednog od najpoznatijih kosovskih Albanaca Azema Vllasija, sa kojim je razgovarao o regionalnim aktuelnostima, o nužnosti uspostave saradnje, očuvanja mira i razvijanja dijaloga. Pa šta onda tu ima mafijaško da bi reisu-l-ulema Cerić bio ocrnjen kao mafijaški uzor? Nema ništa. Ne može advokat Azem Vllasi biti kriv što radi svoj advokatski posao i brani i ljude poput Muhameda Ali Gašija, pa ne može ni reisu-l-ulema Cerić biti kriv što sjedi sa čovjekom koji nije kriv. Trebao je, je li, reisu-l-ulema kazati: “Znaš šta Azeme, ti više nisi relevantan Albanac, nisi zanimljiv sagovornik, nisi čovjek koji može doprinijeti izgradnji veza Bosne i Kosova, ti si sad profesor mafijašenja, čim braniš mafijaša, a da mene ne bi optužili da sam dekan Univerziteta Mafioso, ja s tobom neću ni da se vidim, a neću vala ni da se znam.” ...Blentavo, zar ne?

20. 3. 2009. Kao i u slučaju sarajevskog muftije, tako je i predsjednik Mešihata Islamske zajednice u Hrvatskoj Šefko Omerbašić dobio tri crne tačke za račun reisu-l-uleme Cerića. Njemu se spočitava što se usudio ustati u odbranu reisu-l-uleme Cerića i ukazati na pojavu islamofobije u sarajevskim medijima, rekvaši između ostalog da se **„nigdje u svijetu kao u bosanskim medijima ne omalovažava islam i njegove institucije”**. Izdvajanje i izrugivanje ef. Omerbašića ima za cilj da preventivno djeluje prema ostalima koji bi se eventualno usudili da pruže sličan otpor, jer im je na ovaj način poslata poruka da će se naći na dejtonskom stubu srama. A nisu svi ljudi jednako otporni na javni linč.

8. 5. 2009. Naslov **„Nacionalistički vuk u janjećoj koži”**, u broju od 8. 5. 2009., usmjeren je na jedan od osam događaja iz „barometra”, vjerovatno

onaj najvažniji, a to je „katastrofalan potez" reisu-l-uleme Cerića, koji je u intervjuu zagrebačkom „Globusu" govorio o potrebi za **„dijalogom, javnom debatom i međusobnim povjerenjem"**. Mogao je reisu-l-ulema Cerić do mile volje pričati o **„tajanstvenom identitetu Bosne"**, zastupati ideju bosanske nacije, slaviti bosanski komšiluk, ali mu to ne može biti priznato, jer „Dani" ustanovljavaju da je – **„lako vidjeti da se ispod te fine i mehke janjeće koće skriva poznati nacionalistički vuk"**. U totalitarnim ambijentima nije bitno ono što jesi, niti ono što pričaš, već je bitno ono što ti leglo moći pripiše da jesi. Kao što je nevinom bankarskom činovniku Jozefu K. u Kafkinom „Procesu" prišivena kleveta, kao mjera njegove slobode i društvenog statusa, tako je i reisu-l-ulemi Ceriću, uprkos njegovom govoru i onome što on jeste, prišivena i titula „nacionalističkog vuka u janjećoj koži". Vrhunac hajkačkog bezobrazluka je usporedba reisu-l-uleme Cerića sa ideološkim pokretačem genocida nad Bošnjacima, Dobricom Ćosićem. „Dani" pišu: **„Zbog te autokandidature za novog 'oca nacije', nekakvog bošnjačkog Dobricu Ćosića, te zbog jasnih pretenzija na Bosnu i Hercegovinu kao ekskluzivnu bošnjačku nacionalnu državu..."** Obje netačnosti služe kao konstrukcija za potiranje pozitivnih odijeka reisu-l-uleminog intervjua „Globusu", gdje je reisu-l-ulema Cerić uvažavan onako kako nikad nije uvažavan u „Danima" – kao osoba do čijeg autoriteta drže i na čiji autoritet računaju evrpski potencijali međuvjerskog dijaloga i razumijevanja.

5. 6. 2009. Poluinformacija objavljena u beogradskim „Večernjim novostima" da je reisu-l-ulema Cerić poslao pismo ministru Safetu Omeroviću i tražio da zaštiti interese Bošnjaka u Zavodu za kontrolu lijekova FBiH, koji prema novom zakonu treba da postane dio Agencije za kontrolu lijekova BiH, bila je razlog da u „barometru" od 5. 6. 2009. reisu-l-ulema Cerić dobije još jednu crnu trotačku. A šta i da jeste reisu-l-ulema Cerić uputio takvo pismo? Ostali vjerski velikodstojnici ne upućuju nikakva pisma, već išaretom, ili na zatvorenim kavama, rješavaju kadrovska pitanja, vedre i oblače političkom pozornicom. Ovaj vid transparentnog, neskrivenog, nemuljatorskog zalaganja za zaštitu bošnjačkih interesa zapravo bi trebao biti za pohvalu, a ne za kritiku.

26. 6. 2009. Dvadeset dana poslije reisu-l-ulema Cerić je ponovo dobio tri crne tačke, u broju od 26. 6. 2009., a u povodu njegove inicijative da sa predsjednikom Srbije Borisom Tadićem pokrene „bošnjačko-srpski dijalog", te u povodu pisma koje je uputio američkom predsjedniku Baraku Obami. Za „Dane" je „katastrofalno" zalaganje za bošnjačko-srpski dijalog zbog **„nezajažljivih lidersko-državničkih ambicija"** reisu-l-uleme Cerića, pa je bolje i da ta inicijativa propadne, da nema dijaloga među Bošnjacima i Srbima, nego da reisu-l-ulema Cerić išta korisnog doprinese. Ta destruktivna zluradost iskazana je i u povodu reisu-l-uleminog pisma američkom Predsjedniku, gdje je ismijana i izvrijeđana jedna pozitivna inicijativa o posredovanju u dijalogu

sa islamskim svijetom. Opet je ispalo bolje da dijaloga nema, nego da reisu-l-ulema Cerić iskoči iz klevete koja mu je zadata, kao trajno obilježje „nacionalističkog vuka u janjećoj koži".

3. 7. 2009. Učestalo nešto... Sedam dana poslije, reisu-l-ulema Cerić ponovo stekao ocjenu „katastrofalan potez", plus naslov kompletne rubrike: **„A Rijaset ni riječi o rahmetliji Jacksonu?!"**, što sugerira da su aktivnosti reisu-l-uleme Cerića ponovo bile najvažnije od svih najvažnijih događaja u Bosni i Hercegovini. A šta je bilo najvažnije? **„Rijaset je zauzeo stav kojim nedvosmisleno brani kriminal predsjednika Sabora IOZ-a Edhema Bičakčića"** – pišu „Dani" i enti put potvrđuju svoju posvađanost s osnovama pravne države po kojoj je svako nevin dok mu se krivica ne dokaže. Za njih je, i bez presude, i bez pravosnažnosti presude, jasno da se radi o **„kriminalu Edhema Bičakčića"**. A Majkl Džekson se u ovom tekstu pojavljuje poput brljotina u apstraktnom slikarstvu, o kojima neupućeni ne smiju ništa reći, jer ih ne razumiju. Evo te apstraktne rečenice koja bi trebala nešto značiti, a ne znači ništa: **„Da li je držanje konferencije za novinare predstavnika IZ-a (Mustafa Cerić) s advokatom osuđenog imama-pedofila najavilo tragičnu smrti Michaela Jacksona?"**

11. 9. 2009. Industrija vrijeđanja i omalovažavanja reisu-l-uleme Cerića, kao i svaka industrija, ovisna je od inovativnosti, utoliko što stari modeli zastarjevaju, kupcima i konzumentima prelaze u dosadu, pa da bi se zadržao konzument, nužno je osvježavati ponudu. Ni ovaj ramazan nije umilostio hajkače, da se reisu-l-ulema i Islamska zajednica ostave na miru, već ih je dodatno potaknuo na kriminalnu kreativnost, kojom će reisu-l-ulemi Ceriću dodati nadimak jednog narodnjačkog folk-pjevača, koji se, jakako slučajno, preziva kao i reisu-l-ulema. U „barometru" od 11. 9. 2009. reisu-l-ulemu Cerića oslovljavaju sa Koke, što bi pored pošprdnog prizvuka trebalo da znači da je reisu-l-ulema Cerić ravan narodnjacima. Čak pet puta u ovom kratkom zapisu reisu-l-ulema Cerić je oslovljen s tuđim nadimkom Koke. A šta je to što je i ovaj put ocijenjeno kao „katastrofalan potez"? Sve što predstavlja čast za Bosnu, Bošnjake, za Islamsku zajednicu, sve što bi bilo čast i za mnogo veće narode i države, za dejtonske je provincijalce iz magazina „Dani"– katastrofa. Po tom šablonu „katastrofa" je i kada reisu-l-ulemu Mustafu ef. Cerića pozovu da prisustvuje proslavi 40. godišnjice libijske revolucije, i to da bude smješten u centralnoj loži, u društvu kraljeva, predsjednika, prinčeva i premijera. Zato je reisu-l-ulema imenovan kao „Koke", i zato je njegov boravak na ovoj svečanosti „katastrofalan potez", jer velikosrpska i velikohrvatska šovinistička svijest, koja se okotila u Sarajevu, ne može progutati da u Bošnjaka ima jedan koji može biti pozivan na ovakve svečanosti i ugošćavan kao autoritet čiji dometi nadilaze dejtonske bodljikave žice.

„Dobri” potezi reisu-l-uleme Cerića

U odnosu na 40-tak „katastrofalnih” i „groznih” poteza reisu-l-uleme Cerića u blizu 250 analiziranih brojeva „Dana”, dogodilo se dvaput da reisu-l-ulema Cerić dobije jednu, ali nikada dvije ili tri pozitivne zvjezdice. U „barometru” od 2. 9. 2005. pod „dobrim potezom” strpano je mnogostruko više kritike nego hvale za reisu-l-ulemu Cerića. Povod za pohvalu je reisu-l-ulemino iniciranje Deklaracije na konferenciji Islamskog foruma, kojom se nastoji **„institucionalizirati islam u društvenom dogovoru Evrope”**, ali se bez ikakvih argumenata tvrdi da **„kako je to i bezbroj puta do sada demonstrirao, reis Cerić Evropi nudi jedno lice, a Bosni i Hercegovini drugo”**. Ispada da reisu-l-ulema Cerić po Bosni podržava tzv. islamski terorizam, jer se to „drugo lice” odnosi na vezu s **„tragičnim bombaškim nasrtajima koje je London preživio”**.

U „barometru” od 18. 4. 2008. kao dobar potez ocijenjena je odluka Islamske zajednice da pravnim putem označi rušitelje 14 džamija na području Banja Luke i da traži odštetu koja bi trebala iznositi više od 120 miliona maraka. Ovo je vjerovatno jedino normalan tekst u svim „barometrima” u kojima se pominje reisu-l-ulema Cerić. Čak i kritika da je Islamska zajednica predugo čekala da pravnim putem zatraži pravdu, ispisana je normalno, bez uobičajene zajedljivosti.

MUSTAFA ef. CERIĆ

ISLAMSKA ZAJEDNICA BIH

Popovske crne tačke

U odnosu na 40-tak „katastrofalnih" poteza reisu-l-uleme Cerića, četiri-pet negativnih ocjena za pravoslavne popove, za koje je znano da su inspirirali četnički genocid i ratne zločine, djeluju ne samo neprimjereno, ne samo minorno, već zapravo – velikosrpski. Takav omjer, i karakter, kakav je iskazan u „Danima", mogao bi biti kreiran jedno u nekoj zakamufliranoj četničkoj medijskoj jazbini, koja bi da danas izigrava uzor demokratije, pa pomalo, reda radi, zakači i „svoje", pravoslavne popove.

Episkop zahumsko-hercegovački vladika Grigorije jedini je pravoslavni pop koji je u „barometru" dobio pozitivnu ocjenu, u broju od 29. 4. 2005., i to samo zato što je rekao kako bi bio **„poraz za Banja Luku ako bude imala te fobije da u njoj neko može da radi samo ako je Srbin"**. Pa zar ima i jednog većeg grada u kome su zaposleni samo pripadnici jednog naroda?! Čak je i u Hitlerovoj Njemačkoj bilo zaposlenih Jevreja. Vladika se zapravo bori da se tu i tamo nađe pokoji Bošnjak ili Hrvat, tek toliko da se srpstvo zaštiti od činjenica o genocidnom etničkom čišćenju i istrajavanju na rigidnom apartheidu prema nesrbima. U ime te mrvice racionalnog šovinizma, vladiki Grigoriju se prešlo preko teških optužbi na račun Sarajeva, koje je optužio da **„postaje monoetnički, jednoreligiozni i jednokulturalni grad, da postoji ta evidentna islamizacija..."** Iako urednici „Dana" znaju da je Banja Luka daleko od multietničkog sklada koji vlada Sarajevom, oni su se stavili u službu zaštite, i afirmacije, vladike Grigorija, pohvalivši ga za zalaganje da i pokoji nesrbin može, srpskom milošću, biti zaposlen u Banjoj Luci. Tri godine poslije, u „barometru" od 29. 2. 2008., vjerovatno zaboravnošću urednika, ovaj isti vladika je fasovao tri crne tačke, jer je u intervjuu „Glasu srpske" navaljao čitav niz nacionalističkih gluposti, koje zaslužuju svaku kritiku i osudu. No, to se moglo znati i kada je vladika Grigorije hvaljen za islamofobijske tvrdnje o „evidentnoj islamizaciji" Sarajeva. Poslije će, kao odgovor na razbuktale optužbe o islamizaciji, reisu-l-ulema Cerić duhovito primijetiti: **„Čak nas i optužuju da islamiziramo sami sebe."** Godinu poslije, u „barometru" od 20. 3. 2009., vladika Grigorije je pono-

vo dobio „katastrofalan potez”, a u povodu napada na novinare FTV u Trebinju od strane vladičinih ljudi, pa je zaključeno da **„Grigorije počinje gubiti živce zbog njegovih poslovno partnerskih odnosa sa Miloradom Dodikom koji se istražuju”**. A nepun mjesec poslije (10. 4. 2009.), vladika Grigorije je ponovo opserviran sa tri crne tačke, a u povodu presude u slučaju sukoba sa novinarima FTV.

Iako je episkop zvorničko-tuzlanski Vasilije Kačavenda simbol genocidnog zla i sinonim za pravoslavnog popa koji blagosilja četničke zločine, njega u „barometrima” ima manje nego kolege mu Grigorija. U „barometru” od 2. 3. 2007. Kačavenda je dobio tri crne tačke zbog planiranja da svoj dvor, svakako izgrađen na prostoru porušenih bošnjačkih kuća, dodatno proširi. Za razliku od mnogomjesečne hajke koja se 2008. i 2009. vodila protiv izgradnje zgrade Rijaseta, na svojoj zemlji i svojim parama, ovdje niko ne postavlja pitanje – šta će vladici Kačavendi dvor, i nije li bolje od tih para nahraniti Srbe, jer se podrazumijeva da vladika Kačavenda ima dvor, a da reisu-l-ulema, poslije skoro 130 godina postojanja Islamske zajednice, bude podstanar.

VASILIJE KAČAVENDA ●●●

VASILIJE KAČAVENDA I HUSEIN KAVAZOVIĆ ●●●

VLADIKA GRIGORIJE ●●●

VLADIKA ZAHUMSKO-HERCEGOVAČKI GRIGORIJE ●●●

U „barometru” od 6. 4. 2007. Kačavenda je dobio tri crne tačke zbog slučaja crkve u dvorištu Fate Orlović. Zanimljivo je da se nigdje ne pominje njegovo učešće u blagosiljanju zločina genocida i etničkog čišćenja, iako slučaj „Fatine crkve” izvire iz tog konteksta. Episkop Kačavenda se ovdje ne kritikuje kao inspirator zločina, već kao obični uzurpator koji u odbranu priziva probleme restitucije. A da je reisu-l-ulema Cerić upetljan u sličan slučaj, odavno bi bio žigosan kao inspirator etničkog čišćenja. Kačavenda je pomenut još jednom (8. 2. 2008.), pod istom katastrofalnom ocjenom, ali u društvu sa tuzlanskim muftijom Huseinom ef. Kavazovićem, što je ništa drugo do stavljanje u isti ravan krvnika i žrtve, jer se vladika Kačavenda, kao simbol četništva, i muftija Kavazović, kao simbol pobijenih i prognanih Bošnjaka, ne mogu ni po čemu, ni u čemu, nigdje i i nikada, metati u istu ravan, jedan do drugoga. Ovdje su

poistovjećeni zbog izjave, nakon sastanka, da će prošetati zajedno. Šta tu ima loše? Umjesto da se iz ove najave pročita grčevita borba muftije Kavazovića da šetnjom sa Kačavendom razoštri bijeljinsku genocidnu čaršiju i ohrabri bošnjačke povratnike, muftija biva anatemisan kao sadrug ovog inspiratora genocida nad Bošnjacima. U očiglednoj nespojivosti i disbalansiranosti moralnih kredibiliteta ove dvije ličnosti, posegnulo se za islamofobičnim začinima, pa je na stranu muftije Kavazovića nadodano, bez ikakva logična razloga, i to da je on – **„onaj visokorangirani hodža kome je pečenje rakije u Gradačcu smetalo zeru manje od masovnog poljupca u Tuzli"**. Ma, jaštaradi! Onaj koji je protiv pečenja rakije i masovne degradacije ljubavi, taj je ravan onome koji je blagosiljao masovna ubistva?!

Katoličke odličnosti

25. 8. 2006. i 5. 11. 2004. „Reisul-ulema Islamske zajednice u BiH Mustafa Cerić mogao bi štošta naučiti od svojega kolege, poglavara katoličke zajednice u BiH, uzoritog kardinala Vinka Puljića...” – kaže se na početku „barometra” od 25. 8. 2006., u kojem je uzoriti Puljić dobio tri crvene zvjezdice zato što je otišao u Srebrenicu. Citirana rečenica označava suštinu razlike u tretmanu reisu-l-uleme Cerića i kardinala Puljića u rubrici „Bosanski barometar”, gdje je reisu-l-ulema Cerić uvijek onaj negativni, andrićevski pojedinac, kojega treba kultivirati i učiti demokratiji, dok su kardinal Puljić i ostali katolički sveštenici uzoriti putokazi kako se civiliziran svijet ponaša. Konkretno, u slučaju Puljićeve posjete Srebrenici nije bilo nikakva razloga da se taj čin hvali, i ističe, jer bi suosjećanje sa Srebrenicom trebalo da se podrazumijeva, pa pohvala šalje poruku kao da se od Puljića nije očekivalo da bude dovoljno fin pa da se u Srebrenici pokloni žrtvama; drugo, nije bilo nikakva posebna razloga da se u priču o pohvali nečega što ne bi trebalo hvaliti strpa reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić. Nije li to morbidna zloupotreba srebreničkog bola i kardinalovog poštovanja u svrhu još jednog udarca po reisu-l-ulemi Ceriću? On ispada kao antipod kardinalove uzoritosti, negativac, koji se neskromno, kako nedolikuje vjerskom poglavaru, moli Bogu za duše nevinih, za razliku od kardinala Puljića, koji sve to radi skromno i dolično. U ovom kontrastiranju, reisu-l-ulemi Ceriću se zamjeri čak što se u Srebrenici pojavljuje na godišnjice obilježavanja genocida, već bi trebao da, kao kardinal Puljić, dođe izvan 11. jula. Bezbeli smeta na dženazama? A moglo bi biti i suprotno: nije li kardinal Puljić bio potrebniji u Srebrenici 11. jula, nego u avgustu, jer bi 11. jula cijelom svijetu odaslao poruku koju je slao kad ga niko, osim „Dana”, nije ugledao? Jednak usporedni kontekst nameće se iz jedinog slučaja, u broju od 5. 11. 2004., gdje su reisu-l-ulema Cerić s jedne strane, i kardinal Puljić s druge strane, dobili po tri crne tačke, a gdje se čini da je kardinal Puljić metnut više kao optička ravnoteža zbog brutalnosti kojom je tretiran reisu-l-ulema Cerić. Kardinal je kritikovan što je primio predsjednika Hrvatske stranke prava Antu Đapića,

pošto se ova stranka **„oslanja na baštinu fašističke ideologije”**. S druge strane, koju zastupa centralni naslov **„Privatizacija Bajrama”**, tematizira se suvereno pravo Rijaseta da javnim emiterima, BHTV i FTV, uskrati dozvolu za tv prenos bajram-namaza, a što je obrazloženo **„napoštivanjem vrijednosti muslimana”**. Citiran je dio saopćenja Rijaseta, u kojem se kaže: **„Vi namećete jednu ideologiju - sekularizam na način koji u nama izaziva strah, jer nas podsjeća na vrijeme agresivnog ateizma.”** Iz komentara „Dana”, samo iz jedne rečenice, moguće je ugledati okvire u koje bi „karađorđevci” raspustili instituciju Islamske zajednice. Rečenica: **„Rijaset se ponaša kao da je namaz njihov privatni posjed, a ne vjerski obred.”** – iskazuje nepoštovanje prema Rijasetu, kao institucionalnoj dimenziji islama u Bosni i Hercegovini, čije je isključivo pravo da sa stručnog i moralnog stanovišta propisuje ono što je najbolje za islam, pa i ako je to zabrana islamofobičnim rtv medijima da prenose bajram-namaz. Usporedba između „privatnog posjeda” i „vjerskog obreda” sama po sebi je glupava, da gotovo ne zavređuje komentar. ...Kao da nadležnost Rijaseta za vjerske obrede negira same te vjerske obrede! Ideološko, dejtonsko jedinstvo nekoliko sarajevskih printanih medija, među kojima su i „Dani”, s (p)reformiranim javnim rtv servisima, očituje se i bezrezervnom podrškom koja je u ovom „barometru” data reakciji Ureda za odnose sa javnošću Javnog servisa, u kojoj se Rijaset optužuje da **„separiše vjernike muslimane iz bogatog i višestoljetnog multireligijskog konteksta”**. Bit će da je napad ponovo najbolja odbrana, jer ako ko trga Bošnjake iz bosanskog konteksta, optužujući ih za tzv. islamski terorizam i za pripadnost neevropskom kulturnom krugu, onda su to upravo ovi antiislamski, reisofobični mediji kojima je Rijaset odbio gostoprimstvo u kontekstu bajram-namaza. Taman kada se učinilo da se više nikakva glupost ne može izvaliti u ovom kratkom tekstu, saznajemo da – **„Rijaset ne može prežaliti višegodišnji povlašteni tretman konfesije najbrojnijeg bh. naroda”**. Iako ova zaključna rečenica nema veze s temom, treba je čitati kao javnu, islamofobičnu afirmaciju sužavanja i sputavanja tretmana konfesije najbrojnijeg bh. naroda. Čim Rijaset, navodno, ne može prežaliti što muslimani više ne stoje kao nekada, znači da muslimani u Bosni nisu što su nekad bili. Sad su manje od onoga što bi Rijaset želio, a što i kao takvo, umanjeno, ne godi islamofobičnim medijima. Kao što rekosmo, kardinalov grješni susret sa jednim HSP-ovcem, samo je optički paravan za glumatanje objektivnosti pri nedopustivom omalovažavanju institucije Rijaseta i reisu-l-uleme.

22. 4. 2005. Ove knjige ne bi bilo bez njenog problematskog izvorišta – optuživanja reisu-l-uleme Cerića da izlazi izvan okvira koje mu propisuju drugi, a glavna optužba u tom prekoračenju zacrtanih granica je tzv. miješanje u politiku. U sekularnoj državi vjerskim je velikodostojnicima zabranjeno da se petljaju u državne poslove: država sebi, a vjera sebi. No, pod sekularizam se ne mogu podvoditi prava svakoga, pa i vjerskih službenika, da iskažu stav o refleksijama državne politike na narodna dobra. Imanje stava je logično pravo du-

hovne slobode i ne znači uplitanje u državne poslove. Napose, ako su vjerski službenici tu da olakšaju i poduče čovjekovo obraćanje Bogu, a ako konkretan čovjek ima konkretne probleme, koji su i refleks političkog i društvenog ambijenta, kako onda izbjeći vrijeme i prostor u kome se živi?! Nikako. No, u sarajevskim medijima aršini su različiti, ono što smiju i mogu pravoslavni i katolički sveštenici, to ne mogu službenici Islamske zajednice. Evo jednog citata koji je u „barometru" od 22. 4. 2005. ocijenjen kao „vrlo dobar potez": **„Konfuzno i besperspektivno stanje u kojem se nalazimo posljedica je agresije na BiH (...) kao i neučinkovitosti domaćih i inozemnih čimbenika"**. Da je reisu-l-ulema Cerić kazao kako su nas uzjahale posljedice agresije, kako su za loše stanje krivi domaći i inozemni činioci, nema sumnje, bio bi optužen da se miješa u politička pitanja i da vodi državnu politiku. Ali, pošto je to rekao fra Mijo Džolan, kao fratar, a ne kao Mijo, izjava je doživjela navjerovatnu salvu pohvala, koje sežu do sljedeće kvalifikacije: **„Tako govore franjevci, možda jedina neukaljana i nekompromitirana vjerska struktura u ovoj zemlji."** Drugi dvije su, dakle, Srpska pravoslavna crkva, koja se ukaljala blagosiljanjem zločina, i Islamska zajednica koja je, dakle, jednaka po ukaljanosti i kompromitiranosti. Ne samo da nema kritike zbog fra Džolanovog „patljanja u politiku", već se priželjkuje da se **„ideje čestitih franjevaca shvate, prihvate i operacionaliziraju unutar političkog establišmenta"**.

23. 6. 2006. Zamislimo kako bi bio ocijenjen reisu-l-ulema Cerić da je digao medijsku dreku oko svojevrsnog pokatoličavanja jednog bošnjačkog djeteta koje je bilo prisiljeno da se krsti u razredu gdje su većinska djeca Hrvati, tj. katolici, a da se poslije ispostavi kako se radilo o grešci, jer je to bošnjačko dijete slučajno ostalo na času kršćanske vjeronauke?! Ne samo da bi reisu-l-ulema Cerić dobio tri crne tačke, već bi danima po „Danima" i drugim medijskim bezdanima bio izvikivan kao paranoični islamista koji izmišlja da se muslimanska djeca pokatoličavaju. Ali, kardinal Puljić za takvo djelo ne samo da nije dobio tri crne tačke, već je dobio tri crvene zvjezdice, a njegova greška je prolašena „odličnim potezom". Uistinu, ni iz jednog dijela teksta se ne vidi kako je jedna, valjda nenamjerna greška, mogla postati „odličan potez". U barometru od 23. 6. 2006. prepričan je događaj u kome je **„kardinal Puljić alarmirao javnost podatkom da je katoličko dijete u jednoj sarajevskoj školi bilo prisiljeno na času islamske vjeronauke ispisati šehadet"**. Mada se nigdje ne objašnjava o kakvoj se „prisili" radi. **„Radilo se o tome da je učenik katoličke vjere slučajno ostao na času islamske vjeronauke..."** – citiraju „Dani" direktoricu koja se zove Jela Barić. E, zašta je onda kardinal Puljić dobio pohvale? Za izmišljanje? Za sataniziranje? Da se kardinal Puljić izvinuo zato što je pogriješio, i zato što se ogriješio – ovakva bi ocjena imala logičko uporište.

25. 1. 2008. Sa usklikom **„Bravo, fra Mijo!"** završava se „barometar" od 25. 1. 2008., u kojem je fra Mijo Džolan dobio tri zvjezdice jer **„nije želio da**

vijest procuri u medije", a ipak je evo procurila – o tome da su ga neki huligani u Sarajevu napali i povrijedili mu nogu. Navodni razlog fra Mijine medijske šutnje je da spriječi zlupotrebu vijesti u nacionalističke svrhe. Dva su pitanja: prvo, zašto „Dani" skaču sebi u stomak kršeći navodnu fra Mijinu odluku da se napad na njega medijski ne eksploatira?; drugo, zašto se jednom razbojništvu, u kome su gelipteri od žrtve **„zahtijevali novac"**, i **„utvrdili da novca nema"**, odmah pridaju nacionalistički atributi? Zato da se Sarajevo po svaku cijenu prikaže kao bošnjačka nacionalistička sredina, gdje talibani zaskaču i po jednoj nozi udaraju fratre.

11. 4. 2008. Nema ničeg spornog da se pohvali gesta fra Petra Anđelovića da sav prihod od prodaje knjige „Fratar i njegova Bosna" daruje Fondu za uklanjanje mina, ali, valja primijetiti dvije stvari: prva, mnogi su muslimani iz zemlje i inostranstva dali ogroman novac za mnoga dobra, ali nikada nisu pohvaljeni u tzv. građanskim medijima; druga, s obzirom koliko se kod nas knjige kupuju, dobro je bilo ako je od fra Petrove knjige skupljeno 100-200 KM, pa bi o ovom činu trebalo prije govoroti na simboličnoj, nego na realnoj razini. Mine su se i fra Petru učinile kao zgodan šlagvort da nešto kaže o **„dvije vrste mina"**, onih pravih koje se **„postavljaju pred ulaze kuća"**, i onih koje su u zatrovanim srcima, kao što je netolerantnost. Reisu-l-ulema Cerić stalno govori na tu temu, ali nikako da dočekamo da bude pohvaljen, makar onako kako njegovu borbu za toleranciju hvale u inostranstvu.

16. 1. 2009. „Potpuno neočekivano, vrhbosanski nadbiskup Vinko Puljić nije iskoristio priliku da medijski iscipelari svojeg kolegu iz Islamske zajednice, mada je za to imao nekoliko dobrih razloga" – piše na početku „barometra" od 16. 1. 2009. u kojem je kardinal Puljić dobio tri crvene zvjezdice. Dakle, bilo je očekivano da kardinal Puljić „cipelari" reisu-l-ulemu Cerića, jer za to ima razloga? Time se sugerira ne samo da je dozvoljeno „cipelariti", brutalno gaziti islamskog vjerskog poglavara, već i da za to postoje „dobri razlozi". Uvođenje uličarskog zloduha i retorike u javni prostor zapravo razotkriva koliko je od „Dana" daleka elementarna pristojnost, jer je institucija kritike zamijenjena siledžijskom institucijom cipelarenja. Doživljaj reisu-l-uleme Cerića je iz podsvjesnih katakombi izbio na svjetlo javne riječi, jer se reisu-l-ulema ukazao kao predmet cipleranja, gaženja i najniže vrste zlostavljanja. Moglo bi se reći da ovaj momenat sa cipelarenjem reisu-l-uleme Cerića predstavlja psihološki profil kompletne reisofobijske manifestacije u „Danima". A, koji su to razlozi za cipelarenje reisu-l-uleme Cerića? To što je kardinalu čestitao početak izgradnje njegove rezidencije, rekavši da će imati 5000 kvadrata, a kardinal potpom demantirao podatak o kvadraturi. U nastavku ove pohvale kardinalu nema nigdje ni kardinala, ni njegove rezidencije, već se razglaba o **„izgradnji monumentalne rezidencije na Kovačima, k tome finansirane i haram-parama, kako je to pismom sugerirala grupa studenata Fakulteta islamskih**

nauka”. Riječ je o onom podvaljenom i provaljenom, nepotpisanom pismu što je u „Danima” objavljivano u nastavcima, u kojem se navodni studenti FIN-a protive da Rijaset dobije sjedište. Ovo je samo jedan od desetine tekstova koji su ispisani protiv izgradnje upravne zgrade Rijaseta Islamske zajednice na Kovačima, a čime se u raskoši islamofobije posvjedočio morbidan otpor protiv mogućnosti da Rijaset ima pristojno sjedište.

16. 3. 2009. Biskupska konferencija je obznanila svoju viziju uređenja države. U prijedlogu **„figurira ideja o decentralizaciji i o regionalnom uređenju”**. Kardinal Vinko Puljić je direktno odgovorio Miloradu Dodiku, u vezi s Prudskim sporazumom: **„Ovo je je moja BiH, i nema meni ko šta nuditi!”** – čime se implicira da je Dodik baš njemu, kao prvom katoliku u BiH, ponudio rješenja iz Prudskog sporazuma. Za sve ovo je kardinal Puljić u „barometru” od 6. 3. 2009. nagrađen ocjenom „dobar potez”, iako bi se moglo raditi o petljanju u poslove državnog uređenja i zadiranja u sekularni prostor, a preko granice do koje bi se vjerski velikodostojnici trebali uplitati u politički život. Kardinal je redovno hvaljen, za ono isto za šta je reisu-l-ulema kuđen. Tri godine prije, u broju od 7. 4. 2006., kao afirmativna „Izjava u fokusu”, objavljena je sljedeća kardinalova rečenica: **„Ako se mijenja Ustav, želim se prepoznati u tim promjenama s identitetom, pravima i slobodama, kao narod i kao vjera.”** Poređenje se podrazumijeva.

Kardinalne crne tačke

Dok je reisu-l-ulema Cerić u prosjeku svakih šest-sedam sedmica dobijao tri crne tačke, kardinalu Puljiću je za tu istu ocjenu trebalo oko stotinu sedmica, a sudeći po tome što je u analiziranom periodu, u kome je pregledano blizu 250 brojeva „Dana”, kardinal Puljić samo dvaput dobio ocjenu „katastrofalan potez”, prvi put u broju od 19. 8. 2005., a drugi put u broju od 7. 4. 2006. godine. U prvoj „katastrofi” kardinalu se zamjeri što je od lidera HDZ-a Dragana Čovića, koji je osumnjičen za kriminal, primio na dar pastirski štap. Tekst je prije usmjeren protiv Čovića, nego protiv kardinala Puljića, čime se pokazuje da „Dani” redovno ne razumiju suštinu demokratije, srž pravne države, po kojoj je svako nevin dok mu se krivica ne dokaže, i niko ne bi smio biti antemisan na osnovu pretpostavki o **„nizu teških krivičnih djela”**, pa ni lider HDZ-a. A u drugoj kardinalovoj „katastrofi”, oštrica je usmjerena na kardinalovu kritiku tzv. ustavnih promjena kojima se 2006. godine pokušala zacementirati Republika Srpska. Kardinal Puljić je bio protiv lažnih ustavnih promjena – **„jer zadržavaju postojanje dva entiteta i entitetsko glasanje...”** Poslije je, zajedno sa reisu-l-ulemom Cerićem, u Briselu dao zajedničku izjavu o **„čvrstom opredjeljenju za evropski put”**, a „Dani” su u tome našli šuplju argumentaciju da zaključe kako i reisu-l-ulema i kardinal – **„imaju dvije spremne priče: jednu za briselske salone i drugu za skrušene vjernike”**. Suština je da su „Dani” tada podržavali betonažu Karadžićevog entiteta, da im je i kardinal stao na put, te su „katastrofalnim” i nespojivim priglupo proglašavali nešto što je uzorito i spojivo: zalaganje za ustavne promjene koje će biti u duhu opredjeljenja za evropski put.

VINKO PULJIĆ ●●●

VINKO PULJIĆ ●●●

Uvodnici

Uvodnici u sedmičnim listovima obično tematiziraju glavni događaj političke i društvene zbilje u minuloj sedmici. Pogledajte „Globus" ili „Nacional" pa ćete vidjeti kako se uvodni tekstovi uvijek bave događajem za koji se smatra da je bio najvažniji. Na ovaj način urednici grade hijerarhiju društvenih prirorita i sugeriraju oko čega bi se javnost trebala sjatiti. Budući da i „Dani" imaju rubriku uvodnika, klasičnu da klasičnija ne može biti, podrazumijeva se da ti uvodnici imaju jednaku funkciju kao i kod ostalih novina po svijetu. Ali, tu ima jedna anomalija koja nameće jedno pitanje: ili je Bosna islamska teokratska država pa da joj se glavna državna pitanja tiču Islamske zajednice i reisu-l-uleme, ili su „Dani" islamofobijski magazin koji je plaćen da mu glavna tema za kritiku budu reisu-l-ulema i Rijaset? Nenormalno je da od svih državnih institucija, od svih događaja, od svih političara, apsolutna tematska opsesija uvodnika u „Danima" bude reisu-l-ulema. Nastojanje da se reisu-l-ulema Cerić prikaže kao najvažnija politička ličnost u BiH, dakako, u negativnom svjetlu, nema objektivnog pokrića, jer reisu-l-ulema Cerić nema nikakvog uticaja na političku zbilju, a što je moguće argumentirati činjenicom da ne postoji ni jedan konkretan politički događaj koji se razvio pod instrukcijama reisu-l-uleme Cerića. Ima li išta, konkretno, što je na državnom planu riješio reisu-l-ulema Cerić? A to što ga kao vjerskog poglavara pozivaju da prisustvuje i društvenim događajima, pa to je u savremenom svijetu posve normalno, i to ne znači da se on upliće u državne poslove. Napose, njegov formalni status nema uticaja na državne mehanizme. To znači da se od reisu-l-uleme Cerića izmišljotinama konstruira politički moćna ličnost, kako bi se „Dani" imali čime baviti, jednako kao što se u savremenom svijetu proizvode bolesti, kako bi se mogle prodavati vakcine protiv njih. Za naručioce medijskih izmišljotina o raznoraznim i takozvanim islamskim opasnostima u BiH, realnost svakako nije bitna, jer njima treba sukob između „demokratskih snaga" i zagovornika islamskog radikalizma, a kojeg, pošto ga nema, treba izmisliti, i treba otjeloviti u liku vjerskog poglavara u Bošnjaka, Mustafe ef. Cerića. Pošto je ta drama takva, opasna, opaka, dramatična, po Bosnu i Hercegovinu, po Evropu, po civilizaciju, za

„Dane" kao bajraktara bosanske slobode, nema, i ne smije biti važnijeg pitanja od razračunavanja sa tako opasnim neprijateljem. Zato je ime Mustafe ef. Cerića najfrekventnije ime u uvodniku „Dana", jer se niko ne pojavljuje tako često, kao on, i zato je Mustafa ef. Cerić ličnost kojoj je posvećeno najviše kompletnih uvodnika u „Danima". Mi nismo analizirali sve uvodnike u kojima se pominje reisu-l-ulema Cerić, ali jesmo iz oko 250 brojeva, za period 2004.-2009., odabrali većinu onih koji su u cijelosti posvećeni reisu-l-ulemi Ceriću i Islamskoj zajednici.

Emir Imamović: Kraj svijeta, 9. 7. 2004.

Bez ikakve potrebe reisu-l-ulema Cerić je stavljen u priču o ekshumaciji posmrtnih ostataka jednog Bošnjaka u Voljavici kod Bratunca. Sve što jeste potresno u toj priči, biva bagatelisano, povrijeđeno, neprimjerenim i neutemeljenim pomenom reisu-l-uleme Cerića. Na kraju priče pominje se naslovna strana jednog sarajevskog dnevnika, valjda kao kontraliht podrinjskoj realnosti, kao potcrtavanje razlike između realnog i predstavljenog. **„(...) Ispod je išao tekst o tome kako je reis Mustafa-efendija negdje drvio o šehidima, našim obavezama, islamu, Bosni, ovom, onom..."** – piše Emir Imamović, za kojega su riječi vjerskog poglavara u Bošnjaka – **„drvljenje"**, dakle, šuplja, isprazna, bezvezna priča, pa i kad se tiče šehida, naših obaveza, islama i Bosne. A ko bi preči od reisu-l-uleme mogao pozivati Bošnjaka na pamćenje šehida, i čije bi se riječi, prije nego reisu-l-ulemine, trebale doticati šehida i islama? Ako bi se prihvatila Imamovićeva negacija ove logične relacije, onda bi trebalo iz javnog prostora ukinuti i reisu-l-ulemu, i pomen šehida, i islama. Imamović to ne krije, jer zaključuje: **„Moj efendija, pojma ti nemaš"**.

Senad Pećanin: Nisu svi muslimani ovce, 20. 9. 2004.

Autor uspoređuje tri konfesije na našim prostorima i njihov upliv u državne i političke poslove. Poziva se na stav papskog nuncija Javijera Lozana koji je rekao da je **„Hrvatska najkatoličkija zemlja u Evropi"**, potom piše da je **„Katolička crkva definirala političko-nacionalni identitet"**, a da je Pravoslavna crkva u Republici Srpskoj **„postala državna crkva"**, ali glavni problem za BiH vidi što **„Islamska zajednica otvoreno nastoji sebi priskrbiti i uzeti prava i nadležnosti koje joj u sekularnoj državi nikako ne mogu pripadati"**. A da li je Islamska zajednica ikada predložila, recimo, da imenuje ministre, kreira zakone iz oblasti ekonomije ili zdravstva, da li je učinila ikakav konkretan iskorak prema desekularizaciji države? – autor ne kaže. Naravno, autor nema šta ponuditi kao dokaz za svoju tvrdnju da Islamska zajednica nastoji desekularizirati državu. Perspektiva optužbe se okomila na pravo Islamske zajednice da se bavi društvenim pitanjima, kakvim se bavi i svaka vjerska zajednica, jer živi sa vjernicima, u konkretnom vremenu i prostoru, s konkretnim problemima i iskušenjima. Pretpostavljena politizacija vjere ili klerikalizacija politike nije problem kod pravoslavnih i katolika, jer se podra-

zumijeva da oni mogu praviti „državne crkve", ali Islamska zajednica, po mišljenju Senada Pećanina – **„dovodi u pitanje bošnjački politički pluralizam, pa time i reafirmaciju institucija Bosne i Hercegovine kao moderne sekularne države"**. Dakle, ako se ne reafirmiraju institucije BiH, to neće biti ni zbog političkog katoličanstva, ni zbog političkog pravoslavlja, već zbog Islamske zajednice čiji vjerski lider – **„u svojim obraćanjima muslimanskim vjernicima drži jeftine političke govore i ne trudi se prikriti vlastite ambicije na upražnjeno mjesto vrhovnog bošnjačkog političkog autoriteta"**. A kako bi to reisu-l-ulema Cerić mogao biti politički lider u Bošnjaka? Tako što će pri Islamskoj zajednici osnovati „stranku islamske zajednice"? Pa opet valja izaći na izbore, gdje svako glasa kako mu se glasa. Budalaština. Naravno, ni ovaj tekst nije mogao proći bez tzv. vehabija, i reisu-l-ulemine odgovornosti za pojavu tzv. vehabija, jer oni u svemu dođu kao šlag po torti, pošto se njihovim pomenom radikalizira konstrukcija po kojoj je islam najveći problem BiH.

Senad Pećanin: Institucija je malo nervozna, 15. 10. 2004.

Autor se raduje što će reisu-l-ulemi Ceriću isteći drugi mandat i što bi **„uskoro mogao postati tek jedan od mnogobrojnih imama"**, pa će mu se moći narugati što je zglajzo. Ova zluradost otkriva autorovu mahalsku inspiraciju pri doživljaju svijeta i poretka na svijetu. Zbog tog straha da će postati obični imam, reisu-l-ulema Cerić navodno **„vuče panične poteze"**, kakav je i preporuka Rijaseta, upućena prema nekoliko bh. firmi, da razmisle o svome reklamiranju u „Danima", s obzirom na **„omalovažavanje ahmedije i časne institucije Reisu-l-uleme"** u ovom magazinu. Autor ovu preporuku tumači kao **„klasičnu ideološku intervenciju** (kojom se) **pokušava uspostaviti apsolutna kontrola nad sudbinom novina"**, što bi značilo da Rijaset želi uređivati „Dane", iako je jasno da je pismo napisano isključivo zbog **„omalovažavanja ahmedije i časne institucije Reisu-l-uleme"**. Potom se neutemeljeno govori o zamjeni teza, jer „Dani" navodno **„kritikuju Cerića kao konkretnu ličnost"**, ali i ta konstrukcija gubi na vjerodostojnosti činjenicom da ta „konkretna ličnost" istupa kao reisu-l-ulema, a ne kao privatno lice, pa je – ipak – svaki uvredljivi napad na „Cerića kao konkretnu ličnost", uvreda časne institucije Reisu-l-uleme. Moralisanje i držanje pridike o profesionalizmu i slobodi štampe urušeno je sljedećom rečenicom: **„O tome da je On visoki predstavnik Allaha dž.š. u Bosni valjda nema više dileme"**. Sloboda štampe je uokvirena kodeksima koji čuvaju dignitet profesionalizma upravo od ovakvih izljeva mržnje. Za svakog muslimana je uvreda ma kakav neprimjeren pomen Allaha dž.š., kao ovaj u autorstvu Senada Pećanina, koji se osmjelio da ime Allahovo basfemično desakralizira stavljanjem u lakrdijašku konstrukciju, te da reisu-l-ulemi Ceriću pripiše osobine Allahovog Poslanika, što je blasfemija u odnosu na islamsko vjerovanje da je Muhamed a.s. posljednji Allahov poslanik. Govoriti da Allah dž.š. ima svog visokog predstavnika u Bosni, u liku reisu-l-uleme, vrhunski je primitivizam i bezočna drskost.

Emir Imamović: Politika pod ahmedijom, 22. 10. 2004.

Iz ovog uvodnika saznajemo kako medijsko blaćenje reisu-l-uleme Cerića nije izum dokonih novinara, već ovaj projekat ima svoj ideološki kompas, a time i finansijsku potporu. Povod za uvodnik „Politika pod ahmedijom" je proglas Srđana Dizdarevića, koji svoj komunistički lobi predstavlja imenom Helsinški komitet za ljudska prava BiH. Ovo udruženje je saopćilo da – **„posljednji napadi reisa Mustafe Cerića na neke medije u BiH i kvalifikacije koje je tom prilikom iznio predstavljaju ozbiljnu prijetnju slobodi izražavanja i medijskim slobodama"**. Dakako, za Srđana Helsinškog nikakvu prijetnju slobodi vjeroispovijesti ne predstavljaju bjesomučni napadi na islamske vrijednosti i autoritete, ali, problem nastaje kada se Islamska zajednica drzne da brani sebe. Zašto Srđan tako misli vidi se već iz sljedeće rečenice u kojoj kritikuje Islamsku zajednicu zbog **„pokušaja da se jedna interpretacija vjere nametne kao način življenja u BiH"**. Srđan koji s islamom ima veze koliko i sam Karl Marks dozvolio je sebi da propisuje Islamskoj zajednici kakvu bi „interpretaciju vjere" trebala nametati. S ciljem da nadmaši učitelja, autor uvodnika je zaželio da stavovi Srđana Dizdarevića postanu **„zajednička poruka zvaničnih državnih i entitetskih institucija"**, što bi trebalo da znači da sama država propiše „interpretaciju vjere", da pozove medije na odstrijel reisu-l-uleme Cerića, a njemu zabrani pravo na odbranu. To bi bila prava demokratija! Ne krije Emir Imamović svoju ateističku ostrašćenost, pa ni otvorenu mržnju prema reisu-l-ulemi Ceriću. On piše: **„Da imamo više sreće, ne bi Cerić ni bio reis..."** Bezbeli bi i sam autor, u slučaju te sreće, da Cerić nije reisu-l-ulema, došao u džamiju?! Ali, kad bi se kako u džamiju moglo s pivom, zelene boje, i sa mužem... Jer, u ovog reisu-l-uleme nema te slobode, i te demokratije, da se s pivom i sa istim spolom može u islam. Navaljao je u nastavku teksta Emir Imamović niz uvreda i laži, tipa: **„samoproglašeni visoki predstavnik za islam"** (reisu-l-ulema je legalno izabran), **„krajnje opasno uplitanje reisa Cerića u poslove države"** (krajnje je opasan medijski terorizam kojim se blokira sloboda i pravo govora reisu-l-uleme u pogledu moralnih i etičkih pitanja savremenog društva), **„Islamska zajednica natjera**(la je) **javni RTV servis na emitiranje ramazanskog programa"** (Islamska zajednica nema takav uticaj, a uz to, ubog je i s demokratijom posvađan RTV servis kojeg bi neko trebao tjerati na emitiranje ramazanskog programa), **„Cerićevo sistematsko razbijanje sekularnog uređenja"** (ne postoji ni jedan dokaz da se iko iz Islamske zajednice ikada založio za uspostavu vjerske države, osim što islamofobi i reisofobi u svemu islamskom, što je izvan molitve, vide „razbijanje sekularnog uređenja"). A sad bi oni rekli: a zar ima išta islamsko izvan molitve? Pa kod Srđana i Marksa – nema. Ali, Islamska zajednica nije Marksova, već je svoja.

Vildana Selimbegović: Bošnjaci, muslimani i fudbaleri, 21. 1. 2005.

Problem je navodno u ženama koje su se pokrile, koje na ginekološke preglede dolaze sa mužem i traže da ih pregleda žena, problem je što muž želi

prisustvovati pregledu (a zar to nije brižnost za pohvalu, i zar prisustvo muža na porođaju nije zapadni trend?), a onda je ovaj problem „uljepšan" sa slučajem Vedada Hafizovića koji je zaklao svoju majku, a nosio je dužu bradu, pa onda s paljenjem zastava na demonstracijama organiziranim u znak protesta protiv danskih karikatura Muhameda a.s.... Poenta je u rečenici: **„Efendija Cerić je taj koji sve svoje mandate troši šutke pristajući na pravljenje ovdašnjih muslimana pravim i čistim."** Pa neće valjda, kao partizanski komesar, hodati i otkrivati muslimanke, sprječavati njihovo pravo da za ginekologa biraju ženu, sprječavati njihove muževe u brizi za svoje žene, i generalno braniti renesansu islama u bošnjačkoj porodici? A to trpanje nekog zločina u kontekst reisu-l-ulemine odgovornosti, opako je ludilo koje se s vremena na vrijeme pojavi na stranicama ovih ili nekih drugih islamofobičnih novina.

Senad Pećanin: Naš Aljo i njihov Suljo, 5. 8. 2005.

Kompletan je uvodnik posvećen posjeti reisu-l-uleme Sandžaku. Rečeno je kako je **„Mustafa efendija Cerić uspio nadmašiti čak i vlastite rekorde u disciplini podilaženja publici kojoj se obraća"**. Haman je trebao izvrijeđati ljude, kako bi udovoljio Senadu Pećaninu. Problem je i što je Aliju Izetbegovića zvao „našim predsjednikom", jer Bošnjacima u Sandžaku predsjednik mora biti Srbin. Sve je problem! Šta god da je uradio i rekao reisu-l-ulema Cerić – bilo bi problem. Glavni problem je ostavljen za posljednji pasus uvodnika. Vehabizam. Pećanin zna da **„srbijanske vlasti i njihove ekspoziture u Crnoj Gori imaju sve podatke o organizovanim centrima za propagiranje ekstremizma i netrpeljivosti prema pripadnicima drugih religija..."** Tu smo! Ovim postaje jasno da srbijanske vlasti i velikosrpski mediji u Sarajevu koriste iste izvore informacija kada se radi o izmišljanju „ekstremizma i netrpeljivosti (muslimana) prema pripadnicima drugih religija". Optuživati muslimane na Balkanu, ma gdje, a pogotovo u Bosni, i u Sandžaku, da „propagiraju netrpeljivost prema pripadnicima drugih religija", ne samo da je netačno, već i krajnje drsko, jer su muslimani na Balkanu manjina, egzistencijalno ovisna o atmosferi dijaloga i tolerancije, a što su Bošnjaci dokazali uprkos iskustvu genocida.

Emir Imamović: Ispit za reisa, 23. 9. 2005.

„O Ceriću kao reisu znam dovoljno lošeg i ništa dobro" – piše autor uvodnika, čime pokazuje da neće da vidi ničeg dobrog ni u jednoj od mnogo zapadnih nagrada koje je reisu-l-ulema Cerić dobio za razvoj tolerancije i dijaloga među konfesijama, ali ni u tome što je reisu-l-ulema Cerić u vrijeme genocidne agresije nad Bošnjacima slao poruke mira i humanosti i time kanalisao otpor protiv revanšizma, čime je Bošnjacima zabaštinio najveći moralni kapital pred sudom povijesti. Sve to, za Emira Imamovića, nije „ništa dobro". On zna „dovoljno lošeg", što sažima u histerični i ničim objašnjeni vrisak potkraj ovog uvodnika: **„Mustafa-efendija Cerić je jedan od problema muslimana u BiH!"** Ako bi Bošnjaci bili bez Mustafe-efendije, kao reisu-l-uleme, i

kao istaknute ličnosti, ispade da bi imali jedan problem manje, ali uprkos tome ne bi riješili probleme svoje getoiziranosti i potlačenosti svukud, pa evo i na teritoriji gdje su demografska većina. Ovaj uvodnik je krcat sličnim nebulozama, a diretan povod za njegovo ispisivanje su izbori za reisu-l-ulemu, gdje „Dani", naravno, navijaju protiv reizbora reisu-l-uleme Cerića. A zar je njihovo da navijaju u poslovima koji pripadaju vjerskoj autonomiji Islamske zajednice?

Senad Pećanin: „Reis" – novi deterdžent za skidanje fleka, 13. 1. 2006.

O kakvim providnim konstrukcijama se radi dokazuje tvrdnja autora uvodnika da su **„imami u svojim džamijskim hutbama"** (a ja kakve su nego džamijske?!) **upozoravali vjernike da im – 'ni hadž** (baš hadž?) **neće biti priznat kod Allaha** (a kod koga bi mogao biti priznat?!) **ukoliko glasaju za Harisa'"**. Potom slijedi šprdanje sa Islamskom zajednicom koju autor naziva **„Allahova administracija"**, te nazivanje reisu-l-uleme – **„vjerskim poglavicom** (koji) **vrši izbor, dodjeljuje mandat i definira zadatak članu plemena..."** Neznanje i zloba dominiraju ovim tekstom, koji podjeća na beogradske obavještajne konstrukcije o muslimanima, koje samim muslimanima bivaju smiješne. Konkretan povod ovog uvodnika, kojim se „Cerićeve fetve" uporeduju s deterdžentom za skidanje fleka, jeste javno iskazana želja reisu-l-uleme Cerića da Haris Silajdžić izbori Bosnu bez entiteta. Sav je problem u tome što je Silajdžić nekad bio opozicija Aliji Izetbegoviću, pa bi zauvijek trebao ostati van igre. Problem nije u reisu-l-ulemi Ceriću koji ostvaruje komunikaciju sa bošnjačkim političarima koji mogu uticati na bosansku stvarnost, već u zluradosti kojom se sve normalno u Bošnjaka proglašava nenormalnim.

"Reis" – novi deterdžent za skidanje fleka

Vildana Selimbegović: Vehabije osvajaju BiH, 10. 11. 2006.

Sudeći po bombastičnom naslovu reklo bi se da su tzv. vehabije osvojile BiH poput nekog tajnovitog virusa, usljed čijeg djelovanja svaki dan u svakoj bošnjačkoj familiji osvane po jedan s dužom bradom i skraćenim nogavicama. Udrobljeni uvodnik je počet s prikazom islamofobične i bosnofobične antiterorističke vježbe u splitskoj luci, u čijoj inscenaciji se jedan od otmičara zove Zijad, ali autorica u tome ne vidi ničeg uvredljivog, već za tu islamofobiju veli da **„nema nikakve dvojbe s koje strane hrvatski susjedi očekuju terorizam"**. Potom se za sukob muslimana u Sandžaku veli da je **„stvarna vijest"**, dakle, pravi terorizam, u odnosu na onaj splitski, inscenirani, što će reći da su hrvatski susjedi u pravu kad terorističku opasnost vide u Bosni, među Bošnjacima. Citiran je stav Rijaseta IZ: **„Rijaset IZ-a još jednom ponavlja da oni koji na bilo koji način unose nemir u džamije pod izgovorom provođenja 'prave vjere' nisu dobronamjerni ljudi."** Potom su sasute optužbe na reisu-l-

ulemu Cerića što nije prije vodio računa o **„pravoj vjeri”**, pa se ne bi dogodilo da Muamer Topalović ubije porodicu Anđelić u Kostajnici kod Konjica, niti bi se dogodilo da Vedad Hafizović zakolje svoju majku, a obojica se **„prepoznaju kao vehabije”**. Sličnu optužbu je nakon zločina Muamera Topalovića protiv reisu-l-uleme Cerića plasiralo i glasilo Kruga 99. Dakle, reisu-l-ulema Cerić ima da bude kriv i kad neki vjernik psihički oboli pa počini zločin, koji se u njegovoj svjesti reflektirao kroz prizmu vjere?! Ako bi se pristalo na ovu suludu tezu, onda bi značilo da se od svakog tzv. vehabije može u svakom času očekivati da nekoga zakolje, jer je tzv. vehabizam uvjet za zločin. Da malo obrnemo stvari... Kada bismo mogli istražiti koliko je ubica na Zapadu, ili, recimo, u Hrvatskoj, u vrijeme izvršenja krvnog delikta nosilo križ oko vrata, da li bismo zaključili kako je njihova vjera uzrok počinjenog zločina? Naravno da ne bismo. Pa kako onda možemo pristati na tezu da je tzv. vehabizam bio uzrok zločina koje su počinili Topalović i Hafizović? Idemo još pliće u ovim nebuloznim pretpostavkama, pa se pitamo - kako onda možemo pristati na tezu da je reisu-l-ulema Cerić kriv što nije znao šta će se desiti, što nije pronašao Topalovića i Hafizovića prije nego što su počinili zločin i što ih nije naružio da tako nešto ne smiju raditi? A reisu-l-ulema je, zar ne, to trebao znati, samim tim što islam, a pogotovo onaj tzv. vehabijski, podrazumijeva ubijanje katoličkih porodica i klanje vlastitih matera. Pravo je čudo kako te tzv. vehabije, koje su osvojile BiH, dosad nisu pobile sve što ne nosi dužu bradu i kraće nogavice.

Ivan Lovrenović: Slučaj Hafizović, 8. 12. 2006.

Zadatak Ivana Lovrenovića je da što više društvenih subjekata nahajca protiv „institucije” Islamske zajednice, odnosno reisu-l-uleme, koji su reagirali na stav „pojedinca”, odnosno, prof. dr. Rešida Hafizovića. Autor se stavlja na stranu pojedinca, jer pojedinac napada tzv. vehabije, okrivljuje Rijaset i reisu-l-ulemu Cerića za širenje tzv. vehabizma, ali, autor se vjerovatno ne bi tako zalagao za pojedinca da je taj pojedinac, recimo, u sukobu s institucijom SDP-ovske vlasti, ili, institucijom islamofobične Federalne televizije. Ovdje je pojedinac u prednosti nad institucijom jer je taj pojedinac po mjeri, a donekle i vjeri, Ivana Lovrenovića. Zato autor redom proziva – Helsinški komitet, PEN centar, Društvo pisaca i druge da se **„osjete pobuđenim”**, da reagiraju, da brane Rešida Hafizovića od Islamske zajednice. **„Fakultet islamskih nauka je, recimo, član Sarajevskog univerziteta; ne bi li se Hafizovićev slučaj morao ticati i te ustanove?”** – zaziva Lovrenović reakciju Univerziteta, kad već nema reakcije Fakulteta islamskih nauka, pa ne bi li Univerzitet izbacio FIN iz svog članstva, u konačnici prljave mašte. Nigdje se ne pominje pravo Rijaseta da se odbrani od lažnih optužbi.

Senad Pećanin: Cerić i Đelić, 2. 2. 2007.

Otkud pravo reisu-l-ulemi Ceriću da ga iko pozove u švicarski Davos, na tradicionalno okupljanje najmoćnijih svjetskih lidera, političara, ekonomista i

biznismena? Umjesto da ovaj podatak služi na čast bh. društvu, Senad Pećanin smatra da **„činjenica da on** (reisu-l-ulema Cerić) **već godinama prisustvuje samitu u Davosu svjedoči da se na BiH gleda kao na propalu evropsku državu, egzotičnu po muslimanskom plemenu i njegovom poglavici koji na engleskom govori ono što je Washingtonu i Londonu drago čuti”**. Prvo, ako je Davos skup najmoćnijih ljudi u svijetu, onda ispada da je reisu-l-ulema Cerić prerastao okvire „propale evropske države”, iz koje nije pozvan ni jedan političar, ali jeste jedan vjerski lider. Drugo, u Davosu nisu gostovale „poglavice muslimanskih plemena”, već, kako sam Pećanin kaže - „najmoćniji svjetski lideri”, a pošto Bošnjaci nisu među najmoćnijim svjetskim nacijama, to ispada da reisu-l-ulema Cerić nije u Davosu bio zbog bošnjačke i bosanske (ne)moći, već zbog svoga liderskog kvaliteta koji nadilazi bosanske, i zahvata, vjerovatno, evropske okvire. Treće, Pećanin tvrdi da reisu-l-ulema Cerić „na engleskom govori ono što je Washingtonu i Londonu drago čuti”, čime padaju u vodu sve konstrukcije o reisu-l-uleminoj podršci tzv. vehabijama i tzv. radikalnom islamu, jer - jedno isključuje drugo. Velikosrbi i velikohrvati bi da, uz podršku svojih sarajevskih plaćenika, određuju mjeru vjerskom poglavaru u Bošnjaka, a reisu-l-ulema Cerić im je odveć izmakao kontroli, i trpećivosti. Ko će vjerovati Pećaninu ako Davos vjeruje reisu-l-ulemi Ceriću?

Vildana Selimbegović: Gender u Rijasetu, 7. 3. 2008.

Kako reisu-l-ulema Cerić **„u Berlinu kao komoderator može satima pričati o suživotu, toleranciji, poštivanju drugih i drugačijih”**, a zalagati se **„da u sarajevskim obdaništima djeca već u drugoj godini ima da počnu sa šerijatskom naobrazbom”**? A zar pravo muslimanske djece na vjerski odgoj nije pravo na različitost, na poštivanje svoje drugosti i drugačijosti u odnosu na kršćansku djecu kojoj niko ne brani božićne radosti, od Isusovih jaslica, janjki i lampica, do Djeda Mraza, alijas Božićnjaka, i njegovih kršćanskih paketića? Postavlja li iko ovakvo pitanje u zapadnom Mostaru, Livnu & Duvnu, ili Banjoj Luci i Bijeljini, gdje bošnjačka djeca nemaju ni takva prava kakva se u krajevima sa bošnjačkom većinom prirodno i spontano uvažavaju kršćanskoj djeci? Reisu-l-ulemina podrška uvođenju vjerskog odgoja u sarajevska obdaništva u cijelosti proizilazi iz njegovog svjetskog zalaganja za poštivanje drugih i drugačijih. Bošnjački roditelji treba da imaju ono isto pravo koje obilato koriste srpski i hrvatski roditelji, i u BiH, i izvan, da svoju djecu odmalena odgajaju u duhu svoje vjere. Zlobno je, i islamofobično je, tvrditi da se radi o **„šerijatskoj naobrazbi”**, kao što je perverzno zamišljati da će **„neki Dejani, Srđani i Marije biti u ćošku s bojankama dok mualima pokazuje 'Našeg dedu Aliju' u nadahnutom stripu iz lekcije kako se kalio musliman”**. Zašto bi ostvarenje bošnjačke jednakopravnosti u pogledu vjerskog odgoja za najmlađe bilo – **„usvajanje nepogrešivih zidova podjele sagrađene od razlika u vjeri”**? Zašto ista konstatacija ne važi za obdaništa gdje su srpska i hrvatska djeca u većini, ili bi, pak, ova konstatacija trebala značiti da je ateizam

recept protiv podjela? U tom slučaju bi trebalo posve izmijeniti prošlost čovječanstva, onako kako su to pokušali učiniti najbudalastiji komunistički režimi. Suština je da se koncept ateizacije propagira isključivo za bošnjačko društvo, s obzirom da kršćanskim društvenim modelima niko i ne smije pomenuti primisao o životu bez vjere, i o potomstvu bez vjere. To je stvar društvene higijene, osnova moralnosti i etičnosti, i to nema nikakve veze sa sekularnim državnim uređenjem. Država propisuje jednakost u građanskim pravima, a kulturalne razlike valjda tvore to jedinstvo u razlikama, pred Bogom, pred poviješću, pred budućnošću. Doduše, komunisti ovo ne razumiju.

Vildana Selimbegović: Džamija u srcu Sarajeva, 11. 4. 2008.

Sam naslov ovog uvodnika dovoljno je inspirativan za rasplitanje mnoštva asocijativnosti, jer džamija koja je u srcu Sarajeva, ako joj je tu mjesto, ne bi trebala biti važna za pomena i za naslova, jer se podrazumijeva, ali, džamija kojoj nije mjesto u srcu Sarajeva, zavređuje ovakav, naslov, no, onda se otvara pitanje otvorenosti Sarajeva u čijem srcu nema mjesta za džamiju, a time ni za Bošnjake, koji džamiju doživljavaju kao hram svoje vjere, i koji Sarajevo doživljavaju kao simbol bosanske državnosti i svoje opstojnosti. Uistinu, kakvo je to Sarajevo u čijem srcu nema mjesta za džamiju? To je ono **„Sarajevo** (koje) **gazi krupnim koracima postajući muslimanski grad”**. Pa kako to?!! Autorica piše da je Sarajevo u vrijeme Olimpijade imalo 81 džamiju, a da četvrt stoljeća poslije ima 96 džamija, pa je ta razlika od 15 džamija više, razlog zbog kojeg je Sarajevo optuženo da „gazi krupnim koracima postajući muslimanski grad”. A koliko je u Sarajevu više stanovnika od 1984. godine, i koliko se bošnjačkih prognanika slilo u Sarajevo poslije ratnih 90-tih, i da li svi oni imaju vjerske potrebe – ne biva argument u ovoj islamofobičnoj konstrukciji. Autorica čak tvrdi da se **„poslijeratna sarajevska bošnjačka vlast izgradnjom džamija u gradu iživljava nad nemuslimanima”**. Između Vildane Selimbegović i onog koji je srušio Aladžu i Ferhadiju nema goleme razlike, jer u njihovom mentalnom sklopu džamija egzistira kao agresor na ljudska prava nemuslimana, s obzirom da je postojanje džamije „iživljavanje nad nemuslimanima”, pa ispada da je najbolja džamija srušena džamija. Urednicima „Dana” nije bio dosta ovaj uvodnik na temu muslimanskog iživljavanja nad nemuslimanima, već su izgradnji tih 15 džamija za 25 godina na području grada Sarajeva, posvetili još tri stranice novine. Tekst **„99 džamija za multietničko Sarajevo”** već svojim naslovom kazuje kako dejtonska multikultura ne računa sa džamijama. Iako se u tekstu navode podaci da je u prijeratnom Sarajevu bilo 86 džamija, da je 27 sarajevskih džamija srušeno

Džamija u srcu Sarajeva

radi antivjerske politike uglavnom u vrijeme komunista, da je poslije rata, dakle, izgrađeno deset novih džamija gdje je postojala potreba – sve to nije dovoljno da urednike „Dana” oslobodi od islamofobijske dužnosti da progone obnovitelje porušenih i graditelje novih džamija. Po prostoj računici ispada da bi Sarajevo trebalo, u odnosu na 27 porušenih džamija, izgraditi još 12 novih džamija, da bi doseglo predkomunistički broj džamija, i to iz vremena kada je Sarajevo bilo barem deset puta manje. S obzirom da ove činjenice polemiziraju sa medijskim cirkuzantima nije loše u priču ubaciti malo mašte, pa zaključiti: Ako je predkomunističko Sarajevo u odnosu na današnje vrijeme bilo deset puta manje, to bi ga značilo da mu danas treba 960 džamija, odnosno da u ime multikulture treba izgraditi još oko 850 džamija.

Ivan Lovrenović: Reisov psihopolitički inženjering, 16. 1. 2009.

Dva mjeseca poslije ovog teksta hajcat će se hajka na reisu-l-ulemu Cerića u povodu njegovog navodnog zalaganja za „bošnjačku nacionalnu državu”, iako je u ovom tekstu Ivana Lovrenovića elaborirano kakvu državu zamišlja reisu-l-ulema Cerić: „Tri etničke grupe, a jedna nacija, državna”. Ali, toga se poslije niko nije htio prisjećati. Povod Lovrenovićevog teksta je reisu-l-ulemino gostovanje na Hayatu, kada je govorio o tri fobije kojima su izloženi Bošnjaci i država Bosna i Hercegovina: islamofobiji, turkofobiji i bosnofobiji. Autor posve negira postojanje ovih fobija, ne ulazi ni jednom rečenicom u problem ove tri fobije, koje bi se dale zasebno temetizirati, već smatra da **„ove Cerićeve psihopolitičke bombe (...) nemaju drugu svrhu osim da Bošnjake-muslimane indoktriniraju fobičnim osjećajem da žive u neprijateljskom okruženju...”** Dakle, nema islamofobije, nema turkofobije, nema bosnofobije! Realnost je prijateljsko okruženje za Bošnjake, i reisu-l-ulema Cerić koji izmišlja „psihopolitičke bombe”. Taj raspon nesalaganja između realnosti o kojoj govori reisu-l-ulema Cerić i negacije te realnosti od Ivana Lovrenovića je nepremostiv. A zašto? Pa zato što je Lovrenović jedan od medijskih agenata bosnofobičnog, velikosrpskog i velikohrvatskog pobratimstva iz Karađorđeva, čiji je cilj da žrtva, bošnjačka žrtva, ne osjeti svoje nestajanje.

Reisov psihopolitički inženjering

Senad Pećanin: Ili je strijela odapeta ili je bumerang bačen, 6. 3. 2009.

Povod za pisanje ovog uvodnika je sljedeća rečenica iz glasila IZ „Preporod”: „Neka imena islamofoba ćemo institucionalno zapamtiti”. To što kolu-

mnista „Preporoda" Muhamed Velić smatra da bi islamofobiju i njene advokate u BiH trebalo pamtiti, institucionalno, dakle, ozbiljno, naučnoistraživački, kao pojavu koja vrijedi da bude obrađivana kao i svako kršenje ljudskih prava – urednik „Dana" Senad Pećanin smatra „strijelom odapetom". Vrijedi se prisjetiti da je tih dana protiv Muhameda Velića pokrenuta koordinirana haranga dejtonskih medija, pa je „o strijeli odapetoj" urednica „Oslobođenja" ispisala kompletnu kolumnu, da bi u emisiji „60 minuta", uz Velićevu fotografiju kao s potjernice, bio naopako analiziran maltene kompletan Velićev tekst, s porukom da je to prijetnja novinarskim slobodama. Harangu je začinio Zija Dizdarević, u „Oslobođenju", koji je na čitave dvije stranice analizirao posljednja tri Velićeva teksta iz „Preporoda", ukazujući, u starom komunističkom stilu, na islamsku opasnost. Islamofobični medijski plaćenici očito nisu mogli Veliću oprostiti tačnu detekciju njihove neotesanosti, naslovljene i u samom tekstu („'Labuđi pjev' medijskih primitivaca", „Preporod", broj 5/895, 1. mart 2009.), a što se osjeti u uvodnom pasusu: **„Ovdašnjim medijskim lešinarima, naravno, nisu više interesantne političke lešine, kojih doista ima (čast izuzecima) i koje poprilično politički 'bazde', ali im je itekako primamljiva čistota i zdravost IZ-e koja je, hvala Bogu, kohezivni, spasonosni faktor ovom narodu, kojeg drži u vjeri, u pameti, u dobru, na pravom putu, u svome identitetu."** Koordiniranu medijsku potjernicu za Muhamedom Velićem vrijedilo bi šire analizirati kao primjer ugrožavanja građanskih sloboda autora koji kritički pišu o islamofobiji. Pećanin, dalje, u svome uvodniku postavlja deset pitanja, koja počinju sa: **„Je li islamofobija...?"**, pa bismo mi na talasu te samouvjerenosti trebali prihvatiti sugerirani odgovor: „Ne, to nije islamofobija"... Da, to je islamofobija: **„ukazivanje da se Mustafa Cerić vozi u mercedesu od 200 hiljada maraka, a većina njegovih džematlija nema ni za lijekove"**. Mnogo se po islamofobijskim medijima govorilo o reisu-l-uleminom mercedesu, a nikada niko nije govorio o autima u kojima se vozaju kardinal, biskupi, vladike i ostali kršćanski velikodostojnici. No, ovo nije samo islamofobija, već i medijski i intelektualni primitivizam, jer bi jedan urednik jedne novine, dakle, ozbiljan čovjek, morao znati da Rijaset i reisu-l-ulema nisu centar za socijalni rad, nisu apoteka, nisu humanitarna organizacija, pa da izdaju lijekove džematlijama. Čak i da se reisu-l-ulema vozi u „fići", svaki džematlija bi bio istog socijalnog statusa. Zbog toga je vezivanje reisu-l-uleminog službenog mercedesa, koji uzgred košta četiri-pet puta manje od ove astronomske sume, za džematliju koji nema lijekove, samo dno zloupotrebe novinarske profesije i slika mahalskog primitivizma onih koji bi da slove kao promotori medijske kulture. U stilu ovog pitanja su i sva druga pitanja, koja je autor naveo u jeftinom pokušaju da razobliči dokaze o islamofobiji. Ne možemo analizirati svih deset samoubistvenih pitanja, ali, evo, bar još jedno. **„Je li islamofobija ukazivati da je neprimjereno da se Mustafa Cerić slika s grupom tajkuna koji su obećali po milion maraka da bi mu, u ovakvoj ekonomskoj situaciji, napravili rezidenciju koja će koštati 12 miliona maraka, a pri tom još niko**

nije uplatio ono što je obećao?" ...Pa ako niko nije uplatio, čemu sikirancija?! ...Da, ovo je islamofobija, jer Rijaset Islamske zajednice treba da nakon 130 godina dobije odgovarajuću upravnu zgradu, koju neće Mustafa ef. Cerić nakon isteka mandata ponijeti sa sobom, već će je ostaviti sljedećem reisu-l-ulemi. Šta bi falilo državi da izgradi takvu zgradu, ili pomogne njenu izgradnju, kao što srbijanska država pomaže izgradnju objekata Srpske pravoslavne crkve, i kao što Hrvatska pomaže izgradnju objekata Katoličke crkve. Evo, zgrada Rijaseta neće biti građena državnim parama, iz državnog budžeta, vać dobrovoljnim izdvajanjima vakifa. No, to nije dovoljno da obuzda islamofobičnu mržnju prema ambiciji da Rijaset konačno dobije odgovarajuće sjedište. Ispisane su desetine tekstova oko navodne „reisove rezidencije", ali, ni jedan od tih tekstova se nije ogledao u podacima o sjedištima ostalih konfesija. Normalno je da kardinal Puljić sjedi u lijepom, normalno je da vladika Kačavenda sjedi u lepom, i još pride od Bošnjaka otetom, ali nije normalno, „kriminalno" je i „tajkunski" je, da reisu-l-ulema Cerić prihvati izgradnju zgrade Rijaseta u kojoj će, ipak, duže od njega sjediti njegovi nasljednici. Uz to, nazivanje vakifa „tajkunima", ružna je uvreda privrednika koji bi, vjerovatno, da su uložili novac u „festival pedera", bili i ugledni, i progresivni i vrijedni svake hvale. Teško je oduprijeti se izazovu komentiranja još jednog skandaloznog pitanja, koje ukazuje da autor ništa ne zna, ili neće da zna, o temeljnoj maksimi demokratske i pravne države – po kojoj je svako nevin dok mu se krivica ne dokaže. A evo jednog od deset njegovih pitanja o islamofobiji: **„Je li ocjena skandaloznim to što Mustafa Cerić drži konferenciju za štampu sa advokatom imama osuđenog za pedofiliju, a ne sa majkom djevojčice nad kojom se manijak iživljavao – islamofobija?"** Prvo, po srijedi je laž, jer reisu-l-ulema Cerić (a ne Mustafa Cerić!) nije držao konferenciju koja se ticala pravomoćno osuđenog imama, već imama koji je osumnjičen, a što je ogromna razlika, i tom prilikom je kazao da Rijaset prihvata odluku suda kakva god da jeste. Drugo, reisu-l-ulema je na konferenciji saopćio odluku o suspenziji imama, i izrazio je suosjećanje sa svima kojima je u ovom slučaju nanesena bol. Treće, Islamska zajednica je u potpunosti ispoštovala odluku Suda o zatvorenosti postupka za javnost i medije, dok dejtonski mediji to nisu učinili, već su bjesomučnom kampanjom pripremali atmosferu osude. Odluka Suda o isključivanju javnosti iz postupka kršena je medijskom zloupotrebom maloljetnice i njene porodice, pa i preko izjave čovjeka koji se lažno predstavljao kao otac maloljetnice. Četvrto, zašto bi advokat Tomić imao pravo da se pojavljuje u javnosti i prije okončanja postupka, i time vrši pritisak na proces koji je u toku, a da advokat imama nema pravo da se pojavi makar na ovoj konferenciji kod reisu-l-uleme?! A to što urednik „Dana" za pravno nevinog čovjek tvrdi da je „manijak", i što zna da se „iživaljavao nad djevojčicom", slika je njegove udbaške medijske kulture. Naravno, i to je islamofobija. No, koncentrat islamofobije i reisofobije izvire iz zaključka ovog teksta: **„Teško islamu ako će ga braniti Mustafa Cerić i institucije u čije ime on govori!"** S kojim pravom?!

Eldin Hadžović: Reisov manifest, 24. 4. 2009.

„Na reisov otvoreni poziv na stvaranje bošnjačke nacionalne države reagirale su oštrim osudama Naša stranka i SDP, koji je javno pozvao organe Islamske zajednice da se izjasne o tome da li je ova izjava privatan stav građanina Cerića ili ujedno predstavlja zvaničan stav Islamske zajednice” – piše u uvodniku u kome se tematizira govor reisu-l-uleme Cerića od 15. aprila 2009., na sjednici Skupštine Udruženja ilmije Islamske zajednice u BiH, kada je kritički govorio o bošnjačkoj inteligenciji **„koja nije uložila dovoljno truda da razvije nacionalnu komponentu kod Bošnjaka”**. A da se reisu-l-ulemin govor uopće nije ticao „stvaranja bošnjačke nacionalne države”, te da je čak preferirao umanjenje vjerskog u ime nacionalnog, svjedoči i sljedeća rečenica: **„I jedno od najkrupnijih pitanja na koje Bošnjaci nisu dali odgovor još od raspada Osmanskog carstva – šta su njihovi ciljevi na Balkanu, da li samo vjerski opstanak ili da imaju državu na Balkanu koja će ih štititi od genocida kakav se desio u proteklom ratu”**. Kada bismo iz druge krajnosti čitali ovu rečenicu, mogli bismo čak ustanoviti da reisu-l-ulema Cerić u preferiranju vjerske (samo)identifikacije Bošnjaka vidi uzrok bošnjačke nacionalne zaostalosti, a što je rezultiralo nemanjem države koja bi ih štitila od genocida. Samo zluradi, nepismeni i paranoični mogu vidjeti nekakvu muslimansku državu na Balkanu, koja je neizvodljiva iz mnoštva razloga, a prvi je u samim Bošnjacima koje ni genocidna agresija nije rastavila od bosanske ideje. No, Bošnjaci su preferiranjem nacionalne nad vjerskom identifikacijom mogli izboriti snažnije državne mehanizme koji bi im garantirali zaštitu, i to je, mislimo, suština reisu-l-uleminog govora, koji je zloupotrebljen u islamofobične svrhe. Saopćenja SDP-a i Naše stranke samo su razotkrila jednaku ideološku matricu islamofobičnih medija i islamofobičnih stranaka, jer se i jedni i drugi trude da reisu-l-ulemu Mustafu ef. Cerića odvoje od funkcije reisu-l-uleme, da zapodjenu razdor unutar Islamske zajednice, i to s bezbroj puta ponovljenom tezom da to što govori reisu-l-ulema Mustafa Cerić, to ne govori reisu-l-ulema, pa bi se Islamska zajednica, kao, trebala ograditi od svoga vjerskog poglavara.

Reisov manifest

Senad Pećanin: Zašto i Tihić i Cerić nisu senatori Republike Srpske?, 1. 5. 2009.

Republika Srpska ima nekakav Senat, kao savjetodavno tijelo u kome sjedi nekoliko desetina istaknutih građana, što iz Srbije, što iz BiH. Utemeljio ga je utemeljitelj Republike Srpske Radovan Karadžić. Urednik „Dana” se pita zašto reisu-l-ulema Cerić nije imenovan u ovaj Senat, s obzirom da je **„svojom posljednjom tlapnjom o neophodnosti stvaranja bošnjačke nacionalne**

države legitimirao Dodikov zahtjev za pravom Republike Srpske na samoopredjeljenje”. Prvo, reisu-l-ulema Cerić nije rekao to što mu se trpa u usta, a drugo, ovakvim izmišljanjem priče o zalaganju za bošnjačku nacionalnu državu direktno se jača Dodikov separatizam. To je suština ovog uvodnika, koji je na kraju začinjen teškim uvredama reisu-l-uleme Cerića i bošnjačkog naroda. Tvrdnja da reisu-l-ulema Cerić možda i nije **„politički idiot”** (a znači – možda i jeste), **„za razliku od naroda koji** (ga) **prihvata kao** (svog) **političkog lidera”** (a koji je idiotski) – istovremeno je i lažna i uvredljiva. Prvo, bošnjački narod nigdje reisu-l-ulemu Cerića nije prihvatio kao svog „političkog lidera”, a drugo, sintagma „politički idiot” na segregacijskoj, rasističkoj i šovinističkoj razini svjedoči odnos magazina „Dani” prema bošnjačkom narodu.

Belma Bećirbašić: Glasnogovornik smrti, 24. 7. 2009.

Pitanje je zašto Magdija Dizdarevića nisu ispratili kao Denisa Mrnjavca. Odgovor je – zato što je vehabija. Autorica nalazi da kada **„Rijaset IZ muslimane poziva na ’mir, strpljenje i dostojanstvo’, upravo proizvodi obratno”**. A kako? Da li bi Rijaset trebao šutjeti, ili pak pozivati na nestrpljenje i netoleranciju, pa da proizvede strpljenje i toleranciju? Kakve su to logičke ublehe? Autorica smatra da je **„ovaj događaj perfidno usmjeren ka već poznatom slanju upozorenja na islamofobiju, a koja su postala obavezni popratni sadržaj Reisova govora na hutbama, dženazama, komemoracijama...”** Ispada da je Magdi Dizdarević ubijen bez tog islamofobijskog konteksta, ’nako, kao što je svako mogao biti ubijen... ...da je te noći izišao iz džamije. Autorica tvrdi da Magdi nije ispraćen kao Denis jer je – **„Rijaset tom uličnom sukobu oduzeo obilježja građanske odgovornosti”.** Čuli smo sintagmu „ulični sukob”. Tu nije bilo nikakvog sukoba, jer se dogodio napad na vjernike. Drugo, ispada da je Rijaset oprečan građanskim atributima, što bi značilo da musliman ne može biti građanin. Jedino što je Magdi Dizdarević mogao učiniti za života, pa da bude ispraćen kao Denis, jeste da ne bude mumin, da bude ateista, a možda i kršćanin, po mogućnosti i čitalac „Dana”, pa da svoje pravo na život obezbijedi „obilježjima građanske odgovornosti”.

Glasnogovornik smrti

Ličnost(i) u fokusu

U rubriku „Ličnost u fokus” dospijevaju ličnosti koje su po nečemu obilježile minulu heftu. U analiziranom periodu, reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić se, koliko smo upratili, dvaput pojavio u ovoj rubrici, što je nesrazmjerno njegovom pojavljivanju kroz stotine tekstova u „Danima”. Ta nelogičnost razotkriva činjenicu da reisu-l-ulema Cerić najčešće nije bivao centralna ličnost bh. stvarnosti, da bi se tematizirao u ovoj rubrici, odnosno, da je njegova pojavnost u dejtonskim medijim isforsirana narudžbom da se od reisu-l-uleme Cerića proizvede glavni dejtonski problem. Stoga se česta tematiziranja reisu-l-uleme Cerića realiziraju uglavnom u fleksibilnim rubrikama, kao u „Barometru”.

U analiziranom periodu, reisu-l-ulema Cerić se prvi put pojavio u ovoj rubrici u broju od 3. 9. 2004., a povod je teško odrediti, i on se jedino očituje u namjeri autora da reisu-l-ulemu izvrgne ruglu i podsmijehu. Autor se zafrkava sa **„Božijom pomoći”**, sa **„Allahovom voljom”**, sa **„odlukom s neba”**, jer sve te sintagme do kojih vjernici drže, stavlja u izmišljeni govor reisu-l-uleme Cerića, koji navodno prognozira kako će igrati naša nogometna reprezentacija. Povod za ismijavanje reisu-l-uleme Cerića je njegov susret sa čelnicima reprezentacije, zbog čega se „Dani” šprdaju sa **„Bogom i Dženetom”**, jer govore o **„transmisiji Božijih planova od Dženneta do Bilinog polja”**. Takva zloupotreba vjerskih pojmova i simbola, za koje je s najvećim poštovanjem vezana vjernička populacija u BiH, direktno je ugrožavanje ljudskih prava vjernika, jer simbole njihovog duhovnog dostojanstva zloupotrebljava u uvredljivom kontekstu. Zgrada Rijaseta Islamske zajednice, u kojoj reisu-l-ulema Cerić prima goste, nazvana je **„pećinom s centralnim grijanjem”**, a potom je rečeno da je reisu-l-ulema Cerić **„pretvorio kabinet u špilju”**, što je nedvojbena, kriminalna aluzija, na pećinu Hira, u kojoj je počela objava Kur'ana Muhammedu a.s. Za reisu-l-ulemu Cerića je rečeno da je **„sam sebi dodijelio funkciju v.d. vrača (kojemu) na poklon, savjet i s darovima dolazi predstavnici plemena, nadajući se da će guru s ahmedijom, mantrama uspostaviti direktnu konekciju sa**

Stvoriteljem...” Nema dvojbe da je ovo jedan od najuvredljivijih islamofobijskih tekstova ikada napisanih u BiH, jer nastoji islamsko vjerovanje u objavu Kur'ana blasfemično srozati na sliku vrača koji sjedi u pećini s centralnim grijanjem i mantrama komunicira sa Stvoriteljem. Reisu-l-ulema Cerić je u ovom kratkom tekstu nekoliko puta nazvan vračem, zgrada Rijaseta, nekoliko puta pećinom/špiljom, a obaveza i pravo reisu-l-uleme Cerića da se susreće sa javnim ličnostima, nazvana je – **„prostitucijom”**. Ako bi se tražio najekstremniji tekst od svih koje smo analizirali, onda je to ovaj tekst iz rubrike „Ličnost u fokusu”. Potpisan je inicijalima E.I. i vjerovatno se radi o Emiru Imamoviću, tadašnjen novinaru ovog magazina.

Reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić dospio je u rubriku „Ličnost u fokusu” i u broju od 28. 7. 2006., zbog hutbe u Gazi Husrevbegovoj džamiji, kojom je osudio izraelske zločine nad Palestincima, a zamjera mu se **„unproforski rječnik”**. Reisu-l-ulema Cerić je rekao da **„niko kao mi ovdje u Sarajevu nema više prava, ali ni obaveze da digne svoj glas protiv bombardovanja Bejruta i raketiranja Haife, jer mi najbolje znamo šta znači živjeti u gradu pod opsadom bez vode i hrane, bez struje i odbrane od granate”**. Reisu-l-ulemina osuda je nedvosmislena i direktna i nejasno je šta u njoj ima „unproforsko”, što će reći, neutralno. „Dizanje glasa” se ne tiče valjda podrške ubijanju Palestinaca, već otporu protiv tog zločina. No, autor teksta smatra da **„sve dok muslimane širom svijeta predstavljaju lideri koji više vode računa o tome kako će se njihovi stavovi dopasti lokalnom američkom ambasadoru nego o istini, različiti ekstremističko-teroristički pokreti u muslimanskom svijetu ne moraju brinuti o regrutaciji novih članova”**. Slijedom ove logike gluposti i smušenosti ispada da podrška ekstremizmu sprječava terorizam, a nepodrška potpiruje terorizam. Po tome bi bilo korisnije da je reisu-l-ulema Cerić pozivao na ekstremizam, pa bi bilo manje ekstremizma i terorizma, nego što je pozivao na suosjećanje sa Palestincima, da se „dopadne lokalnom američkom ambasadoru”, pa će time regrutirati nove teroriste. Totalni haos logike i činjenica. Senad Pećanin je ovaj biser svoje mudrosti završio riječima: **„Kako reisa Cerića nije strah od Boga?”** Tako nešto bi mogao upitati samo neko ko je bogobojazan.

Pored reisu-l-uleme Cerića u rubrici „Ličnost u fokusu” gostovali su i drugi likovi iz reisofobijske dramaturške mreže. U broju od 17. 12. 2004. napisan je hvalospjev Mustafi Spahiću zbog objavljivanja knjige „Udba nije sudba”, koji

počinje rečenicom: **„Kuda ide Islamska zajednica sa reisom Cerićem na čelu?”** Citira se nekoliko žestokih Spahićevih udaraca po reisu-l-ulemi Ceriću, te se hvali Spahićeva odluka da uđe u **„izravnu borbu”** protiv reisu-l-uleme Cerića. **„Ako je u socijalizmu morao govoriti o faraonima da bi ukazao na uzurpatore vlasti, danas Mujki ide knjigom na reisa...”** – kaže se u ovom tekstu koji ima funkciju potpirivanja sukoba unutar Islamske zajednice. Mustafa Spahić je vjerovatno bio počastvovan ovim priznanjem, u kome se hvali njegov „ulazak u izravnu borbu”. Neki bi se stidjeli.

Kao „prvi do reisa” u rubriku „Ličnost u fokusu” uvršten je i muftija mostarski Seid ef. Smajkić, u broju od 29. 2. 2008., zbog njegove izjave kako je **„Safet Oručević dao najveći doprinos stanju beznađa u kojem se istočni dio Mostara i njedgovi stanovnici danas nalaze”**. Bilo je to dovoljno da se muftiji Smajkiću poruči kako neće ličiti na svog prethodnika s kraja 19. stoljeća, Ali ef. Džabića, već će – **„ostati upamćen kao po zlu naslavniji muftija”**. Nije šala izvaliti takvu kvalifikaciju, a bez i jednog argumenta! Može li argument biti to što se usudio kritikovati Oručevića? Tu nije kraj, jer je muftija Smajkić u nastavku nazvan **„šušom”**: **„U trenutku u kojem Avaz očajnički traga za svakom šušom voljnom da verbalno pljune na Oručevića, muftija Smajkić im je došao k’o kec na desetku...”** A ni tu nije kraj blaćenju muftija Smajkića, za kojeg je na kraju rečeno da – **„spada u onu sortu ljudi, kakva nije rijetka u ovdašnjim vjerskim zajednicama, čiji je moral savitljiv poput vrbe na vjetru”**. Upravo bi konfrontacija sa Oručevićem mogla demantirati ovu tezu o savitljivosti vrbe na vjetru. Muftija Smajkić je najzaslužniji što je na istočnoj strani Mostara ostalo još nešto bošnjačkog dostojanstva. Napose, on je mnogo puta predvodio bošnjački otpor apartheidu u Hercegovini, i na tom putu podnio i konkretne žrtve.

Reagiranja

Ni u jednoj rubrici u „Danima” nije iskazano toliko islamofobijskog divljaštva kao u rubrici „Reagiranja”. Ova rubrika formalno djeluje kao „glas naroda”, što je paravan za montažu mišljenja po ukusu ideoloških šefova redakcije. Sve što ne bi moglo biti strpano u tekstove, a trpano je štošta, završavalo bi na ovom krajnjem otpadu, gdje su stvari, a češće izmišljeni likovi, siktali na reisu-l-ulemu, vrijeđali i njega i Islamsku zajednicu, kao i vjerska osjećanja Bošnjaka. Otud ne ulazimo dublje u analizu ovog obimnog materijala, jer se njegova vjerodostojnost gubi s brojnim inicijalima kojima su potpisani tekstovi, koje su vjerovatno novinari „Dana” pisali sami sebi, da sami sebe nahvale, skuju u zvijezde i da očvrsnu svoju glavnu ideološku smjernicu – proganjanje reisu-l-uleme Cerića i Islamske zajednice.

Nasumice smo odabrali jednu novinsku stranicu „Reagiranja”, od 27. 2. 2009., i na njoj zatekli čak dva teksta na temu Islamske zajednice. Prvi nosi naslov **„Reisu neću halaliti haram gradnju”**, i navodno ga je potpisao neki **Ahmed B.**, a drugi nosi naslov **„Bolesna pohota hodže Rešada”**, i navodno ga je potpisala **Mediha B**. U prvom tekstu je prva rečenica ova: **„Dana 12. februara 2009. navršilo se sedam dana otkako su kontroverzni biznismeni, sa još kontroverznijim reisom IZ-a u BiH, postavljali kamen temeljac objekta namijenjenog Rijasetu islamske zajednice”**. U drugom tekstu je druga rečenica ova: **„Pišem gorčinom što su naša djeca žrtve seksualne izopačenosti matorih vjeroučitelja, što je njihovo djetinjstvo brutalno poremećeno, što su nezaštićena i što su kriva kad progovore o zlodjelu nad njima”**. Prvo ovo drugo. A kako bi bilo da to nisu „matori vjeroučitelji”? Da su recimo mladi vjeroučitelji? Generaliziranje „naša djeca” daje prizvuk da svi vjeroučitelji masovno seksualno zlostavljaju svu djecu. Radi se o brutalnom doprinosu medijskim pritiscima na pravosuđe da se osudi imam iz Gluhe Bukovice, a što je, kao u najgorim totalitarnim režimima realizirano javno i bestidno, i što je rezultiralo presudom kakvu su tražili instrumentalizirani mediji. ...Drugo, ono prvo. Piše „građanin Ahmed” o kontraverznim biznismenima i još kontra-

verznijem reisu-l-ulemi Ceriću, kako bi dao svoj hudi doprinos ideološkom otporu protiv izgradnje zgrade u kojoj bi Rijaset Islamske zajednice, nakon bezmalo 130 godina postojanja, trebao dobiti trajno sjedište. Za „građanina Ahmeda" je kotraverzno sve što ide u prilog tome, samo nije kontraverzan taj otpor protiv dostojanstva Islamske zajednice.

Pored lijepe volje da ne ulazimo u ovaj obiman materijal o kojem bi se dalo naširoko pisati, ne možemo oduprijeti se potrebi da predstavimo makar još dva „spontana" teksta vjerovatno izmišljenih likova, jednog što mu je ime **„S.Garić"**, koji je napisao reagiranje pod naslovom **„Cerićevo bošnjačko bure baruta"** (3. 7. 2009.), a drugog što mu je ime **„Mirsad Bošnjak"**, koji je napisao reagiranje pod naslovom **„Mustafa Cerić ne može predstavljati Bošnjake"** (19. 6. 2009.). Prvi piše da **„Cerićeva borba za nacionalnom državom Bošnjaka u ovom trenutku svakako će doprinijeti daljoj destabilizaciji na Balkanu"**, a drugi piše da reisu-l-ulemi Ceriću **„treba oduzeti pravo da odgaja, obrazuje i predstavlja Bošnjake"**. Oba objeda ne bi mogla biti izrečena u novinarskim tekstovima, ali, mogu iza ovog paravana.

Na kraju, vrijedi podsjetiti i na svojevrstan kuriozitet, vjerovatno nezabilježen u povijesti balkanskog novinarstva, možda i šire, a to je neka vrsta „feljtona" iz pera čitalaca, odnosno, pismo čitalaca koje se pojavljuje u nastavcima. Ovaj serijal reagiranja, koji je objavljivan u toku 2008. godine, naslovljen je kao **„Studenti (ni)su zapalili žito (I-VI)"**, a njegovoj osebujnosti doprinosi i činjenica da su nastavci serijala uvijek isto opremljeni, s istim naslovom, u kojem se samo mijenja rimski broj nastavka u zagradi. Radi se o **„proglasu muslimanima BiH"**, **„upućenom na 200 adresa u IZBiH"**, a koje navodno potpisuju, naravno, neimenovani **„Studenti Fakulteta islamskih nauka"**. Svi nastavci su posvećeni samo jednoj temi – otporu protiv izgradnje zgrade Rijaseta. U ovim je tekstovima moguće pronaći mnoštvo rečenica koje liče na one beogradske propagandističke konstrukte iz kojih zjapi nezanje o muslimanima, a što je nalakše detektirati preko netačnog korištenja riječi koje bi trebale da ovjerodostoje navodni islamski kontekst. Evo dijela jedne takve rečenice koju su, zar ne, napisali studenti Fakulteta islamskih nauka: **„Naš uvaženi reis, izgleda, ne čuje svoj džemat, do njega ne dolaze glasovi da se ljudi ibrete..."** Ovo oko džemata, i oko ibreta, baš je cool, fresh i trash.

NEČASTIM NA FAKULTETU ISLAMSKIH NAUKA U SARAJEVU

Studenti (ni)su zapalili žito (V)

PROGLAS MUSLIMANIMA BIH

Preispitati odluku o izgradnji reisove rezidencije na Kovačima

NEČASTIM NA FAKULTETU ISLAMSKIH NAUKA U SARAJEVU

Studenti (ni)su zapalili žito (VI)

PROGLAS MUSLIMANIMA BIH

Preispitati odluku o izgradnji reisove rezidencije na Kovačima

Intervjui

Ako je glavna ideološka intencija „Dana” blaćenje reisu-l-uleme Mustafe ef. Cerića i podrivanje jedinstva Islamske zajednice, a putem kontinuiranog prisustva dezinformacija i svakoraznih konstrukcija, onda je logično unutar tog interesa prisutna i jagma za ojačavanjem vjerodostojnosti onoga o čemu se govori. Dakako da će na Bošnjake uvjerljivije djelovati kada kritiku protiv reisu-l-uleme Cerića ispaljuje Enes Karić ili Adnan Silajdžić, kao ljudi iz islamskog intelektualnog kruga, nego li neko ko je deklarirani tzv. građanski intelektualac. Očita je potražnja za zlatnim kokama vjerodostojnosti, a kao zvijezde islamske estrade u „Danima” se smjenjuju Mustafa Spahić, Enes Karić i Adnan Silajdžić, i još poneko. Potom slijedi više drugih bošnjačkih intelelektualaca koji su u intervju uvučeni na prevaru, u uvjerenju da će se to afirmativno govoriti o njihovom djelu i zaslugama za nauku i kulturu, iako se na kraju ispostavlja da su dali intervju kako bi se iz njih, kao iz prazne tube kaladonta, istiskala jedna rečenica protiv reisu-l-uleme ili Islamske zajednice. Bilježimo i kriminalne slučajeve trpanja u usta, i u naslov, nečega što ovi ljudi uopće nisu rekli. S druge strane, nije se dosad dogodilo da prostor za intervju dobije makar jedan dejtonski opozicionar u Bošnjaka, neko ko bi govorio protiv te medijske operacije sataniziranja reisu-l-uleme i Islamske zajednice, što također potvrđuje duboku ideologiziranost i ideološku usmjerenost magazina „Dani”.

Enes Karić: Šta zamjeram ef. Ceriću, 15. 10. 2004.

„(...) Ali, gospođo Vildana, pomislim da je gorko biti reisul-ulema kad ga onako mediji karikaturalno pokažu, gore ahmedija a dolje gaće i, da oprosti ko čita, genitalije na gotovs, kao što su ’Dani’ uradili prije dvije sedmice sa reisom Cerićem. Vi ste probosanska novina i zato dozvolite da protestiram! Evo, ovim putem protestiram! (...)” – kaže dekan FIN-a prof. dr. Enes Karić u komentaru na tvrdnju da je najozbiljniji kandidat za reisu-l-ulemu, a u intervjuu koji je postavljen na naslovnu stranicu „Dana”, pod naslovom **„Šta zamjeram ef. Ceriću”**, odnosno, **„Uvijek je politika koristila ahme-**

diju”. Kritika je na mjestu, ali opaska o **„genitalijama na gotovs”**, bez obzira na ispriku, kao da koketira sa stilom cirkuzanja s pojavama koje ne trpe cirkuzanje. U nastavku intervjua prof. Karić kazuje šta sve ne valja u reisu-l-uleme Cerića i šta bi trebalo popraviti i napraviti, što je logična ambicija da sebe ukaže kao čovjeka promjene, bazirane na razlikama prema sadašnjem reisu-l-ulemi. Pitanje je samo – je li toj priči mjesto u „Danima”? Možda bi se pravi kandidat za reisu-l-ulemu trebao solidarisati sa aktuelnim reisu-l-ulemom i odbiti intervju u novini koja njegovog (nesuđenog) prethodnika prikazuje tako, „gore ahmedija a dolje gaće”? Šta uopće znači to: „Evo, ovim putem protestiram!”? Protest je odbiti da se bude sagovornikom onih koji na takav način prikazuju bošnjačkog vjerskog poglavara.

Enes Karić
Uvijek je politika koristila ahmediju

Hilmo Neimarlija: Očekivao sam da Mustafa ef. Cerić odbije kandidaturu, 26. 8. 2005.

U odnosu na nekoliko drugih prvaka Islamske zajednice i Fakulteta islamskih nauka, koji su ostrašćeno ulijetali u kritiku reisu-l-uleme Cerića, Hilmo Neimarlija, kao nekadašnji predsjednik Sabora Islamske zajednice, predavač na FIN-u i predsjednik UO FIN-a, je ovim intervjuom u „Danima” pokazao kako je moguće na „neprijateljskoj teritoriji” zadržati intelektualno dostojanstvo, svjedočiti kritički stav, a istovremeno ničim ne povrijediti ličnost i instituciju reisu-l-uleme, kao metu koja je povod, a vjerovatno i uvjet, intervjua. Iako je naslov kritički intoniran prema reisu-l-ulemi Ceriću, Neimarlija ničim ne vrijeđa njegovu ličnost, već suptilnim, intelektualnim nijansama, kazuje da bi nešto moglo biti drukčije i bolje. On ne krije da je njegov favorit za reisu-l-ulemu Enes Karić, jer je on **„u ovom trenutku alim s nedvojbeno najjačim referencama u Islamskoj zajednici”**, jer je njegov stil „dijaloški, hermeneutički, institucionalni”, za razliku od dr. Mustafe Cerića, čiji je stil „monološki, polemički, neinstitucionalni”. Neimarlija raspravlja u duhu promišljanja onoga što je bolje za Islamsku zajednicu i za Bošnjake, a ne u zloduhu diskvalifikacije, kakav je sadržan u sugestivnim, navijačkim pitanjima Vildane Selimbegović. Već prvim pitanjem: **„Gospodine Neimarlija, može li dr. Enes Karić postati reis za živa efendije Cerića?”** – sugerira se pristrasnost, a ne objektivnost, čime postaje jasno da je Hilmo Neimarlija sagovornik zato što podržava

Hilmo Neimarlija
Očekivao sam da Mustafa ef. Cerić odbije kandidaturu

Cerićevog protukandidata, ne zato što ima cjelovitu i zatemeljenu viziju razvoja Islamske zajednice i reisu-l-uleme koji bi „trebao biti drugačiji, a ne drugi". Preferiranjem „drugačijeg, a ne drugog reisa", Neimarlija prefinjeno stavlja do znanja da on nema ništa protiv reisu-l-uleme Cerića, već ga zanima izbor ličnosti koja će Islamsku zajednicu prilagoditi izazovima poratnog vremena, mada misli da će određeni problemi „u nekom obliku ostati i kada Cerić više ne bude reis". Neimarlija time objektivizira probleme u Islamskoj zajednici, jer ih izdiže iznad ovog trenutka, i iznad dometa reisu-l-uleme Cerića. Ovaj intervju Hilme Neimarlije vrijedi čitati i kao kontraliht nastojanima nekoliko bošnjačkih intelektualaca da paktiranjem sa progoniteljima islama učine napredak, koji je samim tim paktiranjem diskvalificiran.

Adnan Silajdžić: Reis Cerić ne zna šta radi, 5. 5. 2006.

Triput sam pročitao intervju Adnana Silajdžića pokušavajući u njegovim odgovorima pronaći rečenicu koja je izvučena u naslov intervjua. Te rečenice nema! Sagovornik Vildane Selimbegović nigdje nije rekao **„Reis Cerić ne zna šta radi"**. Po srijedi je kriminalna zloupotreba sagovornika kojemu se u usta trpa nešto što nije rekao, a što se, u skladu s doktrinom medijskog terorizma, izvlači u naslov. Na koga računaju urednici „Dana"? Na mnoge koji će pročitati naslov i podnaslov, a s druge strane, na mnoge koji neće obratiti pažnju da li naslova ima u odgovorima. A takvih je, makar, 90 odsto. Teško da će iko, do samog sagovornika, primijetiti ovu kriminalnu okolnost, koja se uvijek može pravdati omaškom. Ta omaška neće nanijeti štetu medijskim teroristima iz „Dana", jer je u njihov lavež uračunat neprofesionalizam, a to neće naštetiti ni prof. Silajdžiću, koji uvijek može reći: „Ja to nisam kazao". Štetu trpi ličnost reisu-l-uleme Mustafa ef. Cerića, koji ovakvim naslovom biva oslovljen kao budala koja ne zna šta radi. To siledžijstvo nad medijskom kulturom je tim teže kad se zna da je profesor sa Fakulteta islamski nauka Adnan Silajdžić dao jedan pristojan intervju, gdje je izrekao mnogo više pohvala na račun reisu-l--uleme Cerića, nego primjerenih kritičkih opaski. Povod za intervju je bila Deklaracija evropskih muslimana koju je početkom 2006. predstavio reisu-l-ulema Cerić.

REIS CERIĆ NE ZNA ŠTA RADI

Pero Sudar: Sarajevo je najpodjeljeniji grad u BiH, 23. 6. 2006.

Na primjeru intervjua pomoćnog biskupa sarajevskog monsinjora Pere Sudara, kao predsjedatelja Vijeća za međureligijski dijalog Biskupske konferencije BiH, vidljivo je kako se vjerska lica iz svih konfesija koriste u istom cilju. Blaćenje Sarajeva, kao paradigme bosanskog zajedništva, ima značenje

optuživanja većinskog naroda za razaranje mutlietničkog sklada, bezbeli usljed „islamizacije islamiziranog". Intervju monsinjora Sudara se mogao nasloviti na različite načine, ali je jedna njegova rečenica, uzgred skandalozna i neistinita, izvučena u naslov, kako bi se oscrnilo Sarajevo, odnosno, bošnjačka većina. Monsinjor Sudar je rekao da se **„sve ono što je ružno na licu Sarajeva već desetljeće uporno pokušava sakriti"**, te da je **„riječ o najpodjeljenijem gradu u ovoj državi"**. Istina je da Sarajevo ima najmanje ružnog u odnosu na cijelu BiH, a istina je i da nema cjelovitijeg grada od Sarajeva u odnosu na cijelu BiH (čak i razvikana Tuzla ima Husino okićeno šahovnicama), te da se kao kontrast Sarajevu mogu navesti dvije vrste gradova: oni koji su podijeljeni, zahvaljujući velikohrvatskoj politici, kao što su Mostar, Prozor, Stolac, Gornji Vakuf, i drugi; te gradovi iz kojih je zločinom posve istisnut duh bosanstva, zajedništva i tolerancije, kao što su Banja Luka, Široki Brijeg, Višegrad, Čapljina i drugi posrbljeni i pohrvaćeni bosanski gradovi. Prema tome, o Sarajevu se u kritičkom svjetlu može govoriti tek kad se u negativnom svjetlu pobroje gradovi koji su okupirani zločinom, te gradovi koje je podijelila velikohrvatska politika, uz idejnu potporu Katoličke crkve.

Pero Sudar

Sarajevo je najpodjeljeniji grad u BiH

Osman Đogić: Efendiju Cerića zanimaju samo novac i vlast, 20. 10. 2006.

Na tri novinske stranice rasprostiru se najzanimljiviji dijelovi iz knjige od 300 stranica smijenjenog slovenačkog muftije Osmana ef. Đogića, u kojoj je on opisao svoju smjenu, probleme muslimana u Sloveniji, te izdašno oblatio reisu-l-ulemu Cerića. Vjerovatno iz osvete. Bio je to dovoljan motiv da se čitaoci „Dana" utuše s problemima tračerske naravi, tipa, ko u kakvom autu koga dočekuje kad se dođe u dijasporu. Možda u samoj knjizi, pod naslovom **"Zaustavite IZlazim"** i ima nekih pojedinosti važnih za Bošnjake u Sloveniji, ali, „Dani" su nastojali nasilu iscijediti išta što bi moglo biti kompromitirajuće za reisu-l-ulemu Cerića. Novinar Esad Hećimović čak to na jednom mjestu i priznaje: **„Mada je Đogićeva knjiga prvenstveno namijenjena čitaocima u Sloveniji, dva njena poglavlja su posebno važna za čitaoce u BiH"**, a ta „važnost" se tiče, prvo, odnosa IZ BiH prema IZ Sloveniji, i drugo, odnosa reisu-l-uleme Cerića prema autoru knjige. Prvo bi trebalo biti autonoma stvar

Efendiju Cerića zanimaju samo novac i vlast

Islamske zajednice, a drugo, ni po čemu, ne bi trebalo biti zanimljivo za čitaoce u BiH. No, kao i u drugim primjerima, bitan je naslov, tim prije što je sam tekst vjerovatno dosadan i za mnoge Bošnjake u Sloveniji, od kojih većinu ne zanima Islamska zajednica.

Mustafa Sušić: Vehabije u BiH niko nije zvao, 10. 11. 2006.

Da nije prirodne ljudske potrebe za afirmacijom, ali i naivne ljudske pretpostavke da svi sve vide isto, mnogo bi teže bilo neke fine ljude uvući u mrežu manipulacije i zloupotrebe. Šta ima fin čovjek raditi u „Danima"? Pa ne zna fin kakvi su „Dani"! Kad mu „Dani" ponude intervju, kao predavaču na Gazi Husrev-begovoj medresi, stručnjaku za fikh, metodologiju šerijatkog prava... – on misli kako je to došlo vrijeme šire medijske afirmacije njegovog predanog rada, pa poleti da se afirmira, računajući da je novina sama po sebi ozbiljna, pa takva ozbiljna traži ozbiljnog sagovornika. Ima nečeg bolnog, donkihotovskog, u ovome. Sagovornik i ne sluti, pa i ako sluti neće da vidi, kako tu novinu uopće ne zanima njegova stručnost, decenije predanog rada, već je fokus interesovanja na nečemu što nema veze s njime, već je vezano za islamofobijske žbire i gibire. Na tržištu se plaća potraga za vehabijama, za saudijskim parama, za tzv. islamskim teroristima, a to je priča u kojoj nema mjesta za islam i njegove obrazovane tumače. Ali, kasno je kad novinari dođu, kad te zaslijepe blicevi fotoaparata, koji klikču i više nego što je normalno, u namjeri da sagovornika uhapse u dilemi – je li baš dobro, ili nije baš dobro, što sam pristao na ovo, gdje umjesto mene, i moga rada, defiluju pitanja o vehabijama?! Intervju Mustafe Sušića kipi od nezgodacije u koju se uvukao jedan pošten čovjek. Mogla bi se na osnovu tih naznaka napraviti priča o ovom čestitom predavaču koji je pomislio da njegov rad zanima medijske geliptere, koji su došli da iskoriste njegovu naivnost, da ga priupitaju o svemu, samo ne o njegovom radu. U jednom će dijelu intervjua, vezano za projekte izgradnje džamija drukčijeg arhitektonskog izgleda, na pitanje: **„Ali te projekte odobrava Islamska zajednica?"**, prekipiti Mustafi Sušiću, pa će on reći: **„Vi mene stalno gurate da kritikujem Islamsku zajednicu. Ja sam vjerni član ove zajednice, ne vidim mogućnost drugog organizovanja, poštujem strukture i institucije"**. S obzirom da će većina ljudi pročitati naslov intervjua, a manjina cijeli intervju, iz kojega se vidi kako je Mustafa Sušić guran da kritikuje Islamsku zajednicu, dakle, prevaren i stalno sugestivno propitivan na fonu kritike Islamske zajednice i reisu-l-uleme - „Dani" su ostvarili dobit. Bitno je da su u naslovu vehabije, u negativnom kontekstu, i da o tome govori neko iz vrhova Islamske zajednice.

Mustafa Sušić
Vehabije u BiH niko nije zvao

Dževad Hodžić: Bosanski muslimani nisu i neće biti ničiji taoci, 22. 12. 2006.

Povod za intervju sa predavačem na FIN-u Dževadom Hodžićem jeste reakcija Rijaseta IZ na pisanje prof. dr. Rešida Hafizovića o vehabijskom pokretu u BiH i odgovornosti Islamske zajednice, a što je Hodžić uspio kao temu diskvalificirati u tri poteza: **„Pitanjem vehabija kod nas se u značajnoj mjeri medijski i politički manipulira. Ima mnogo većih i važnijih problema u BiH. Ponekad se može steći dojam kako je nekima stalo da naš najveći problem budu vehabije"**. Hodžić se, pak, stavio na stranu prof. Hafizovića u odbrani njegove „akademske slobode, autonomije i ličnog digniteta", iako se pojam akademske slobode, možda, ne može ticati destruktivnog podsticanja „da naš najveći problem budu vehabije". No, ovaj intervju je zanimljiv po obilju sugestivnih, neprofesionalnih pitanja Vildane Selimbegović, u kojima se potcrtava **„uvredljivo i skandalozno saopćenje Rijaseta"**; tvrdi se bez argumentata da je to **„Cerićevo saopćenje, pod koje je autoritarno potpisao Rijaset"** (što je nagacija Rijaseta); navodi se bez smislene potrebe da je urednik „Preporoda" nekad objavio 54 fotografije reisu-l-uleme Cerića u jednom broju; sugerira se sagovorniku da bi se trebao crveniti zbog togo što pripada Islamskoj zajednici; kritički se govori o pravu reisu-l-uleme Cerića da izdaje fetve, da ima autoritativan stav, a što se začinjava neboloznim pitanjem: **„Zar je ustrojstvo IZ-a takvo da efendija u funkciji reisa zaista ima neprikosnoveno pravo da provodi vlastitu volju?"** Pa što bi onda bio prvi, i najodgovorniji, ako neće za ono gdje je ovlašten provoditi vlastitu volju? Dževad Hodžić nije probio granicu pristojnosti u kritičkoj opservaciji stanja u Islamskoj zajednici, mada ostaje otvoreno pitanje – zar nije mogao naći neki muslimanski medij da rješava muslimanska pitanja? Građanski mediji, pogotovo ovi koji su prije velikosrpski i velikohrvatski nego bosanski, i koji su se osvjedočili u islamofobiji i reisofobiji, ne mogu i ne trebaju biti prostor za rješavanje unutanjih muslimanskih pitanja, već eventualno prostor za razmatranje interkulturalnih i interkonfesionalnih veza među bosanskim različitostima. Valjda je i samom Dževadu Hodžiću jasno zašto mu je ukazana čast da gostuje na stranicama „Dana". Njegov intervju je zanimljiv po navijačkim novinarskim pitanjima, ali i u pogledu utvrđivanja razlike između nesputane novinarske potrebe da iz sagovornika izvuče negativan stav, pa u tom pasjaluku sebi stavlja u usta ono što želi da kaže sagovornik, a s druge strane, umjerenih i kritičkih stavova Dževada Hodžića, s kojima bi se dalo polemizirati.

Bosanski muslimani nisu i neće biti ničiji taoci

LIČNOST GODINE 2006.: Rešid Hafizović

Pravljenje halabuke oko vehabija, kritika Islamske zajednice i reisu-l-uleme Cerića, a potom reakcija Rijaseta IZ, bili su dovoljni da prof. dr. Rešida Hafizovića isture u prvi plan, kao „Ličnost godine 2006.”, prije Jasmile Žbanić, njene „Grbavice” i „Zlatnog medvjeda”, prije mnogih drugih koji su u toku 2006. napravili konkretna umjetnička i naučna djela, što je pokazalo koliko se u dejtonskom društvu cijeni rovarenje po Islamskoj zajednici. Zapravo, isturanje prof. Hafizovića u prvi plan, ne po njegovom naučnom djelu, već po njegovom obračunu sa vehabijama, predstavilo je dejtonski priroritet priroteta – istragu vehabija. U eseju o Rešidu Hafizoviću, koji je ispisan u povodu proglašenja za „Ličnost godine”, između ostalog je napisano: **„Hrabri angažman Rešida Hafizovića zaslužuje divljenje. Ostane li u njemu usamljen, najšira bh. javnost, a prije svega bh. muslimani, pravi značaj Hafizovićevog upozorenja shvatit će tek kada se budu hvatali za glave od užasa koje im je donio vehabizam”**. Mogao bi sad Hafizović vratiti nagradu „Ličnost godine”, pošto su prošle godine, a nije se dogodio ni užas, ni hvatanje za glavu od te izmišljene opasnosti?!

LIČNOST GODINE: REŠID HAFIZOVIĆ

Ismet Veladžić: Strah me je logike Islamske zajednice, 19. 1. 2007.

Ismet Veladžić, profesor Gazi Husrev-begove medrese, vjerovatno nikad ne bi dao intervju „Danima” da ovim nije trebala priča o reisu-l-ulemi i vehabijama, a da Veladžiću nije trebalo slikanje, pa makar morao pričati o vehabijama. Uz opširnu biografiju, u kojoj su u nemanju naučnih referenci čak nabrajani i podaci, tipa: **„Bio predsjednik Organizacionog odbora za obilježavanje 450. generacije maturanata”**, izvedena je serija pitanja i odgovora koja i u komunikaciji, i pojedinačno, zveče od šupljine. Novinarka (jedna te ista) upućuje domaćina u tajne njegove kuće, pa pita: **„Znate li da Gazi Husrev-begova medresa slovi kao jedna od rijetkih u kojoj tzv. ideolozi vehabizma nisu uspjeli ostvariti svoj utjecaj?”** Na pitanje o odnosu IZ prema vehabijama, Veladžić, kao ekspert, odgovara: **„Nama običnim smrtnicima ostaje da sudimo samo na osnovu onoga što se medijski plasira u javnost”**. Ako on sam sebe proglašava nekompetentnim, jer je sintagma „običan smrtnik” u toj funkciji, otkud onda uopće u toj priči u koju se ne razumije? Nije valjda zbog slikanja?

Ismet Veladžić
Strah me je logike Islamske zajednice

Srđan Dizdarević: Koliko si blizak reisu, toliko si blizak parama, 28. 9. 2007.

Predsjednik Helsinškog komiteta za ljudska prava BiH i potomak čuvene komunističke familije, Srđan Dizdarević, mnogo puta je javno posvjedočio da on s razumijevanjem demokratske kulture i ljudskih prava ima veze koliko i svaki šaraf u komunističkom mehanizmu, ali je intervjuom „Danima” od 28. 9. 2007. nadmašio svoju nenadmašivost. **„Reis je, dakle, krajnje negativna pojava u bosanskohercegovačkom okruženju, u onome što je bosanskohercegovačka realnost i on je neko ko je sklon da ide do vrlo agresivnog nametanja političkog islama i islama generalno gledano, a mislim da je to vrlo, vrlo opasno.”** Evo, dakle, jedne rečenice koja je dovoljna da Srđanu Dizdareviću ispiše odstupnicu iz svijeta civilizacije, demokratije, humanizma, jer svjedoči o osobi koja nije u stanju da poštuje antifašističko i ZAVNOBiH-sko biće Bosne i Hercegovine, koje Bošnjacima garantira pravo na slobodu vjeroispovijesti, na slobodu zbora, govora i dogovora, čim, evo, smatra da je „veoma opasno” propovijedanje islama, koje on vidi kao „nametanje”. Kazati da je **„reis krajnje negativna pojava”** izjava je kakvu nisu dosad smislili ni kreatori genocida nad Bošnjacima, pa ni svi islamofobi kroz desetljeća postojanja Islamske zajednice, jer su cijenili da Bošnjaci ne mogu postojati bez svoje vjere, a vjera im ne može postojati bez vjerskog poglavara. U ovom intervjuu postoji još niz sličnih očitovanja Srđana Dizdarevića, tog neprevaziđenog nepismenjakovića za pitanja antifašizma, humanizma i demokratije.

Edo Maajka: Sarajevo je tepih ispod kojeg je naslagana prljavština, 16. 5. 2008.

Naslovom intervjua Edo Maajka, „reper s Balkana”, pred svojom dušom je usisao i počistio sve one bosanke tepihe čije šare su ofarbane krvlju i zgarištima, očima ubijenih i uzdasima raseljenih, a ispod kojih se zavjetom komšijske šutnje skrivaju masovne grobnice; ti tepisi su zločinom genocida rasterećeni bosanskih šara, pa sada na njima sjede jal samo Mate, jal samo Gute, i to rahat sjede, jer su po Sarajevu instalirali usisivače koji će da ih očiste od historijske odgovornosti za zlo koje je počinjeno. Pride su u velikodržavnim centrima instalirali andrićevske likove, tipa Ede Maajke i Enisa Bešlagića, koji za nacističke oficire i robovlasničke ukuse izvode program ismijavanja vlastite zemlje i naroda, a što razgaljuje i uveseljava hroničnu potrebu Srba i Hrvata da Bosnu i njene ljude ugledaju kao maloumne, poludivlje, glupave i vrijedne svakog podsmijeha. Prema potrebi, u znak poniznosti i zahvalnosti, ovakvi likovi, poput Ede Maajke, popljuju čast Sarajeva, i time prikriju

ona tri frtalja obeščašćene Bosne. Zna to Edo Maajka, jer zna da mu nije repovati po ta tri frtalja, gdje ga kao čovjeka s muslimanskim imenom može sljedovati flaša u glavu, pa u intervjuu pripovijeda o repovanju po Visokom, Sarajevu, Tuzli, bezbeli Bošnjacima, koji, kao i on, nose bolne komplekse i nastoje ih prikriti pljuvanjem po svome. U ovom njegovom intervjuu nema reisu-l-uleme, nema reisofobije, ali ima tog feleričnog mentalnog sklopa iz kojeg proizilaze proizvođači i konzumenti iživljavanja nad muslimanskim vrijednostima.

Dr. Nerzuk Ćurak: Nacija kao vjera, vjera kao nacija (II dio), 13. 3. 2009.

U drugom dijelu intervjua u nastavcima Dr. Nerzuk Ćurak, profesor na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu, govori o svemu i svačemu, ali je njegov udar na Islamsku zajednicu i osnovica i razlog intervjua. Na udbaško pitanje – **„zašto Vlada Kantona Sarajevo još uvijek ne smjenjuje direktoricu Mahmutović** (Arziju, dirketoricu JU „Djeca Sarajeva”, op.a.), **unatoč činjenici da je svojim ponašanjem ugledu Sarajeva u svijetu nanijela štetu kao niko poslije rata?**”, Ćurak odgovara da je direktorica - **„vrhunski manipulator i razjereni Iblisov sluga”**. Akademski, nema šta. A onda dolazimo na glavno. Pećanin Senad kaže: **„Zanima me Vaš stav o Mustafi Ceriću”**, a Ćurak saopćava svoj stav: **„Bilo bi dobro da se gospodin Cerić na neko vrijeme odmori od nas i mi od njega”**, čime je oslovivši reisu-l-ulemu Cerića sa **„gospodin Cerić”** kazao da ne uvažava legalističku činjenicu da je dr. Mustafa ef. Cerić reisu-l-ulema Islamske zajednice u BiH.

Nacija kao vjera, vjera kao nacija

Enver Kazaz: Reis Cerić je uzeo budućnost Bošnjacima, 27. 3. 2009.

Na pitanje o reisu-l-ulemi Ceriću, koji **„slovi za nagrađivanog humanistu, ekumenistu...”**, a **„u Evropi kreira političku i vjersku sliku Bošnjaka”**, prof. Enver Kazaz kaže: **„Tu se radi o licemjerstvu aktuelnog reisa Cerića...”** Kako reisu-l-ulema Cerić može biti licemjeran u činjenici da je nagrađivan kao humanista, kao jedan od svjetskih lidera međuvjerskog dijaloga? Nije on sam sebi davao te nagrade, već su mu te nagrade dale svjetske institucije na koje on, i da je htio, nije mogao uticati. A te institucije su nedvojbeno provjerile kome daju svoja najviša priznanja. Kazazu smeta **„reisovski monstrum ideologije”**, koji **„na logici straha od drugih održava na vlasti kleronacionalizam”**, što će **„koštati Bošnjake njihove budućnosti”**. Pa ako neko na Balkanu nema straha od drugih, ako je neko dokazao i uprkos iskušenjima kolektivne tragedije potvrdio spremnost na suživot i toleranciju, onda su to Bošnjaci! Ovu naopaku logiku optuživanja žrtve za retrogradne modele društvenog i

političkog ponašanja moguće je jedino objasniti nekim unutarnjim felerom Kazaza Envera da uvijek bude na strani jačeg, kao što je uostalom i bio u toku sam agresije, kada je izigravao ljutog policajca, pogotovo prema lojalnim Srbima. No, **„priča o fobijama kojima su tobože izloženi Bošnjaci"** za Kazaza Envera je okosnica **„reisovog uzimanja budućnosti Bošnjacima"**, što bi značilo da bošnjačka budućnost počinje bošnjačkim samoobmanjivanjem kako niko na Balkanu nema ništa ni protiv Bošnjaka, ni protiv islama u Bošnjaka. Kako u to vjerovati kad dejtonska stvarnost vrvi ne samo od islamofobije, već od bosnofobije, tog otpora zajedništvu bosanskih naroda, koje ne mogu prihvatiti velikosrbi i velikohrvati jer je u njihovoj šovinističkoj recepciji neprihvatljiva bošnjačka ravnopravnost. Zbog islama, naravno. A šta tu radi Kazaz Enver i slični advokati dejtonskog urušavanja bošnjačke ravnopravnosti? Pa oni izigravaju Europljane i intelektualce? Onako kako Mujo i Suljo izigravaju Beograđane i Zagrepčane, ugađajući srpskoj i hrvatskoj šovinističkoj potrebi da ugledaju svoju superiornost. A kako bi im to pošlo za rukom ako nema iskompleksiranih i samouniženih bošnjačkih likova?

Dr. Mladen Ivanić: Bošnjaci su najveći problem, 17. 4. 2009.

Intervju doktora Mladena Ivanića, predsjednika Partije demokratskog progresa, jednog od prvaka Karadžićevog entiteta, zanimljiv je u ovom kontekstu tek po svome skandaloznom naslovu, tim prije što kroz odgovore, koji se uglavnom bave ekonomskim pitanjima, Bošnjaci nigdje ne dominiraju kao „najveći problem". No, isturanje ovog nacionalističkog i šovinističkog stava u naslov, svojevrsna je afirmacija islamofobijskog diskursa, koji treba da Bošnjake ubijedi da su zbog svoje vjere „najveći problem", pa će se ili razmuslimaniti, ili nastaviti da žive kao „najveći problem". U ovom slučaju šovinističko težište nije na sagovorniku, već na urednicima koji su, bez kritičke ograde, ovu nedopustivu uvredu isturili u prvi plan.

Senadin Musabegović: Mustafa Cerić vodi Bošnjake u geto, 1. 5. 2009.

Uz intervju Adnana Silajdžića, ovo je profesionalno najkriminalniji intervju u „Danima", utoliko što je sagovorniku, književniku i teoretičaru Dr. Senadinu Musabegoviću, strpano u usta nešto što nije rekao, te je to što mu je strpano u usta izvučeno u naslov, a ispod naslova stavljena slika čovjeka

kojega Musabegović uopće nije ni pomenuo. Dakle, rečenicu **„Mustafa Cerić vodi Bošnjake u geto”**, Senadin Musabegović nije nigdje rekao, niti je igdje u svojim odgovorima pomenuo Mustafu Cerića, pa nije bilo razloga ni da se na prvoj stranici Musabegovićevog intervjua nađe fotografija reisu-l-uleme Mustafe Cerića, a tek na drugoj stranici fotografija osobe koja daje intervju. U povijesti novinarstva sigurno se nije dogodilo da u naslov bude izvučena rečenica koju intervjuisani nije rekao, a da se na prvoj stranici intervjua nađe lik čovjeka kojega intervjuisani nije ni pomenuo. Ovaj događaj, kakav vjerovatno nije zabilježen ni u najmračnijim totalitarnim režimima, najbolja je ilustracija medijskih kriminalaca, geliptera i hohštaplera koji rade i u „Danima”, a blagodareći velikosrpskoj i velikohrvatskoj, kao i međunarodnoj podršci, slove kao ekskluzivni tumači medijske kulture i kulture dijaloga. A zašto dr. Musabegović nije reagirao, zašto nije tužio „Dane” za grubu zloupotrebu svoga imena? Iz istih razloga iz kojih nisam ni ja tužio „Dane”, kada su na moj intervju iz 1999. godine nakačili naslov **„Izetbegovićeve nagrade kupljene su muslimanskim glavama”**, što je izvučeno iz konteksta, i prišiveno na moju izjavu da je genocid nad Bošnjacima skrenuo pozornost islamskog svijeta na autorsko djelo Alije Izetbegovića. Ali, to je daleko od formulacije o „nagradama kupljenim muslimanskim glavama”. Zašto, dakle, ja, Fatmir Alispahić, nisam tužio „Dane” za sličnu stvar kakva je deset godina poslije urađena Senadinu Musabegoviću? Zato što je mladom čovjeku stalo do afirmacije, pa mu znači kad nekome dadne intervju, kad ga neko za nešto pita, pa onda u ime te ambicije dozvoli i da bude malo zloupotrebljen, jer računa veća je korist nego šteta, a to je upravo momenat sa kojim manipuliraju urednici „Dana”, računajući na prešutnu pogodbu: evo vama malo slave, evo nama malo prava da vas za naše ideološke potrebe nakitimo i onim što niste rekli. Izuzimajući taj kriminalni kontekst prišivanja svojih stavova sagovornicima, vrijedi prokomentirati taj stav urednika „Dana” da „Mustafa Cerić vodi bošnjačke u geto”. Pa, Bošnjaci su u getu i bez Mustafe Cerića! U geto su strpani još u vijeme pobratimske, srpsko-hrvatske agresije, a u getu su ostali i u dejtonskom miru, zato što ih Evropa gleda s islamofobičnim predrasudama, a ne zato što oni sebe vide kao građane Evrope. To nije volja ni jednog Bošnjaka, pa ni reisu-l-uleme Cerića, jer je geto za Bošnjake realiziran mnogo prije, pa reisu-l-ulema Cerić, i da hoće, ne može Bošnjake dovesti tamo gdje su ih već strpali drugi. Valja prokomentirati i to što se reisu-l-ulemu oslovljava

Senadin Musabegović
Mustafa Cerić
Bošnjake vodi u geto

imenom i prezimenom, a ne titulom, što je u korelaciji s emisijom „60 minita" koja je patentirala sintagmu „građanin Cerić", čime se hoće reći kako Mustafa Cerić u svojim poslovima nije reisu-l-ulema, već privatno lice, građanin, neko iza koga ne stoji institucija Islamske zajednice. Ovi mediji tobože u ime zaštite Islamske zajednice separiraju „neodgovornog" Mustafu Cerića od dužnosti reisu-l-uleme, koju oni kao veoma cijene. Zapravo, radi se o starom udbaškom metodu podrivanja institucije kroz izdvajanje i kritiku osobe koja je na njezinom čelu. Sa svakog, a nadasve sa legalističkog stanovišta, nedopustivo je javne poslove Mustafe Cerića ocjenjivati ma kako osim kao poslove reisu-l-uleme. U samom Musabegovićevom intervjuu zanimljivo je primijetiti dva sugestivna pitanja kojima novinari nastoje isprovocirati sagovornika da govori ono što bi oni željeli, a što Musabegović vješto eskivira. Prvo glasi: **„Kako objašnjavate praksu po kojem se vjerski lider bh. muslimana reis Mustafa Cerić javnosti obraća u funkciji nacionalnog bošnjačkog lidera?"**, a drugo glasi: **„Zašto reis Cerić optužuje bošnjačku inteligenciju da vijekovima nije kao svoj cilj formulirala stvaranje bošnjačke nacionalne države, javno najavljujući svoj zastrašujući angažman na ispravljanju bošnjačkog historijskog propusta?"**. Uočljiva je formulacija **„zastrašujući angažman"**, koja se tiče nečega što čak i kao oklevetano nije zastrašujuće, jer je zastrašujuće kad neko zagovara rat, genocid, etničko čišćenje, a ne kad govori o povijesnim temama i njihovim refleksijama na sadašnjost. I jedno i drugo novinarsko pitanje formulirani su kao klevetničko optuživanje reisu-l-uleme Cerića. Zanimljivo je da Musabegović ni na jedno od ovih pitanja nije odgovorio pomenom reisu-l-uleme Cerića, pa čak ni direktnim odgovorom na sugestivni upit. On je filozofirao o srodnim temama, valjda u računici da isposluje intervju i afirmaciju za sebe, a da nečasnu instrumentalizaciju ostavi na duši urednicima „Dana".

Fikret Karčić: Reis je aktivan jer su političari pasivni, 11. 12. 2009.

Povod za intervju je održavanje foruma povodom objavljivanja zbornika **„Identitet: potraga za pripadnošću u novoj Evropi",** u organizaciji Centra za napredne studije iz Sarajeva, a u intervjuu se razgovaralo o posljedicama referenduma u Švicarskoj o zabrani gradnje munara, o neoosmanizmu, o imperativu za odvajanje države od crkve, kao i o jednoj napumpanoj temi, o navodnom formiranju džemata na sarajevskim fakultetima. U odnosu na sve što je rekao prof. Karčić, posebno u pogledu geneze islamskog radikalizma u Svijetu, i u pogledu recepcije Bosne i Hercegovine u Evropi, do vremena Austro-Ugarske, izvlačenje u naslov teme o reisu-l-uleminom aktivitetu, prvo, ne odgovara temi i intelektualnoj širini intervjua, a drugo, ponižava ozbiljnog i uglednog sagovornika, koji svime što je rekao ne zaslužuje da bude iskorištavan kao sredstvo u reisofobijskom šicanju magazina „Dani". Napose, i Karčićeva definicija da je „reis aktivan jer su političari pasivni" demaskira nastojanje da se od reisu-l-ulemine aktivnosti pravi najvažniji problem u Bosni i Hercegovini.

Mustafa Spahić:
75 stranica koje su potresle Islamsku zajednicu, 24. 12. 2004.
Rijaset nečasno upravlja vakufskom imovinom, 23. 9. 2005.
Ne bih stao pred ovakve muslimane, 17. 2. 2006.
Reis Cerić je ispunio sve uvjete da bude smijenjen, 8. 12. 2006.
Treći mandat Tihiću bio bi kraj SDA, 22. 5. 2009.

Poglavlje zatvaramo sa fenomenom Mustafe Spahića, profesora i publiciste, žrtve komunističkog pogroma iz 1983. godine, koji već godinama svjedoči svoje opozicionarstvo reisu-l-ulemi Ceriću i za to ne bira sredstva, već se udružuje za najvećim islamofobima, ličnostima i medijima koji su se neoprostivo zamjerli bošnjačkom narodu, kakvi su i medijski kriminalci sa Federalne televizije, gdje je Mustafa Spahić gostovao kad god im je zatrebalo 'voliko ili 'noliko minuta napada na reisu-l-ulemu Cerića i Islamsku zajednicu. Tu ima nešto jače od Mustafe... Materijali koje smo izdvojili ukazuju da je Mustafa Spahić fenomen u Bošnjaka, a i šire, jer je - jedini koji je za pet godina dao pet intervjua „Danima"! Njemu je pošlo za rukom da u jednoj godini dadne dva intervju „Danima", od toga da jednom bude na naslovnoj stranici, a ukupno dvaput, te da bude jedini koji je u rasponu od 15 mjeseci dao tri intervju „Danima", što je više i obilnije od i jednog zvaničnika, koji bi valjda trebao biti za političku stvarnost važniji od jednog profesora na Gazijinoj medresi. To što je tri intervjua dao u jednoj te istoj košulji zanimljivo je tek što stvara zabunu pri radu, jer se jedan Mustafa pojavljuje u tri varijante, na kamari istrgnutih papira, pa pisac mora ganjati sitne datume u uglu papira. E, sad, možda Mujki nastoji ličiti na tv novinara Nisveta Džanku, čije emisije, zbog crveno-crne košulje, izgledaju kao reprize. Ova usporedba nije daleko od istine, utoliko što je i Spahićeva uloga u „Danima" uvijek ista, on je tu da kazuje ono što treba urednicima „Dana", odnosno njihovim platišama, a to su kritike reisu-l-uleme Cerića, hajka na vehabije, navodni kriminal u Islamskoj zajednici, i razni drugi dimni signali, a

Rijaset nečasno upravlja vakufskom imovinom

DANI
NE BIH STAO PRED OVAKVE MUSLIMANE
Ne bih stao pred ovakve demonstrante

Mustafa Spahić
Reis je ispunio sve uvjete da bude smijenjen

75 stranica koje su potresle Islamsku zajednicu

Mustafa Spahić,

Treći mandat Tihiću bio bi kraj SDA

DANI

TREĆI MANDAT TIHIĆU BIO BI KRAJ SDA

što u sveukupnosti Spahiću nije mrsko. Pet naslova izdvojenih u ovom kratkom periodu ukazuju da se radi o obimnom materijalu koji nećemo analizirati utoliko što ne mislimo pisati knjigu o kritizerstvu Mustafe Spahića, koje je toliko obimno, složeno, problemsko i problematično, da se u ovoj formi u taj bunar ne vrijedi spuštati. Ovih nekoliko navedenih činjenjica, od naslova intervjua do njihove učestalosti, dovoljna su ilustracija jedne faustične uloge ovog osobenog bošnjačkog intelektualca. Vrijedi još zapaziti hronično dvoličje „Dana”, koji reisu-l-ulemi Ceriću odriču pravo da govori o političkim temama, a „jednom od najuglednijih članova Islamske zajednice BiH, hatibu džamije Čobanija”, daju za pravo da presuđuje, recimo, u pitanju Kongresa SDA. Eh, kad bi Mustafa Cerić bio protiv reisu-l-uleme i njemu bi dali pet intervjua u pet godina i certifikat da se kao „ugledni alim” može slobodno miješati u politička pitanja.

Duplerice i naslovnice

Ni jedna domaća ili svjetska ličnost se nije toliko puta pojavila na naslovnici „Dana” kao reisu-l-ulema Islamske zajednice Mustafa ef. Cerić. Ali, tim slikama na naslovnici nije razlog reisu-l-ulemin intervju, ili neka reisu-l-ulemina inicijativa, neki afirmativan diskurs u tematiziranju aktivnosti reisu-l-uleme i Islamske zajednice, samim tim što su uglavnom sve reisu-l-ulemine fotografije na naslovnici izobličene elementima koji bi trebali biti satirični, a duboko su uvredljivi i islamofobični. Neprevaziđeni vrhunac ove hajke po naslovnicima dogodio se u broju od 30. 9. 2004. kada je reisu-l-ulema Cerić na naslovnici prikazan kroz osam slika, s ahmedijom i u gaćicama, s polnim organom u erekciji, kao muška prostitutka koja nudi usluge čak i „vrućim muškarcima”. Dotad neviđeno ruganje ahmediji i vjerskom poglavaru u Bošnjaka izazvalo je nekoliko reagiranja u slobodnim medijima, među kojima i Udruženja ilmije, koje je u svome saopćenju navelo: **„Naslovnica ’Dana’ na kojoj se reisu-l-ulema prikazuje s ahmedijom, razgolićen s lascivnim konotacijama, predstavlja izraz primitivizma, uvredljivog i mržnjom motiviranog odnosa prema instituciji Reisu-l-uleme, njegovog vjerskog poziva i islamskih moralnih vrijednosti. Možda za ’Dane’ ahmedija ne znači ništa, ali bi ovaj magazin morao imati u vidu da ahmedija za muslimane predstavlja važan simbol njihovog vjerskog života i institucija imama.”** U saopćenju Udruženja ilmije je izrečena ključna misao koja svjedoči otvorenost ilmije za konstruktivan kritički dijalog, ali istovremeno i ogoljava reisofobijsku misiju ovog magazina. Iz Udruženja ilmije poručuju: **„Uvjereni smo da takav način ne predstavlja izraz kritičkog odnosa prema reisu-l-ulemi, niti izraz slobode medija”**. Dakle, ilmija nije protiv kritičkog odnosa prema reisu-l-ulemi, niti je protiv slobode medija, ali jeste za uspostavljanje granica do kojih nešto može biti kritika, nešto može biti kreativna i korisna satira, a što s rušenjem tih granica postaje neukus i barbarizam.

Bilo je to potkraj 2004. godine, ali, u narednih četiri-pet godina „Dani” neće odustati od obilatog, bestijalnog i morbidnog vrijeđanja reisu-l-uleme. Jednako skandalozna provokacija priređena je u novogodišnjem broju, pred

Novu 2009., kada je reisu-l-ulema fotomontažom prikazan kao Djeda Mraz, što je grubo vrijeđanje muslimanskog prava na zaštitu svoga identiteta u odnosu na kršćanske znakove, odomaćene u građanskom životu. Potpisom pod ovu uvredljivu fotomontažu na naslovnici, koji glasi **„Sretna Nova 1430"**, podsmijehu je izloženo muslimansko računanje vremena po Hidžri, što je također gruba uvreda vjerskih simbola koje muslimani žive kao svete. A Hidžra je jedno od islamskih izvorišta.

Budući da naslovne stranice nisu mogle otrpjeti potrebu za svakosedmičnim vrijeđanjem reisu-l-uleme, a da ne profanišu i ne razgole kompletan medijski projekat, uvedena je duplerica, pod naslovom „Sudnji dani". Ova duplerica je svojevremeno nastala kao replika na satirične stranice magazina „Walter", koji je u drugoj seriji izlazio od 2001. do 2005. godine. U „Walteru" su kroz rubriku „Wanted / Potjernica", te „Crna tačka", satirično obrađivani nosioci izmišljanja tzv. islamskog terorizma u BiH, obnovitelji islamofobije i reisofobije. Prvi put u bh. štampi u „Walteru" su se pojavile satirične fotomontaže, koje su duhovito replicirale obnovi totalitarne stvarnosti, koja se realizirala preko vladavine SDP-Alijanse od 2000. do 2002. godine, i preko dejtonskih medija u Sarajevu koji su pratili i afirmirali „istragu poturica" u novom, globalnom, ozračju. Iako su „Dani" pokušali kreativno parirati „Walterovom" satiričnom obračunu sa zloduhom policijske države - koji je već zatvarao i progonio nevine ljude, slao ih na Gvantanamo ili u montirane procese – to im nije prošlo za rukom, jer su branili nasilje, jednoumlje i nastavljače genocida nad Bošnjacima. Iz takvog ideološkog diskursa, koji zagovara hapšenje a ne osvajanje slobode, i nije se mogla izroditi umjetnička i kreativna crta satiričkog odnosa prema stvarnosti, pa se ideološko nasilje pretvorilo u medijsko nasilje. Pokušaji satiričke obrade reisu-l-uleme nisu dali nikakve kreativne iskre, već su se utopili u baruštinama uvreda, koje su mogle uveseljavati samo primitivce, koji ne prave razliku između umjetnosti satire i medijskog siledžijstva u stilu ratnog paljanskog tv-barbara, pokojnog Riste Đoge,

Preuzeto iz „Preporoda“

koji se zvjerski ismijevao nad tijelima pobijenih Sarajlija. Upravo u tom pridjevu „zvjerski” nalazi se opisni potencijal medijskog divljaštva koje se očitovalo prema reisu-l-ulemi Ceriću na duplerici „Dana”, a što je tako očito kada se analizira povod raznoraznih fotomontaža, odnosno kada se fotomontaža pokuša objasniti citiranim tekstom, ili onim što je rekao reisu-l-ulema Cerić ili neko drugi. Reisu-l-ulema Cerić je kroz desetine fotomontaža prikazivan kao: terorista, opasan dinamitom; djete na tuti; nacista iznad kojeg se umjesto kukastih križeva vijore mjesec i zvijezda u sastavu prepoznatljive nacističke zastave; tetovirani narkoman; oificir JNA, itd. Kao i u slučaju skandaloznih naslovnica, i ovdje je važno napomenuti da se ni jedna javna ličnost, iz zemlje i Svijeta, nije pojavljivala tako obilato, i tako skaradno, na duplerici „Dana”, kao reisu-l-ulema Cerić. Veoma rijetko se događalo da prođe broj, a da reisu-l-uleme Cerića nema na duplerici, u fotomontaži. Ostali vjerski lideri jedva da su se jednom ili dvaput pojavili u ovom kontekstu za posljednjih pet godina.

U jednoj široj analizi ove pojave bilo bi uputno pratiti taj značenjski raskol između povoda, dakle, citata, i same fotomontaže. Primjerice, u broju od 10. aprila 2009. objavljen je citat Muhameda Velića iz „Preporoda”, u kome, između ostalog, stoji: **„Aktuelni medijski stampedo u koordinaciji pojedinih printanih i elektronskih medija je boljševički udar na ljudske slobode, jer mi (vjernici – ugrožena skupina) ne možemo imati slobodu...”** Na ovaj citat nakačena je fotomontaža u kojoj reisu-l-ulema Cerić predvodi neku vrstu indijanaca, poludivljaka, koja udara po bubnjevima, a iza njega su osnivači SDA. Ko je koga ovdje naručio, da li Velićev citat fotomontažu, ili fotomontaža Velićev citat?

SUDNJI DANI

Bošnjački političari moraju se ugledati na imame u RS

Ein Volk, Ein Ummah Ein Mustafa

Molio sam se za sve ljude i žene u BiH

DON'T TALK BACK

Cerić: Šaćirbegović nije lopov, nego domoljub

Svi smo mi isti i valja nam se u paketu mijenjati.

U nasumičnom izboru još jedne ilustracije nailazimo na fotomontažu u kojoj je reisu-l-ulema Cerić prikazan kao poštar, koji s torbom punom koverti stoji pored poštanskog boksa. A povod je njegovo obećanje da će iz Foče prenijeti selam Pejgamberu. **„Imamo još par mjesta na koja selam treba prenijeti. Jedan je kada odemo u harem Begove džamije na mezaru Gazi Husrev-bega, a drugi na Kovačima rehmetli predsjedniku Aliji Izetbegoviću.”** Za civilizirane ljude, pa makar bili i ateisti, vrijedi poštivanje vjere i običaja svakog naroda, pa tako i običaja muslimana da nose selame Pejgamberu i svojim zaslužnim rahmetlijama. Tu nema ništa za podsmijeha, za karikature, samim tim što se u govoru reisu-l-uleme Cerića radi o zastupanju izvornih islamskih običaja. Kulturi karikature može biti izložena pojava koja izobličava vjerske osjećaje i tradicijske vrijednosti, pa je vrijedi ismijati u ime očuvanja kulturalnih fundamenata jedne zajednice, no, svaki pokušaj da se ismijava ta osnova, taj fundament narodnih običaja, ništa je drugo do šovinizam prve klase, kakav su u godinama prije holokausta prema Jevrejima iskazivali njemački nacisti.

Mogli bismo pojedinačno analizirati brojne fotomontaže, uočavati njihovu kreativnu jalovost i šovinističku potentnost, ali, svi zaključci koji bi slijedili iz tih analiza jasni su sami po sebi, i svako ih može uočiti suočenjem teksta i konteksta. Otud ćemo kao ilustracije predstaviti neke od naslovnica „Dana” i neke od fotomontaža s duplerice „Dana”, a gdje je reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić prikazivan s ciljem da se ismije, omalovaži i unizi institucija reisu-l-uleme.

Preuzeto iz „Preporoda“

Pregled nesvrstanih reisofobija

U pregledu barem 90 odsto brojeva iz pet godišta magazina „Dani" izdvojili smo blizu 200 tekstova u kojima se tematizira ili pominje reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić, a koji se ne mogu svrstati ni u jednu od kategorija kroz koje smo klasificirali tekstove. U većem broju ovih tekstova za isticanje reisu-l-uleme Cerića nema razloga i opravdanja, već se, kao i u slučaju s intervjuima, koristi i najmanji povod da se fotografija reisu-l-uleme Cerića, ili njegovo ime, izvuku u prvi plan, dakako, s negativnim određenjem.

Budući da nam nije cilj ovim radom obuhvatiti i analizirati sve što je u „Danima" i pobratimskim medijima pisano i govoreno o reisu-l-ulemi Ceriću, već želimo osvijetliti potencijal jedne neobrađene teme, koja svjedoči o islamofobičnim bolestima dejtonskog društva, u nastavku ćemo preletjeti preko nekoliko znakovitih tekstova koji su se u ovom periodu pojavljivali odvojeno od rubrika i klasifikacije koja je iz njih proizišla.

„Mustafa ef. Cerić – PRVI EVROPSKI MUFTIJA", 11. 3. 2005.

Fotografijom na naslovnici i tekstom na pet novinskih stranica najavljeno je da su **„'Dani' prvi u BiH dobili potvrdu uspostavljanja novog muslimanskog establišmenta na Starom kontinentu"**. U tekstu se tvrdi da **„evropske vlade traže vlastite 'islamiste' koji će predstavljati službeno islamsko lice u njihovim zemljama i uticati na formiranje tzv. 'evropskog islama'"**, te da reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić ima ambiciju, a i šanse, da postane **„prvi evropski muftija"**. Veći dio teksta posvećen je nastojanju **„evropskih vlada da uspostave vlastiti muslimanski establišment kako bi onemogućili vanjske uticaje"**, pa je otud znakovito što se od pet grupnih fotografija na tri reisu-l-ulema Cerić pojavljuje u ratnom kontekstu. Kraj ovog podužeg teksta nam razjašnjava

poruku „Dana”: **„Reis Cerić je posjećivao El-Mudžahid, a vođe ove jedinice reisa. (...) To, sigurno, nisu preporuke za glavnog muftiju Evrope”**. „Danima” je stalo da reisu-l-ulema Cerić ne postane prvi evropski muftija, pa neka to bude ko god, a šta je bolje za Bosnu, njih ne zanima. Ta provincijalna zloba može se lahko demaskirati. Ako je Evropi stalo da bosanske muslimane drži pod kontrolom, da ne odlutaju ka tzv. vehabijama, zar ne bi bilo korisnije da upravo njihov vjerski poglavar bude vezan za Brisel i zvaničnu evropsku politiku?! S evropskog stajališta to je tako, ali s velikosrpskog i velikohrvatskog, to je ovako kako predstavljaju „Dani”.

„Odred El-Mudžahedin: Naš put je Džihad”, 18. 3. 2005.

Kroz veći više tekstova nastoji se iskonstruirati suodgovornost reisu-l-uleme Cerića za dolazak i aktivnosti mudžahedina, kako bi mu prikačili odgovornost za podršku tzv. islamskom terorizmu. Navodni povod teksta „Odred El-Mudžahedin: Naš put je Džihad”, od 18. 3. 2005. je dokazni materijal protiv komandanta Armije RBiH Rasima Delića, a u okviru teksta je donesen antrfile pod naslovom **„Tako je govorio reis Cerić”**, u kojem je citiran dio poruke reisu-l-uleme Cerića iz filma **„Izazovi krstaša”**: **„Na nas ide kršćanska vojna koja hoće da nas kolje i da siluje naše žene samo zato što smo muslimani. U 20. stoljeću cijelom svijetu i njima poručujemo: ostat ćemo ovdje. Vodit ćemo borbu do kraja: ili šehidi ili pobjednici.”** Iako se u filmu pojavljuju razni likovi, u naslov je izvučen samo reisu-l-ulema Cerić, i donesena je samo njegova fotografija. To što je kazao nije dokaz ni za šta, jer se radi o istini, i o pravu na odbranu pred kršćanskom (a ne građanskom!) vojnom silom, za koju je dokazano da je klala bosanske muslimane i silovala bošnjačke žene. Obraćanje reisu-l-uleme Cerića je posve primjereno historijskom trenutku, a trpanje njegovog obraćanja u kontekst ratnih zločina i mudžahedina, ništa je drugo do proračunata zloba koja računa da će sam kontekst odrediti značenje teksta.

„Reis Cerić kao Veliki inkvizitor”, 31. 3. 2006.

Tvrdnja da **„’Deklaracija evropskih muslimana’ vraća muslimane u 17. stoljeće”**, koja je pozicionirana u nadnaslovu teksta, nastoji biti razjašnjena nekom vrstom, što bi islamofobisti kazali – talibanske logike, po kojoj nije dobro da se muslimani razdvajaju na evropske i neevropske. Pravo je čudo kako se „Dani” najednom uklapaju u zastupanje jedinstva ummeta. Negativni argumeti koji su u ovoj analizi izrečeni protiv „Deklaracije evropskih muslimana”, čiji je autor dr. Mustafa ef. Cerić, trebali bi po ideološkom matrici „Dana” biti argumenti „za”. Valjda je dejtonska intencija da se Bošnjaci razmusli-

Reis Cerić
kao Veliki inkvizitor

mane po evropskoj mjeri, ili makar u mjeri u kojoj će doza vjere u njihovim dušama biti kontrolirana iz Brisela?! Zar izdvajanje i grupisanje evropskih muslimana nije šansa za moguće ovladavanje islamskim tokovima kod Bošnjaka? Ovo samo dokazuje da je u „Danima" stariji provincijalni talent i dejtonski šalbon, od evropskog interesa rečenog u Deklaraciji, kakav se poklapa s nacionalnim i vjerskim perspektivama bošnjačkog naroda. Skandalozni naslov, o reisu-l-ulemi Ceriću kao „**velikom ikvizitoru**", na tragu je ranijeg negativnog stava o mogućnosti da reisu-l-ulema Cerić postane „prvi evropski muftija". (O ovoj temi je u „Danima" negativno pisano u više navrata, kao u tekstu **„Kakav islam želi reis"**, od 17. 11. 2006. godine.)

Kakav islam želi reis

„Kritike Ceriću i Kačavendi", 6. 7. 2007.

Naslovom teksta implicirano je da su glavni srpskopravoslavni inspirator ratnih zločina u BIH, vladika Vasilije Kačavenda, i reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić, podjednaki negativci u bh. stvarnosti. Bezbeli po pitanju ratnih zločina, budući da se ime vladike Kačavende dominantno vezivalo za blagosiljanje ratnih zločina i zločinaca. S obzirom na trend istraživanja tzv. islamskog terorizma, kao i navodnih zločina koje su počinili mudžahedini u BiH, pomen reisu-l-uleme Cerića uz vladiku Kačavendu daje takav eho. Tako bi mogla zazvučati ova naslovna konstrukcija onima koji neće čitati tekst, već će ga samo preletjeti, a listača novina je oduvijek bilo više nego čitača novina. Taj naslovni efekt je pojačan činjenicom da je u tekstu, koji se prostire na dvije stranice, objavljena samo fotografija reisu-l-uleme Cerića, ali ne i fotografija vladike Kačavende. Ne radi se o manjku prostora, jer je tekst opremljen sa dvije ilustracije, prva sa fotosom reisu-l-uleme Cerića, a druga sa slikom televizora na kojem se nalazi natpis: mediji i religija. Zašto se na drugoj nije našao fotos vladike Kačavende, jer naslov „Kritike Ceriću i Kačavendi" upućuje na to? Da li zato što je direktiva da reisu-l-ulema Cerić bude afirmiran kao negativnija ličnost od vladike Kačavende? To se potvrđuje i potpisom pod fotografiju reisu-l-uleme Cerića, koji glasi: **„Osnovna meta kritike je bio vehabijski pokret, ali i reisul-ulema Islamske zajednice Mustafa ef. Cerić. Ovo je jedini primjer u BiH da je zvanični**

Kritike Ceriću i Kačavendi

vjerski poglavar jedne religijske zajednice u zemlji kritiziran od strane novinara iz naroda koji bi tradicionalno trebao da potiče iz tog vjerskog kruga". Iz ovog potpisa saznajemo da su glavni kritičari reisu-l-uleme Cerića Bošnjaci „koji bi trebali da potiču iz tog vjerskog kruga", a autor teksta, izvjesni „svjetski ekspert za religiju" Davor Marko, na ovaj se način čudi toj anomaliji po kojoj bi novinari, muslimani, trebali da potiču iz vjerskog kruga iz kojeg bježe iskazivanjem islamofobije, a zapravo svjedočenjem samomržnje i autodestrukcije. I na ovaj način, potpisom pod fotografiju reisu-l-uleme Cerića, potcrtana je ta razlika, budući da vladika Kačavenda nije dobio ni fotografiju, ni potpis pod fotografiju, pa je reisu-l-ulema Cerić nametnut kao glavni bosanskohercegovački negativac u dvomjesečnom istraživanju sarajevskog Media plan instituta, pod nazivom „Mediji i religija".

„Efendijin put do političkog prijestolja", 16. 5. 2008.

Efendijin put do
političkog prijestolja

Iskorišten je jedan minoran povod da se na pet novinskih stranica razbuba tema s nadnaslovom **„Hoće li Mustafa Cerić postati doživotni reisul-ulema?"**. Jedna nevladina organizacija nadomak Žepča, kako se kaže u podnaslovu, napisala je prijedlog da mandat reisu-l-uleme bude doživotan. „Dani" su očito na prepad pofatali nekoliko sagovornika koji se počeli raspredati o ovoj temi, iako je povod irelevantan. Ambijent konstruiranja vrvi iz kompletnog teksta, u stilu neimenovanih izvora: **„Ovaj prijedlog ne dolazi iz vjerskih propisa, nego iz boljševičko-orijentalnog nasljeđa, saglasni su poznavaoci Šerijata koje je kontaktirao novinar 'Dana'."** (...) Konstrukcija je dala rezultate, ne zbog toga što osuđena mogućnost imenovanja doživotnog reisu-l-uleme, već zbog negativnog markiranja ličnosti dr. Mustafe ef. Cerića, za kojega je prikačena namjera da sebe stavi iznad institucije Islamske zajednice.

„Dvore gradi Cerić efendija", 10. 7. 2009.

(Na duplerici „Dana" objavljena je uvredljiva stihoklepština pod naslovom „Dvore gradi Cerić efendija", na koju nije bilo nikakvih reakcija u dejtonskoj javnosti, izuzev moga teksta koji je pod naslovom **„Novo iživljavanje nad muslimanskim svetinjama za 11. juli"** objavljen na web portalu rijaset.ba, te na nekoliko drugih web portala.)

Kakva je razlika između skrnavljenja Kur'ana u zloglasnom zatvoru Abu Graib, ili objavljivanja karikatura Muhameda a.s. u Danskoj, u odnosu na nazivanje Kur'ana – **„kujanom"** u sarajevskom „Oslobođenju" (13.02.'09.), čime su

časno ime i poruke Kur'ana časnog povrijeđene značenjem riječi kuja, tj. pseća ženka? Razlika između ova tri slučaja je u tome što danas ni u Abu Graibu, ni u Danskoj, nema takvih izljeva mržnje prema muslimanima, dok se u Sarajevu nastavlja sponzorirano iživljavanje nad muslimanskim svetinjama. Ista ideološka ekipa koja je u „Oslobođenju" Kur'an časni nazvala „kujanom", u posljednjem broju magazina „Dani" (10.07.'09.), u tekstu pod naslovom **„Dvore gradi Cerić efendija"**, na nekoliko mjesta ismijava muslimanske svetinje. Jednako kao što je nedavno opijeni urednik sa Federalne televizije ismijavao mevlud, tako je u ovom tekstu dova, kao muslimanski izraz obraćanja Allahu dž.š., dovedena u pogrdan kontekst (**„bager-dova"**). Govori se o **„uzimanju avdesta u bazenu"**, o **„okretanju prema Ćabi pomoću daljinskog upravljača"**, dok se reisu-l-ulema na više mjesta prostački vrijeđa, čak riječima koje ne pripadaju javnom govoru (npr. **„Zinula mu g.z.ca"**). Vrhunac uvreda je poruka o **„mraku ispod ahmedije"**. Pomenuti tekst je pokušao biti satirično ismijavanje izgradnje zgrade Rijaseta, ali je islamofobijski fašizam preplavio kreativne mogućnosti satire, izrodivši mnoštvo uvreda, pa i huškačkih apsurda, kao što je onaj o raji koja nema ni posla ni hljeba zato što postoji Rijaset. Novo iživljavanje nad muslimanskim svetinjama u Sarajevu i novo nipodaštavanje institucije Rijaseta i institucije reisu-l-uleme - pojavljuje se dan uoči 11. jula, čime se nastoji omalovažiti Evropska hutba o Srebrenici koju, dakle, donosi ličnost koja se upravo vrijeđa i ismijava. Dejtonski sistem je kao demokratsku vrlinu ustoličio vrijeđanje muslimana, pa i ovaj posljednji nasrtaj treba razumjeti kao dostignuća potplaćenog, podaničkog, islamofobijskog intelektualizma, koji svoje ogledalo ima u hitlerovskim i staljinovskim vremenima.

„Šta je nama Evropa", 19. 6. 2009.

Ivan Lovrenović piše o odnosu Evrope i nas, s ciljem da istraži pitanje – koliko su uistinu **„Evropljani po civilizaciji"** Milorad Dodik i reisu-l-ulema Mustafa Cerić? Zar se uopće morala naći bošnjačka protuteža Miloradu Dodiku, tom nastavljaču zlopuća Radovana Karadžića, da bi se pisalo o ovoj temi? Zar nije bilo nekog Hrvata, a ekstremista je puna Hercegovina? Uostalom, zar je moguće staviti u istu ravan nacionalšovinizam Milorada Dodika, nikad i ničim pohvaljen izvan velikosrpskog diskursa, i transparentnu toleranciju dr. Mustafe ef. Cerića, koja je cijenjena i na Zapadu i na Istoku? Samo poređenje Dodika i reisu-l-ulema Cerića uvredljivo je za istinu, za intelektualno poštenje, a posebno za Bošnjake. Ali, Lovrenović ovako objašnjava ovu silom nategnutu, nespojivu vezu: **„Dodik, koji po vlastitom priznanju zastupa kao svoju najvišu vrijednost frapantno antievropsku ideju tribalizma, prenoseći je u čitav život Republike Srpske: Za mene je najviša vrijednost što sam Srbin! Cerić, koji zastupa i prakticira posve antievropsku težnju za teokratizacijom politike, i za podlaganjem cjelokupnog života nacije autoritetu (svoje) vjerske funkcije. A Dodik i Cerić nisu nikakvi izuzeci, oni samo na najjasniji način pokazuju koliko smo tragično daleko od toga da budemo 'Evropljani po**

civilizaciji'". To što je Dodiku najvažnije njegovo srpsko porijeklo nije nikakav kriminal, a to što reisu-l-ulema Cerić navodno teokratizira politiku, što navodno cjelokupan narod stavlja pod noge svoje vjerske funkcije, e to bi bio kriminal prve klase. Ali, to nije istina, već je zlobna konstrukcija Ivana Lovrenovića koji je, čini se, ovaj zbrljani tekst, s mnoštvom raznoraznih digresija, pa čak i ubačenim svojim kompletnim tekstom iz 1992. godine, napisao samo kako bi reisu-l-ulemu Cerića doveo u ravan sa Miloradom Dodikom. Grafičko uređenje teksta, kojim preko dvije stranice dominira pojava reisu-l-uleme Cerića, ukazuje na namjeru apostrofiranja reisu-l-ulema Cerića kao glavne opreke mogućnosti da budemo „Evropljani po civilizaciji". Zanimljivo bi bilo evidentirati i analizirati istovjetne tematske okvire i reisofobične obrasce kao što je, recimo, poistovjećivanje reisu-l-uleme Cerića sa ekstremistima u srpskom narodu. Evo, vidjeli smo, na dva nasumično odabrana primjera, poistovjećivanje reisu-l-uleme Cerića sa vladikom Kačavendomm odnosno, Miloradom Dodikom. A sad da vidimo kako ovaj obrazac putuje kroz vrijeme. Idemo do „Oslobođenja", deseti je decembar 2009. godine, do teksta bivšeg novinara „Dana", Lovrenovićevog učenika, a sada kolumniste „Oslobođenja", Muharema Bazdulja, koji se, inače, u toku 2009. godine nastojao afirmirati kroz nekoliko bezobzirnih islamofobičnih tekstova. Sada je napisao crticu pod naslovom **„Jedan je reis"**, a nas zanima konstrukcija preslikana iz teksta koji je Lovrenović pisao pet-šest mjeseci prije: **„Naime, sve su do prekjučer i Cerić i Dodik uspijevali da domaćoj i stranoj publici serviraju dijametralno suprotne stavove, a da se u oba slučaja takva retorika prima među ciljanom publikom. Drugim riječima, strancima se nudi priča o ekumenskoj širini i socijaldemokratskim principima, a domaćim teorija o zavjeri protiv Bošnjaka, odnosno, referendumske prijetnje."** Prvo, kakve veze ima to što radi reisu-l-ulema Cerić s onim što radi Milorad Dodik, a drugo, zar je ekumenska širina suprotstavljena zalaganju za jednakopravnost sviju, pa i Bošnjaka? Bazdulj ne umije, a možda i neće, sakriti da je tema njegove kritike isključivo reisu-l-ulema Cerić, što pokazuje i naslovom teksta, ali i zaključnim stavom da je **„Mustafa Cerić planetarno poznat kao umjereni vjerski lider, uprkos činjenici da lokalne neistomišljenike neumjereno etiketira i satanizira"**. Bilo bi korisno da je Bazdulj objasnio - kako neko može biti planetarno poznat kao umjereni lider, a da ga se lokalno trpa u isti koš sa ekstremistom koji planetarno nije poznat čak ni po ekstremizmu? Mora da je kompletna planeta glupa ili neinformirana pa ne zna to što znaju Lovrenović, Bazdulj and the reisofobia company. Oni su planetarniji od same planete! Drugo, ima li ikakav konkretan dokaz da reisu-l-ulema Cerić „lokalne neistomišljenike neumjereno etiketira i satanizira"? Ime, prezime, datum, rečenica? Ako je „ponavljanje majka učenja", onda je cilj ovog stalnog i neutemeljenog trpanja reisu-l-uleme Cerića u društvo sa Dodikom trebalo da dejtonsku javnost poduči da nije Dodik kriv što je ekstremista. Treba se osloboditi reisu-l-uleme da bi se oslobodilo Dodika? Ali, Bošnjaci su se u Dejtonu 1995. oslobodili nedjeljive Bosne i Hercego-

vine, pa su umjesto Radovana Karadžića dobili Milorada Dodika. Trgovati s principima isto je što i sa šejtanom tikve saditi.

„Bukovica, i slijepa i gluha”, 11. 12. 2009.

Nakon što je potvrđena ranije izrečena kazna imamu Rešadu Omerhodžiću od 18 mjeseci zatvora za navodnu pedofiliju u Gluhoj Bukovici, uslijedio je još jedan, počasni, rafal dejtonskih medija po ovom imamu, koji je kafkijanski rešetan u februaru 2009. godine, kada je pravosuđe pod medijskim pritiscima bilo prisiljeno da ne bude neovisno. Centralne informativne emisije u državi počinjale su s viješću u potvrdi presude za bludne radnje nad maloljetnicom, a „Dani” su još jednom sačinili kompletnu rekonstrukciju događaja, uvrstivši u tekst i perverznu inscenaciju koju je svojevremeno izmislilo „Oslobođenje”, u kojoj navodno reisu-l-ulema Cerić ispituje djevojčicu: **„Jesi li ruku na njegov spolni organ stavila preko hlača ili ti je rekao da otkopčaš njegove hlače?”** U analizi medijskih pritisaka na pravosuđe ne treba se vraćati u februar, da bi se vidjelo kako su dejtonski favoriti demokratizacije javnog prostoru zapravo totalitarni paraziti koji ne razumiju ni temelj demokratskog poretka - da je svako nevin dok mu se krivica ne dokaže. Dovoljno je skenirati ovaj perverzni tekst autora Eldin Hadžovića, iz decembra 2009. godine. U tekstu je bjelodano naslađivanje pedofilijskim momentima, s ciljem da se uspostavi jednakost između pedofolije i islamskoga konteksta, o čemu svjedoče ovakve konstrukcije: **„...rekao da ga uhvati jednom rukom za njegovu ruku, a drugom između prepona za spolni organ preko hlača, uzimajući njenu ruku i stavljajući je na svoju ćunu, govoreći da ga drži koliko ima snage, a meni je rekao da zažmirim i da u sebi učim jedno sure, odnosno izgovaram riječi na arapskom 'Rabbi zidni ilma'...”** Centralna meta oživljavanja i pumpanja jednog mrtvog slučaja, koji nije zavređivao da ponovo bude top tema dejtonskih medija, bio je reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić, koji je ponovo optužen za **„zastrašujuću reakciju”**, da se – **„prije svih, i prije bilo kakve sudske odluke, otvoreno stavio na stranu zlostavljača”**. Istini za volju, reisu-l-ulema Cerić se stavio na stranu nevinog čovjeka, a mediji protiv nevinog čovjeka, time što je svako nevin dok mu se krivica ne dokaže. No, oni koji vladaju dejtonskim medijima očito je da nemaju, ili neće da imaju, taj minimun demokratske kulture koji je potreban za razumijevanje neovisnosti pravosuđa i nevinosti svakog neosuđenog čovjeka. Iz takve bahatosti logično proizilaze slojevi perverzije i šprdanja za sudbinom djevojčice iz sela Gluha Bukovica, sa sudbinom cijelog sela, a nadasve imama koji biva medijski mrcvaren, dakle, bez prava da dostojanstveno nosi kaznu. Ovom osvrtu na tekst „Bukovica, i slijepa i gluha” prirodat ću svoju reakciju od 4. juna 2009., u povodu **„proslave 300. emisije islamofobijskog magazina '60 minuta'”**, pod naslovom **„Cerekanje u lice žrtvama”**, koja je objavljena na nekoliko web portala i u magazinu „Saff”:

Nacisti su u godinama prije holokausta njemačku štampu punili karikaturama Jevreja, koje su prikazivali kao podle, pokvarene, škrte, odgajajući

ravnodušnost s kojom će njemačka javnost u logore smrti ispratiti kolone jevrejskih civila. U svojoj biblioteci posjedujem jednu knjigu humorističkih bilješki i crteža koja je objavljena u Njemačkoj 1938., a koja obiluje ovakvim sadržajima. Na sličan način je u srpskoj svijesti pripremana i svesrpska ravnodušnost na patnje bošnjačke žrtve. Bošnjaci su još od austrijskih vremena, u različitim formama, prikazivani kao ostatak jednog orijentalnog, neevropskog svijeta, čijim se nestajanjem - iseljavanjem, pokrštavanjem i ubijanjem – čisti evropski civilizacijski prostor. Onako kako je bijela Amerika ismijavala crnce, kako je nacistička Njemačka ismijavala Jevreje, e tako su ismijavani i satanizirani Bošnjaci. Tragično je, i zastrašujuće, što se ta praksa javnog ismijevanja Bošnjaka, recimo, putem šovinističkih viceva, preselila i u dejtonsku stvarnost. Kultura šovinizma je odgojila kritičnu masu Srba i Hrvata koji i danas vjeruju kako Bošnjaci zaslužuju lošije od njih, samim tim što su Bošnjaci manje vrijedni, pa im manje i pripada. Dejtonska šovinistička pomama danas rezultira i još jednom pojavom – da sami Bošnjaci, u velikom broju, počinju (ili ne prestaju) vjerovati da ne zaslužuju ravnopravnost. U računaru čuvam fotografiju jedne nasmijane izraelske djevojčice dok se potpisuje na granatu koja će koji čas poslije biti upućena na palestinske civile, a time i na vršnjake ove djevojčice. Kad god u listanju fotosa naiđem na ovaj pohranjeni fotos, uvijek mi naumpadne mogući potpis pod tu fotografiju: A šta danas radi Ana Frank? Genocid nad Bošnjacima još nije dovoljno istražen, jer nema političkog i društvenog poticaja ovoj moralnoj i antifašističkoj obavezi, budući da najjača bošnjačka partija „napušta poziciju žrtve". Zbog toga u dogledno vrijeme nećemo dobiti istraživanja koja bi pokazala na koje je sve načine pripremana ravnodušnost svesrpske i svehrvatske javnosti na odstrijel bošnjačkih civila. Vjerujem da su to isti oni obrasci na kojima su u Hitlerovoj Njemačkoj ismijavani Jevreji, odnosno, na kojima su izraelska djeca razumjela kao patriotsku igru potpisivanje granata za ubijanje palestinske djece. Sjetimo se samo urednika Riste Đoge koji je u centralne informativne emisije Televizije Republike Srpske donosio lutke iz izloga, redao ih, mazao kečapom i ismijavao žrtve na Markalama. To je ono što se vidjelo. A gdje su tek hiljade priča sahranjenih sa žrtvama, o monstruoznim oblicima zabavljanja krvnika? Snimak zločina srbijanskih „Škorpiona" nagovještava tu ravnodušnost s kojom zločinci uzimanje nečijeg života doživljavaju kao patriotsku zabavu Kad god mislim ili pišem o toj provaliji smisla između nečije patnje i ravnodušnosti onoga ko tu patnju uzrokuje, naumpadne mi jedna scena iz filma „Miris dunja", scena onih pijanih i u strast zahvaljenih sluga okupatora. Scena, znam, nema direktne veze sa zločinom, ali ima s tim prostorom nerazumijevanja realnosti i moralnih obaveza koje bi čovjek trebao osjećati. Sve ovo sam ispisao potaknut dijelom snimka s proslave 300. emisije „60 minuta", gdje se islamofobijska bratija Bakira Hadžiomerovića oblokava, kao što su se u „Mirisu dunja" oblokavale i cerekale sluge njemačkih okupatora. Ali, oni se oblokavaju i bez proslave, jer iz zdrave i neoblokane pameti i ne može izlaziti onaj islamofobijski fašizam kakav kipi iz ovog

podaničkog magazina. Njihovo oblokavanje i oblokanost njihovog morala i pameti nije nikakva tema. Tema je njihovo izrugivanje nečijoj patnji, patnji koju su oni proizveli. U neko doba je urednik Bakir, po ugledu na stil Riste Đoge, uzeo gitaru i zapjevao stihove: **„U Srednjebosanskom kantonu / Ima selo Gluha Bukovica / U tom džematu kažu da je / Glavni imam hodža sa dva lica."** Za Bakirom su pjevali i uz pjesmu se cerekali vodeći likovi Federalne televizije. Cerekali su se suzama u Gluhoj Bukovici. Kao što se i Risto Đogo cerekao suzama.

Pohvale katoličke

Sudeći po uočljivim razlikama u tretmanu pitanja iz islamskog i katoličkog vjerskog kruga, moglo bi se pomisliti kako su „Dani” neka katolička novina, s ustaškom ideološkom i finansijskom pozadinom, koja se realizira agresivnom islamofobijom, opsesivnim blaćenjem reisu-l-uleme, a s druge strane, selektivnim hvaljenjem svega katoličkog, a ponajviše vrhovnog poglavara, kardinala, monsinjora, Vinka Puljića. Nekoliko tekstova nas uvjera u katoličku usmjerenost „Dana”, jer su u ovim tekstovima katoličke institucije i njeni prvaci hvaljeni i veličani kao što nikada nije hvaljena, pa makar ostavljena na miru, Islamska zajednica.

„Kako je nokautiran sekularizam”, 24. 9. 2004.
„Nagrada za Velikog muftiju od BiH”, 16. 2. 2007.

Ivan Lovrenović je bez multipardona ustao da hvali kardinala Puljića i napada reisu-l-ulemu Cerića, a u povodu razmjene stavova između kardinala Puljića i državnog ministra Halilovića, što on naziva „važnom polemikom”, u kojoj se stavlja na stranu kardinalove priče o navodnoj hrvatskoj ugroženosti. Kardinal je tražio pomoć od pape i od Hrvatske, a ministar Halilović mu je poručio da **„Bosnu i Hercegovinu destabilizira traženje pomoći i zaštite iz vana”**. Lovrenović nije jednom bio grlat u kritikovanju reisu-l-uleme Cerića zbog navodnog uplitanja u sekularni kazneni prostor, ali ovdje ne vidi ništa loše u političkim stavovima kardinala Puljića koji smatra da **„njihovi** (hrvatskih političara) **mandati i sudbine nisu u rukama naroda koji ih je birao, nego u rukama politički postavljenih činovnika...”** Uz još jednu ilustraciju vazda svrstane uređivačke politike „Dana”,

Kolika je važnost polemike između kardinala Puljića i državnog ministra Halilovića

Kako je nokautiran sekularizam

Po prvi put Puljić je kategorično ustvrdio da nema nikakve saradnje među vjerskim poglavarima

ovdje vrijedi istaknuti i neutemeljeno uplitanje teme o UNESCO-ovoj nagradi za mir koju je dobio reisu-l-ulema Cerić, a koja je data u samom Lovrenovićevom tekstu, ali i kao antrfile koji, dakle, nema nikakve veze sa samim tekstom. **„Dok je reis Cerić bio zauzet spremanjem u Pariz da primi UNESCO-ovu nagradu za mir, izabran od žirija kojemu predsjedavao Henry Kissinger..."** – piše, između ostalog Lovrenović, i svjedoči da ne može sakriti svoju zlobu, jer u prvi plan stavlja Kisindžera, a ne UNESCO, i ne činjenicu da je vjerski poglavar naše male zemlje, našeg komšijskog naroda, dobio tako značajno svjetsko priznanje. Lovrenović bi kao (lažna) ikona tolerancije i zajedništva valjda trebao biti radostan zbog toga, umjesto što značaj ove nagrade svodi na Kisindžera, logikom da ako ne valja Kisindžer. A može biti i da je Lovrenoviću Kisindžer prestao valjati kad je ispalo da baš on dadne nagradu reisu-l-ulemi Ceriću, koji je osuđen da ne valja. No, Lovrenović se ne zadovoljava jednom rečenicom, pa ispisuje zaseban tekst u okviru ovog teksta, pod naslovom **„Henry Kissinger i Mustafa ef. Cerić"**, gdje zastupa ideju da je **„Kissinger najveći živući ratni zločinac"**, te zaključuje: **„Govori li štogod o karakteru nagrade i karakter osobe koja odlučuje o laureatima?"** Lovrenović se očito zabrinuo da bosanska javnost ne pomisli isto što i institucija UNESCO-a – da je reisu-l-ulema Cerić međunarodno relevantna osoba za promociju mira, budući da mu je u dejtonskim okolnostima namijenjena uloga mudžahedinskog i vehabijskog advokata.

Nagrada za Velikog muftiju od BiH

Kad smo već kod reisu-l-uleminih svjetskih nagrada, na ovu Lovrenovićevu salvu zlobništva valja nam nadodati i tekst pod naslovom **„Nagrada za Velikog muftiju od BiH"**, u broju od 16. 2. 2007., a u povodu dobijanja nagrade **„Theodor-Heuss-Pries" za 2007.**, koja nosi ime prvog poslijeratog njemačkog predsjednika. U obrazloženju nagrade je rečeno da se dodjeljuje **„Mustafi ef. Ceriću za njegov veliki osobni anažman u međureligijskom dijalogu i njegovo zalaganje za integracioni proces, koji treba podstaći miroljubivu budućnost Evrope"**, te je navedeno da su ovu Nagradu dostad dobili uglednici poput književnika Vaclava Havela i Gintera Grasa, sociolozi i filozofi Volf Lepenies i Jirgen Habermas, katolički teolog Hans King... „Dani" nisu smatrali za shodno da na talasu obrazloženja ove velike Nagrade odaju poštovanje reisu-l-ulemi Ceriću, već su u podnaslovu teksta konstarirali sljedeće: **„Dr. Cerić nije nagrađen kao autor-teolog ili kao islamski učenjak, nego kao 'politička ličnost', i tu, zapravo, počinju problemi za državu Bosnu i Hercegovinu"**. A kakvi problemi? Niko ne reče. Taj formalni, šuplji intelektualizam, u stilu donošenja apokaliptičnih zaključaka, bez pokrića, bez argumenata, samo je dno medijskog kičeraja koji bliješti i iz ove zlurade konstrukcije u povodu ugledne reisu-l-ulemine nagrade koju provincijalne, skučene duše, nisu mogle otrpjeti.

„Hrvati i BiH: Vašingtonski nesporazum”, 15. 12. 2006.

Svaki pokušaj reisu-l-uleme Cerića da progovori o društvenim i političkim pitanjima koja se tiču bošnjačkog naroda proglašava se miješanjem u sekularno uređenje države i promocijom političkog islama, dok se, s druge strane, učešće katoličkih sveštenika u javnoj raspravi na temu „Hrvati i BiH”, koju je organiziralo Hrvatsko narodno vijeće, smatra i pozitivnim, i relevantnim, i hvale vrijednim. Tu su slike kardinala Puljića, biskupa Pere Sudara, don Ante Jelića, njihove izjave, tu je priča o ugroženosti Hrvata, svukud, pa i u Sarajevu... „**Kako je biti Hrvat-katolik i Sarajevu, možda govori činjenica da se na izgradnju Crkve Svetog Luke na Alipašinom polju godinama čekalo zbog ’administrativnih i birokratskih zavrzlama’ do ljeta 2005...**” – kaže don Ante Jelić. Čini se da bi i „Glas koncila” makar malo sekularistički prošarao ovaj tekst o „Hrvatima i BiH”, namjesto što su ga „Dani” opremili fotosima i izjavama katoličkih velikodostojnika kao da su oni sami „Glas koncila”. I istom klerikalnom ozračju na četiri novinske stranice ispisan je i tekst **„U Sarajevu smo nula”**, od 27. 2. 2009. godine, s podnaslovom **„Zašto Hrvati napuštaju Sarajevo?”**, u kojem se donosi analiza Vrhbosanske nadbiskupije **„koja je istražila da je broj katoličkih vjernika u gradu Sarajevu pao na 12.452"**, pa je to za „Dane” zabrinjavajuće taman koliko nikad nije bilo zabrinjavajući pad broja muslimanskih vjernika iz svih sredina u kojima su nekada živjeli Bošnjaci, recimo, iz zapadnog Mostara. Ovaj tekst o „Hrvatima koji napuštaju Sarajevo” trebao bi po sekularnoj logici biti opremljen narodnim simbolima, makar šahovnicama, ali je on sav umočen u katoličku i crkvenu ikonografiju. Tu su na dvije prve stranice dvije fotografije iz crkve i fotografija don Marka Zubaka, a na trećoj i četvrtoj stranici su još tri crkvene fotografije, na kojoj su još don Luka Brković i fra Janko Ćuro. Tekst o navodnom iseljavanju Hrvata iz Sarajeva opremljen je sa šest crkvenih fotografija, čime je jedno političko pitanje čitano vjerskim katoličkim pismom. Ambicija teksta kojeg potpisuje Vuk Bačanović nije samo da prikaže ugroženost Hrvata, već i da prikaže krivce, pa se u tekstu govori o **„procesu pretvaranje Sarajeva u jednonacionalnu sredinu”**, o **„stvaranju klime u kojoj se ljudi drugih nacionalnosti i vjerskih uvjerenja osjećaju neugodno”**, što je direktno optuživanje Bošnjaka za iseljavanje Hrvata. Dakako, o Bošnjacima se u ovim novinama nikada nije govorilo kao o narodu koji je ugrožen, već

U SARAJEVU SMO NULA

uvijek kao o narodu koji ugrožava druge, „muslimanizacijom Sarajeva”, i raznim oblicima tzv. političkog islama; niti su ikada bošnjački intelektualci, a kamo li imami, dobili priliku da kao katolički sveštenici, progovore o ugroženosti Bošnjaka u sredinama iz kojih su istrebljeni zločinom i javnim apartheidom. „Danima” nedostaje ili prefiks ili sufiks, pa da budu ili „Katolički dani”, ili „Dani koncila”.

„Ničija zemlja”, 19. 12. 2008.

Znakovita je oprema teksta čiji je autor, sudeći po fotografiji, fratar, Petar Jeleč, koji piše o odnosu katoličke crkve i hrvatske politike u BiH. Pored kurioziteta da jedan fratar obrađuje političke teme u „Danima”, kao bastionu sekularizma, vrijedi primijetiti i uredničku drskost da se na prvoj stranici ovog teksta donese fotografija reisu-l-uleme Cerića, s potpisom: **„Dosta smo se mi drugima prilagođavali; neka se oni sada nama prilagođavaju!”** Riječ je o očitoj uredničkoj intervenciji, koja u neugodan položaj dovodi autora teksta, pa ispada da se ovaj fratar ismijava sa vrhovnim vjerskim poglavarom muslimana u BiH.

„Uvijek smo bili uz narod”, „Zar je mala stvar biti božiji vojnik?”, 1. 5. 2009.

Tekstovima Edine Nurkić „Uvijek smo bili uz narod” i Ivana Lovrenovića „Zar je mala stvar biti božiji vojnik?”, u broju od 1. 5. 2009., na pet novinskih stranica je obilježena **„Proslava 800 godina Franjevačkog pokreta”**, čime je na primjeren način data pohvala franjevačkom pokretu i značaju franjevaca za Bosnu i Hercegovinu. Neizostavno se nameće komparacija s medijskim tretmanom obilježavanja **„600 godina islama u Bosni i Hercegovini”**. Dvije hefte prije manifestacije, u broju od 13. 7. 2007., objavljen je tekst na četiri stranice pod naslovom **„Reisov Gazimestan”**, u kojem su zbrčkane raznorazne mahalske pikanterije protiv reisu-l-uleme Cerića, tipa ray-ban naočala, s centralnom porukom da **„reis koncert organizira zarad sopstvene promocije da postane novi vrhovni vođa Bošnjaka”**. Izvjesni Muradif Smajlović, kao navodni autor ovog teksta, ne zadovoljava se optuživanjem Bošnjaka za političke ambicije, već ga dovodi u dva uvredljiva konteksta, prvo, poredeći ga sa ratnim zločincem Slobodan Miloševićem (**„Ako su Srbi na Gazimestanu dobili novog vožda, hoće li Bošnjaci na Koševu dobiti novog vrhovnog vođu.**”), drugo, sa **„palestinskim muftijom El-Husejnijem, koji je podržavao Hitlera”**.

U broju od 3. 8. 2007. posvećeno je šest novinskih stranica, plus kompletna naslovnica, manifestaciji „Moj ummete”, koja je 28. jula priređena na koševskom

stadionu u povodu „šest stoljeća islama”. Činjenica da je na naslovnici, kao i glavna ilustracija teksta, objavljena fotografija na kojoj reisu-l-ulema Cerić sa suprugom, i u društvu reisu-l-uleme Turske Ali Bardakoglua, pije „Pepsi”, na slamčicu – jasna je poruka da „Dani” nisu ni mislili ovu manifestaciju tretirati s poštovanjem. Ne samo po naslovnoj fotografiji, već i po nekoliko drugih fotografija, očit je andrićevski rakurs u odslikavanju islama. Na jednoj je neki čovjek koji drijema na kartonu, na drugoj je momak koji dijeli „Dnevne avaze” za sjedenje, na trećoj je konj na kome je nakačena slika Alije Izetbegovića (**„Akindžija svojeg bijesnog hata jaše unatrag, sve noseći zastavu sa slikom Alije Izetbegovića u zubima.”**), na četvrtoj je funkcioner Nogometnog saveza Munib Ušanović, vjerovatno kao reprezent visokih zvanica, itd. Tekst Eldina Hadžovića je podsmjehivački, kao i fotografije, nipodaštavčki, islamofobijski u diskursu kolonijalne prakse, jer se u svim elementima trudi da pokaže mržnju i prezir prema islamu i prema manifestaciji iza koje stoji Rijaset Islamske zajednice, pa kao „bitne” podatke ističe da je više naroda došlo pjevaču Harisu Džinoviću nego islamu, da se laže da je bilo toliko i toliko ljudi, da reisu-l-ulema Cerić i organizatori nisu znali šta govore, da su bila poredana takva i takva auta, ali i jedna Škoda Oktavija, da su ilahije halal-pop, itd, itd. U cijelom tekstu, ni jednom jedinom riječju, nije iskazano poštovanje prema ovom događaju i činjenici da institucija Islamske zajednice, sa preko 20.000 vjernika koji su došli na Koševo, može biti uvrijeđena takvim šovinističkim odnosom. Pored ovog teksta, događaju na Koševu je posvećen i uvodnik Senada Pećanina, pod naslovom **„E, moj ummete...”**, s uvredljivim podnaslovom: **„Ima li ikoga u Islamskoj zajednici ko je u stanju zaustaviti daljnje brukanje bosanskih muslimana, Bošnjaka i Bosne i Hercegovine od strane Mustafe Cerića i grupe estradnih varalica oko njega?”** A jedna od tih „bruka”, po teozofu Pećaninu, jeste i to **„kada** (reisu-l-ulema Cerić) **pristane da govori na islamskom skupu čiji je sponzor Sarajevska pivara”**. Nije potrebno ni redati dalje primjere, jer je ovaj dovoljan da prikaže svo licemjerstvo reisofobije iz „Dana”, čiji autori u

Habemus reisam!

Reisov Gazimestan

svrhu diskreditacije reisu-l-uleme Cerića najednom postaju i protivnici sponzorskih firmi koje proizvode alkoholna pića. Ali i bezalkoholna, poput uslikanog „Pepsija”. Ova usporedba zorno svjedoči o golemim razlikama u medijskom tretmanu bosanskih katolika, koji imaju svo dužno poštovanje, i bosanskih muslimana, koji su kontinuirano izloženi medijskoj hajci, vrijeđanju i utjerivanju u nepostojeću krivicu i strah od sebe.

„Da Boga nema, trebalo bi ga izmisliti”, 15. 5. 2009.

U broju od 15. 5. 2009., na četiri novinske stranice, objavljena je afirmativna reportaža o gostovanju poznatog i kontraverznog hrvatskog propovijednika i iscjelitelja, velečasnog Zlatka Sudca, u Maglaju, gdje su na susret sa velečasnim, katolički vjernici doputovali iz zemlje i inozemstva. List koji slavi ateizam, u opreci prema islamu, u odnosu prema katolicima djeluje kao vjersko glasilo, pa ovoj lepršavoj reportaži daje naslov: „Da Boga nema, trebalo bi ga izmisliti”. U uvodu u historijat svetišta ne zaboravljaju se akcentirati žrtveni momenti: **„Na zvaničnoj internetskoj stranici svetišta piše da su 1992. župnu crkvu oštetili ’ekstremni Srbi”, a da su je 1993. godine opljačkali ’ekstremni muslimani’. Što je tačno, kao što je tačno da su nakon izbijanja sukoba između HVO-a i ARBiH Hrvati skoro potpuno protjerani iz Maglaja.”** Ali, tačno je i da su Bošnjaci protjerani iz susjednog Žepča, ali se o tome ništa ne veli. Iako velečasni Sudac u Hrvatskoj slovi kao šarlatan, kojemu su navodno zabranjeni propovijedi od strane kardinala Bozanića, u dejtonskoj je katoličkoj štampi on dočekan ovakvim hagiografskim himnopjevom: **„Njegova isposnička pojava u bijeloj odeždi i s bijelim aligatorskim mokasinama na nogama izazvala je salvu oduševljenja u publici pod binom... (...) Kao vrhunski orator, on savršeno kontrolira boju i jačinu svoga glasa, dok molitve izgovara u hipnotičkim repetititivnim krugovima. Kad pjeva, pjeva zvonko i jasno i toga je svjestan.”** Ovakvo oduševljenje novinari „Dana” nikada nisu pokazali ni prema čemu islamskom, a što je redovno bivalo izvrgnuto vrijeđanju i nipodaštavanju.

Da Boga nema, trebalo bi ga izmisliti

Tri rubrike iz „Slobodne Bosne”

Izdvojeni tekstovi iz blizu 250 pregledanih brojeva „Slobodne Bosne” (u daljem tekstu „SB”), u periodu od 2004. do 2009. godine, mogli bi se klasificirati u nekoliko rubrika i analizirati onako kako je to učinjeno s „Danima”. Postoji opasnost da bismo upali u monotoniju razobličavanja istih tema, istih konstrukcija i nuđenja istih odgovora, budući da je „SB” na istoj ideološkoj razini svjedočila dejtonsku islamofobiju i progonila reisu-l-ulemu dr. Mustafu ef. Cerića. Uz to, „SB” nema rubrika podatnih za usporednu analizu, kao što je to u „Danima” „Bosanski barometar”, ili, stalni intervju. Ali, „SB” zato ima živopisnu kolumnu Seada Fetahagića koju ćemo zasebno razmatrati, sličnu kolumnu Senada Avdića „Sedam dana & ljudi”, te rubriku „Mini market”. Da ne bismo opetovali iste teme, kojima se bavila i „SB”, a kako bismo izmakli monotoniji ponavljanja, pokušat ćemo jednim bržim i drukčijim metodom ukratko predstaviti reisofobijske osobenosti ovog magazina.

Uvodne kolumne

Uvodne stranice u „Slobodnoj Bosni” posebne su utoliko što urednik ovog magazina Senad Avdić vodi dvije kolumne, prvu, pod socrealističkim naslovom „Noćas spaljujemo iluzije”, u kojoj u klasičnom kolumnističkom maniru komentira određeni događaj, i drugu, pod naslovom „Sedam dana & ljudi”, što je neka vrsta sedmičnog dnevnika kroz koji, po datumima, i po svome uvjerenju, bilježi najvažnijije događaje. Što se tiče bilježenja ljudi, u ovoj rubrici, najzabilježevaniji čovjek je reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić. Njemu nema ravnog. U prvoj kolumni, pak, reisu-l-ulema Cerić se nekoliko puta pojavljivao kao glavni lik, a mnogo više puta je sporadično pominjan, dok je u ovu drugu, dnevničku kolumnu, najčešće trpan i bez ikakvog opipljivog povoda. To je i razumljivo, jer u prvoj kolumni tekstualni prostor traži objašnjenje zašto se neko etiketira, dok u drugoj sama forma daje mogućnost kratkog pomena, bez šireg obrazloženja. Prvu kolumnu nećemo analizirati, a iz druge ćemo napraviti izbor opsesivnog trpanja reisu-l-uleme Cerića u kalendar najavažnijih pojava i događaja.

SEDAM DANA & LJUDI

ČETVRTAK, 1. OKTOBAR

UTORAK, 27. SEPTEMBAR

PETAK, 3. AUGUST

PETAK, 12. NOVEMBAR

NEDJELJA, 24. OKTOBAR

ČETVRTAK, 14. OKTOBAR

Subota, 4. 9. 2004. To što je reisu-l-ulema Cerić na otvaranju džamije u Zenici navodno rekao da Bošnjaci nemaju budućnosti **„bez jake države”** ne bi trebalo biti ništa neobično, pa se autor napregnuo da na kraju dnevničke crtice zamuti zapršku koju ni on sam ne razumije: **„Zna li uopće u ovoj zemlji desnica šta radi pesnica?!”** Kakve veze imaju desnica i pesnica s ovom reisu-l-uleminom izja-

vom, teško je znati. Mnogi vjerovatno misle da je to nešto mnogo bre mudro, čim je nerazumljivo.

Četvrtak, 14. 10. 2004. Preporuka firmama da se ne reklamiraju u novinama koje napadaju i blate Islamsku zajednicu, iskorištena je da se reisu-l-ulema Cerić okleveće kao lopov: **„Cerić po prvi put nije tražio pare za sebe...”**

Subota, 23. 10. i nedjelja 24. 10. 2004. Jedinstven slučaj da se jedan iza drugog, u rubrici „Sedam dana & ljudi”, nađu kardinal Puljić i reisu-l-ulema Cerić. Veli se da je **„kardinal Vinko Puljić na Bobovcu držao misu za domovinu a u povodu godišnjice smrti posljedje bosanske kraljice Katarine”**, te da je to **„značajan događaj i krupna poruka kardinala Puljića”**, dok je odmah ispod, sutradan, bez ikakve dnevničke potrebe, dakle bez događaja, utrpan reisu-l-ulema Cerić, s konstatacijom: **„Reisu-l-ulema Mustafa efendija Cerić danas nije otvorio ni jednu džamiju.”** To ironiziranje obnove i otvora džamija dikretna je podrška rušiteljima džamija i njihovom zločinačkom naslijeđu.

Nedjelja, 31. 10. 2004. Zabranu da BHT1 i FTV prenose bajram-namaz autor je iskoristio da unizi Bajram i da najveći muslimanski praznik uporedi sa fudbalskom utakmicom: „Nejasno **je zbog čega se oko toga podigla tolika prašina, pa i gradski derbi Željo-Sarajevo nisu prenosili javni servisi nego ga je prenosio Hayat?!”**

Petak, 12. 11. 2004. Do koje mjere sežu mentalni i moralni ponori Senada Avdića svjedoče sljedeće rečenice: **„Taman kad se vraćao sa dženaze supruge i tri kćerke poginule od četničke granate, Ismet naibu Spahić se zaljubi u prvu žensku osobu na koju naleti. Prođe preko pet-šest sekundi a naibu Ismet se oženi.”** Povod za ovo vrijeđanje žrtava, i vrijeđanje prava na privatnost, bila je hutba Ismeta ef. Spahića.

Subota, 25. 12. 2004. Kardinal Puljić je iskazao sramno licemjerje kada se **„zahvalio građanima Sarajeva što su ove godine tolerantno prihvatili najveći katolički praznik**”. Umjesto da se autor zapita – a kada to građani Sarajeva nisu tolerantno prihvatili Božić?, i da tematizira taj ekstremizam kardinala Puljića, kojim optužuje Sarajevo za netoleranciju, on podržava ovu klevetu i veli da je **„tuga kad ti se neko zahvaljuje na sistemu vrijednosti koji bi se trebao podrazumijevati”**.

Nedjelja, 27. 3. 2005. Za razliku od reisu-l-uleme Cerića, kardinal Puljić se u ovoj rubrici pojavljivao isključivo u pozitivnom svjetlu. Njemu se nikad ne zamjera kada se miješa u politiku, pa ni u ovom slučaju kada je, veli se – **„nepogrešivo prozvao međunarodne dužnosnike”. „Mudro, odmjereno, hrabro,**

odgovorno..." – časti Senad Avdić kardinala onako kako nikad nije počastio ni jednog imama.

Nedjelja, 26. 6. 2005. Kako ismijati i nagrditi Ajvatovicu? Tako što će se reći da Hrvatska slavi povezivanje Zagreba i Splita autocestom dugom 400 kilometara, a da su – **„u isto vrijeme ključni kulturno-graditeljski poduhvat u BiH bili Dani Ajvatovice, negdje u okolini Bugojna"**. I tako što će se se reći da **„ostaje nejasno zbog čega reis Cerić nije pozvao poznatog neimara Ajvaz Dedu da probijajući tunele pomogne u razvoju Koridora 5 C".** Jedna od najvažnijih bošnjačkih legendi, ona o Ajvaz Dedi, o dovi koja je raspukla stijenu, zloupotrebljena je za šprdnju o „poznatom neimaru" koji „probija tunele".

Četvrtak, 15. 9. 2005. Autor piše o izboru reisu-l-uleme: **„Moj instikt govoti da će postojeći reis Mustafa efendija Cerić ostati na toj funkciji sve do Sudnjega dana"**, te navija za svog, kako kaže, **„kolegu s fakulteta"** Enesa Karića.

Utorak, 27. 9. 2005. Piše se o reizboru reisu-l-uleme Cerića, a suština je u izmišljotini da reisu-l-ulema Cerić **„već deset godina prima plaću kao profesor** (na Fakultetu islamskih nauka) **a da nije, do dana današnjeg, u nju** (zgradu FIN-a) **kročio"**.

Četvrtak, 3. 11. 2005. Povod ovog zapisa je susret reisu-l-uleme Cerića sa pjevačem Deenom Backovićem, koji u javnom prostoru gaji feminizirani stil, a što je povod da autor ismijava patnje bošnjačkog naroda, kroz stavljanje muslimanske žrtve u homoseksualni kontekst. On navodi šta je reisu-l-ulema Cerić navodno kazao Deenu Backoviću... **„Nezvanična verzija kojom operiramo otprilike glasi ovako: E moj Deen, dosta su nas muslimane drugi handrili."**

Subota, 2. 12. 2006. Gdje god Senad Avdić pomene Enesa Karića, slijedi i prikolica: **„moj fakultetski kolega"**. Pa ako je Enes Karić kandidat za reisu-l-ulemu, i Senad Avdić bi mogao biti relevantan za islamska pitanja, čim su zajedno studirali, nešto. U tom stilu ćemo citirati i jednu rečenicu iz ovog zapisa: **„Kasnije će me reis Cerić javno nazvati budalom, a njegov glasnogovornik Fatmir Alispahić srpsko-hrvatskim plaćenikom."** Povod je navodna vehabijska opasnost koju je razglasio Rešid Hafizović. Sve drugo je poznato.

Petak, 20. 7. 2007. Autor izmišlja da reisu-l-ulema Mustafa efendija Cerić i njegov zamjenik Ismet efendija Spahić gdje god stignu novinare i urednike „SB" proglašavaju **"bolesnicima i psihopatama"**, pa nadodaje da njih dvojica **„stignu svugdje gdje para ima"**. Vrhunac perverzije, koja ponajbolje odslikava moralni kapacitet Senada Avdića, je njegovo **„hiperozbiljno upozorenje"**: **„Bit ću prisiljen objaviti otpusnu listu iz travničke bolnice Cerićevog sina"**. Zar ičija bolest, izmišljena ili stvarna, smije biti sredstvo ucjene?

Subota, 28. 7. 2007. Autor kritizira ljetnu šemu Federalne televizije koja u 19 sati donosi vijest sa dženaze iz Prijedora, a u 20 i 30 uživo sa Koševa obraćanje reisu-l-uleme Cerića, sa obilježavanja „600 godina islama", pa zbog te navale islama, putem dženaze žrtvama genocida, putem pojavljivanja reisu-l-uleme **„u mirisnom bijelom prigodnom kompletiću"**, slijedi žalopojka: **„Da hoće napokon biti pokrenut i hrvatski kanal unutar jedinstvenog FTV sistema..."**

3. 8. 2007. Ne valja kad musliman ne pije Pepsi-colu, ne valja kad pije Pepsi-colu. Kad ne pije to je ekstremizam, kad pije to je dokaz dvoličnosti u ekstremizmu. A reisu-l-ulema Cerić je uslikan kako na koševskom stadionu pije Pepsi. Kraj ove konfuzne crtice je odvratan u svojoj jalovoj blasfemičnosti: **„Davno je narod mudro zaključio: BEZ ALLAHA NEMA ZANATA!"**

13. 8. 2007. Problem je što je na nekom skupu u Strazburu reisu-l-ulema Cerić izjavio: **„Rat u BiH nije bio vjerski"**, jer autor smatra da su efendija Cerić i Alija Izetbegović činili **„ogromne ratne napore da ga takvim naprave"**. A Srpska pravoslavna crkva?

Četvrtak, 1. 11. 2007. **„Mustafa ef. Cerić iz Amerike traži..."** Više nije ni bitno šta traži. Zapis je sačinjen kako bi se kazalo da reisu-l-ulema Cerić ode u Ameriku da nešto traži po Bosni. A šta navodno traži? **..."da se i u BiH, kao i u svim normalnim, demokratskim zemljama uvede izborni princip 'jedan čovjek jedan glas'"**. Autor je zabrinut jer bi to **„osiguralo majorizaciju od strane bošnjačkog naroda nad druga dva naroda"**.

Utorak, 13. 11. 2007. Da li bi Senad Avdić, u ime demokratije i multikulture, mogao začepiti gubicu kardinalu Puljiću? Kako to grozno zvuči! Jer, kardinal nema gubicu. Zaboga, gubica pristaje jedino andrićevskim likovima u Bošnjaka, tim orijentalnim nakazama. Zna to Senad Avdić kad udovoljava srpsko-hrvatskoj šovinističkoj potrebi da u Bošnjaka ugledaju nakaze. Zato u nekom, nije više ni bitno kakvom povodu, piše: **"Kad bi neko mogao začepiti gubicu Mustafi Ceriću..."** Ovo je jedna od najprostačkijih uvreda reisu-l-uleme Cerića u javnom govoru. I to govoru koji je sponzoriran i podržan od instanci za promociju demokratskih vrijednosti.

Ponedjeljak, 19. 5. 2008. Plasirana je izmišljotina da **„prema predloženim izmjena Ustava islamske zajednice BiH, vrhovni poglavar IZ bi se ubuduće birao doživotno"**, iako je navedeno da **„reis MUSTAFA efendija CERIĆ danas u Oslobođenju tvrdi da neće do kraja života ostati na toj funkciji"**, da bi ovaj bućkuriš bio zaključen kafanskom dosjetkom: **„Vjerovatno ne očekuje, niti se nada, da će živjeti doživotno!"**

Čega sve ima u rubrici „Mini market”

Sve što nije za širu tematizaciju, a što se čini zgodnim za vrijeđanje ili podrivanje institucije reisu-l-uleme, uredništvo „SB” je trpalo u rubriku „Mini market”, koja slijedi odmah iza uredničkog uvodnika, i rasprostire se na nekoliko stranica. Reisu-l-ulema Cerić u „SB” nije nigdje pominjan tako često kao u „Mini marketu”, što ukazuje da besadržajnost tih crtica nikad i nije bila dostatna za šireg teksta, već je taman pripadala jednoj tako fleksibilnoj rubrici u koju se može strpati što nigdje ne može. To nas upućuje da najčešće nisu postojali ozbiljni povodi za pomen reisu-l-uleme Cerića, jer bi ozbiljan povod rezultirao ozbiljnim i analitičkim tekstom, umjesto crticom klevetničke i tračerske naravi. U nastavku se nećemo baviti prebrojavanjem, ili ma kakvom klasifikacijom, već ćemo kao ogledni uzorak odabrati deset crtica iz rubrike u kojoj je reisu-l-ulema najobilnije pominjan.

KULT MARKET

Ne jezikom, Mustafa!

„Ne jezikom, Mustafa!”, 16. 9. 2004. – Pod lascivnim naslovom, koji se odnosi na **„reisov džihad protiv golotinje u štampanim medijima”**, iskonstruiran je priglup komentar na reisu-l-uleminu preporuku da se s javnih mjesta uklone pornografski sadržaji. Porukom da **„ako ne može rukom, a ono barem može jezikom”** doprinijeti borbi protiv pornografije, reisu-l-ulema Cerić je potvrdio svoje sekularističko opredjeljenje, jer je stavio do znanja da on ne može uticati na to da li će biti ili neće biti pornografije na javnim mjestima, ali da makar može dići svoj glas protiv tog ataka na javni moral. Autor to naziva **„nespretnim, nesretnim i dvosmislenim”**, kao da je reisu-l-ulema Cerić u govoru o upotrebi jezika mislio ono što je autor mislio kada je tekst naslovio sa „Ne jezikom, Mustafa!”. U nastavku se reisu-l-ulemi Ceriću spočitava što reagira na pornografiju, a ne reagira na **„korupciju, pljačku, kriminal, nezaposlenost”**. Oni koji reisu-

-l-ulemi zamjeraju što se navodno miješa u politiku, udara na sekularizam, ovdje mu zamjere što se ne miješa u poslove koji pripadaju državi, a ne vjerskom poglavaru. Jer, ne može valjda reisu-l-ulema rješavati pitanja nezaposlenosti.

„Allah mi je zaštićeni svjedok", 25. 11. 2004. – Naslov nema nikakve veze s temom po kojoj **„Islamska zajednica ne odustaje od rušenja bosanskohercegovačkih javnih servisa"**, te se pomen Allaha kao **„zaštićenog svjedoka"** ne može razumjeti ikako drukčije osim kao brutalna blasfemija, kao siledžijski udar na srž vjerskih osjećaja u muslimana, gdje se Svevišnji ni u mislima, ni u riječima, ne može svoditi na ovozemaljske, a pogotovo ne ironijske kontekste. U poplavi svakovrsnih uvreda na islam i muslimane, promaknu i tako nedopustive pogrde prema Allahu, da ih niko ne pomene, ne tematizira, na njih ne reagira. A ispod te blasfemije raspliće se vjerovatno najfrekventnija tema reisofobije – navodni napad reisu-l-uleme Cerića na medijske slobode. U ovoj epizodi se izmišlja da je **„reis Cerić slao (ne)uvijene poruke da je Islamska zajednica važan centar moći u ovoj državi"**, te da reisu-l-ulema Cerić **„traži da se vrijeme za vjeru na državnoj televiziji odredi prema broju stanovnika, odnosno broju muslimana, katolika i pravoslavaca"**. Oboje je neistina. Reisu-l-ulemina preporuka da **„zaposleni na Javnom servisu više nemaju pravo građanima Bosne i Hercegovine nametati ateizam kao što su radili 50 godina"**, protumačena je kao **„reisova nepokolebljivost u borbi protiv sekularizma"**, što ukazuje na dvije mogućnosti: ili su novinari „SB" neobrazovani pa ne razumiju kako ateizam i sekularizam nisu iste stvari, ili su proračunato zlobni pa reisu-l-ulemino zalaganje za slobodu vjeroispovijesti namjerno tumače kao udar na sekularno državno uređenje. A sve to se događa kako bi reisu-l-ulema Cerić navodno ubacio „ljude koji vjeruju" u upravne odbore BHT i FTV. Kao da reisu-l-ulema o tome odlučuje.

„Bitka za rahmetlije", 4. 11. 2004. – Tvrdi se da reisu-l-ulema Cerić hoće da formira novo pokopno društvo „Jedileri", zbog čega je nastala panika u „Bakijama", a sve se objašnjava ambicijom reisu-l-uleme Cerića da **„uspostavi monopol nad mrtvim muslimanima"**, nakon što je pokazao **„ambiciju da uspostavi monopol bošnjačkih medija i uništi Javni RTV servis BiH"**. Kakve veze mediji imaju s ovim, teško je reći, izuzev da se pokaže kako je reisu-l-ulema taj koji uspostavlja nekakve monpole, svugdje, pa i nad mrtvim muslimanima. Ničim argumentirana tvrdnja o osnivanju novog pokopnog društva poslužila je kao povod za mentalnu perverziju autora iz „SB", koji „rahmetlije" i „mrtve muslimane" dovode u situaciju navodne reisu-l-ulemine jagme za razne monopole.

„Cerićev bajramski prijem izignorisali Tihić, Terzić, zapadni diplomati", 18. 11. 2004.

„Međunarodna zajednica nimalo nije blagonaklona prema Cerićevom brutalnom pritisku i otvorenom miješanju u uređivačku politiku javnih

televizijskih servisa” – kaže se na kraju ove crtice kojom se bilježi da su bajramski prijem kod reisu-l-uleme Cerića izignorirale sve bitnije političke ličnosti, a čime se nastoji problem preadresirati, kako bi se stvorio utisak da mediji koji blate reisu-l-ulemu zpravo se brane od reisu-l-uleme koji se, dakle, toliko brutalno i otvoreno miješa u uređivačku politiku da su to prepoznali i strani ambasadori, i njihova domaća potrčkala, pa su svi izignorirali bajramski prijem, naravno, ne zbog Bajrama, već zbog takvog, nasilnog, reisu-l-uleme. Istina je da javni televizijski servisi bestidno svjedoče islamofobiju i reisofobiju, a da u svim reakcijama reisu-l-uleme Cerića ima toliko umjerenosti, demokratske kulture i vaspitanja da bi se na katedrama žurnalistike iz te relacije mogao učiti odnos nekulturnog i kulturnog obraćanja u javnom prostoru. No, ovdje se radi o složenijoj zavrzlami, otud što i strani i domaći politički predstavnici, u koordinaciji s medijima, nastoje od napadnutog vjerskog poglavara stvoriti onoga koji napada, što nas podsjeća na vrijeme kada su goloruki bošnački civili u Podrinju, koji su živote završavali u masovnim egzekucijama, proglašavani militantima i džihad-ratnicima.

„Najebo reis”, 28. 7. 2005. – Pod nevjerovatnim, nezabilježenim, prostačkim naslovom, smještena je kleveta da reisu-l-ulema Cerić nije htio spriječiti sukobe među Bošnjacima u Krajini, pa je čak izmišljena i rečenica koju je, navodno, rekao 1993. godine: **„Nema tu razgovora, mi ćemo to riješiti preko nišana.”** Povod za prostačku crticu bila je hutba o pomirenju među Bošnjacima Krajine za koju „SB” preporučuje na nema nikakvog efekta jer se hutbom ne mogu miriti **„Bošnjaci koji su se u proteklom ratu poklali”**. Sam naslov nema nikave veze s tekstom, izuzev možda u zluradosti što reisu-l-ulema Cerić nije uspio hutbom pomiriti „Bošnjake koji su se poklali”. A to što su se „Bošnjaci poklali” u sebi sadrži i onu dozu paljanske zluradosti koju je nemoguće osloviti, ali je moguće osjetiti.

„Gosti na Bajramskom prijemu kod reisa Cerića postili u znak solidarnosti sa narodom Pakistana”, 12. 1. 2006. – Reisu-l-ulema Cerić nije htio organizirati bajramski prijem kako bi novac koji je za to namijenjen uplatio u fond za pomoć građanima Pakistana koji su nastradali u razornom zemljotresu. Nešto što bi trebalo biti pozdravljeno kao lijep primjer promocije suosjećanja na ljudima kojima je pomoć potrebna, u „SB” je nazvala **„demagogijom”**. Uslijedilo je nesuvislo i priglupo pitanje: „**Zašto reis Cerić nije bajramski prijem održao bez ikakvog posluženja?**”, hoće se reći, bez kahve i sokova. A da je ukinuo i kahve i sokove, onda bi se upitali – a zašto reisu-l-ulema Cerić nije pogasio žarulje pa da se i ušteđena struja pošalje u Pakistan?!

„Na teravih-namaz kćerka reisa Cerića dolazi sa skupocjenom torbom Louise Vuitton od 900 dolara”, 20. 9. 2007. – Na 15. stranici magazina koji se predstavlja kao mjera profesionalizma i intelektualizma nalazi se jedna

tako bizarna informacija, ilustrirana ogromnom ženskom torbom, koja bi javnost treba da ubijedi u nešto. Fotografija je snimljena prilikom **„večernje šetnje sarajevskim ulicama reisa Mustafe ef. Cerića i članova njegove najuže porodice – supruge, kćeri i zeta”**. Ideja zapisa je da se riječi ramazanske poruke reisu-l-uleme Cerića da **„vjernik gleda kako da podijeli sadaku i zasluži Allahov oprost a licemjer gleda kako da sakrije svoje i prisvoji tuđe imanje”**, uporede s torbom reisu-l-ulemine kćeri, koja bi trebala posvjedočiti da su reisu-l-ulema Cerić i njegova familija licemjeri, jer se reisu-l-ulemina kćerka usuđuje nositi skupu torbu. Moglo bi se ući u rasparavu o vjerodostojnosti tvrdnje da ta torba košta 900 dolara, ili, o pitanju prava reisu-l-ulemine kćerke da, kao i ma ko, može posjedovati skupu stvar, ali, ovdje je osnovno pitanje, od kojeg se ne treba pomjeriti ni milimetar lijevo ni milimetar desno – nije li ovakvo javno zadiranje u privatnost reisu-l-ulemine porodice fašizam nulte kategorije?!

Na teravih-namaz kćerka reisa Cerića odlazi sa skupocjenom torbom "Louise Vuitton" od 900 dolara!

„Aktuelnom sukobu u Islamskoj zajednici Srbije doprinio je i reis IZ BiH Mustafa Cerić”, 11. 10. 2007. – Više od 120 godina jasna je ambicija svih režima da podgrijavaju i realiziraju podjele u Islamskoj zajednici, što se nastavlja i u dejtonskom poretku, a što je odveć pošlo za rukom beogradskom režimu koji je podijelio muslimane u Srbiji na one koji su odani Beogradu i one koji su odani Sarajevu. To je općepoznata istina, za sve osim za „SB”, koja krivicu za unutarbošnjačke/unutarmuslimanske podjele u Srbiji adresira na reisu-l-ulemu Cerića, sljedećom rečenicom: **„Žalosnom unutarmuslimanskom obračunu u Srbiji oko izbora vrhovnog vjerskog autoriteta, nemali doprinos svojim ishitrenim i nepromišljenim potezima dao je i reis Mustafa ef. Cerić.”** A šta ne bi bilo „ishitreno i nepromišljeno”? Ako bi se reisu-l-ulema Cerić povinovao beogradskom režimu i prepustio Beograđanima da uređuju odnose u Islamskoj zajednici, kao što uređuju tekstove u „Slobodnoj Bosni”.

„Uprkos masovnom protivljenju roditelja, reis Cerić ne odustaje od namjere da u vrtiće zavede vjeronauku”, 28. 2. 2008. – Jedna od najviše eksploatiranih tema, o uvođenju vjeronauke u sarajevska obdaništa, po ko zna koji put se našla i u „SB”, ali, s jednakim ideološkim predrasudama i konstrukcijama. Tvrdi se da reisu-l-ulema Cerić **„zavodi vjeronauku”**, kao da je vjeronauka diktatura da se „zavodi”, i kao da je reisu-l-ulema Cerić diktator pa da može nešto zavesti ili uvesti u sekularnoj državi. On, naravno, može preporučiti vjeronauku u obdaništima, jednako kao što to čine i mnogi drugi vjerski poglavari na Balkanu, u Evropi, gdje je normalno da se kršćanska djeca od malena uče kršćanstvu, kako bi se učila moralnim i etičkim usmjerenjima u životu. To što je dozvoljeno kršćanskoj/hrišćanskoj djeci u Bosni i Hercegovini, i širom

svijeta, nije dozvoljeno muslimanskoj djeci u Sarajevu, kako ne bi svojom vjerom povrijedila drugu djecu. Izmišljane su razne zavrzlame u navodnom demokratskom i navodnom multikulturnom osuđivanju namjere da se uvede vjeronauka u sarajevska obdaništa, u kojima su većinska muslimanska djeca. Tako i „SB" izmišlja da je **„prema anketama provedenim posljednjih dana među građanima BiH njih više od 80 procenata protiv uvođenja vjeronauke u vrtiće"**, jer se ne navodi ni jedan izvor, ni jedna anketa, kojom bi se potkrijepila ova tvrdnja. Ali, izmišljotina je šlagvort da se nadoveže laž o **„masovnom protivljenju roditelja"**, uprkos kojemu reisu-l-ulema Cerić ne odustaje od „zavođenja vjeronauke". A kako to reisu-l-ulema Cerić ne odustaje? Tako što je navodno u hutbi rekao da je **„uvođenje vjeronauke iznimno važan segment obrazovanja ovdašnje djece"**. A zar nije?

„Zbog uvredljivih izjava Amira Pašića Faće o reisu Ceriću Islamska zajednica priprema odmazdu protiv FTV-a", 22. 1. 2009. – Ni magazin „60 minuta", ni „SB", ne vide ničeg problematičnog u ugošćavanju u programu Federalne TV jednog sudionika u oružanim obračunima sarajevskih kriminalaca, Amira Pašića Faće, koji se uzima kao meritoran da govori o islamu, Islamskoj zajednici i da tvrdi da je **„reis Cerić najveći kriminalac u državi"**. Umjesto da se kritička oštrica okrene prema činjenici da jedna osoba s društvene margine biva na javnom rtv servisu promovirana u relevantnog sagovornika, kritika je upućena prema reisu-l-ulemi koji **„prema našim saznanjima sprema žestok odgovor FTV-u"**, a **„jedan od odgovora Islamske zajednice, kako saznaje 'Slobodna Bosna', bit će organiziranje masovnih protesta ispred zgrade RTV doma"**. Masovni protesti se, eto, nisu dogodili, nije bilo nikakvog žestokog odgovora reisu-l-uleme, ali, ovo nije prvi put da „SB" najavljuje nešto što se neće dogoditi, kao što je 2003. „SB" i na naslovnici i u opširnom tekstu najavila da se **„Bošnjaci spremaju za novi rat"**, kako bi vojnim putem izašli na Drinu i na more. Izmišljotine ove vrste su konstanta u pisanju „SB". Budući da je reisu-l-ulema Cerić predstavljen kao negativac koji će organizacijom masovnih protesta nasrnuti na novinarske slobode i na FTV koja njega napada preko jednog sumnjivog tipa, taj sumnjivi tip Amir Pašić Fać o je predstavljen kao pozitivna ličnost čije riječi zavređuju da se citiraju i ponavljaju. Tako je u okviru ovog zapisa čak postavljen antrfile pod naslovom **„Tito je bio veći musliman od Cerića"**, u kojem su citirane Faćine izjave sa Federalne televizije. **- „On nekakav poglavar!? Pogledajte mu lice, ne liči na poglavara, nema tu ničega što bi trebao da ima vjernik. On je klasični kriminalac!"** – rekao je Faćo na Federalnoj televiziji, koja je u ovoj epizodi dotakla dno islamofobijskog novinarstva, jer je posvjedočila spremnost da po reisu-l-ulemi tuče i iz oružja kojih bi se svako normalan zastidio, jer takva oružja nemaju nikakvu težinu, nikakvu vjerodostojnost, osim da kompromitiraju onoga koji ih koristi.

Zbog uvredljivih izjava Amira Pašića Faće o reisu Ceriću Islamska zajednica priprema odmazdu protiv FTV-a

Pedeset reisofobija Seada Fetahagića

Sead Fetahagić je za pet godina napisao 50 kolumni u kojima se bavi reisu-l-ulemom Mustafom ef. Cerićem. On je apsolutni rekorder u bavljenju jednom ličnošću. Čak se ni komunistički kolumnisti i komentatori nisu toliko bavili partijskim diktatorima, koliko se Fetahagić bavio reisu-l-ulemom Cerićem. U dejtonskoj Bosni ne postoji autor, ne postoji rubrika, toliko opterećena jednom ličnošću, kao što su Fetahagić i njegova kolumna u „Slobodnoj Bosni", opterećeni reisu-l-ulemom Cerićem. U prosjeku, u svakom trećem ili četvrtom broju, Fetahagićeva kolumna je imala reisu-l-ulemu Cerića. ...Kao da je Bosna kraljevina, a reisu-l-ulema kralj, a „SB" glasilo kraljevine, a Sead Fetahagić prvi kraljev novinar. Jer, toliko se piše samo o narodnim vođama, koji su u totalitarnoj percepciji važniji od narodnih neprijatelja. Budući da se radi o negativnoj propagandi, to je tim teže objasniti orvelovsku opsednutost „narodnim neprijateljem", kao da je ovo rat u kojem je vojna direktiva da se neprestano, bez selekcije, udara po protivniku. Analiza ovog obilja Fetahagićevog bavljena reisu-l-ulemom dokazuje da autor ne bira povod, sredstvo, način da ubaci reisu-l-ulemu Cerića u tekst, da ga uvrijedi i unizi makar čim, pa se stiče utisak kao da mu neko obaška honorariše ta nesuvisla ubacivanja reisu-l-uleminog imena u temu koja, najčešće, nema veza sa Islamskom zajednicom i reisu-l--ulemom.

Sead Fetahagić je bezmalo pet decenija na književnoj i novinarskoj sceni u BiH, a najveću afirmaciju je stekao svojom programskom poslijeratnom rečenicom: **„Žurim da iftarim čvarke."** Bilo je to mnogo prije 11. septembra i erupcije islamofobije, pa se Sead Fetahagić može cijeniti kao ideološki prvoborac i rodonačelnik raznorodnih islamofobijskih uvreda koje su uslijedile. U vrijeme kada je on na ovaj način povrijedio ramazan i muslimane, u sarajevski medijski prostor još nisu bili ubrizgani sepeti para za satanizaciju Bošnjaka i izmišljanje tzv. islamskog terorizma. Otud je Fetahagićeva islamofobijska pojava specifična, jer je nastala iz duše, bez interesa, iz sirove i neotesane mržnje prema muslimanima i svakom obliku bošnjačkog dostojanstva.

To su čak na izvjestan način primijetila i njegova islamofobijska braća iz magazina „Dani”, koji su u broju 173 od 22. septembra 2000. godine kritički opservirali činjenicu da je Fetahagić **„prije par godina napisao da se voli umastiti čvarcima za ramazan”**. Povod da se Sead Fetahagić nađe u rubrici „Ličnost u fokusu” bila je njegova izjava da je **„cinično graditi džamije u trenutku kada su hiljade ljudi nezaposleni i nemaju krova nad glavom”**. No, vrhunac cinizma je činjenica da su i sami „Dani” koju godinu poslije počeli misliti Fetahagićevom glavom, pišući da penzioneri neće imati za lijekove zato što se gradi zgrada Rijaseta.

Naš cilj nije da opserviramo psihopatološki kompleks Fetahagićevog identiteta, niti da na njegovom primjeru otkrivamo urnek iščašenosti mnogih Bošnjaka koji u samomržnji i samopreziru pronalaze satisfakciju, već nam je cilj da ukažemo na medijsku pojavu po kojoj je moguće da jedan vjerski poglavar bude tako i toliko tematiziran u kolumni koja bi se, valjda, trebala baviti raznoraznim temama.

Analiziralo smo Fetahagićevu kolumnu od kraja 2004. do kraja 2009., koja se do aprila 2009. zvala „Zapisi iz mrtvog doma”, a od maja 2009. „Hronika iz malog mozga”, mada je prostorno, sadržajno, stilski ostala ista. Budući da među ovih 50 kolumni ima i onih u kojima se reisu-l-ulema Cerić pominje pominjanja radi, te da se tu nema šta izdvojiti osim nesuvislog trpanja reisu-l-uleminog imena u temu, navest ćemo samo cjeline iz kojih se prepoznaje reisofobična idejna okosnica. Dakako, vrijedilo bi navesti i kao posebnu temu analizirati i mnoge druge, srodne, islamofobične cjeline u ovim kolumnama, budući da postoji obilje materijala koji vri od one vrste predrasuda kojima je pripreman genocid nad Bošnjacima. Evo jednog takvog primjera: **„A što se ne podnose Srbi i Bošnjaci, to je normalno, jer su još u turskom vaktu Srbi zajebavali i vodili ustanke protiv tolerantnih Osmanlija.”** (2. 7. 2009.) Iz ovoga je jasno da Sead Fetahagić, u stilu velikosrpskih ideologa, ne pravi razliku između Bošnjaka i Osmanlija, te da ironično apostrofira (ne)toleranciju Osmanlija, čime opravdava i savremene i historijske srpske ustanke protiv Osmanlija, odnosno, Bošnjaka.

KANALIZACIJA

U nastavku ćemo navesti centralne dijelove kolumni u kojima se autor bavi reisu-l-ulemom Cerićem.

- „Televizijski rat”, 2. 9. 2004. – **„A naš narod, posebno onaj pod rukovodstvom reisa Mustafe Cerića, uživa slušajući četničke pjevačice poput Cece Ražnjatović.”**
- „Lažni vjernici”, 7. 10. 2004. – **„Uzmimo za primjer reisa Mustafu Cerića. Kaže se direktno da nije dobro biti pohlepan, dobrostiv na pare, a naš efendija samo broji lovu i voza se limuzinom.”**
- „Domaći izdajnici”, 21. 10. 2004. – **„S druge strane ima kandidatura Malezije, za šta druka poznati biznismen Mustafa Cerić.”**

- „Nekultura kulture", 28. 10. 2004. – **„A nisam zaboravio da glavni šef, reis Mustafa Cerić, za razliku od većine hodža, čita i Tomasa Mana. (...) To što ovi Arapi grade džamije koje izgledaju kao rakete. Još malo, pa ćemo svi poletjeti u nebo!"**

- „Kanalizacija", 18. 11. 2004. – **„Kad je reis Mustafa Cerić pohapao gotovo sve televizije u Sarajevu, što su mu se dobrovoljno predale, što pod prijetnjom, mogli bismo i mi katolici imati koji kanal više..."**

- „Televizija za idiote", 6. 1. 2005. – **„Da ti ne bi reis Mustafa Cerić zamjerio da si antimuslimanska televizija, što više njega slikaj i što ga više pitaj kako da živiš, kako da jedeš, kako da se oblačiš i kako da vršiš seksualni obred. Treba svakoga zadovoljiti, što da se sam zadovoljava."**

- „Entitet markale", 3. 2. 2005. – **„Da mi se samo odvojiti od ovih Bošnjaka što hoće da dižu kulturnu revoluciju, ne mogu više da slušam političke vazove Mustafe Cerića, neka vazi svojoj strini..."**

- „Malj u glavu", 2. 6. 2005. – **„Toliko će starkelje biti oduševljene** (gradnjom džamija) **da će reisu doviknuti: evo ti i naše penzije, samo neka ti zaslužiš dženet na onom svijetu, kada se toliko mučiš s nevjernicima na ovom. Mustafa Cerić će objeručke prihvatiti taj poklon, jer kako mu u posljednje vrijeme SDA ne poklanja dovoljno pažnju, onda daj šta daš."**

- „Porez na penzionersko dangubljenje", 4. 8. 2005. - **„Sa svoje strane rovovsku bitku vodi reis Mustafa Cerić (...), kako po restituciji pohapati mnoga zdanja, šume i doline."**

- „Na zelenom tepihu", 25. 8. 2005. – **„Još se nisu odlučili kakvu ulogu na festivalu dati reisu Mustafi Ceriću. Ako opet ne bude izabran za reisa, džabe ga pozivati a, opet, ako produži svoj mandat, neće valjati da Rijaset ne bude pozvan."**

- „Reis na službenom putu", 6. 10. 2005. – **„Vidiš li ti kako se reis efendija Mustafa Cerić zna naljutiti, pa je nagrebusio onaj na koga reis baci pik."**

- „Na put se spremam", 13. 10. 2005. – **„Tamo** (u zajednici islamskih zemlja) **je sve go musliman do obučenog muslimana, odmah bi nas primili. Još kad im kažemo da nas handre ćafiri, da ni reis Mustafa Cerić ne može lako izaći s njima, plaho bi nas se dočekali."**

- „Naši lideri", 16. 11. 2006. – **„Onaj koji kod nas ispunjava najviše uslove jeste Mustafa Cerić. Ima pare, ima podanike vjerne, ima logistiku."**

- „Niko i ništa", 8. 2. 2007. – **„Posebno se reis Mustafa Cerić i kardinal Vinko Puljić zalažu da se učenici vaspitavaju kao pripadnici nacije i vjere, nije važno da li će biti glupi ili pokvareni."**

- „Dolje demokrati", 15. 2. 2007. – **„Kod nas samo zahvaljujući demokratiji reisa Mustafe Cerića neki muslimani ne vole muziku. Zato se čuvajte kad pjevate 'Mujo kuje konja po mjesecu...' da vam vehabije ne dođu na vrata. Uz Cerićevu demokratsku preporuku da svi imaju pravo upražnjavati svoj način vjere, pa makar taj način bio i bombaški, kao u Iraku."**

- „Na strani šejtana”, 24. 5. 2007. – **„A meni baš milo što sam na strani šejtana, uprkos reisu Ceriću!”**

- „Kaubojsko prepucavanje”, 5. 7. 2007. – **„Izgleda da je drago reisu Mustafi Ceriću što je u svojim redovima imao jednog Ćelu, inače bi se distancirao od njegovog javnog života.”**

- „Pos'o je dobar, a para laka”, 2. 8. 2007. – **„Zato je reisu Mustafi Ceriću do sviranja i pjevanja a što su ulični kontejneri sve slabije snabdjeveni, to ga mnogo nije briga.”**

- „Ljubi i zapjevaj”, 9. 8. 2007. – **„Tako i ja zahvaljujem, ne znam kome, reisu Mustafi Ceriću na prvom mjestu, što me niko ni za šta ne ferma...”**

- „Vježbanje demokratije”, 16. 8. 2007. – **„A široke ruke biću u svojim maštama i snovima prema našim muslimanima, te ću ih bogato nagraditi da organizuju još jedan veličanstven skup na Zetri, za šta ću dobiti sve pohvale od reisa Mustafe Cerića.”**

- „Naša 'Cosa Nostra'”, 6. 9. 2007. – **„Htio sam se raspitati za takvu našu 'Cosa Nostru' kod reisa Mustafe Cerića i Bakira Izebegovića ali su me mnogi mudri ljudi odgovorili...”**

- „Bošnjačka elektrika”, 8. 11. 2007. **– „Treba razmisliti da se povede racija, pa safatati sve one koji neće da se okupe oko reisa Mustafe Cerića. Jer, ko nije uz njega, taj je protiv svih nas, protiv Bosne i Hercegovine.”**

- „Dalekovidnica”, 20. 12. 2007. – **„Ne znam da li Bakir Hadžiomerović razmišlja da na svoju televiziju uvede čitanje Kur'ana. (...) Reis Mustafa Cerić bi se pohvalno izrazio o Bakirovoj televiziji.”**

- „Odoše Srbi”, 28. 2. 2008. – **„Postalo im je jasno da neće u istoj državi da žive sa reisom Mustafom Cerićem, koji hoće da zemlju uredi po svom pravu i pravdi. Što Srbi da pognute glave slušaju reisove priče o šerijatskom pravu, o uvođenju mekteba i za malu djecu, pa i za onu koja još sisaju. Ako treba vjerski oprati mozak, onda će Srbi to činiti preko svoje pravoslavne vjere i svojih popova.”**

- „Ostali zaostali”, 6. 3. 2008. – **„Prvo se dokaži, kažem ja Lojzetu, napravi jednu džamiju u svom sokaku, pa otiđi kod reisa Mustafe Cerića, fino ga poljubi u ruku, velika je vjerovatnoća da će ti pomoći. Čovjek voli ko mu se ulaguje, a posebno ko pravi džamije.”**

- „Višegodišnji odmor”, 14. 8. 2008. – **„Napada sve one koji napadaju neupitnu tvorevinu i za sva vremena formiranu Republiku Srpsku. (...) Jedina nam je šansa godišnji odmor, kad i u Banjaluci pola drijema, tada je prilika donijeti nove zakone, po kojima svu vlast uzimaju muslimani na čelu sa reisom Cerićem.”**

- „Sloboda ništarijama”, 11. 9. 2008. – **„Pod vodstvom reisa Mustafe Cerića ne daju drugome da živi kako hoće, nego komanduju da njihov zakon poštujemo. Ne daju alkoholičarima da ga suknu, homoseksualcima da se vesele, a može se krasti i podvaljivati.”**

- „Račun dijeljenja", 25. 9. 2008. – **„Što da se brzina ulaska u Evropu nameće drugima? Možda će Bošnjaci ići malo sporije, sve po istilahu, ali sve to zavisi od reisa Mustafe Cerića. Kako njegovi poslovi budu napredovali, kako bude uspio da bude prvi u muslimana u Evropi, tako će i sve ostale Muje za njim."**

- „Namet na vilajet", 1. 1. 2009. – **„Svakome ko pije rakiju opaliti porez, a davati himber džabe. A moralo bi da tu ima i izuzetaka, pa u tom smislu osloboditi od poreza sve one koji pomažu našem reisu Mustafi Ceriću i njegovoj gradnji novog rijaseta."**

- „Lijepi strah", 8. 1. 2009. – **„Nisu svi važni ljudi na položajima iskreni kao reis Mustafa Cerić koji prijeti svima onima što kritikuju Rijaset i njega samoga. (...) Zato ja ne bih progovorio o tome da reis gradi svoje dvore u vrijeme opšte besparice, jebe se njega što muslimanska raja nema para. Nema govora da se čuje od mene kako reis ne šljivi demokratiju, nego prijeti ko demokratski izražava svoje mišljenje o reisovoj ulozi u ovom našem čupavom vaktu."**

- „Višak neradnika", 26. 2. 2009. – **„A dotle ćemo slušati reisa Mustafu Cerića kako on određuje ko je pravedan, a ko nije."**

- „Protiv slobode", 12. 3. 2009. – **„Čudim se kako već nije reis Mustafa Cerić naložio ministru Safetu Keši da se na suptilan način obračuna s tim bezbožnicima. Zar ovaj ministar i nije postavljen na ovo odgovorno mjesto da se bori protiv onih koji ugrožavaju muslimane, bilo stare ili nove."**

- „Tropa sa istinom", 2. 4. 2009. – **„Možemo mi koliko hoćemo optuživati što nismo shvaćeni od reisa Mustafe Cerića i kardinala Vinka Puljića, ali ima bar onih ateista što ne vjeruju ni u šta, mogli su nam se priključiti."**

- „Tri jahača apokalipse", 16. 4. 2009. – **„Staviš primjedbu na stavove reisa Mustafe Cerića, odmah dobiješ ćišku da napadaš cijeli muslimanski narod, da si islamofob."**

- „Za mir i tišinu", 14. 5. 2009. – **„Postepeno, polako, uveo bi prohibiciju, jer je opšte poznato koliko alkohol izvrće ljudsku psihu. Šta fali himberu? Pustiti da se inovjerci napiju, a onda s pijanim ljudima možeš raditi šta god hoćeš! (...) Neću da se miješam, ali zna se ko je miljenik reisa Mustafe Cerića."**

- „Partijska država", 21. 5. 2009. – **„Kažem vam, važno je biti član stranke, pa možeš svašta. A najvažnije je da iza te stranke stoji reis Mustafa Cerić, a u slučaju da nije poželjan musliman onda pop Kačavenda. (...) Ali je ipak opasno kad se sluša reis, jer su mi odmah poslije rata pričali u Bihaću da je Cerić u ratnom vremenu održao govor u kojem je direktno nahuškao jedne muslimane protiv drugih."**

- „Uzaludan posao", 11. 6. 2009. – **„Kad neće naši zvaničnici da uspostavljaju što bolje odnose sa komšijama, hoće reis Mustafa Cerić da ih što više pokvari. Ovaj mutivoda došao u Sandžak i posvađao između sebe muslimane, jer mu je stalo da svoju vlast proširi i na ovaj dio Srbije."**

- „Mali Mujica", 2. 7. 2009. – **„Mali Mujica ima rezervnu varijantu da predloži svim Bošnjacima da hrpimice idu u džamije i mole se Allahu da nam pomogne, da malo baci pogled i na nas evropske muslimane. A bilo bi dobro u tom slučaju zamoliti i reisa Mustafu Cerića, on je po svojoj poziciji bliži Svevišnjem, neka se angažuje ne bi li kod Njega isposlovao kakvu protekciju."**

- „Borci bez glave", 23. 7. 2009. – **„Sefio sam se to s Mustafom Cerićem, jer on je glavni komandant, barem kod Bošnjaka, svi mu se dodvoravaju."**

- „Rušitelji BiH", 10. 9. 2009. – **„U ovoj zemlji Bosni i Hercegovini samo vladaju muslimani na čelu s reisom Mustafom Cerićem, a ostali ima da šute. Ako se inovjercima ne sviđa takva džamahirija, široko im polje."**

- „Odbrana Dodika", 10. 12. 2009. – **„Pravo da ti kažem, moj Muselime, i ja sam ti postao islamofob, bojim se ovih 'novih muslimana', kako ih naziva reis, ratoborni su, što su pokazali lani na onom pederskom festivalu. Pa zar ne vidiš kako ti 'novi muslimani' podmeću bombe, kako u arapskom svijetu ubijaju druge muslimane. A nikada reis Mustafa Cerić nije o tome zucnuo."**

Iako bi se dala komentirati većina od ovih 50 kolumni o reisu-l-ulemi Ceriću, mislimo da navodi govore sami za sebe, te ćemo se dotaći tek posljednje dvije. Pod naslovom „Rušitelji BiH" Fetahagić je rekao nešto što više ne mogu izreći ni najvatreniji četnički i ustaški glasnogovornici, jer je svima jasno da „u ovoj zemlji Bosni i Hercegovini" Bošnjaci sve manje vladaju i na frtalju bh. teritorije gdje su demografska većina, a kakva je to džamahirija najbolje svjedoče kolumne Seada Fetahagića koje nesmetano, iz hefte u heftu, vrijeđaju muslimane. Koliko ostali „ima da šute" pokazuje činjenica da na tri četvrtine bh. teritiorije djeluju velikosrpske i velikohrvatske medijske mreže, koja su dobrano okupirale i Sarajevo i krajeve sa bošnjačkom većinom. U tom podejtonavljanju kompletne BiH, zašutjeli su jedino Bošnjaci, što od straha, ili interesa, a što od nemogućnost da igdje išta kažu. A „inovjerce", dakle Srbe i Hrvate, kad bi neko i htio, ne može poslati u „široko polje", jer im je i preširoko na teritorijama na kojima su živjeli Bošnjaci, a gdje danas živi zloduh apratheida, po mjeri etnonacionalne izoliranosti Srba i Hrvata. Ovaj realitet Fetahagić prikazuje kao džamahirijsku diktaturu Bošnjaka nad kompletnom Bosnom i Hercegovinom, iz koje se, k'o biva, tjeraju Srbi i Hrvati. Tako je Adolf Hitler prikazivao Jevreje uoči holokausta, kao zajednicu koja, iako manjinska, ugrožava Nijemce.

Pod naslovom „Odbrana Dodika" Fetahagić „nove muslimane" u Bosni dovodi u vezu sa „novim muslimanima" koji podmeću bombe u arapskom svijetu, a reisu-l-ulemu Cerića dovodi u vezu s tim podmetačima bombi. Jedno s drugim, drugo s trećim, nema nikakve veze, izuzev u namjeri da se Bošnjaci i njihov vjerski poglavar optuže za veze s terorizmom. Tvrdnja da reisu-l-ulema Cerić „nikada nije o tome zucnuo" trebala bi stvoriti značenje da reisu-l-ulema Cerić sponzorira bombaše samoubice, iako je istina da je reisu-l-ulema Cerić u mnoštvu povoda govorio protiv nasilja i terorizma. Fetahagić zna da je vrijeme takvo da se od istine teško živi, a još teže liječi duša.

Islamofobija Federalne televizije kao podsticaj za osnivanje i djelovanje Službe za odnose s javnošću Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini

Rijaset Islamske zajednice je na sjednici 12. januara 2009. godine analizirao tretman Islamske zajednice u medijima i zaključio da se do iduće sjednice pripremi elaborat o uspostavljanju Službe za odnose s javnošću. Istovremeno, rješenjem reisu-l-uleme zadužene su osobe koje će predložiti rješenja i preuzeti ulogu prezentiranja stavova Islamske zajednice u medijima do uspostavljanja press službe. Na sjednici Rijaseta 11. marta 2009. donešena je odluka o uspostavljanju Službe za odnose s javnošću. Za rukovodioca novoformirane službe je postavljen Ekrem Tucaković. Cilj Službe je bio uspostava principa, procedura i standarda u odnosima s javnošću u cilju ujednačenog predstavljanja zvaničnih stavova Islamske zajednice, a radi postizanja boljeg razumijevanja između Islamske zajednice i javnosti, te davanja informacija o radu i aktivnostima Islamske zajednice.

U prethodnim poglavljima smo vidjeli da su napadi na reisu-l-ulemu i Islamsku zajednicu u dejtonskim godinama, a naročito nakon 11. septembra, trajali u kontinuitetu, ali da su vremenom intenzivirani, da bi potkraj 2008. godine postali tako učestali, i tako bezočni, da je to Islamsku zajednicu primoralo da razmatra mogućnost organizirane i stručne odbrane u javnom prostoru. Bila je to bestidna promocija organizirane antiislamske kampanje, pod zaštitom državnih struktura, jer je u kampanji ujedinjeno sudjelovao veliki broj medija, štićen od državnih regulatornih agencija i organizacija, koje su promovirale dvostruke aršine, jedne kad se radi o klevetničkim napadima na Islamsku zajednicu, a druge kad se radi o ostalima. Neposredni povod za dotad najjaču medijsku ofanzivu protiv reisu-l-uleme i Islamske zajednice bila su tri događaja: prvi, legitimno pravo Rijaseta da gradi adekvatan smještaj za rad svojih uposlenika i reisu-l-uleme, odnosno, zgradu Rijaseta; drugi, sudski proces koji je pod optužbom za navodnu pedofiliju vođen na Općinskom sudu u Travniku protiv imama Rešada Omerhodžića iz Gluhe Bukovice; treći, medijska hajka protiv vjeronauke u vrtićima u Kantonu Sarajevo. Zanimljivo je da su na istom medijskom zadatku bili ujedinjeni dnevni listovi “Oslobođenje” i “San”,

sedmičnici "Dani" i "Slobodna Bosna", zatim "Start", čiji je kolumnista urednik "60 minuta" Bakir Hadžiomerović. Federalna televizija je bila najjači i najagresivniji telal ove kampanje. Mediji iz ove mreže su svaki na sebi svojstven način gurali isti cilj - kompromitaciju Islamske zajednice i reisu-l-uleme. Time se jedna te ista tema, sa reisu-l-ulemom u centrištu, provlačila i prežvakavala kroz različite medije, uz neznatne nijanse. To je odavalo dojam ozbiljnosti problema, kojim se, eto, ne bavi samo jedan medij, nego su svi grdno zabrinuti pošto jednoglasno ukazuju da reisu-l-ulema i Islamska zajednica, recimo, ruše sekularni poredak. U nedostatku bosanske volje, demokratske i humanističke kulture, a nadasve dokaza, ovi mediji su, bez presedana u bh. povijesti javne riječi, iskazali patološku količinu netrpeljivosti i mržnje prema reisu-l-ulemi i islamskim vrijednostima, prekršili sve profesionalne standarde i kodekse novinarstva, posegnuli za govorom mržnje, jezikom ulice, prizemnim vrijeđanjima, za montiranjem različitih konstrukcija i podmetanja. Namjera im je bila potpuno kompromitirati i moralno diskreditirati Islamsku zajednicu, ignorirajući sve njene pozitivne rezultate, kao i mirotvorne doprinose reisu-l-uleme dr. Mustafe ef. Cerića, lažno ga optužiti za nepotizam, samovolju, moralnu nekonzistentnost, povezanost s kriminalnim miljeom i slično. Bezazorno je kršen Kodeks o emitovanju radijskog i televizijskog programa Regulatorne agencije za komunikacije, koja je na opće razočarenje tolerirala i branila ovakav medijski tretman Islamske zajednice i njenih predstavnika. Kršene su i odredbe Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica, koji je usvojio Parlament Bosne i Hercegovine, a kojim se propisuje poštovanje i nepristrasan tretman vjerskih zajednica i autoriteta. U ovoj medijskoj kampanji Islamska zajednica je izdvojena od drugih vjerskih zajednica i stavljena na brisani prostor, što je očita diskriminacija, s motivima nacionalne i vjerske netrpeljivosti. Bjelodana je bila i tendencija da se unutar Islamske zajednice pokuša odvojiti reisu-l-ulema od Islamske zajednice i funkcije koju obavlja, pa se lansirala lažna teza, u stilu – mi imamo poštovanja prema Islamskoj zajednici, nismo protiv institucije, nego protiv pojedinaca. Kada su se reisofobični mediji suočili sa sve većim javnim nezadovoljstvom zbog ponižavanja institucije reisu-l-uleme, počeli su izostavljati termin „reisu-l-ulema" i izmislili su sintagmu "građanin Mustafa Cerić". U tom kontekstu je važno potcrtati da svoj vjerski kontinuitet Islamska zajednica dobija kroz instituciju reisu-l-uleme, koji dalje prenosi svoje ingerencije, i da je preko te institucije na koju su prenešene dotadašnje nadležnosti istanbulskog Mešihata, Islamska zajednica gradila svoju strukturu i organizaciju kroz različite sisteme. Iako se organizacija kroz njenu istoriju mijenjala, zadobijala različite forme, sadržaj je ipak zadržavao kontinuitet, u smislu duhovnog trajanja, vršenja vjerskih poslova i prijenosa vjerskih nadležnosti na muftije i imame, upravo kroz instituciju i ličnost reisu-l-uleme, bez obzira koja se osoba na toj poziciji nalazila. Dovođenje u pitanje institucije reisu-l-uleme, kao i moralnog kredibiliteta osobe koja je na poziciji reisu-l-uleme, ima mnogo kompleksnije i dalekosežnije posljedice nego što se to na

prvi pogled čini. Time se ruši temeljni konstrukcioni osnov koji drži Islamsku zajednicu na okupu i poput magneta okuplja različite silnice koje kruže unutar Islamske zajednice, kao kolijevke bošnjačkog duha. Mogućim uspjehom rušenja integriteta reisu-l-uleme, ušlo bi se u bespuće i anarhiju s pogubnim ishodom, koji bi bio bi katastrofalan i zbog gubitka slobode i autonomije Islamske zajednice. Nijedan budući reisu-l-ulema ne bi mogao više biti slobodan i autonoman da govori i radi za dobrobit islama, muslimana i Islamske zajednice, a da pritom na gleda kako će reagirati politički ili neki drugi centri moći u BiH ili izvan nje. Autocenzura bi postala kompas življenja. U slučaju da se pod medijskim pritiscima, pod obavještajnim i totalitarnim operacijama, skrši vertikala vrijednosti koju je rehabilitirao i svojom energijom i odvažnošću uspostavio reisu-l-ulema dr. Mustafa ef. Cerić, a što bi značilo i rušenje njega samog, teško bi se našao neki drugi reisu-l-ulema koji bi imao smjelosti da se suprotstavi porazu. Otud Služba za odnose s javnošću odbrani reisu-l-uleme nije prišla tek kao odbrani jedne ličnosti, već odbrani osvojene slobode i dostojanstva muslimana i Islamske zajednice, koju mora simbolizirati uvažavanje ličnosti reisu-l-uleme od strane medija, kao eksponenata političkog ambijenta u državi.

Islamska zajednica realno nije očekivala takvu agresivnu kampanju, nije se za to pripremala, vjerujući u minimum demokratske kulture u dejtonskom poretku, minimum novinarskog profesionalizma, novinarske etike, društvene odgovornosti, javnog morala i spremnosti muslimana u institucijama države i političkim partijama da odlučnije reagiraju u cilju zaštite islamskih vrijednosti i institucija. Umjesto da dignu glas protiv neutemeljenih napada i vrijeđanja reisu-l-uleme, bošnjački politički predstavnici su šutnjom, a potom i otvorenim islamofobijskim očitovanjem, postali saučesnici u kampanji razbaštinjenja reisu-l-uleme. Dokaz da se Islamska zajednica nije spremala za medijsku odbranu jeste analiza pisanja “Dana” i “Slobodne Bosne”, jer godinama odgajaju brlog islamofobijske mržnje koja će eskalirati početkom 2009. godine. Islamska zajednica na sve to nije reagirala čak ni u stotinama pojedinačnih slučajeva, kao ni periodičnim analizama ovih napada. Do početka 2009. godine Islamska zajednica je iskazala nedopustivo nemaran odnos prema svome tretmanu u medijima, što s druge strane svjedoči opredijeljenost reisu-l-uleme Mustafa ef. Cerića da kao demokratsku normu uvaži kritičke refleksije na svoje djelovanja, a što ne bi morao, s obzirom na autonomna prava Islamske zajednice. Sa eskalacijom islamofobijske mržnje i usložnjavanjem uličarskog stila u napadima koji su se odmaćili i na državnim rtv servisima, rastao je pritisak unutar same Islamske zajednice da se nešto poduzme na planu korištenja zakonom preporučenih sredstava odbrane od klevete.

Odmah po uspostavljanju Službe za odnose sa javnošću, 11. 3. 2009., pokazala se sva opravdanost ove odluke, jer je Služba odmah odreagirala na nekoliko napada, a dinamika učestalosti objavljivanja saopćenja, nije jenjala do kraja godine. Razlog tome je u napadima koji umjesto da jenjaju, u suočenju s odbranom, zapravo su se dinamizirali, iz iracionalnog bijesa što se Islamska

zajednica uopće usudila braniti sebe. Kroz više desetina reakcija Rijasetova press služba je nastojala da demantira laži i neistine o Islamskoj zajednici i reisu-l-ulemi, ukazivala je na izvrtanja stavova, na podmetanja, osuđivala jezik mržnje, netrpeljivost i diskriminaciju, osuđivala praksu napada na ličnost, ponižavanje i obezvređivanje bez ikakvih argumenata, tražila da se poštuje svačija sloboda i pravo na iskazivanje vlastitog stava, da se u polemikama koriste argumenti a ne vrijeđanje i špekulacije. U svim ovim debatama Islamska zajednica je branila principijelan stav da ona ima autonomno pravo da slobodno iznosi svoje stavove i mišljenja, kako o vjerskim tako i društvenim i političkim pitanjima koja su od interesa za Bošnjake, jer utiču na njihovu sudbinu, položaj i slobodu u Bosnu i Hercegovini. Nečije neslaganje sa stavovima Islamske zajednice ne smije biti razlog za pokušaje da se Islamskoj zajednici oduzme zakonom garantirana sloboda i autonomija.

U odnosu na prethodne godine, krajem 2008. Federalna televizija ne samo da se priključila reisofobiji printanih izdaja u Sarajevu, već je po neprofesionalizmu, demokratskoj nepismenosti i jezičkom uličarenju, postala predvodnik ove kampanje. Islamska zajednica je posredstvom Službe za odnose s javnošću ukazivala na neprihvatljiv govor mržnje, na vrijeđanje muslimana i njihovih vjerskih osjećanja, na ponižavanja islamskih autoriteta na Federalnoj televiziji, poglavito u emisiji “60 minuta” i u “Dnevniku”, kao centralnoj informativnoj emisiji. Služba za odnose s javnošću je ukazivala da je Federalna televizija javni servis svih građana Federacije BiH, dakle i Bošnjaka, koji po sili zakona moraju plaćati pretplatu i finansirati je, tako ispada - da ih šikanira i ponižava. Rečeno je da FTV nije neovisni ili privatni centar moći koji po privatnom nahođenju kreira ili određuje procese u društvu, odlučuje šta je dobro a šta nije. Javni servis treba da informira građane, da im pruži mogućnost sagledavanja određenih pojava ili kontraverznih događaja iz različitih perspektiva, a da građani sami donose sudove i mišljenja. FTV nije sudski organ koji ima pravo, ingerencije i stručnu osposobljenost da presuđuje i iznosi kvalifikacije. Parlament Federacije BiH je osnivač FTV i ovaj javni servis treba da odslikava interese cjelokupne zajednice, a ne jedne, i to islamofobijske ideologije. U tom smislu Rijaset je javno pozivao da se Parlament Federacije očituje o kompleksu ovog problema, i evo dijela tog saopćenja: **„Ko daje legitimitet takvoj istini, Parlament Federacije, kao osnivač, Upravni odbor, menadžment ili neki drugi alternativni centri? (...) Tačno je da je Islamska zajednica i ranije ukazivala da se vrši sistematska kompromitacija i ponižavanje islamskih vrijednosti i institucija Islamske zajednice u programima Federalne televizije. Islamska zajednica je svjesna da mnogi mediji u našoj zemlji i okruženju, te mnogi domaći i strani politički krugovi ne mogu podnijeti govor o genocidnom iskustvu bosanskih muslimana i da ih takav govor vrijeđa. Međutim, Islamska zajednica do sada nije znala da Federalna televizija govor o genocidnom iskustvu bosanskih muslimana i iskazivanje njihovog straha od ponavljanja genocida doživljava kao ’direktan poziv**

na linč' njenih novinara, te stoga Islamska zajednica javno traži od Parlamenta Federacije i Upravnog odbora Federalne televizije da se očituju o ovim tvrdnjanja i jasno kažu da li je to njihova politika i smjernice koje daju javnom servisu."

No, izostala je i najmanja reakcija institucija sistema.

Sve ovo su su bili razlozi da Rijaset, putem svoje Službe za odnose sa javnošću, počne predano pratiti i analizirati svaki neprimjeren pomen Islamske zajednice i reisu-l-uleme, te na njega istog časa reagirati. Ta činjenica nije utihnula reisofobične i islamofobične napade, ali jeste u javnost poslala signal da Islamska zajednica neće šutke posmatrati blaćenje vrijednosti koje zastupa, da će se braniti, pa i onda kada te reakcije, u skladu s ponorom ideološkog i totalitarnog novinarskog neprofesionalizma, ne objavljuju mediji koji bi bili dužni objaviti reagiranje ili demanti. Služba za odnose sa javnošću je pristupila gradnji dodatnih i altertnativnih kanala informiranja javnosti, oslonivši se prije svega na Radio „Bir" Islamske zajednice, te na svoju web stranicu www.rijaset.ba, odakle se diljem patriotski i vjerski određenih bošnjačkih web stranica i blogova prenose informacije, koje je odveć nemoguće blokirati. Eksperimentalni radijski program RTV IZ "BIR" je počeo s emitiranjem 10. januara 2008. godine, dok je emitiranje redovnog programa krenulo 11. februara 2008. godine. Od 21. aprila 2008. godine radio "BIR" je program emitirao od 7.00 do 19.00 sati svaki dan, a od 1. marta 2009. godine radio „BIR" emituje program 24 sata. Iako se radio „BIR" nalazi pod stalnom lupom medijskih policajaca, koji čekaju najmanju grešku da realiziraju prijavu Regulatornoj agenciji, kroz ovaj medijski prostor se uspjevaju probiti one informacije koje bošnjačku javnost uspijevaju koliko-toliko zaštititi od obmane, čiji je cilj odgajanje islamofobije u bošnjačkom biću.

Bošnjački narod koji je s kraja 2008. bio doveden u zabludu, ili u sumnju, da je u Islamskoj zajednici sve baš onako kako tvrdi Federalna televizija s pridruženom islamofobijskim medijima, od marta 2009. počeo je da dobija informacije o kampanji čiji je cilj razaranje Islamske zajednice kao posljednjeg utočišta bošnjačkog identiteta i nacionalnog dostojanstva. Dotadašnja šutnja Islamske zajednice mogla je značiti nemanje argumenata, poraz i kapitulaciju, ali, nakon uspostave press službe Rijaseta, u javnost je permanentno slata poruka o otporu Islamske zajednice prema stampedu vrijeđanja i razaranja islamskih vrijednosti u BiH. Napadi na reisu-l-ulemu i na Islamsku zajednicu nedvojbeno će se nastaviti i nakon 2009. godine, ali će nailaziti na sve organizovaniji otpor demokratskih snaga koje će jačati u razumijevanju da je napad na vjeru u Bošnjaka zapravo napad na demokratska prava i slobode.

U nastavku ćemo donosimo pregled najzanimljivijih tema na koje je reagirala press služba Rijaseta.

Reakcije Službe za odnose s javnošću Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini

KLEVETA O „ZAŠTITNIKU PEDOFILA" Ako nekada bh. društvo sazrije do demokratske kulture, u kojoj će se katedre žurnalistike i politologije, kao i nevladine organizacije, neovisno i slobodno baviti događajima, situacija oko procesa imamu Rašadu Omerhodžiću iz Gluhe Bukovice, koji je osumnjičen za pedofiliju, nedvojbeno će rezulltirati da dejtonski mediji budu ocrnjeni pred poviješću, kao obnovitelji najmračnijih totalitarnih praksi, dok će držanje Rijaseta Islamske zajednice biti izdignuto kao primjer razumijevanja i poštivanja institucija pravne države. Dokaz za to je i saopćenje Rijaseta od 8. 2. 2009**.**, **„u povodu optužbi izrečenih o imamu u džematu Gluha Bukovica (Medžlis Islamske zajednice Travnik)"**, a u kojem se kaže da **„Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini ostaje pri svom principijelnom stavu da ne komentira slučajeve koji su predmet sudskog postupka"**, te da **„niko nema pravo preuzimati ulogu sudije izvan i iznad suda i proglašavati bilo koga krivim"**, odnosno, da **„treba odbaciti logiku da je svako kriv dok ne dokaže da je nevin, i dosljedno prihvatiti načelo da je svako nevin dok se ne dokaže da je kriv"**. Upravo na ovom posljednjem stavu popadali su dejtonski mediji, poredvođeni Federalnom televizijom, jer su i bez presude desetine puta opetovali svoju presudu da je efendija Omerhodžić **„pedofil"**, a reisu-l-ulema **„zaštitnik pedofila"**. Rijaset je još jednom, u saopćenju od 18. 2., u sedam tačaka potvrdio svoje demokratsko opredjeljenje, jer je saopćio da **„prihvata sudsku presudu Općinskog suda u Travniku u vezi predmeta imama Rešada Omerhodžića u Gluhoj Bukovici,** (te) **na ovaj način pokazuje svoju dosljednost u poštivanju principa vladavine prava"**, kao i da **„naglašavajući da se ovdje radi o individualnoj odgovornosti (...) iskazuje svoje žaljenje i suosjećanje zbog bukovačkog slučaja, posebno svima kojima je nanesena duševna bol"**. Uprkos tome, nikada, pa ni do kraja 2009., u medijima nisu jenjale optužbe da **„reisu-l-ulema štiti pedofile".**

VODITELJICA KAO SUD I SUDIJA Već 10. 2. 2009. Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini je reagirao saopćenjem u povodu odjavne rečenice voditeljice „Dnevnika 2" FTV Nikoline Veljović, koja je rekla: **“Reisu-l-ulema Mustafa efendija Cerić štiti pedofile u redovima Islamske zajednice i ratoborne vehabije i javno poziva na linč nepodobnih novinara.”** Rijaset je naveo da je voditeljica Veljović **„iznijela neistinite i uvredljive kvalifikacije o vrhovnom poglavaru muslimana u našoj domovini i bošnjačkoj dijaspori, uvrijedila Islamsku zajednicu i institucije islama”**, te je zaključio: **„Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini smatra da je svojom nedvosmislenom kvalifikacijom voditeljica ‚Dnevnika 2’ preuzela ulogu suda i sudije, izrekla javnu presudu cjelokupnoj Islamskoj zajednici i vrhovnom poglavaru muslimana.”**

Budući da se Federalna televizija nije povukla s kursa uvreda, te da je urednica Informativnog programa Federalne televizije, Duška Jurišić, svojim komentarom na protest Rijaseta od 10. 2. 2009., povrijedila Kodeks o emitovanju radio televizijskog programa, te izrekla paušalne sudove i ocjene, Rijaset je sutradan novim saopćenjem podsjetio da član 19. Kodeksa o emitovanju radio televizijskog program definira pravo na odgovor u kojem se, između ostalog, kaže da **“odgovor neće biti popraćen protivodgovorom ili dodatnim komentarom stanice, pogotovo ako je riječ o informativno političkim programima”.**

ZAGOVORNICI RATA Saopćenje od 27. 2. posredno je razotkrilo ideološke centre iz kojih se forsira a vjerovatno i finansira kampanja protiv reisu-l-uleme i Islamske zajednice, jer je član bh. Predsjedništva Nebojše Radmanovića, putem velikosrpske novinske agencije Tanjug, saopćio da **„u dijelu Islamske zajednice ima zagovornika rata”**. Služba za odnose sa javnošću je momentalno reagirala, rekavši da - **„ničim izazvane optužbe i rječnik podsjećaju na psihološki i propagandni pritisak koji su vodili beogradski centri moći krajem osamdesetih.i početkom devedesetih godina prošlog vijeka što je rezultiralo agresijom na BiH i genocidom nad bošnjačkim narodom, o čemu svjedoče i relevantne presude međunarodnih sudskih institucija”**.

ZASTRAŠIVANJE MUSLIMANIMA Dva mjeseca poslije će se i visoki predstavnik OHR-a Valentin Incko predstaviti kao ideološki pobratim i sponzor u satanizaciji Islamske zajednice, jer je 19. 4. 2009., za internet stranicu „Glasa srpske”, izjavio sljedeće: **“Vraćanje imovine Srpske pravoslavne crkve bio bi pravedan i ispravan gest i dobar signal za povratak Srba u Sarajevo i signal za veće razumijevanje i toleranciju... Žao mi je zbog toga što danas u Sarajevu ima samo pet odsto i Srba i Hrvata zajedno, a nekada ih je bilo mnogo više. Sarajevo je uvijek bilo mješovito, imalo je mnogo tradicija, vjera i kultura. Bilo je mnogo više Jevreja u ovom gradu. Sada ovdje ima nekih novih ljudi iz drugih kultura.”** Na ovo je 24. 4. 2009. reagirala press

služba Rijaseta, vjerovatno jednim od svojih najjačih saopćenja, koje ima programski karakter kada se radi o optuživanju Bošnjaka za „muslimanizaciju Sarajeva". Prenijet ćemo dio iz ovog neuobičajeno dugog saopćenja: **„...Srpskoj pravoslavnoj crkvi je vraćena oduzeta i nacionalizirana imovina na području Republike Srpske, dok Islamskoj zajednici, ne samo u tom entitetu već i u entitetu Federacija BiH, oduzeta i nacionalizirana imovina - vakuf nije vraćena. Imovina - vakuf, Islamske zajednice u Republici Srpskoj uknjižavana je kao društveno vlasništvo bez suglasnosti vlasnika, to jest Islamske zajednice. U toku agresije na našu domovinu i državu Bosnu i Hercegovinu na prostoru Republike Srpske potpuno je uništeno 570 džamija, 150 mesdžida, 589 imamskih kuća, 870 vakufskih poslovnih prostora, devastirano je 770 mezarja i druga imovina Islamske zajednice je potpuno uništena. Od posljedica srpskog granatiranja znatno je oštećeno još 307 džamija, 79 mesdžida i 87 imamskih kuća. U Republici Srpskoj, tokom agresije na našu domovinu na lokacijama miniranih i srušenih džamija podizane su autobuske stanice, u Zvorniku, javni WC-i, u Foči, parkinzi, u Rogatici, Nevesinju i Foči, stambeni objekti, u Zvorniku, parkovi i slično, a nažalost i nakon potpisivanja mirovnog sporazuma u Dejtonu, nastavljena je takva praksa, a najilustrativniji primjer toga je gradnja crkve na mjestu srušene džamije u Diviču. Sve to predstavlja najteži oblik urbicida i govori o sistematskom protjerivanju Bošnjaka s teritorija pod kontrolom vlasti Republike Srpske.Sarajevo je viševjekovni evropski grad gdje se susreću Istok i Zapad. Sarajevo je drugi Jerusalem u svijetu i prvi Jerusalem u Evropi. Sarajevo se ponosi svojim duhom suživota i tolerancije: Katedrala, Saborna crkva, Sinagoga, Begova džamija. Zato nisu dobronamjerna optuživanja Sarajeva da je odustalo od suživota i tolerancije. (...) Sarajevo nije nikada nikoga progonilo zbog vjere i nacije, već je uvijek primalo one koji su proganjani, poput Jevreja u 15. i Bošnjaka krajem 20. stoljeća. Dakle, licemjerno je nametati bilo kakvu krivnju Sarajevu za ono zašto su odgovorni nosioci etničkog čišćenja i genocida nad Bošnjacima. Nikada ni Srbi ni Hrvati nisu progonjeni iz Sarajeva, već je politika dogovorenog humanog preseljavanja, koju Sarajevo nije nikad prihvatilo, odgovorna za iseljavanje iz Sarajeva Srba i Hrvata. Nemoralno je osuđivati Bošnjake za odlazak Srba i Hrvata iz Sarajeva. Kakvim se to 'nekim novim ljudima iz drugih kultura' zastrašuju ljudi u Sarajevu? Neprihvatljivo je zastrašivanje bilo koga bosanskim muslimanima, što je svojevrsna islamofobija, kao što je zastrašivanje Evrope od Jevreja antisemitizam. (...)"** Zanimljivo je da su istog dana kada je visoki predstavnik Valentin Incko oklevetao Sarajevo, združenim snagama nastupili SDP i „Naša stranka", s ciljem da u duhu crvenih vremena problematiziraju islam, a na šta je 20. 4. Rijaset saopćio da **„cijeni što su se SDP-e i politička partija 'Naša stranka' legitimirali u zajedničkom poduhvatu prema Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini, koju već duže vrijeme provode neki elektronski i printani mediji."**

SARAJEVSKI PLANOVI MINISTARSTVA VERA Posjeta reisu-l-uleme Mustafe ef. Cerića muslimanima Sandžaka u maju 2009. imala je značenje svjedočenja vitalnosti i jedinstva Islamske zajednice, a što je razotkrivalo neuspjeh velikosrpske centrale u Beogradu da ozbiljnije podijeli Bošnjake i da model podjele instalira i u Sarajevu. S očitom nervozom u konzistentnosti i logičnosti, saopćenjem se javilo Ministarstvo vera srbijanske Vlade, na šta je 22. 5. reagirala press služba Rijaseta, upitavši se: **„Da li je sloboda muslimana u Srbiji i uživanje temeljnih ljudskih prava prijetnja i uvreda za Srbiju?"**, te zaključivši da - **„Ministarstvo vjera Srbije ovim saopćenjem pokazuje nervozu, da li zbog glasa savjesti za svoju involviranost u kreiranje islamskih zajednica po svojoj mjeri ili zbog urušavanja koncepta u koji je uloženo mnogo truda i ambicija?"** Nije trebalo dugo čekati da se očituje ideološka veza između stavova Ministarstva vera Srbije i Federalne televizije, kao i tzv. neovisnih magazina u Sarajevu, koji su na isti način reagirali na posjetu reisu-l-uleme Sandžaku, a što smo obrađivali u prethodnim poglavljima. Već 2. 6. press služba Rijaseta je reagirala u povodu **„nastavka organizirane medijske kampanje protiv vrijednosti islama i Islamske zajednice"** putem magazina „60 minuta" čiji je izvještač **„izgleda frustriran zbog činjenice da nije bilo krvi u Tutinu, kako je najavljivao Adem Zilkić, još jednom je pokazao zlu namjeru i selektivan pristup".** Ispoljena netrpeljivost prema Islamskoj zajednici evocira uspomene na naručene priloge srbijanske obavještajne službe iz doba psihološkog i propagandnog obračuna Beograda sa Bosnom i Hercegovinom i islamskom materijalnom i duhovnom kulturom i vrijednostima. Rečeno je da **„posljednja emisija '60 minuta' nagovještava pokretanje nove medijske hajke i linča Islamske zajednice, zato što se odvažila da čuva svoju čast, slobodu, integritet i autonomiju od zavjere poput osoba kao što je Adem Zilkić, koji je, čini se, rado viđen sagovornik ovog medija"**. Press služba Rijaseta je svojim reagiranjem nagovijestila zajedničko djelovanje beogradskih obavještajaca i njihovih političkih i agenata u Sarajevu i na Federalnoj televiziji, jer je istakla da - **„reakcije i način daljeg eksploatiranja ove teme stvara indicije o zajedničkom medijskom poduhvatu, uz pokroviteljstvo i sponzoriranje srbijanske policije i njihovih ekspozitura, na rušenju temeljnih vrijednosti Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, širenju straha od islama i onih muslimana koji drže do svoje časti i dostojanstva i koji nisu spremni prodati din za dinar".**

ZASTRAŠUJUĆA STVARNOST U povodu napada na vjernike kod Šarića džamije u Mostaru i ubistva Magdija Dizdarevića Služba za odnose s javnošću Rijaseta Islamske zajednice je 17. 7. 2009. izdala je saopćenje za javnost zbog kojeg će poslije biti napadana iz više izvora, jer se usudila reći kako je **„napad na vjernike po povratku s namaza zastrašujuća stvarnost s kojom se muslimani ovih prostora suočavaju kao posljedicom višegodišnje organizirane političko-medijske kampanje, širenja straha od vrijednosti islama i nje-**

govih institucija, sijanja mržnje, huškanja i besprizornog sataniziranja Islamske zajednice i islamskih autoriteta", a uprkos tome što je u istom saopćenju navedeno da **„Rijaset Islamske zajednice poziva muslimane na mir, strpljenje i dostojanstvo, a od nadležnih organa očekuje potpuno i profesionalno rasvjetljavanje ovog slučaja".** Rijaset je zatražio **„osiguranje uslova u kojima će biti dosljedno poštovana sigurnost muslimana i neometano uživanje vjerskih i građanskih prava, a** (za šta je) **preduslov zaustavljanje dominantnog govora mržnje i kampanje kakvu evropske sigurnosne i društvene institucije kvalificiraju islamofobijom"**.

ISLAMOFOBIJSKA LEGITIMACIJA Do koje mjere su napadi na Islamsku zajednicu postali opće mjesto u iskazivanju političkih stavova dokazuje i događaj s kraja jula, kada je od strane SDP-ovog načelnika Tuzle, Jasmina Imamovića, muftija tuzlanski Husein ef. Kavazović doveden u vezu s mafijaškim obračunima po Tuzli. Press služba Rijaseta je izvijestila da su se **„proteklih dana u javnosti pojavile informacije o sastanku načelnika Općine Tuzla s tuzlanskim tužiocima i sudijama kojem je prisustvovao i predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća na kojem je načelnik Jasmin Imamović govorio o krivcima za kriminalne oružane obračune na tuzlanskim ulicama, pri čemu je u neprimjeren kontekst stavio tuzlanskog muftiju Huseina ef. Kavazovića"**. Rijasetova press služba je 25. 7. izdala saopćenje u kojem se, između ostalog, kaže: **„Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini odlučno osuđuje postupak Jasmina Imamovića, načelnika Općine Tuzla, prema muftiji tuzlanskom Huseinu ef. Kavazoviću. Premda je Muftijstvo tuzlansko dalo načelniku Imamoviću mogućnost demanta ili davanja objašnjenje za medijske navode, nažalost on to nije učinio, što Islamskoj zajednici daje za pravo da vjeruje u istinitost medijskih izvještaja."** Činjenica da tuzlanski načelnik nije demantirao medijske navode i povukao klevete na račun muftije Kavazovića, dokazuju da su te klevete bile sredstvo njegove islamofobijske legitimizacije, pred ideološkim mentorima koji mržnju prema islamu instaliraju kao društveni poredak u BiH. U povodu Imamovićevih islamofobičnih kleveta pred predstavnicima pravosudne vlasti, Rijasetova press služba je u saopćenju problematizirala pravdoljubivost i neovisnost bh. sudskih organa, rekavši da joj **„kao jedina instanca ostaje Sud za ljudska prava u Strazburu"**, te je u takvom, sveopćem, neprijateljskom ambijentu, predvidjela da je **„nastavak kampanje protiv islamskih vrijednosti i Islamske zajednice još jedna potvrda ranije izrečene slutnje Islamske zajednice da je ovo početak jednog dugog procesa u kojem predstoji teška borba za naša prava i dostojanstvo".**

SLUČAJ KARAJ KAMELA U julu i avgustu dejtonski listovi su po više puta objavljivali fotografiju na kojoj zatvorenik Karaj Kamel u zeničkom zatvoru dodjeljuje levhu reisu-l-ulemi, a povod za opetovanje bajate fotografije je bila činjenica da je Karaj Kamel pobjegao iz zeničkog zatvora, pa bi to slikovno

insinuiranje trebalo značiti kako je reisu-l-ulema Cerić povezan s krivičnim djelima odbjeglog zatvorenika. I prije su bježali zatvorenici iz bosanskih zatvora, pa i opasni ratni zločinci, ali nikada ni jedan bijeg nije danima bio udarna vijest na javnim rtv servisima. Služba za odnose s javnošću Rijaseta Islamske zajednice je 29. 7. 2009., izdala je saopćenje za javnost u kojem je reagirala na „Dnevnik 2" Federalne televizije od 28. 7. 2009., te navela da je **„notorna laž da je reisu-l-ulema prilikom službene posjete Kazneno-popravnom domu Zenica bilo kojem zatvoreniku poklonio levhu"**, te da **„Federalna televizija sada u projektu iskazivanja mržnje i vrijeđanja Islamske zajednice izmišlja događaje"**. Istog dana reagiralo je i Muftijstvo zeničko: **„U okviru priloga o bijegu zatvorenika Karaj Kamela iz KPD Zenica, u iznenađujuće ružan i krajnje zlonamjeran kontekst je stavljena radna posjeta reisu-l-uleme dr. Mustafe Cerića Kazneno-popravnom zavodu Zenica. Posjeta reisu-l-uleme je bila u cilju upoznavanja s uslovima života i rada zatvorenika. Tom prilikom je uprava Zavoda obavijestila reisu-l-ulemu da mu jedna grupa zatvorenika, koja u sklopu svojih radnih obaveza izrađuje levhe, želi pokloniti levhu koju su oni radili i pomenuti zatvorenik je to učinio. (...) Kao sudionici posjete KPD Zenica, Muftijsvo zeničko izražava zaprepaštenost očitim izvrtanjem činjenica od strane Federalne televizije i kontekstom u koji je smjestila ovaj događaj."**

DOMETI DEMANTIJA S koliko složenim izazovom se suočila Rijasetova press služba svjedoči činjenica o rasprostranjenosti islamofobijske kampanje, koja se realizira ne samo iz sarajevskih, već i drugih medijskih kuća, kao što je bijeljinska BN televizija, osvjedočena kao najekstremniji velikosrpski medij na teritoriji BiH. Teško je upratiti sve sadržaje koji se emitiraju, u kojima se pominje Islamska zajednica, a ako se ne uprati i ne reagira na neki klevetnički sadržaj, onda je realna mogućnost da se takav sadržaj otkotrlja dalje, prema drugim medijima i da dobije značenje općeprihvaćene istine. Ali, postavlja se pitanje i učinkovitosti demantija, koji nije uvijek garancija da laž neće preskočiti granice istine. Tako je bijeljinska BN televizija izmislila da je reisu-l-ulema dr. Mustafa ef. Cerić kazao na otvoru džamije u Fazlagića Kuli kako – **„Bošnjaci trebaju samostalno upravljati BiH"**. U saopćenju Rijasetove press službe od 17. avgusta je rečeno: **„Osnovna poruka reisu-l-uleme je bila, kao što se to vidi iz dijela njegovog emitiranog govora, da Bošnjaci s iskustvom genocida, poput Jevreja s iskustvom holokausta, moraju se sami brinuti o svojoj sudbini, a ne da ih se prepušta nekom drugom na milost i nemilost, ljudima koji su spremni ponovo počiniti genocid ili im nanositi nepravdu."**

INCKOVA MJERA PRIHVATLJIVOG ISLAMA Iz stavova visokog predstavnika u BiH Valentina Incka, koje je izrekao u časopisu „Svjetlo riječi" (br. 316/317, srpanj/kolovoz 2009.), očit(ov)an je ideološki karakter evropskog odnosa prema Bošnjacima. Evo dijela tih Inkovih stavova: **„Mislim da je Karadžić bio najveći prijatelj islama, on je najviše učinio da se ovdje širi radikalni islam. Da nije bilo te agresije, mnogi muslimani bi ostali u svojoj tradiciji. Mislim da treba još neko vrijeme. Nedavno sam bio na Baščaršiji i vidio kako jedna fina djevojka jednog zaista pravog vjernika, koji ne propušta nijedno klanjanje, nije imala maramu. Rekla je: Ja sam muslimanka i vjerujem u Allaha, ali to je u meni, a ne u marami. Kao što neki kažu za alkohol: loše stvari izlaze iz usta a ne u usta. Ima različitih ljudi koji su vjernici, ali taj bosanski islam za mene je sasvim prihvatljiv i sekularan."** Na ovo je briljantnim, preciznim ubodima argumenata reagirala press služba Rijaseta: **„Islamska zajednica smatra da visoki predstavnik nije kompetentan, niti ima takve nadležnosti da muslimanima tumači propise islama, islamsku doktrinu i tradiciju i ovakvi, namjerni ili nenamjerni, izleti samo nanose štetu bosanskim muslimanima. Bosanski muslimani imaju svoju ulemu i svoje muftije, imaju svoju dokazanu tradiciju učenja, življenja i tumačenja islama."**

ZLOUPOTREBA ZLONAMJERNIH TUMAČA Služba za odnose s javnošću Rijaseta Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini u povodu sve češćeg tretmana izvora islama u javnom diskursu je 4. 9. 2009. izdala saopćenje za javnost koje je imalo višeznačan programski karakter, a diretno je potaknuto pojavom raznih nestručnih ličnosti u medijskom prostoru koje su korištene da oljagaju Islamsku zajednicu i reisu-l-ulemu, pozivajući se pri tom na islamske pseudoargumente. Islamska zajednica je ovim saopćenjem ukazala na **„sve češću neprihvatljivu i opasnu pojavu nestručnog, površnog, reduciranog, a u nekim slučajevima tendencioznog i zlonamjernog interpretiranja islamskih izvora i vrijednosti"**. U kontekstu općeg mjesta reisofobije, optužbe da se reisu-l-ulema nikada nije ogradio od tzv. vehabija, zanimljiv je jedan dio ovog podugačkog saopćenja, u kojem se kaže: **„Islamska zajednica osuđuje udar na ljudsku čast i dostojanstvo te nametanje krivice muslimanima Bošnjacima zbog postojanja devijantnih ili neprihvatljivih sektaških pokreta u nekim muslimanskim područjima. Nametanje tumačenja islama kroz prizmu takvih ekstremnih ili disidentnih tokova je zlonamjerno i nedopustivo, kao što je i nedopustivo optuživanje muslimana Bošnjaka i njihove vjere zbog pojedinih prošlih historijskih događaja, te je krajnje nekorektno i neprimjereno zbog tih događaja iskaljivanje ličnog, grupnog ili nacionalnog nezadovoljstva i kompleksa prema muslimanima."**

DISKRIMINACIJA REISU-L-ULEME Saopćenje od 27. 9. 2009. ukazuje na praksu diskriminatorskog izdvajanja reisu-l-uleme u odnosu na druge vjerske velikodostojnike i etiketiranja reisu-l-uleme bez direktnog i opravdanog

povoda, a što je Federalna televizija iskazivala u više momenata. Konkretno, u „Dnevniku 2" Federalne televizije, od 26. 09. 2009. godine, emitirena su dva priloga s vjerskim sadržajem, posjeta pape Benedikta XVI Češkoj i prilog s međureligijske konferencije u organizaciji Međureligijskog instituta. Iako su u posljednjem prilogu korektno prenešene izjave predstavnika vjerskih zajednica, urednik i voditelj Sanjin Bećiragić, u odnosu na sve vjerske predstavnike, jedino je imao komentar o reisu-l-ulemi, našta je reagirala press služba Rijaseta sljedećim stavom: **„Islamska zajednica vjeruje da je praksa izdvajanja njenih vjerskih predstavnika u odnosu na druge i njihovo praćenje neprimjerenim komentarima u suprotnosti s načelom nepristrasnosti i jednakog tretmana vjerskih zajednica u programu javnog servisa. Islamska zajednica ovakav postupak smatra diskriminatorskim, te pokazateljem da se pojedini novinari i urednici Federalne televizije nisu oslobodili svojih predrasuda i negativističkog pristupa prema vrijednostima islama, muslimana i institucija Islamske zajednice, što ukazuje da oni žele i dalje nastaviti ranije započetu kampanju ponižavanja institucionalnih vrijednosti Islamske zajednice, naslijeđa i podloge na kojem je nastala i inspirirana."**

PREŠUĆENA ISTINA U saopćenju od 29. 9. 2009. sumirano je nekoliko pojava negativističkog pristupa prema Islamskoj zajednici u programima Federalne televizije. U prvom pasusu je rečeno da FTV krši Kodeks o emitiranju radio-televizijskog programa koji nalaže standarde pristojnosti, da se religija i religijske aktivnosti pripadnika različitih vjeroispovijesti ne smiju pogrešno predstavljati, kao i da FTV krši Zakon o slobodi vjere, a što je argumentirano tretmanom Islamske zajednice u magazinu „60 minuta", od 28. 09. 2009. godine, u kojem je **„prešućeno da su predstavnici Islamske zajednice javno i nedvosmisleno osuđivali napade na objekte drugih vjerskih zajednica na području Srednjobosanskog kantona i ratne zločine,** (kao što je prešućeno i da su) **brojne džamije na tom području uništene i oštećene, među kojima je i ona najstarija u Bandolu, a takvi ataci na džamije su ostali bez osude"**. Ponovo je pomenut „Dnevnik 2", od 26. 09. 2009. godine, i neprimjeren komentar o reisu-l-ulemi dr. Mustafi ef. Ceriću, te skandalozni primjer stavljanja ambijentalnog kompleksa Careve džamije u Sarajevu i njenih džematlija u prilog o odbjeglom osuđeniku iz zeničkog zatvora, što se ponavljalo u informativnim programima Federalne televizije. Zaključeno je: **"Islamska zajednica ovakav postupak smatra diskriminatorskim, te pokazateljem da se pojedini novinari i urednici Federalne televizije nisu oslobodili svojih predrasuda i negativističkog pristupa prema vrijednostima islama, muslimana i institucija Islamske zajednice, što ukazuje da oni žele i dalje nastaviti ranije započetu kampanju ponižavanja institucionalnih vrijednosti islama i Islamske zajednice."**

DISTANCA OD DRŽAVNIH POSLOVA U namjeri da ilustrira svoje uvjerenje o razjedinjenosti bošnjačke političke scene, premijer Republike Srpske

Milorad Dodik je rekao: **„Nije realno za očekivati da razgovaramo s Islamskom vjerskom zajednicom, a znamo da je ona glavni faktor kod Bošnjaka kada je riječ o politici”**, a na šta je 4. oktobra reagirala press služba Rijaseta, koja je još jednom potcrtala da **se „nije i neće se miješati u državne poslove, što je obaveza i odgovornost onih koji su stekli izborno povjerenje naroda”**, te je ukazala na **„brojne neistine i klevete koje su dolazile od strane Milorada Dodika i njegovog političkog okruženja, koje odlučno odbacuje kao potpuno neutemeljene i zlonamjerne, te ih najoštrije osuđuje, i ukazuje na nesumnjive destruktivne posljedice takvih izjava za život i sigurnost bošnjačkih povratnika u entitetu iz kojeg dolazi Dodik”**.

AGITATOR U DIREKTNOM PRENOSU U historiji bosanskohercegovačkih televizija nije se dogodilo da jedan bosanskohercegovački državnik, kao, recimo, član Predsjedništva BiH, gostuje u programu televizije susjedne države, a da se to gostovanje direktno prenosi u programu državne bh. televizije, kao nešto što je bitno za cijelu državu. Takav slučaj nije zabilježen ni u susjednim državama, da neki hrvatski čibenik, recimo, gostuje u programu beogradske televizije, a da Hrvatska televizija to direktno prenosi. Šta se onda moglo dogoditi tako važno pa da gostovanje jednog građanina BiH na HRT-u bude direktno prenošeno na Federalnoj televiziji? Dogodila se kriminalna ideologizacija i privatizacija javnog rtv servisa, Federalne televizije, čiji je urednik Bakir Hadžiomerović umislio sebi da je toliko važna ličnost da njegovo pričanje u emisiji prvog programa Hrvatske televizije „Nedjeljom u 2", 11. 10. 2009., treba da direktno sluša bh. javnost. A zašto bi to stavovi ovog novinara bili bitni za BiH, i zašto bi tu njegovu privatizacijsku i ideološku hajdučiju štitili oni koji gospodare Federalnom televizijom? Zato što je Bakir Hadžiomerović eksponent dejtonske, velikosrpske i velikohrvartske ideologije, koja živi od bosnofobije i islamofobije, i što je takvim dozvoljeno sve. Nikoga ni na HRT-u, ni u dejtoniziranoj BiH, ne zanimaju stavovi ovog agitatora o petom ili desetom, jer je on ugošćen da bi izrekao grube neistine o Islamskoj zajednici. Press služba Rijaseta je taksativno demantirala seriju gnusnih optužbi, koje su išle do neistine da reisu-l-ulemu voza helikopter Ministarstva odbrane. Islamofobijski agitator je govorio protiv izgradnje zgrade Rijaseta, izmišljao ljude sa crnim listi Islamske zajednice... **„Njegovo je pravo** (Hadžiomerovića) **da ignorira brojna relevantna međunarodna priznanja za međureligijski dijalog i pozitivnu ulogu Islamske zajednice, međutim posezanje za neistinama ne može biti prihvatljiva vrijednost u bilo kojem demokratskom društvu. Ni hiljadu puta ponovljena laž ne može postati istina, pa makar se otišlo u susjednu državu da se, koristeći njenu medijsku infrastrukturu, šire neistine o Islamskoj zajednici i vjerskim autoritetima muslimana Bošnjaka”** – kaže se u saopćenju press službe Rijaseta od 14. 10. 2009. godine.

PLOD ČISTE FIKCIJE U emisiji "60 minuta", od 02. 11. 2009, grubo su izvitoperene Izjave Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, zbog čega je sutradan Služba za odnose s javnošću Rijaseta IZ **"ukazala na nastavak medijske kampanje protiv institucija islama"**, rekavši da je **"navedeni prilog u potpunoj suprotnosti sa sadržajem i duhom Izjave Sabora i plod je čiste fikcije autora priloga (koji je) po svome nahođenju ili instrukcijama konstruirao i Saboru podmetnuo nepostojeće sadržaje"**. Na kraju je rečeno: **"Prilog Federalne televizije o Saboru Islamske zajednice još je jedan pokazatelj brutalnosti prema Islamskoj zajednici i institucijama islama koju ovaj javni medij duži period provodi, što jača ona uvjerenja koja ukazuju na postojanje organiziranog koncepta i projekta kriminalizacije i ponižavanja vjerskih autoriteta čiji su medijski egzekutori pojedini segmenti u sistemu Federalne televizije. Islamska zajednica je i ranije naslućivala da pojedini strani i domaći obavještajno-politički centri diktiraju i doziraju medijsku kampanju protiv Islamske zajednice, a vremenom te se slutnje sve više očituju i prepoznavaju njeni kreatori i egzekutori."** Islamofobijsko bjesnilo iz magazina "60 minuta" se u odbrani svoga medijskog siledžijstva ovaj put oslonilo i na autoritet Programskog kolegija Federalne televizije, koji se pridružio klevetanju Islamske zajednice. Press služba Rijaseta je 5. 9. saopćila da **"Programski kolegij Federalne televizije ponovo poseže za onim u čemu je dokazao svoju sposobnost, pravljenju konstrukcija i pokušaja manipuliranja javnošću, te ponovo iznosi nove konstrukcije pripisujući Islamskoj zajednici što nije nigdje rečeno niti predstavlja stavove Islamske zajednice."**

SHEME O BOŠNJACIMA KAO SHEME O JEVREJIMA Iako se moglo mnogo prije razaznati da je Islamska zajednica izgubila savezništvo bošnjačke politike, koju reprezentira najjača bošnjačka stranka, Stranka demokratske akcije, sa saopćenjem predsjednika SDA Sulejmana Tihića od 4. 11. 2009., postalo je jasno ne samo da Islamska zajednica nema više zaštitu u SDA, već ima još jednog protivnika, koji će islamofobiju u bošnjačkom biću reprezentirati kao mjeru "demokratizacije i evropeizacije Bošnjaka". Neposredan povod neslaganja i očitovanja bile su sheme za satanizaciju Bošnjaka. Sutradan, 5. 11., reagirala je press služba Rijaseta, koja je navela čitav niz principijelnih propusta predsjednika SDA, da bi kazala i sljedeće: **"Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini ima pravo i obavezu da ukaže da sheme OHR-a o Bošnjacima podsjećaju na sheme o Jevrejima. Ako to nije prijatno da čuju oni koju su te sheme pravili, još je neprijatnije da to vide i saznaju oni na koje se te sheme odnose u smislu njihovog ugleda i časti, zapravo, njihovog života i smrti."**

STRATEGIJA AGRESIVNOG ATEIZMA Sheme za satanizaciju uglednih Bošnjaka i islama, nastale u OHR-u, bile su povod saopćenja press službe Rijaseta od 10. novembra. **"U povodu zlonamjernih medijskih i političkih inte-**

rpretacija i pripisivanja Islamskoj zajednici onoga što nije njen zvaničan stav, posebno u nekim programima Federalne televizije, a vezano za skandalozne sheme nastale u OHR-u", predstavljeno je sedam stavova, a u prvom je rečeno da **"Islamska zajednica i muslimani ne mogu pristati da ih se u zvaničnim ili nezvaničnim dokumentima međunarodne zajednice proizvoljno kriminalizira i etiketira ili da ih se uvezuje u kriminalne različite sheme".** Šesti stav je znakovit jer se u njemu po prvi put govori o odnosu dejtonskog sistema prema drugim religijama u BiH: **„Islamska zajednica, njeni službenici i muslimani nemaju razloga da, bilo zbog događaja u prošlosti ili sadašnjosti, imaju osjećaj manje vrijednosti pred bilo kim ili zbog bilo čega. Ovo vrijeme, posebno način tretiranja islamskih vrijednosti u pojedinim medijima, podsjeća nas na doba agresivnog ateizma kada je sve vezano za Islamsku zajednicu bilo nazadno, primitivno i anticivilizacijsko, dok su vjerske vrijednosti nekih drugih predstavljane kao oličenje kulture, dobrote i civilizacije. Zato je važno da se ova i buduće generacije muslimana Bošnjaka oslobode osjećaja bilo kakve nepostojeće krivnje."**

UZNEMIRAVANJE ZA BAJRAM Posljednjih nekoliko mjeseci 2009. press služba Rijaseta se suočila s pojavom da islmofobijski mediji ne objavljuju reagiranje i demantije. To se nekoliko puta dogodilo sa Federalnom televizijom, pa su se neobjavljena saopćenja, s naznakom da su neobjavljena, mogla pročitati na webu Rijaseta, čuti na radiju „BIR" i na nekoliko drugih uglavnom lokalnih medija. Po prvi put se dogodilo da čak i bajramski prijem kod reisu-l-uleme postane predmet islamofobičnih komentara. Federalna televizija nije objavila **„pismo Kabineta reisu-l-uleme upućeno urednici Informativnog programa Duški Jurišić u kojem se reaguje na to što FTV širi lošu volju i nepovjerenje prema Islamskoj zajenici u vrijeme Bajrama kad muslimani traže duhovni mir i zaslužuju da ih se ne uznemirava"**, pa je press služba Rijaseta 2. 12. 2009. emitirala pismo Kabineta reisu-l-uleme svim medijima u kojim se ograđuje se **„od spekulacija kojima je cilj širenje loše volje i nepovjerenja između Islamske zajednice i bilo koga od domaćih i stranih uglednika i to baš na Kurban bajram kada muslimani žive i drugima nude mir u duši i u domu"**. Desetak dana poslije i „Oslobođenje" je odbilo da objavi reagiranje press službe Rijaseta, a u povodu u intervjua sa Raffijem Gregorianom, prvim zamjenikom visokog predstavnika u BiH, u kojem je urednica postavljala pitanja kojima se sugerira negativan stav prema Islamskoj zajednici.

TIHIĆEVA TRGOVINA SLOBODOM ISLAMSKE ZAJEDNICE Ono što je nagovješteno početkom novembra, u smislu distanciranja najjače bošnjačke stranke od Islamske zajednice, a što je imalo značenje podrške islamofobijskim procesima, u cjelini je potcrtano na novogodišnjoj press konferenciji SDA, na kojoj se predsjednik ove stranke Sulejman Tihić zluputio da **„objašnjava stavove Islamske zajednice, njen položaj i slobodu",** zbog čega je 30. de-

cembra reagirala press služba Rijaseta. Centralna tačka ovog reagiranja je stav lidera SDA da Islamska zajednica ima **„slobodu djelovanja vjerovatno najveću u svijetu,** (a da je) **u mnogim islamskim zemljama daleko manje te slobode”**, na šta je press služba Rijaseta uzvratila da je **„za Islamsku zajednicu šokantna pomisao da bi Sulejman Tihić, kada bi mogao, bosanskoj ulemi ograničio slobodu mišljenja i govora”**, te je neprihvatljiv pokušaj Sulejmana Tihića **„da licitira i trguje slobodom i autonomijom Islamske zajednice i da uspoređuje našu dostignutu slobodu i zakonom garantiranu autonomiju s bilo kakvim diktaturama i režimski kontroliranim vjerskim zajednicama i mišljenjem”.** Reagiranje je završeno zahtjevom Islamske zajednice – **“da politički predstavnici poštuju Zakon o slobodi vjere kojeg je Parlament Bosne i Hercegovine usvojio”**, te da **„Sulejman Tihić prestane izvrtati stavove** (Islamske zajednice) **ili joj podmetati tuđe, te da prestane manpulirati javnošću u pogledu njenog neprihvatanja kompromitacije muslimana Bošnjaka kako kome na um padne i njenog zahtjeva da se muslimani ne stigmatiziraju i oslobode straha”**.

Ogledna analiza jedne od emisija „60 minuta” na FTV

U februaru 2002. godine na FTV je pokrenuta emisija „60 minuta”, koja se odmah deklarirala kao instrument pravosudnih montaža i kriminalnih diskreditacija ljudi i pojava. Dejtonska demokratizacija i reforma svega i svačega svela se na proganjanje tzv. islamskog ekstremizma, na frtalju bh. teritorije, jer se računa da su tzv. srpski i tzv. hrvatski krajevi svakako demokratizirani, čim tamo nema muslimana. A pošto tzv. islamskog ekstremizma nema, nužno ga je izmišljati, jer velikosrpski i velikohrvatski sponzori dejtonskog društva naručuju robu i ne pitaju za realnost.

Magazin „60 minuta” je najistureniji medijski sluga dejtonske islamofobije. Povjerenje dejtonskih sponzora zadobio je prvim monstruoznim klevetama u procesima protiv nevinih ljudi, kakvi su bili montirani proces „Pogrelica” i zločin nad tzv. Alžirskom grupom. Za višemjesečne tvrdnje da se radi o teroristima, koje su pravosudno opovrgnute, nije odgovarao niko sa „60 minuta”. Ekipa ovog zločinačkog magazina sve je čvršće stojala što je brutalnije kasapila istinu, činjenice i nevine ljude. Uglavnom muslimane.

Iako se radi o političkom fenomenu komunističkog novinarstva u postkomunističkoj Evropi, o neviđenom prisustvu uličarskog prostakluka, demokratskog i medijskog neobrazovanja, o TV emisiji koja se po neprofesionalizmu i bljuvatorstvu može jedino još porediti s ratnom tv produkcijom ubijenog Riste Đoge s Pala – dosad niko nije izvršio tekstualnu analizu ni jedne od ovih emisija. To ukazuje, prvo, na razasutost bošnjačkog društva, koje nema snage da analizira pojave koje razaraju simbole bošnjačke opstojnosti (gdje su „Preporodi”, VKBI i ostali simboli bošnjačke akademske pameti?), a drugo, to ukazuje na prestrašenost akademske zajednice od dejtonskog totalitarnog ambijenta, u kome istinu i pravdu kroji „60 minuta” sa svojim pravosudnim prijateljima.

Na kraju, dokaz za to je i čitulja jednom iznenada preminulom sudiji kojom je počela upravo emisija od 16. febuara, a što sigurno nije nikada viđeno ni u jednom komunističkom sistemu. Taj sudija je vjerovatno bio dobar čovjek, i dobar sudija, ali, nije normalno, i nije demokratično, da jedna emisija na javnoj televiziji počinje sa čituljom, u kojoj piše: **„Ovo izdanje '60 minuta' je posvećeno našem prijatelju, sudiji N.N.„** Kakva je to demokratija u kojoj su novinari državne televizije i sudije državnih sudova javni i zvanični prijatelji?

Mala analiza koja slijedi ima za cilj da pokaže nužnost jednog šireg istraživanja zločinačkog projekta „60 minuta", koji bi trebao otvoriti nekoliko pitanja: prvo, dokazati neprofesionalni, totalitarni i pogromaški karakter ove emisije; drugo, analizirati demokratske kapacitete dejtonskog društva, koje, dakle, nije imalo snage da uoči i analitički diskreditira jedan medijski projekat koji zagađuje demokratski i antifašistički imperativ bh. društva; treće, da analizira političku podršku koju dobija „60 minuta", kako od člana Predsjedništva BiH Željka Komšića (SDP), tako i od gradskih vlasti Sarajeva (SDP) i Tuzle (SDP), koje svojim najvišim priznanjima nagrađuju ovaj zločinački projekt. Sa ovim pitanjem trebalo bi upoznavati katedre za žurnalistiku, razne nevladine organizacije koje se kite borbom za demokratiju, a prije svega rukovodstva Federalne tv koji se trebaju osjećati prozvanim i obaveznim da odgovore javnosti, prije svega bošnjačkoj, na konkretno pitanje: da li i nakon te analize podržavaju lažljivi, islamofobijski i prostački karakter emisije „60 minuta"?

U ovoj maloj analizi mi ćemo dokazati da emisija „60 minuta" Federalne televizije laže, vrijeđa, montira, da ispoljava teške oblike novinarskog neprofesionalizma, kakav bi odmah morao biti sankcioniran i zabranjen na javnom rtv sistemu. Umjesto da se to dogodi, ekipa „60 minuta" prima političku podršku i učvršćuje svoju poziciju. Mnogi političari, poput (grado)načelnika Sarajeva i Tuzle, su korumpirani ili neobrazovani, pa ne mogu da razumiju razliku između informacije i laži, između osumnjičenog i osuđenog, tako da im dođe normalno da se na javnoj tv „pedofilom" naziva neko ko je tek osumnjičen za pedofiliju, i da se tako vrši strahovit pritisak na pravosuđe, za koje se potom ispostavlja da radi po diktatu medija, a koji rade po diktatu islamofobijske politike. Napose, danima je Milorad Dodik razvaljivao i diskreditirao bh. državu, ali je on danima bio peta ili nikakva vijest, u ime vijesti nad vijestima, hodže koji je osumnjičen za pedofiliju, i od čijeg procesa ispade da ovisi Bosna i Hercegovina. Naravno, ovisi, jer ovo je dejtonska Bosna, Dodikova Bosna, bivša Bosna, buduća balkanska Palestina, sa dva-tri rezervata za muslimane u kojima će se preko srpsko-hrvatskog pravosuđa progoniti neposrbljeni i nepohrvaćeni Bošnjaci. Ovo su tek naznake dolazeće budućnosti.

Naporedo za pedofilijskom hajkom, kao centralnim državnim događajem, smišljeno je i da neko prijeti toj emisiji „60 minuta", pa se kroz salve političke podrške zaboravilo - ko to prijeti, već se samo govorilo o slobodi novinarstva, pri čemu su šef ove emisije Bakir Hadžiomerović i njegov ekipa postali paradoksalni simbole te slobode. Ali, ko prijeti? Grupa mještana iz Gluhe Buko-

vice. Je li neko nekoga prebio? Ubio? Zapalio? Nije. Pa zar je to prkno od prijetnje dovoljno da danima državni tv „Dnevnici" počinju sa informacijama o podršci magazinu „60 minuta", da član državnog Predsjedništva organizira prijem u čast „ugroženih" novinara, da neko isposluje i takvu drskost da ovi medijski klerofašisti dobiju časnu antifašističku Šestoaprilsku nagradu? U ovoj kriminalnoj manipulaciji učestvovale su najjače dejtonske političke i medijske, ali i diplomatske instance, što znači da dejtonski sistem stoji iza „60 minuta", a protiv istine, demokratije, slobode, i protiv jednakopravnosti bošnjačkog naroda.

U najavi emisije je uskliknuto: **„Skandalozno! Građanin Mustafa Cerić postao najpoznatiji zaštitnik pedofila!"** Pošto je pedofilija krivično djelo, zaštita pedofila nosi krivične karakteristike, te bi ovakva optužba da je neko „zaštitnik pedofila" morala imati debelo utemeljenje u činjenicama. Tu nema srednje varijante, jer teška optužba da neko štiti pedofile mora biti podastrta rečenicom: „Da, ja štitim pedofile". U protivnom, radi se o kleveti.

Prije priloga o navodnoj reisu-l-uleminoj „zaštititi pedofila" emitiran je prilog u kojem je reisu-l-ulema Cerić doveden u vezu sa navodnim terorizmom u Srednjoj Bosni, iako ta veza nije ničim argumentirana. Citiran je dio reisu-l-ulemine nedavne hutbe o „starim muslimanima" koji su stradali u genocidu, sa njegovim izvrsnim ironičnim osvrtom na proganjanje tzv. vehabija, odnosno „novih muslimana". Bilo je to dovoljno za najavu u kojoj je rečeno: **„Cerićeva hudba nam se čini umjesnom najavom za ekskluzivnu priču o konkretnim aktivnostima njegovih novih muslimana na području srednje Bosne."**

Prethodno, dvije napomene. Prvo, vidjet ćemo kako se pod „ekskluzivnom pričom" prodaje stara priča o ljudima koji su bili osumnjčeni i oslobođeni optužbi, da bi ih se sada na osnovu nedokazane krivice medijski tretiralo kao teroriste, što je medijski kriminal bez presedana. Drugo, vidjet ćemo kako se televizijska retorika, kad se prizemni na papir, i smjesti u nepokretne rečenice, sasvim drukčije doima, pa se laž i montaža odmah prepoznaju, a za razliku od rečenica koje u govornom mediju neuhvatljivo prolaze i od kojih se samo hvataju zaključci, tipa: Dakle, reisu-l-ulema Cerić podržava pedofile.

Autor priloga Damir Kaletović napravio je kilerski uvod u temu: **„Klerikalizacija prostora Bosne i Hercegovine, posebno svakog pedlja Federacije BiH, koja se osjeti, koja izbija iz svake izgovorene riječi reisu-l-uleme Islamske zajednice u BiH Mustafe ef. Cerića, na području Srednjebosanskog kantona zapravo je konstanta. Kada reis Cerić kaže, parafraziramo, 'da je vehabijski red način i model opstanka Bošnjaka BiH', onda je zapravo teško ne povjerovati da pri tome ne misli na sva silna ubistva nemuslimana koja su se na području Srednjebosanskog kantona dogodila od '96. godine pa sve do danas a iza kojih je stajala ovdje duboko infiltrirana vehabijska zajednica."**

Dakle, „60 minuta" tvrde da je reisu-l-ulema Cerić rekao, u kakvoj god varijanti, da je **„vehabijski red način i model opstanka Bošnjaka BiH"**. To je

opasna laž! Dokaz? Izvor? Citat? Od ove opasne laži još je gora sljedeća optužba, jer analogijom ispada da su **„model opstanka Bošnjaka”**, direktno, **„silna ubistva nemuslimana”**, koja, dakle, podržava reisu-l-ulema Cerić. Evo gore citata, evo ovog komentara, evo logike, pa neka svako izvoli zaključiti kako su „60 minuta” optužile reisu-l-ulemu Cerića da kao model opstanka Bošnjaka vidi „silna ubistva nemuslimana”. A koja su to „silna ubistva”? Mora da se dogodio neki genocid nad nemuslimnima, čim se radi o „silnim ubistvima”?

Jeste, čim „60 minuta” dalje tvrde da su **„rastjerivani i brutalno ubijani katolici na području Srednjbosanskog kantona”**. Evo prilike da katolici pokažu svoje kršćansko poštenje, pa da javno kažu jesu li „silno i brutalno ubijani i rastjerivani”. Jer „silno” znači masovno, a „brutalno” je, vala, svako ubistvo. Što se tiče „rastjerivanja”, to bi podrazumijevalo da katolika više nema ni u Bugojnu, ni u Travniku, a što svako zna da nije istina. U oba grada katolicima je mnogo bolje, nego što je muslimanima u ma kojem gradu sa hrvatskom većinom.

Da vidimo sad o kakvim se tzv. vehabijama radi i o kakvim zločinima. Očekujemo konkretna imena osuđenih zločinaca! Ali, gledateljstvo je žrtva zločinačke manipulacije, jer se nevini ljudi tretiraju kao ubice nekoliko Hrvata, samo zato što su se u jednom momentu našli na listi osumnjčenih. Autor priloga saopćava: **„Naknadna istraga, kao što se to vidi iz obimne dokumentacije do koje smo došli, potvrdila je da su se na području sela Mula kod Travnika, u vrijeme izvršenja ubistava, MOGLI NALAZITI osobe čija imena vidite na ekranima.”** Dakle, imena na ekranima nisu imena ubica, niti terorista, već osoba za koje se u nekakvom materijalu sumnjalo da su se MOGLE NALAZITI na području na kojem je izvršeno ubistvo. Poslije desetak godina imena ovih nevinih ljudi su metnuta na ekran, kao da su to imena ubica. Običan gledatelj nije dužan razlikovati ubicu od nekoga ko je se MOGAO NALAZITI na mjestu ubistva, pa je možda mogao biti u širem krugu osumnjičenih, ali ovo mora razlikovati novinar, koji je valjda stručan, i koji je u ime demokratije i ljudskih prava dužan štititi građansko dostojanstvo svakoga nevinog čovjeka. Na ovaj način, nevini su ljudi svjesno etiketirani kao zločinci. Autor priloga potom zaključuje kako iza „silnih ubistava” stoje „novi muslimani”, valjda oni čija su imena prikazana na ekranu, da bismo kasnije saznali da iza ubistava ne stoji niko!

„U svim ovim slučajevima POSTOJALE SU ČVRSTE INDICIJE da iza izvršenja ovih krivičnih dijela stoji tzv. bugojanska grupa”, kaže „60 minuta”, i sama sebi skače u usta, jer između tvrdnje da je neko ubica i INDICIJA ogromna je razlika. Dalje se kaže: **„Za ubistvo Ante Valjana svojevremeno je optužen Muris Jogunčić kojeg je Tužiteljstvo Srednjebosanskog kantona teretilo za pripremu, postavljanje i aktiviranje eksplozivne naprave. To je isti onaj kojemu je kao i Jašareviću bilo suđeno kao pripadniku bugojanske grupe za nedjela oko Bugojna. EPILOG OBA OVA PROCESA BILA JE OSLOBAĐAJUĆA PRESUDA ZA JOGUNČIĆA.”**

Dakle, to što je nekome BILO SUĐENO ne znači da je kriv, da ga se može na javnoj televiziji tretirati kao zločinca, a OSLOBAĐAJUĆE PRESUDE dokazuju da „60 minuta" ne poštuju ni pravosuđe, ni istinu, jer završene sudske procece otvaraju na svojoj medijskoj sudnici, na kojoj presuđuju nevinim ljudima. Do kraja priloga slijedilo je još nekoliko sličnih konstrukcija o nevinim ljudima.

No, skandal tek slijedi! Evo, dokaza da polupismeni i opasni medijski teroristi sa „60 minuta" apsolutno ne poštuju pravosudnu vlast, koju smatraju svojom polugom u ideološkoj instrumentalizaciji stubova države. Slijedi citat s kraja ovog priloga: **„Bugojanska, donjevakufska i jajačka samo su neke od radikalnih islamskih grupa koje su djelovale i koje djeluju na području Srednjebosanskog kantona, čiji najistaknutiji predstavnici, zahvaljujući prije svega strahu sudsko-policijskih instanci, ali i pritisku koji je dolazio iz određenih vjerskih krugova, NIKADA NISU OSUĐENI ZA NEDJELA I TERORISTIČKA DJELA IZA KOJIH SU STAJALI."**

Maločas smo vidjeli da su osumnjičeni Bošnjaci oslobođeni pred pravosudnim instancama, da im nije dokazana krivica, da su nevini ljudi i slobodni građani, ali to ne znači ništa, jer „60 minuta" tvrde da su krivi, jer **„nikada nisu osuđeni za nedjela i teroristička djela iza kojih su stajali"**.

Ovaj kriminalni prilog kojim se nastojalo reisu-l-ulemu Cerića dovesti u vezu s ubistvima katolika, za koja dakle nije presuđeno ni jednom muslimanu, završava se poentom o regrutiranju Bošnjaka za rat protiv Amerike u Iraku, a regrutni centri su džamije. Naravno, i ova teza nije imala nikakvog dokaza. Ima li makar jedan primjer?

Utom nastupa urednik emisije Bakir Hadžiomerović koji nas uvodi u glavni prilog emisije, a koji bi, zar ne, bio nepotpun bez saznanja o reisu-l-uleminoj podršci „silnim ubistvima". Urednik „60 minuta" je neprevaziđeni majstor prostakluka, jer nikada nije razdvojio ulični jezik od javnog jezika, napose, to od njega niko nikada nije ni tražio, jer mu je za prolazne ocjene bilo dovoljno to što je obilato iskazivao mržnju prema muslimanima. Budući da je posljednjih godina izdašno nagrađivan za svoje hraljanje na malim ekranima, nije imao nikakva razloga a da ponovo ne izvrijeđa mještane sela Gluha Bukovica, koje je odmah u najavi nazvao „zatucanima".

„O zatucanosti većine Gluhobukovljanja dovoljno govori podatak da ni nakon što je Sud dokazao nasilje koje je nad svojim maloljetnim žrtvama provodio pedofil Omerhodžić..." Ovdje ćemo načas prekinuti SDP-ovog telala. On kaže: **„maloljetnim žrtvama",** čime nastoji lažno prikazati da je osuđeni efendija navodno bludničio nad mnogim žrtvama, a radi se o jednoj djevojčici. Idemo dalje...

„...stanovnici ovog vlašićkog sela još uvijek podržavaju svog hodžu. Doduše, ključnu ulogu u kreiranju te podrške odigrao je najpoznatiji zastupnik pedofila Omerhodžića, Mustafa ef. Cerić, koji je jučer posjetio Gluhu Bukovicu." Opet, pauza.

I u najavi, a evo i sada, urednik Bakir kaže da je ef. Cerić zastupnik, odnosno zaštitnik pedofila. Ne postoji ni jedna jedina rečenica iz koje bi se vidjelo da reisu-l-ulema Cerić štiti pedofiliju ili ef. Omerhodžića.

Urednik Bakir nastavlja: **„Međutim, ono najstrašnije u čitavoj priči ipak je snimak koji upravo gledate. Naime, nikada se u poslijeratnoj BiH u ovdašnjim medijima nije pojavila morbidnija slika od ove koja je objavljena u sinošnjim televizijskim informativnim emisijama. Nikada i niko na sličan način nije zloupotrijebio nevinu djecu kako bi zaštititio presuđenog zlikovca."**

E u tome i jeste štos! Ko može natjerati djecu da plaču?! Ovaj snimak jeste jedinstven, ali po tome što svjedoči – istinu. A istina je da mještani vole svog hodžu i da vjeruju u njegovu nevinost. Ipak, „60 minuta" pozivaju reisu-l-ulemu Cerića da – **„osudi ZLOČINAČKU zloupotrebu djevojčica iz Gluhe Bukovice"**. Ako je nešto ZLOČINAČKO u cijeloj ovoj priči onda je to magazin „60 minuta", a ne iskreni plač mještana G. Bukovice. Što se tiče djece, njih niko nije mogao zloupotrijebiti, jer se iz snimka vidjelo da se radi o iskrenim osjećanjima koji do dna razgolićuju medijski zločin Federalne televizije.

Potom se u montažerskom maniru kasapi i izvrće prva izjava reisu-l-uleme Cerića: „(?) ...da to nas obavijeste, prije nego što obavještavaju ljude kao što je Duško Tomić, koji ne razumije bosansko selo, ne razumije bosansku tradiciju. I, ne može niko više voliti našu djecu od nas samih."

Komentar urednika Bakira je: **„Šta nakon ovoga konstatirati osim da nam reis Cerić očigledno poručuje da ne razumijemo običaje i tradiciju u bosanskim selima. To bi valjda trebalo da znači da je u bosanskim selima sasvim normalno i u duhu tradicije da hodže seksualno zlostavljaju djevojčice."**

Posve je jasno šta je rekao reisu-l-ulema Cerić, a šta u laž izvrnuo urednik Bakir. Gledateljstvo će upamtiti retorički akcenat, koji je na zaključku da reisu-l-ulema pedofiliju smatra našom tradicijom. To ne samo da je opaka laž, već strahovita drskost, budući da se svako, evo, može uvjeriti šta je reisu-l-ulema rekao.

Urednik Bakir se ne osvrće na to, grabi dalje, pa veli: **„Reis Cerić nam iz Gluhe Bukovice šalje poruku da tu višegodišnju tradiciju u bosanskim selima ne razumiju samo ČASNI NOVINARI, advokati, TUŽITELJI i SUDIJE..."** Nije tačno! Reisu-l-ulema niti je poručio da je pedofilija tradicija, a time ni da tu tradiciju neko ne razumije. To što urednik Bakir sam sebe časti sintagmom „časni novinari", i što sebe stavlja u ekipu sa tužiteljima i sudijama, govori o komunističkom mentalnom sklopu ovog „simpatizera SDP-a".

Na kraju uvodnog bloka, urednik Bakir ironično žali što reisu-l-ulema Cerić nije završio pravni fakultet – **„pa da onda u ovosvjetovnoj zakonskoj proceduri za sva vremena legalizira pedofiliju i zakonski zaštiti pedofile kao što je to već učinio u preduzeću kojim suvereno upravlja"**.

Ne postoji, ponavljamo, nije jedan dokaz da je reisu-l-ulema stao u zaštitu pedofilije. Čak šta više, reisu-l-ulema je suspendirao imama Omerhodžića,

iako to nije morao raditi do pravosnažnosti presude. Reisu-l-ulema je u više navrata ponovio da će Islamska zajednica prihvatiti odluku Suda kakva god da bude. Zar je mogao više? Zapravo, šta god da je uradio, reisu-l-ulema Cerić bi bio etiketiran kao zaštitnik pedofila, terorista i svih zala.

Uslijedila je najava za prilog Avde Avdića (kojega su zbog oštrog jezika u SDP-u prozvali Av-Av). Uzelo bi nam mnogo prostora da analiziramo Av-Av-ov prilog, koji je kompletan montaža i laž, već ćemo, tek kao ilustraciju, predstaviti nekoliko upečatljivih dijelova.

Citirana je izjava 13-godišnje djevojčice koju je, i sam Av-Av tvrdi, sud uzeo kao vjerodostojnu, a radi se o jedinom dokazu protiv ef. Omerhodžića. Ovaj opasni presedan bi značio da svako može svakoga optužiti za šta hoće, a da jedna izjava bude dovolja za zatvora. Nakon citirane izjave, slijedi zasigurno najgora, najmonstruoznija uvreda reisu-l-uleme Cerića u cijeloj „60 minuta".

Novinar Av-Av otvoreno laje da je – **„reis Cerić juče u Gluhoj Bukovici zlostavljanu djevojčicu upitao da li je hodžu pedofila uspjela uzbuditi"**.

Nakon ove morbidne izmišljotine, svaka druga se podrazumijeva. Av-Av je do kraja svog priloga izgovorio, između ostalog: **„reis Cerić zaštitnik bludnika"**, **„reis Cerić na strani SILEDŽIJA"** (a zar ih je više?), **„I NIJE GA STID!"**, **„branitelj bludnika i pedofila"**, **„agent UDBE, pod kodnim imenom Car"** (vidjeti „Slobodnu Bosnu", br. 430, 10.2.2005., isti naslov; još jednom se potvrđuje da je javni rtv servis tv izdanje ovog velikosrpskog&velikohrvatskog sedmičnika u Sarajevu), **„Vratimo se bludu i HODŽAMA BLUDNICIMA koje reis Mustafa Cerić štiti na svaki mogući način"**, itd.

Iako se pred kraj priloga uspjela, vjerovatno nepažnjom i glupošću, probiti krucijalna reisu-l-ulemina izjava: **„Svako je nevin dok se ne dokaže da je kriv"**, prilog se završava konstatacijom da će – **„među glavnim reisovim imamima biti sve više bludnika"**. Jer, urednici i novinari „60 minuta" ne razumiju temeljnu maksimu pravne države – da nema krivice bez dokazane krivice. Vidjeli smo da su za njih „krivi" čak i ljudi koje je sud oslobodio sumnje za krivicu, a to je totalitarizam s kojim nema dijaloga.

Emisija „60 minuta" je zlo za Bosnu i Hercegovinu, za demokratiju, istinu i pravdu, to je crta na kojoj se razdvajaju demokrati od antidemokrata, antifašisti od fašista, pobornici pravne države od čuvara komunističkog naslijeđa, slobodni Bošnjaci od svojih progonitelja... Kao što je za Jevreje negiranje holokausta nad šest miliona žrtava neoprostiv grijeh, tako je i za Bošnjake podrška magazinu „60 minuta" nepremostiva uvreda, jer – onaj ko je ZA bošnjačko dostojanstvo i ravnopravnost taj mora biti PROTIV ovog zločinačkog magazina. To je podjela oko koje više nema nikakve dileme. Sponzor našeg neprijatelja ne može biti naš prijatelj!

Ogledna analiza jednog od tekstova iz „Oslobođenja”

OSLOBOĐENJE

Niko u bosanskoj javnosti nije reagirao na skandalozno izjednačavanje reisu-l-uleme Mustafe ef. Cerića sa tvorcem velikosrpskog genocidnog projekta Dobricom Ćosićem, koje je izrečeno na Festivalu „Dani Sarajeva u Beogradu”, u prisustvu bosanskih umjetnika koji su kao iskompleksirani provincijalci odšutjeli na ove uvrede. Beogradsko vrijeđanje bosanske istine za njih je mjera afirmacije i potvrđivanja u kulturi podaništva. Umrtvljena bosanska javnost čak nije primijetila ni da je „Oslobođenje” objavilo naslov **„Uhvatite reisa, a ja ću Dobricu”** (21. 5. 2009.), kao dio izjave Borke Pavičević, direktorice srbijanerskog Centra za kulturnu dekontaminaciju. A koliko je ta Borka Pavićević kontaminirana velikosrpskim genocidizmom, upravo dokazuje njena izjava u kojoj Mustafu ef. Cerića, dobitnika brojnih međunarodnih priznanja za toleranciju i međuvjerski dijalog, poredi sa kreatorom posljednjeg genocida nad Bošnjacima. A ko bi, pobogu, mogao stajati naspram zločinca Dobrice nego reisu-l-ulema u Bošnjaka, jer je islamska vjera taman pandam genocidizmu u Srba?!

Cjelovita izjava Borke Pavičević razotkriva licemjerstvo beogradskih alternativaca, koji nastupaju kao komunalna služba četničkih koljača, utoliko što i dalje nastoje krivicu ili izjednačiti ili prebaciti na bošnjačku stranu. Ova liderka svesrpske dekontaminacije poručuje: **„Ostaje nam da vi uhvatite tog vašeg reisa, a ja ću Dobricu, (...) jer su odgovornost i kažnjavanje prvi koraci kao slobodi opredjeljivanja”**. Borka bi, dakle, da mi uhvatimo reisu-l-ulemu, da ga pozovemo na odgovornost i kaznimo, onako kako se hapse i kažnjavaju zločinci koje je okotio Dobrica Ćosić. Ali, reisu-l-ulema Cerić nije nikoga inspirirao na zločin, on je jedan od najzaslužnijih što se strašna povrijeđenost bošnjačkog naroda nije izrodila u osvetu, već je ostala u čistoti žrtve i opredjeljenja da se prašta i da se ne zaboravlja. Ovo su prepoznali diljem Svijeta i brojnim priznanjima počastili reisu-l-ulemu Cerića. Zar bismo trebali hapsiti nekoga ko u svjetskim razmjerama važi za lidera međuetničke tolerancije?

Sa Borkom Pavićević se slaže sarajevski reditelj Dino Mustafić koji je odšutio na njenu preporuku da trebamo uhvatiti reisu-l-ulemu Cerića, da bi potom afirmirao ovaj skup četničkih komunalaca, rekavši u „Oslobođenju" sljedeće: **„Oni sada žele jasno i glasno suočiti svoju sredinu s bliskom prošlošću, žele probuditi umrtvljenu savjest, (...) bore se protiv ropstva duha zatočenog u nacionalističkim klišejima i predrasudama"**. Pa upravo smo u blještavilu ništavila ugledali velikosrpski duh koji robuje nacionalističkim predrasudama, jer nasrće na osobu koja nema nikakve krivice, izuzev ako krivica nije u obavljanju dužnosti reisu-l-uleme.

Uvid u ostale sadržaje Festivala „Dani Sarajeva u Beogradu" potvrđuje da predstavljanje Sarajeva u Beogradu dolazi u obzir samo ako će Sarajlije udovoljavati potrebi Beograđana da ih ugledaju u vicevima o Husi, Hasi, Sulji, Muji i Fati. Beograđane ne zanima sarajevsko, već beogradsko Sarajevo, a to je ona nakaza od tamnog vilajeta koja je izmišljana kako bi se uljepšalo srpstvo, a i hrvatstvo. Na ovom festivalu panjakanja Sarajeva pojavio se jedan od glavnih likova pederskog festivala u Sarajevu, najavljen kao „novinar i književnik iz Sarajeva", iako nema ni novinarskog ni književnog djela. No, njegovi glavni umjetnički aduti su hašišarska kosa, ime Peđa i to što se motao oko pederskog festivala na kome je neko izudarao njega i njegovu – ženu, muža, šta li mu je već taj što s njim ašikuje?! Otkako ga je neko izudarao kao pedera, on je doživio naglu afirmaciju i postao brend sarajevske demokratije. Nešto kao Ivo Lola Ribar. Heroj. Kao što niko nije smio pitati Titu ima li fakultet, tako niko ni ovog pederskog heroja Peđu ne smije pitati – a kako se ti u književnosti proslavi preko noći, a nisi ništa napisao? Desetine izvrsnih bošnjačkih pisaca skapavaju u dejtonskoj ilegali, jer nisu pederi, jer nisu Peđe, jer se odbijaju uštekati u taj dejtonski sistem gdje je mjera afirmacije srazmjerna mjeri pljuvanja po Bosni. A Ivo Lola Peđa usred Beograda kaže: **„U BiH ne postoji politička elita, već je to kriminogena skupina koja se naziva vladom."** S Peđom se složio i Dino Mustafić, koji je nešto ranije doživio afirmaciju u srpstvu, kada je u emisiji „Pošteno" nepošteno rekao da se **„po Sarajevu premlaćuju pravoslavni popovi"**. Ali, afirmacije nikada nije dosta, pa je Dino zapjevao Beograđanima za dušu, udarivši na islam, što ovi ponajviše haju: **„Asocijacije studenata ne razgovaraju o korupciji, već o dužini suknje koja se smije nositi na predavanjima."** Prisutni su sa oduševljenjem popratili Dininu duhovitost, jer su odmah ugledali studentice u dimijama kako zarobljene u islam tumaraju mračnim Sarajevom. Taman kada se pomislilo da je Dino dosegao dramaturski vrhunac, da nema dalje, majstor je dodao biber po pilavu: **„Kod nas vlada provincijski mrak. Sarajevo je pokazalo da nema tolerancije i otvorenosti kojom se inače hvalimo."** Zato je Dino otišao u tolerantni Beograd, da odatle kukumače na sarajevski mrak i da naručuje hapšenje reisu-l-uleme dr. Mustafe ef. Cerića, i da tu narudžbu afirmira preko islamofobičnog „Oslobođenja".

Godina medijskog granatiranja islama

Magazin „Saff” je za novogodišnji broj na naslovnici objavio da je 1430./ 2009. bila „Godina medijskog granatiranja islama”, te je donio izbor najupečatljivijih islamofobijskih nasrtaja, od koji se mnogi podudaraju s povodima na koje je reagirala press služba Rijaseta, ili s onim koje smo već analizirali preko pisanja „Dana” i „SB”. Ipak, djelomično ćemo proći kroz topničku listu „godine medijskog granatiranja islama”.

KARDINALNI PULJIĆ Na samom početku godine vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić je u emisiji “60 minuta” rekao da je reisu-l-ulema Cerić govorio neistinu kada mu je putem jedne lokalne televizije čestitao na rezidenciji od 5.000 kvadrata. Urednik „SB” Senad Av. je tada napisao da je kardinal Puljić **„iscipelario reisa Cerića”**, a urednik „60 minuta” Bakir Ha. je Puljićeve riječi iskoristio da poruči kako je **„reis Cerić obični lažov”**. Ubrzo je kardinal Puljić bio aktivni sudionik u kreiranju jedne druge neistine i uvrede na račun sarajevskih muslimana. Tokom višednevne posjete SAD-u kardinal Puljić je kao gost na Univerzitetu Georgetown u Washingtonu održao predavanje o temi “Međureligijski dijalog i suživot u poslijeratnom Sarajevu”, gdje je govorio protiv **„muslimana iz Sarajeva koje on ne poznaje od djetinjstva”. “Postoji jedan mentalitet koji nije naš izvorni iz BiH, taj utjecaj postoji. Puno ih ne poznajem, ali znam da ih zovu vehabije. Nisu oni muslimani koje znam iz svog djetinjstva. O tome vrlo rijetko govorim, jer brzo dobijem prijeteća pisma”**, rekao je kardinal Puljić.

MUFTIJA KOSI RAFALNO Banjalučke “Nezavisne novine” su početkom 2009. objavile opasne optužbe na račun muftije Edhema Čamdžića. **’Svjedok koji zbog straha za sopstveni život ne želi da mu se otkrije identitet, ispričao je ’Nezavisnim’ da je 10. septembra 1995. godine pred Čamdžića dovedeno osam ili devet vojnika Vojske RS”**, kaže svjedok opisujući pojedinosti. Tvrdi da je Čamdžić tada izveo iz stroja najmlađeg vojnika i natjerao ga da klanja.

“Nedugo zatim mu je iz neposredne blizine pucao u glavu”, kazao je svjedok. Prema njegovim riječima, među preostalim zarobljenim vojnicima u tom je trenutku zavladao strah, ali samo nakon nekoliko trenutaka Čamdžić ih je sve pokosio rafalom iz automatske puške. “Nezavisne novine” su objavivši laži o muftiji Čamdžiću ovog uglednog Bošnjaka stavile na odstrijel, i nikad se za to nisu izvinule.

MIRZINI „KUJANI” U dejtonskim medijima je zavladala kreativna utrka u vrijeđanju islamskih vrijednosti, a jedan od šampiona je bio sarajevski karikaturista Mirza Ibrahimpašić čije je blasfemične karikature objavilo “Oslobođenja” od 13. februara 2009. godine, na strani 2 i 3. Na jednoj od spomenutih karikatura vide se mala djeca koja pod rukom nose knjige na kojima piše “Kujan” umjesto Kur’an. Ovakav način ismijavanja sa Allahovom Knjigom još nije zabilježen u našoj zemlji.

GOJKO U GLUHOJ O pravosudnom i medijskom zločinu nad Gluhom Bukovicom mnogo je govoreno, a vrijedi se prisjetiti da je čak i umjereni kolumnista “Oslobođenja” Gojko Berić sebi dao za pravo da kao nemusliman kaže da su muslimani iz Gluhe Bukovice **„vjerski zatucani”**. Federalna televizija je mjesecima vodila sramnu kampanju protiv Islamske zajednice u BiH, a posebno protiv institucije imama, kvalifikacijama, tipa: **“Vratimo se bludu i HODŽAMA BLUDNICIMA koje reis Mustafa Cerić štiti na svaki mogući način.”** U iživljavanju nad ljudskom tragedijom najdalje je dobacio Senad Av., koji je napisao: **“Na vanrednoj press-konferenciji povodom presude hodži**

iz Gluhe Bukovice osuđenom za pedofiliju, reis Mustafa efendija Cerić najavio je da će vrlo skoro nesretnu djevojčicu – žrtvu pedofilije osobno ispipati. Pardon, ispitati.”

ISMIJAVANJE MEVLUDA Proslavljena je 300. emisija „60 minuta”, a s proslave u jednoj kafani je na you tube procurio snimak na kojem urednik Bakir Hadžiomerović pjeva blasfemičnu pjesmu “Sad sam s mevluda”, a oko njega u transu skaču njegovi saradnici Avdo Avdić, Damir Kaletović, Duška Jurišić, Sanjin Bećiragić i drugi. Inače, pjesmu koju je pjevao Bakir Hadžiomerović i pijano društvo snimila je grupa “Dvadesetorica” koji su poznati po pjesmama kao što je **“Drugar Ibrahim, prva brada do vrata, ima sina od 4,5 i tjera ga da klanja, u tržnom je centru opasan s dvije bombe, ima četiri žene”**. Tekst pjesme “Sad sam s mevluda” može se pronaći na internetu.

VEHABIJE IZ PRNJAVORA Jedan od islamofobičnijih događaja ove godine zbio se u Republici Srpskoj kada je bivši vojnik Ratka Mladića, novinar “Glasa Srpske”, Goran Manuaga objavio seriju lažnih dokumenata i informacija da se Bošnjaci iz Prnjavora naoružavaju. **“Naoružavanje pripadnika vehabijskog pokreta i bošnjačkog stanovništva na prostoru Republike Srpske, kao i prikupljanje novca za njihovo djelovanje, ubrzano je u posljednje tri godine”,** piše banjalučki “Glas Srpske” pozivajući se na nekakve dokumente za koje ne navode izvor. Kasnije se pokazalo da u ovoj kampanji ima umiješane prste i Dževad Galijašević kojeg su prnjavorski Bošnjaci otvoreno optužili za ovu aferu. Naravno, na kraju se dokazalo da je sve bilo čista laž.

MARKO BLATI HADŽIJE Već rasplamsana antiislamska atmosfera bila je razlog što se književnik Marko Vešović osokolio i u Parlamentu Federacije BiH izrekao veoma teške i nedopustive optužbe na račun muslimana. Marko Vešović je citirajući narodnu priču o slijepcu-prosjaku i hadžiji, te povezujući Nedžada Brankovića, bivšeg premijera Vlade FBiH, s ovom pričom, ostavio poruku da su hadžije lopovi.

ŠAMPION ISLAMOFOBIČNE GLUPOSTI Ubjedljivo najgluplji način iznošenja islamofobičnih laži iskazao je banjalučki list “Fokus”. Autor Majstorović piše: **“Selo Sjenina, na samoj granici dobojske i gračaničke opštine, jedno je od važnijih uporišta vehabija u BiH. Naime, konvoji puni oružja do ovog sela stižu s područja Gračanice, mostom preko rijeke Bosne. ’Fokusov’ izvor otkriva scenarijum prebacivanja oružja: mostom prvo prođe automobil, u kojem nema oružja. Oni koji su u tom automobilu imaju zadatak da izvide teren, odnosno da provjere ima li s druge strane mosta policije ili neželjenih posmatrača. Kada to urade, vrate se preko mosta i daju znak za prolaz. U akcije, navodi naš izvor, ne nose mobilne telefone, a sva komunikacija obavlja se rukama, pogledima, nekim drugim znakovi-**

ma. Isto tako, poslovi se ne dogovaraju telefonom, već isključivo elektronskom poštom."

"BOGAMBER" IZ TUZLE U jedinom evropskog gradu u kojem komunizam vlada u kontinuitetu šest i kusur decenija postoji rok grupa **"Bogamber",** čiji je sam naziv blasfemična asocijacija na Pejgambera. Ova je grupa 2009. godine izdala album s uvredljivim sadržajem za islam i muslimane. **„Naporno radimo kako bismo u najboljem svjetlu ocrnili vjeru i preuzeli tron svetogrdnika koji nam po prirodnom pravu i pripada"** – kažu tuzlanski svetogrdnici.

SVINJA U USTAVU Otvaranje BBI centra, i činjenica da u ovom poslovnom objektu nema alkohola i svinjetine, bilo je povod desetinama priloga u dejtonskim medijima, a najdalje su otišli političar Ivo Komšiuć koji je tražio preispitivanje ustavnosti odluke da u jednom javnom objektu nema svinjetine, te Senad Av. koji je napisao: **"Izetbegovićeva mladomuslimanska grupa potpuno je opravdano osuđena '83. – čim su preuzeli vlast, otpočeli su projekat islamske BiH čiji je spomenik BBI Centar."**

MAGDIJEVA KRV Konačno ishodište bjesomučnog širenja islamofobije u Bosni i Hercegovini je ubistvo Magdija Dizdarevića. Magdijeve ubice i njihovi medijski indoktrinatori nisu se zadovoljili samo njegovim ubistvom, već su otišli korak dalje. Za sve su okrivili vehabije - **"koji su napali mladiće koji su mirno sjedili u obližnjem kafiću."**

ISLAM, A SEKULARAN Visoki predstavnik Valentin Inzko u intervjuu za katolički časopis "Svjetlo riječi", pored čitavog niza nebuloza o Bošnjacima i islamu, rekao je i sljedeće: **„Ima različitih ljudi koji su vjernici, ali taj bosanski islam za mene je sasvim prihvatljiv i sekularan."**

RADIKALNI OMBUDSMENI Islamofobičnoj karavani priključili su se i ombudsmeni Federacije BiH koji su u svom godišnjem izvještaju o radu i stanju ljudskih prava u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2008. i prvu polovinu 2009. godine vrh Islamske zajednice označili da je - **'radikalan, klerikalan te da isti vrše pritisak na medije'**.

INKRIMINACIJA ŠERIJATA Na kraju navodimo neprimjerenu zloupotrebu termina šerijat od strane sada već bivšeg tužitelja Suda BiH, Drewa Engela se osmjelio da tumači i na neprimjeren način upotrebljava šerijat. Reagiralo je Vijeće za fetve Rijaseta IZ: **"Želimo ukazati na neprimjerenu i neprihvatljivu (zlo)upotrebu termina šerijat u optužnici, kao inkriminirajućeg elementa."**

Ka dejtonizaciji vjere u Bošnjaka

Islamofobija je u toku 2009. postala dnevna pojava. U prvim dejtonskim godinama medijski napadi na instituciju Islamske zajednice i reisu-l-uleme događali bi se povremeno, u mjesec jednom, dvaput, i onda bi se o tome pisalo i pričalo danima. U 2009. godini je analitičko reagiranje na ove napade gotovo izgubilo smisao, time što su se napadi događali svakodnevno. Tako smo se u ratu prestali ibretiti nad agresorskim granatama. Medijsko granatiranje islama u našoj zemlji zahtjeva uspostavu dnevnog biltena, kakav je u ratu izdavao Klinički centar, s podacima o broju ubijenih i ranjenih. ..."Danas su muslimani u Bosni i Hercegovini proveli relativno miran dan, jer nije bilo ozbiljnijih napada na Islamsku zajednicu i reisu-l-ulemu, izuzev što je na jednom lokalnom radiju ponovo čitana tzv. bager-dova, kojom se ismijavaju muslimanske svetinje..." Svi napadi u toku 2009., od onih s početka godine, koji su povezani s pravosudnim i medijskim zločinom oko Gluhe Bukovice, pa do posljednjih, vezanih za tzv. sheme Rafija Gregorijana za satanizaciju Bošnjaka, smjenjivali su se dnevnom dinamikom. Dok biste napravili analizu jednog slučaja, izbio bi drugi, a zapravo isti, jer su samo izmišljani i dograđivani povodi da se u centru medijske pažnje postavi reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić, kao glavna smetnja ambiciji dejtonskog ukalupljivanja Islamske zajednice. Ako dejtonska medijska mašina može iz dana u dan bestidno proizvoditi problem gdje problema nema, da li to znači da odbrana treba iz dana u dan pisati jedan te isti tekst o Islamskoj zajednici koja ima pravo da brine o bošnjačkom narodu i o reisu-l-ulemi koji ima pravo da slobodno misli i govori?! U raznih naroda srce ima razne vene, pa kad jednu začepiš, njenu funkciju preuzme ona druga, a u Bošnjaka srce ima samo jednu venu, Islamsku zajednicu, i kad tu venu začepiš, začepio si vrijeme u Bošnjaka. Otud se sva sila sjatila na tu jednu tvrđavu bošnjačkog života, za koju se valja boriti, koliko god se činilo dosadno ponavljati iste priče i braniti se od istih optužbi. Bošnjaci nisu stigli ni historiografski i muzeološki obraditi posljednju krvavu stranicu svoje povijesti, ovu genocidnu agresiju od 1992. do 1995., a uletjeli su u nastavak te agresije, što nameće

obavezu da se usred borbe prave analize onoga što se događa. U totalitarnim sistemima nisi ono što jesi već si ono što ti režim propiše. Reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić bi po toj logici trebao biti kriminogeni talibanski ekstrem koji kao šef bošnjačke mafije dijeli funkcije, pare, fotelje i još pride hajca bombaše samoubice. Za razliku od te konstrukcije velikosrpskih i velikohrvatskih plaćenika u Sarajevu, reisu-l-ulemi Ceriću se i dalje, i dinamičnije, otvaraju vrata i Istoka i Zapada. Kao da bi neko na Zapadu dodjeljivao ugledne svjetske nagrade reisu-l-ulemi Ceriću da je on onakav kakvim ga prikazuju dejtonski mediji, a posebno hrvatsko-srpska Federalna televizija. Jer, ljudi znaju šta je istina.

Sa jednom od takvih istina reisu-l-ulema Cerić je zatvorio godinu u kojoj su i on, i Bošnjaci, bili žrtve dosad najvećeg postratnog medijskog laveža. On je u povodu Nove hidžretske godine na Ginekološko-akušerskoj klinici darovao prvo novorođeno dijete. Majka Aneta Babić je, 16. decembra 2009., sedam minuta nakon akšama, rodila zdravog dječaka. Pored novčane pomoći majci je uručen zlatnik, za uspomenu i sjećanje.

Bog je htio da se u sedmoj minuti Nove 1431. godine u Sarajevu porodi jedna bosanska majka, Aneta Babić, i da poklon reisu-l-uleme u najljepšem svjetlu posvjedoči biće Bosne. Lažni promotori demokratskih vrijednosti, ti šverceri multikulture, dakako, neće zabilježiti i pohvaliti ovaj čin koji svjedoči odanost reisu-l-uleme biću Bosne. Njihova istina je laž, korupcija duha, dužnost da ne vide ono što jeste i vide ono što nije, a to je golema nesreća od čijeg virusa treba štititi narod. Oni će se kad-tad umoriti od ljaganja, zadaviti od laganja, a mi se nikad nećemo umoriti od onoga što jesmo – muslimani koji ljepotu hidžretske Nove godine slave i kad daruju rađanje bosanskog života, bez obzira na vjersku pripadnost našeg novog sugrađanina. Nama su i Janko i Marko jednako vrijedni za život Bosne, jer bez života Bosne nema našeg života, i to je istina koju ne može satrati ni jedna medijska kampanja. U konačni ishod ne treba sumnjati, ali vrijedi dati doprinos bržoj razgradnji otrova kojima se zagađuje život Bosne. Ovaj najcjelovitiji uvid dosad u prostačke progone jednog od 50 najznačajnih muslimana Svijeta, bosanskog reisu-l-uleme dr. Mustafe ef. Cerića, imao je cilj da demaskira velikosrpske i velikohrvatske marionete koji nastavljaju ideju genocida nad Bošnjacima, temeljenu na mržnji prema islamu i muslimanima.

Bjesomučna kampanja protiv reisu-l-uleme, koja je eskalirala u toku 2009. godine, ukazuje na konačni cilj – dejtoniziranje bošnjačke politike i vjere u Bošnjaka, kako bi i politiku i vjeru zastupali razbošnjačeni i razmuslimanjeni Bošnjaci.

Poglavlje plus

Upoznajmo reisu-l-ulemu dr. Mustafu ef. Cerića

U prethodnim poglavljima smo predstavili raskošnu mržnju združenih dejtonskih medija prema reisu-l-ulemi dr. Mustafi ef. Ceriću. U usporedbi s tretmanom drugih javnih ličnosti u BiH, a posebno onih koji neskriveno iskazuju nacionalističku i vjersku mržnju i promoviraju separatizam, reisu-l-ulema Cerić je daleko najkritikovanija javna ličnost. Mogli smo uočiti ispraznost i neutemeljenost tog kritizerstva, njegovu islamofobijsku i zakupljenu suštinu, ali, u sagledavanju cjelokupne slike fali još jedan snop argumenata, kako bi se kroz treću dimenziju zaokružila vizura problema. Imamo združene napade, imamo lomljive argumente, još nam treba činjenična slika ličnosti i djela reisu-l-uleme dr. Mustafe ef. Cerića, kako bimo u toj kontrasnosti pojava i podataka ugledali total reisofobije. Stoga je neophodno kroz nepobitne činjenice, najčešće stvarane izvan „bosanskih barometara", sagledati istinski profil osobe na koju je usmjerena dejtonska medijska artiljerija.

U nastavku teksta ćemo iznijeti biografske podatke o reisu-l-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini dr. Mustafi ef. Ceriću, a to su činjenice koje govore same za sebe i kojima je suvišan bilo kakav komentar. No, obim i raznovrsnost aktivnosti reisu-l-uleme Cerića je takav da prevazilazi okvire i mogućnosti ovog dodatnog poglavlja. To bi mogla biti tema vrlo obimne studije i više istraživačkih knjiga. Zato smo bili prinuđeni da napravimo svojevrsnu selekciju materijala koji želimo ovdje prezentirati i u koji nam je bio dostupan. Pored onoga što je ovdje izloženo, u cilju potpunijeg sagledavanja, valjalo bi makar ovlaš spomenuti brojne posjete međunarodnog karaktera, prijeme u Kabinetu reisu-l-uleme, posjete brojnim bosanskim džematima, poruke i hutbe koje je držao reisu-l-ulema. Ipak, znakovita je činjenica da je reisu-l-ulema u bosanskoj džubi i ahmediji posjetio skoro pa većinu najznačajnijih međunarodnih centara vjerske, političke, ekonomske i društvene moći, da je držao hutbe ne samo po bosanskim džamijama, nego u mnogim državama Evrope, preko Sjedinjenih Američkih Država, do Malezije i Australije. U ovom tekstu se

nećemo doticati ni brojnih razgovora, intervjua i izjava koje je bosanski reisu-l-ulema davao mnogim elektronskim i printanima medijima, a koji imaju globalni karakter i uticaj na različim jezičkim područjima, engleskom, arapskom, njemačkom, turskom, perzijskom itd. Ti mediji su iskazali izniman interes za mišljenja i stavove reisu-l-uleme Cerića i redovno su nastojali imati ga za sagovornika u svojim programima.

Biografija i aktivnosti

Reisu-l-ulema dr. Mustafa ef. Cerić je rođen 1952. godine. Završio je Gazi Husrev-begovu medresu. Diplomirao na Univerzitetu al-Azhar u Kairu. Radio je kao imam u Gračanici, a potom u Islamskom kulturnom centru u Čikagu. U Čikagu je završio postdiplomske studije iz islamske teologije na Odsjeku za bliskoistočne jezike i civilizacije, gdje je i doktorirao pred poznatim muslimanskim učenjakom Fazlur Rahmanom. Uporedo s imamskim poslom predavao je na Američkom koledžu u Čikagu.

Nakon petogodišnjeg imamskog rada i studiranja u Čikagu, radio je kao glavni imam u Zagrebačkoj džamiji. Njegovim dolaskom Islamska zajednica u Zagrebu je osavremenila oblike rada koji su dotad bili nepoznanica za Islamsku zajednicu, posebno u pogledu otvorenosti i komunikativnosti. Pod njegovim vođstvom Islamska zajednica u Zagrebu je organizirala tri znanstvena simpozija: „Mistika u Islamu - tesavvuf, Problemi suvremenog pristupa islamu i Etika u islamu“. Ovaj treći znanstveni skup imao je internacionalnu dimenziju jer su na njemu uzeli aktivno učeće najautoritativniji znanstvenici iz islamskog svijeta, a jugoslavenskoj javnosti su se po prvi put predstavili fizičar i nobelovac Abdusselam i maležanski filozof Nedžib Attas. Ovakav vid aktivnosti u kreaciji dr. Cerića, Zagrebačku džamiju svrstava u sam vrh znanstveno-kulturnog života Islamske zajednice u bivšoj Jugoslaviji, a čini je sve prisutnijom i u tokovima razvoja islamske misli u svijetu.

Reisu-l-ulema dr. Mustafa ef. Cerić je bio docent na Islamskom teološkom fakultetu u Sarajevu. Od 1991. do 1993. godine bio je profesor na Institutu za islamsku misao i civilizaciju u Kuala Lumpuru, Malezija. Izabran je 1993. godine za naibu reisa, a 1996. godine primio je Menšuru za vršenje dužnosti reisu-l-uleme. Za reisu-l-ulemu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini izabran je 1998. godine, a ponovo je izabran na ovaj položaj 2005. godine. Bio je predsjednik Udruženja ilmije u Hrvatskoj i Sloveniji, član redakcija „Islamske misli“ i „Glasnika“ i suradnik Opće enciklopedije Leksikografskog zavoda „Miroslav Krleža“. Objavio je više tekstova u glasilima Islamske zajednice i u drugim stručnim časopisima iz područja islamistike, teologije i islamske kulture, objavio je knjigu na engleskom „Roots of Synthetic Theology in Islam“ u Kuala Lumpuru, 2002. godine i knjigu „Vjera, narod i domovina“. Govori i piše arapski i engleski jezik.

Priznanja

1997. Dobio odlikovanje najvišeg ranga od egipatskog predsjednika Hosnija Mubaraka za doprinos u širenju islamske misli unutar i izvan svoje zemlje.

2003. Dobio UNESCO-vu nagradu za mir „Felix Houphouet-Boigny“ za poseban doprinos međureligijskom dijalogu, toleranciji i miru u svijetu, zajedno sa kardinalom Rodžerom Ečagarijom. UNESCO-va nagrade za mir „Feliks Ufajet Boanji“ (Félix Houphouët-Boigny) utemeljena je 1989. godine u čast Feliksa Ufajeta Boanjia, prvog predsjednika Republike Obale Slonovače, koji se zalagao za totalni mir u svijetu po principu ustavne preambule, kao temeljne filozofije, UNESCO-a u kojoj se kaže: „Budući da ratovi počinju u glavama ljudi, onda je nužno da se u glavama ljudi izgrađuje mir”. UNESCO-va nagrada za mir „Feliks Ufajet Boanji“ dodjeljuje se osobama koje svojim radom i djelovanjem promoviraju mir u svijetu i dijalog među ljudima i narodima. Među dobitnicima ove Nagrade su velika svjetska imena, od Nelsona Mandele (1991.) do Jasara Arafata (1993.), Džimi Kartera (1994.) do Luiza Lule Da Silvija (2008.). UNESCO-va nagrada po svom moralnom značenju čak nadvisuje Nobelovu nagradu, koja je pak popularnija zbog visoke novčane vrijednosti. UNESCO-va nagrada, koju dodjeljuje internacionalni žiri s različitih kontinenata, sastavljen od predstavnika zemalja članica UNESCO-a, iako bez novčene vrijednosti, ima izrazitu moralnu vrijednost.

S prvim bh. predsjednikom Alijom Izetbegovićem

Sa saudijskim kraljem Abdulahom

Sa turskim predsjednikom Abdullahom Gulom

S reisu-l-ulemom Turske Ali Bardakogluom

2004. Dobio „Sir Sternbergovju nagradu“ koju dodjeljuje Međureligijsko vijeće kršćana i Jevreja za doprinos međuvjerskom razumjevanju.

2005. Dobio Plaketu za doprinos i afirmaciju Gazi Husrev-begove medrese.

2007. Nagrađen kraljevskim Ordenom el-Husein prvoga reda Hašemitske Kraljevine Jordan za osobitu predanost u radu, zajedno sa jordanskim, egipatskim i azarbejdžanskim muftijom.

2007. Dobio Nagradu njemačke Fondacije „Teodor Hojs“ (Theodor-Heuss-Stiftung) za 2007. godinu, zajedno sa gospođom Ritom Süssmuth,

bivšom predsjednicom njemačkog Parlamenta. Fondacija „Teodor Hojs“ Nagradu dodjeljuje za promociju političkog razvoja i kulture u Njemačkoj i Evropi. U obrazloženju odluke se navodi da su laureati “dvije izuzetne osobe koje se praktično bave svim aspektima integracije i evropskog islama, koje to svojim osobnim primjerom dokazuju”. A za reisu-l-ulemu Mustafu Cerića je naglašeno da je „promišljeni posrednik u krizi između Istoka i Zapada i u odnosima između religija koji su se naglo pogoršali nakon terorističkih napada u New Yorku, Washingtonu, Madridu i Londonu“, te da je „pouzdani branitelj slobode i demokracije koje su bile dovedene u pitanje tim razvojem u Evropi i širom svijeta“. U obrazloženju se još kaže: „Zahvaljujući njegovoj jedinstvenoj poziciji kao reisu-l-ulemi, on je internacionalno traženi sagovornik. Kao Evropljanin on se zalaže za integraciju muslimana, koji žive u Evropi, u evropsko društvo, te za miroljubivi dijalog između muslimana, Židova i kršćana. On se jasno zalaže za umjerenost, toleranciju i otvorenost u odnosima između Istoka i Zapada i tako snažno utječe na kulturu dijaloga. On time doprinosi na značajan način poboljšanju prilika za mirnu budućnost Evrope i svijeta.”

2008. Dobio Nagradu za životno djelo za 2007. godinu Asocijacije muslimanskih društvenih naučnika u Velikoj Britaniji, koja mu je dodijeljena u prisustvu muslimanske intelektualne i kulturne elite, kao i kršćanskih, jevrejskih i svjetovnih uglednika. Tim povodom reisu-l-ulema dr. Mustafa Cerić je održao predavanje o temi „U susret muslimanskom društvenom dogovoru u Evropi“ (Toward Muslim Social Contract in Europe). Asocijacija muslimanskih društvenih naučnika (AMSS) ustanovljena je 2000. godine u Londonu u namjeri da potakne razvoj islamske misli, te otvori mogućnosti istraživanja rješenja za probleme s kojima su muslimani, posebno u Evropi, danas suočavaju. U obrazloženju odluke je navedeno: “Čast mi je što Vas mogu obavijestiti da Vam je Asocijacija muslimanskih društvenih naučnika u Velikoj Britaniji - cijeneći Vaš izvanredni intelektualni doprinos misi-

Obraćanje na susretu s Papom, u Vatikanu

S britanskim premijerom Braunom

Sa francuskim predsjednikom Žakom Širakom, u Parizu

Sa Tonijem Blerom u Davosu

Sa libijskim predsjednikom Muamerom Gadafijem

S malezijskim premijerom
Nedžibom Tun Rezakom

S rumunskim predsjednikom
Trajanom Baseskuom

Sa australijskim premijerom
Kevinom Rudom

Osnivači vijeća C-1 za
zajedničko dobro u Londonu

Posjeta Darfuru, Sudan

ji islama te za istinski uticaj na razvitak islamske misli u svijetu - dodjelila Nagradu za životno djelo za 2007. godinu (2007 Lifetime Achievement Award). Ovo je najveća nagrada naše Asocijacije. Mi cijenimo da ste je Vi zaslužili zbog Vašeg izvanrednog ostvarenja i velike predanosti islamu koju ste pokazali, vodeći Vašu zajednicu kroz najteža iskušenja u novijoj povijesti. Unatoč svim poteškoćama, Vi ste ostali vjerni načelima suživota i međuljudskog poštivanja. Vaša vizija suvremenog islama je pravi odgovor za izazove našeg vremena." O značaju ove Nagrade za životno djelo AMSS-a u Londonu najbolje svjedoče imena dosadašnjih dobitnika: Ali Mazrui (2000.), Alija Izetbegović (2001.), Zaki Badawi (2002.), Edward Said (2003.), Martin Lings (2004.), Fuat Sezgin (2005.) i Muhamed Abdul-Halim (2006.).

2008. Dobio prestižnu međunarodnu Nagradu „Eugen Biser“, u Minhenu (Njemačka), zajedno sa Princom Gazijem bin Muhammedom bin Talalom iz Jordana i Šejhom el-Habibom Alijem Zejnulabidinom el-Džifrijem iz Emirata.

2009. Uvršten u knjigu „Petsto najuticajnijih muslimana u svijetu“. Od tih 500 napravljen je uži izbor od 50 najuticajnijih među kojima je i reisu-l-ulema Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, dr. Mustafa ef. Cerić. Da bi se shvatila vrijednost selekcije 50 najuticajnijih muslimana u svijetu dovoljno je spomenuti imena kao što su saudijski kralj Abdulah bin Ali Saud koji je na prvom mjestu, te jordanski kralj Abdulah i marokanski kralj Muhamed VI, zatim državnici kao što su turski premijer Redžep Erdoan, te duhovni autoriteti kao što su ajatullah Ali Hamenei, šejh Jusuf Karadavi, ajatullah Husein Sistani, te egipatski muftija Ali Džuma i mnogi drugi. Knjiga pod naslovom „Petsto najuticajnijih muslimana u svijetu za 2009. godinu“ na prvom mjestu promovira „top-listu od 50 muslimana čiji uticaj se može osjetiti u međunarodnom kontekstu“. Bez obzira što njihov uticaj proizilazi iz različitih područja, svima je zajedničko to da imaju značajan uticaj na veliki broj ljudi. Na top listi 50 najuticajnijih muslimana istaknute su tri vrste ličnosti: kraljevi, duhovni učitelji i medijske edukatori. Kako ure-

dnici navode u uvodu: „Uticaj u islamskom svijetu je specijaliziran u određenom kontekstu. Ne postoji jasna hijerarhija niti organizovano svećenstvo za muslimane kako bi se prepoznao vođa, kao što je patrijarh za pravoslavne kršćane ili papa za katolike.“ Prema tome, kriterij se nametnuo kroz raznolikost faktora u određivanju 50 najuticajnijih muslimanskih lidera današnjice. Reisu-l-ulema Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini dr. Mustafa ef. Cerić se nalazi na 39. mjestu na ovom pažljivo sačinjenom spisku top liste 50 od 500 najuticajnihih muslimana danas u svijetu. Urednici navode da je dr. Mustafa Cerić “zvijezda vodilja za islam u Evropi i vodeća ličnost u Bosni i Hercegovini”. Nadalje se navodi da je reisu-l-ulema Mustafa Cerić “izrazit u području međureligijskog dijaloga i smatra se jednim od najuticajnijih muslimanskih vođa danas.” U obrazloženju izbora reisu-l-uleme Cerića na top listu 50 najuticajnijih muslimana, naročito se ističe njegova “Deklaracija evropskih muslimana”, koju je napisao 2006. godine. Za reisu-l-ulemu Cerića se dalje kaže da je zagovornik međukulturnog dijaloga, te da je 2009. godine, uprkos upozorenjima o mogućim nasilnim demonstracijama, otišao u Srbiju i govorio u Tutinu o potrebi Bošnjaka i Srba da žive zajedno. Glavni urednici ove knjige su dvojica etabliranih i svjetski poznatih profesora sa Džordžtaun univerziteta u Vašingtonu, John Esposito i Ibrahim Kalin. Oni ovu knjigu predstavljaju kao prvu u godišnjem prikazu glavnih muslimanskih ličnosti u svijetu. Profesor John Esposito je direktor Centra „Princ Alwaleed Bin Talal“, a profesor Kalin je zastupnik inicijative dijaloga „Zajednička riječ“. Knjiga je zajednički poduhvat Kraljevskog centra za strateške studije (Royal Strategic Studies Center) i Centra „Princ Alwaleed Bin Talal“ za muslimansko-kršćansko razumijevanje na Džordžtaun univerzitetu u Vašingtonu.

Na Konferencija ministara vakufa u Džedi

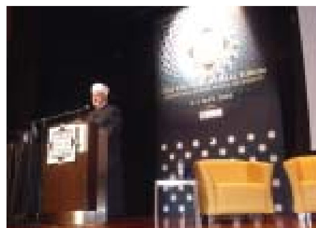
Na Međunarodnoj komsiji za mir Unescoa u Parizu

Na Džordžtaun univerzitetu u SAD

Na Svjetskoj konferenciji religija za mir u Japanu

Predavanje na Svjetskom halal forumu u Maleziji

Utemeljitelj, suosnivač i član

1997. Osnivač i punopravni član Evropskog vijeća za fetve na čijem čelu je šejh Karadavi.

1997. Jedan od idejnih kreatora i utemeljitelja Međureligijskog vijeća Bosne i Hercegovine.

2000. Izabran za redovnog člana Fikhske akademije za fetve pri Rabiti (Svjetska muslimanska liga) u Meki.

2001. Jedan od osnivača i punopravni član Fondacije za mezarje i uprave Memorijalnog centra u Potočarima.

2001. Jedan od osnivača Islamskog evropskog vijeća sa sjedištem u Parizu.

2004. Postao dopisni član Kraljevske akademije Muesset Al Bejt u Ammanu (Jordan).

2004. Postao član Svjetskog vijeća za islamsko misionarsvo (Libija).

2006. Na Prvoj konferenciji muslimanske svjetske uleme u Mekki, na kojoj je osnovan Svjetski forum uleme, izabran među deset članova Izvršnog vijeće Svjetskog foruma uleme.

2006. Na 8. zasjedanju Svjetske konferencije religija za mir u Kjotu (Japan) izabran u najviše tijelo Konferencije - Svjetsko vijeće religija za mir, kao predstavnik sunnitskog islama. Pokret religija za mir sa sjedištem u Nju Jorku čine 800 delegata iz više od 100 zemalja svijeta. Riječ je o globalnoj mreži međureligijskih vijeća i pridruženih grupa koje nastoje da se kroz djelovanje vjerskih zajednica prevaziđu sukobi, gradi svjetski mir i sigurnost, te podupire održiv razvoj društva. Konferencija religija za mir je trenutno najveći savez svjetskih religija, a osnovana je 1970. kao međunarodna, nepolitička i nesektaška organizacija.

2007. Jordanski princ Gazi bin Muhammed uručio mu diplomu redovnog člana Kraljevske akademije za islamsku misao, u okviru 14. konferencije u Ammanu (Jordan), o temi „Značenje ljubavi u Časnom Kur'anu“. “Cijeneći to što dr. Mustafa Cerić radi u cilju širenja islamske misli i kulture, zbog njegovih trajnih napora da se suoči s problemima vremena, njegovo aktivno sudjelovanje u promociji islamske savremene kulture, te zbog njegovog istaknutog naučnog rada, mi mu dodjeljujemo diplomu redovnog člana u Kraljevskoj akademiji za islamsku misao te objavljujemo naredbu da se ova diploma ima izdati u ime Divana Hašemitske Kraljevine, potpis jordanskog kralja Abdullah II bin el-Husein”, stoji u tekstu diplome.

2009. Učesnik konstituirajuće sjednice Međunarodnog vijeća „C-1 for the Common Good“ (C-1 za zajedničko dobro) u Londonu. Riječ je o vijeću za unapređenje odnosa između Zapada i muslimanskog svijeta, kao nasljednika Vijeća C-100, kojeg je ustanovio Svjetski ekonomski forum u Davosu 2001., kao odgovor na 11. septembar, u namjeri da se izbjegne islamofobija na Za-

padu i vestofobija u muslimanskom svijetu. Bivši britanski premijer Toni Bler je predsjedavao glavnom skupštinom Vijeća, a britanski premijer Gordon Braun i australijski premijer Kevin Rud su se obratili osnivačima Vijeća za muslimansko-kršćanski dijalog.

Učešće na međunarodnim forumima i inicijative

Reisu-l-ulema dr. Mustafa Cerić je učestvovao na brojnim međunarodnim konferencijama, sastancima i seminarima i svojim predavanjima i idejama pobuđivao veliku pažnju međunarodne intelektualne, vjerske i političke javnosti. Zbog toga je dobijao brojne pozive od relevantnih međunarodnih organizacija koje imaju globalni karakter i uticaj. Većem broju tih poziva nije se mogao odazvati.

2001. - 2009. Bosanski reisu-l-ulema je redovan sudionik na Svjetskom ekonomskom forumu u Davosu i član Grupe 100 za odnose između islama i Zapada. U Davosu je tokom proteklih godina imao brojne susrete i razgovore sa uticajnim međunarodnim zvaničnicima iz vjerskog, političkog, društvenog i ekonomskog života u današnjem svijetu, uključujući i brojne državnike i vladine zvaničnike. Prisustvovao je mnogim značajnim diskusijama i imao izlaganja pred vrlo uticajnim međunarodnim auditorijem. Tako je 2009. godine u okviru programa „Zajednice religijskih dostojanstvenika" na Svjetskom ekonomskom forumu u Davosu, koju čine 20 uglednih vjerskih uglednika iz različitih vjerskih zajednica u svijetu, reisu-l-ulema dr. Mustafa Cerić govorio o temi „Vjera u religiji", zajedno sa rabinom Džonaton Saksom, glavnim rabinom Velike Britanije i Komonvelta, Matjom Rikardom, direktorom Kanuna-Šečen iz Nepala, te Džimom Valisom, glavnim urednikom i glavnim izvršnim urednikom „Sojourners" (SAD), na sesiji koju je moderirao bivši britanski premijer Toni Bler.

2002. Sudionik konferencije Evro-atlantskog partnerskog vijeća, gdje je održao predavanje o temi: „Islam protiv terorizma".

2003. Učestvovao na OSCE-ovoj konferenciji u Beču s predavanjem o temi: „Rasizam, ksenofobija i diskriminacija".

2006. U okviru rasprave o temi „Jedno more - tri vjere", u Rimu govorio na simpoziju u sklopu internacionalnog skupa „Mediteran na pragu novog milenija".

2006. Održao predavanje na susretu Židova i muslimana, koji je pod nazivom „Bejahad" održan na Hvaru, kada je usvojen i Apel „Kulturom do zajedništva".

2006. Na inicijativu Madelin Albright, bivše državne sekretarice Sjedinjenih Američkih Država, govorio je na prestižnoj međunarodnoj konferenciji „Brainstorm 2006" u Aspenu (Kolorado, SAD). Naime, elitni poslovni magazin „Fortune" i Aspen Institut svake godine organiziraju konferenciju koja okuplja najprestižnije ljude u svijetu iz oblasti nauke, ekonomije, politike i, u posljednje

vrijeme, religije. Cilj konferencije je da ponudi praktične odgovore na globalna pitanja današnjice, posebno pitanja siromaštva i gladi, te pitanja rata i mira.

2006. Na poziv federalne ministrice unutarnjih poslova Austrije Lize Prokop prisustvovao je međunarodnoj konferenciji o temi „Dijalog kultura i religija", koja je održana u Beču. U prisustvu velikog broja svjetskih i evropskih stručnjaka u oblasti kulture i religije, reisu-l-ulema je govorio na trećoj sesiji o temi: „Evropa - društvo zajedničke baštine" (Europe - A Community of Common Heritage).

2006. Održao govor na Univerzitetu Viskonsin (Madisonu, SAD) u okviru međunarodne konferencije o temi: „Deset Božijih zapovijedi i njihova aplikacija u judaizmu, krsćansvu i islamu". U Bostonu je 3. aprila 2006., na MIT (Massachusetts Institute of Technology), održao predavanje o temi: „Identitet evropskih muslimana".

2006. Na poziv Inga Friedricha, potpredsjednika Evropske narodne stranke koja okuplja konzervativne i narodnjačke stranke u Evropskom parlamentu, pred grupom evropskih parlamentaraca u Evropskom parlamentu, predstavio „Deklaraciju evropskih muslimana".

2006. Na međunarodnoj konferenciji u Kuala Lupuru (Malezija), pod nazivom „Dijalozi: Islamski svijet-SAD-Zapad - Ko govori u ime islama? Ko govori u ime Zapada?", obratio se predavanjem na temu „Izazovi koji su nametnuti naukom i tehnologijom na relaciji muslimani-Zapad".

2006. Objavljena i na četiri jezika prevedena (engleski, arapski, njemački, francuski) „Deklaracija evropskih muslimana", koja je nastala povodom tragičnih događaja od 11. septembra 2001. u Nju Jorku, 11. marta 2004. u Madridu te 7. jula 2005. u Londonu. „Deklaracija evropskih muslimana" ne ostaje samo na verbalnoj osudi terorizma, već čini praktične korake u cilju uspostavljanja dijaloga i povjerenja između muslimana i Zapada, zbog čega je naišla na izniman interes u međunarodnoj intelektualnoj i političkoj javnosti.

2006. Na poziv generalnog direktora ISESCO (Islamska organizacija za odgoj, obrazovanje i kulturu) dr. Abdulaziza Tverdžia, sudjeluje u radu međunarodne konferencije u Tunisu o temi „Civilizacije i kulture: od dijaloga do saveza". Konferenciju je u predsjedničkoj palači Kartaga otvorio predsjednik Arapske Republike Tunis, Zejnulabidin bin Ali, u prisustvu velikog broja uleme, profesora, ministara i političara iz Tunisa i svijeta. Posebnu pažnju privuklo je prisustvo Mahatira Muhammeda, bivšeg premijera Malezije koji je održao glavni govor na konferenciji i kojeg je ISESCO imenovao za svog specijalnog ambasadara u dijalogu sa kulturama i civilizacijama. Također, konferenciji su se obratili Ekmeleddin Ihsanoglu, generalni sekretar Organizacije islamskih zemalja (OIC) i Amr Musa, generalni sekretar Arapske lige.

2006. Jedan je od potpisnika pisma 138 muslimanskih čelnika i intelektualaca upućenog kršćanskim poglavarima, s pozivom na dijalog, a povodom papinog predavanja na Regensburškom univerzitetu, (Njemačka, 13. 9. 2006.), te od prvog dana aktivni sudionik kršćansko-muslimanskog dijaloga koji je

usijedio, i predvodnik muslimanske delegacije u dijalogu sa Vatikanom. Na ovo pismo je stigao pozitivan odgovor više od 500 kršćanskih intelektualaca, kojeg je inicirao Jelski univerzitet. Papa Benedikt XVI također je pozitivno odgovorio i prihvatio poziv za dijalogom i zajedničkim djelovanjem za mir u svijetu. „Zajednička riječ“ (A Common Word) - otvoreno pismo muslimanskih autoriteta kršćanskim liderima, nastalo je kao želja muslimanskih autoriteta da primjene kur'ansku zapovijed da komuniciraju sa kršćanima i Jevrejima. Osnivač i direktor „Centra za vjeru i kulturu“ pri Jelskom univerzitetu prof. Miroslav Volf je kazao: "Ova muslimanska inicijativa je najznačajniji događaj za međuvjerski dijalog u zadnjih pedeset godina". Nakon prihvatanja pisma održane su brojne konferencije i razgovori muslimanskih intelektualaca i kršćanskih predstavnika.

2007. U Vašingtonu održao predavanje u prestižnom međunarodnom centru „Woodrow Wilson“ za učenjake o temi „Umijeće tolerancije“.

2007. U prisustvu Šejhu-l-Azhara Muhammeda el-Tantavija i velikog broja uleme iz cijelog svijeta, govorio na četvrtoj sesiji u okviru Drugog svjetskog susreta svršenika univerziteta Al-Azhar u Kairu o temi „Umijeće tolerancije u islamu“.

2007. Govorio na konferenciji „Akademska sloboda i sloboda religije – tenzije i kompromisi dvaju koegzistentnih i fundamentalnih prava“ na Leiden univerzitetu u Holandiji, o temi: „Historija institucionalnog obrazovanja imama u Bosni i Hercegovini“.

2007. U Dohi (Katar) učestvovao na konferenciji „Dohska konferencija za međuislamski dijalog„ i govorio na temu „Značaj zbližavanja mišljenja za jedinstvo muslimana“, u prisustvu više od dvije stotine delegata iz muslimanskog svijeta, među kojim su bile muftije iz Sirije, Egipta, Omana, Irana, Libanona, Tunisa, Maroka, te autoriteta kao što su Šejh Jusuf Karadavi, Ajatullah Muhammed Ali el-Teskhiri, generalni sekretar Svjetske akademije za zbližavanje islamskih mezheba, i Ekmeleddin Ihsanoglu, generalni sekretar Organizacije islamske konferencije. Konferenciju je otvorio Abdullah bin Hammed Atijja, drugi zamjenik premijera Vlade Katara i ministar za energiju i industriju. Otvaranju je prisustvovala i princeza Moza, supruga Šejha Hameda bin Halife Al Thanija, emira države Katar.

2008. Učestvovao na trodnevnoj konferenciji na Jelskom univerzitetu (SAD) o temi „Ljubav prema Bogu i komšiji u riječi i djelu - pretpostavke za muslimane i kršćane“, koju su inicirali muslimanska ulema i intelektualci a podržali kršćani s Jelskog univerziteta. Konferencija je bila kršćanski odgovor na otvoreno pismo 138 muslimanskih uglednika pod naslovom „Zajednička riječ između nas i vas“, a povodom Papinog predavanja na Regensburškom univerzitetu. U završnoj riječ prof. Miroslav Volf, direktor Centra za vjeru i kulturu na Jelskom univerzitetu i inicijator kršćanskog odgovora na muslimansku inicijativu kazao je da „muslimanska inicijativa ima povjesni značaj a ova konferencija povijesnu čast da bude njezin promotor“. U Vašingtonu je 8. okto-

bra 2009. godine na Džordžtaun univerzitetu održana dvodnevna konferencija o temi „Zajednička riječ između nas i vas: globalni plan za promjenu“, kao nastavak ranije započetog procesa. Konferenciju u Vašingtonu organizirali su Centar za muslimansko-kršćansko razumijvanje „Princ el-Welid bin Talala“ u Vašingtonu i Akademija „Al-Bejt“ iz Ammana. Na otvaranju vašingtonske konferencije, o temi „Muslimansko-kršćanski odnosi u 21. stoljeću“, govorili su: reisu-l-ulema dr. Mustafa Cerić, prof. Džon Espozito, direktor Centra za muslimansko-kršćansko razumijevanje, Toni Bler, bivši britanski premijer, Kdžel Magn Bondevik, bivši premijer Norveške, Dato Seri Anvar Ibrahim, bivši zamjenik premijera Malezije.

2008. Učesnik Međucivilizacijskog dijaloga koji se vodi između Japana i islamskog svijeta u Rijadu, gdje se u ime učenjaka islamskog svijeta, koji su učestvovali u ovom dijalogu, obratio kralju Abdullahu bin Abdul Azizu.

2007. Na poziv Liz Mohn, predsjednice „Bertelsmann fondacije“ iz Njemačke i dr. Volganga Šusela, bivšeg austrijskog kancelara, prisustvovao evropskom susretu „Trilogija Salzburga“. Riječ je o godišnjem evropskom susretu u okviru Salzburškog festivala koji, već nekoliko godina, okuplja prominentne ličnosti iz svijeta privrede, umjetnosti i politike radi promocije dijaloga i tolerancije. Učesnici su još bili ministrica vanjskih poslova Austrije Ursula Plasnik, bivši ministar vanjskih poslova Njemačke Joška Fišer, bivši ministar vanjskih poslova Palestine Zeid Abu Amr, predsjednik vatikanskog koncila za promociju kršćanskog jedinstva kardinal Kasper i rabinka iz Izraela prof. Evelin Godman-Thau.

2008. U gradu Saporo u Japanu učestvovao na samitu vjerskih autoriteta svijeta za mir, a u povodu održavanja Hokaido samita Grupe osam (G8). Organizator su bili Svjetska konferencija religija za mir (WCRP) sa sjedištem u Njujorku i japanske mirovne asocijacije. Ovo je bio treći samit vjerskih autoriteta u svijetu (prvi je održan u Moskvi 2006., a drugi u Kelnu 2007.), koji se održava uoči Samita G8, s namjerom da se političkim liderima najmoćnijih država i najbogatijih društava u svijetu skrene pažnja na brojna pitanja koja muče današnji svijet bez obzira na vjeru ili naciju. Na samitu u Saporu usvojen je dokument u vidu apela oko 300 vjerskih autoriteta svijeta iz više od 20 zemalja a uoči dvodnevnog održavanja Hokaido Samita Grupe Osam (G8). Dokument je premijeru Japana Jasuo Fukudi predala delegacija u sastavu: reisu-l-ulema dr. Mustafa Cerić, nigerijski nadbiskup Onaijekano, palestinski kadija Temim, te strasburški rabin Rene Gutman, a delegaciju je predvodio poglavar budističke zajednice u Japanu Ničiko Nivano i predsjednik Konferencije religija za mir.

2008. Predvodio delegaciju muslimanskih intelektualaca iz cijelog svijeta na prvom povijesnom seminaru Katoličko-muslimanskog foruma „Ljubav prema Bogu, ljubav prema komšiji“, (Vatikan, 4.-6. XI 2008.), te se u ime muslimanske delegacije obratio papi Benediktu XVI.

2008. Na poziv Svjetske konferencije religija za mir (WCRP), prisustvovao Međunarodnoj diplomatskoj konferenciji o kasetnom naoružanju, u Dablinu

(Irska), s namjerom da se usaglasi sporazum kojim bi se potpuno zabranila proizvodnja, skladištenje i upotreba kasetnog naoružanja.

2009. U Evropskom parlamentu (EP), na plenarnom zasjedanju u Strasburu, 15. januara, usvojena Rezolucija o Srebrenici, čiji je jedan od inicijatora i promotora bio bosanski reisu-l-ulema Cerić. Rezolucijom se pozivaju države članice EU i države zapadnog Balkana, da obilježe 11. juli Danom sjećanja na genocid u Srebrenici.

2009. U sjedištu UNESCO-a u Parizu, kao dobitnik UNESCO-ve nagrade za mir „Feliks Ufajet Boanji" (Félix Houphouët-Boigny), prisustvovao svečanosti povodom dvadesete godišnjice od osnivanja Nagrade, uz veliki broj diplomata i UNESCO-vih specijalnih izaslanika u svijetu. Reisu-l-ulema Cerić je punopravni član UNESCO-ve komisije za mirovna istraživanja, kojom predsjedava Henri Kisindžer, bivši državni sekretar SAD-a i dobitnik Nobelove nagrade, a čiji su članovi još princeza Mozah Bint Nassar el-Misnad iz Katara, Havijer Perez, bivši generalni sekretar UN-a, princ Hasan bin Talal iz Jordana. Generalni sekretar komisije je Aliun Traore.

2009. Predvodio visoke muslimanske autoritete u Evropi u dizanju glasa protiv nasilja u Pakistanu, a pismo za mir, dijalog i zaustavljanje nasilja u toj zemlji, upućeno Pakistanu, a posebno ulemi, još su potpisali: muftija kosovski Naim Trnava, muftija albanski Selim Mučaj, muftija makedonski Sulejman Redžepi, predsjednik Islamske zajednice u Španiji dr. Mansur Eskudero, Halima Krausen iz Njemačke, Hasan Le Gai Iton šejh Abdul Hakim Murad i Jusuf Islam iz Velike Britanije.

2009. Sudjelovao u jedinstvenoj međureligijskoj ceremoniji, koja je održana u Kopenhagenu pod pokroviteljstvom švedskog nadbiskupa dr. Andresa Vedžrida i Svjetske konferencije religija za mir, a u okviru događaja od posebne važnosti za budućnost čovječanstva - Konferencije o klimatskim promjenama Ujedinjenih naroda. U svojstvu dopredsjednika Konferencije religija za mir, pročitao „Bosansku dovu" u kojoj se govori o miru, toleranciji te ljudskoj odgovornosti i savjesti čovječanstva koju treba probuditi radi zaštite prirode i spasa od globalnog zagrijavanja koje prijeti da ugrozi život na Zemlji. U Kopenhagenu su dopredsjednici Svjetske konferencije religija za mir pozvali šefove država i vlada na hitnu akciju kako bi se zaustavio proces globalnih klimatskih promjena uzrokovanih ljudskom nepažnjom i pohlepom. Tom činu je prisustvovalo četrdeset devet uglednih vjerskih autoriteta iz cijeloga svijeta među kojima su: turski reisu-l-ulema dr. Ali Bardakoglu, generalni sekretar Svjetske islamske misije sa sjedištem u Tripoliju dr. Ahmed Šerif, moskovski patrijarh i cijele Rusije Kiril, kanterberijski nadbiskup Rovan Viljems, jevrejski rabin David Rosen, generalni sekretar šintoizma iz Japana Masami Yatabe, predsjednik taoizma iz Singapura Master Lee Zhwang, vrhovni palestinski kadija Šejh Tajser Redžep el-Temini, Šejh Hamza Jusuf Hanson iz Amerike i mnogi drugi.

Istaknuti muslimani: Reisu-l-ulema među 100 najuglednijih

„Reisofobiju“, kao i ovo poglavlje o biografskim činjenicama iz života i rada reisu-l-uleme Cerića, završavamo kroz jedan znakovit esej, iz pera jedne univerzitetske profesorice, čije mišljenje je formirano na višestruko provjerenim i potvrđenim činjenicama. Prije nego što uđemo u ovaj tekst, valja primijetiti da bošnjački narod, kao muslimanski narod, predstavlja kapljicu u moru muslimanske populacije u svijetu, da iza Bošnjaka nema nikakve globalne političke ili ekonomske moći koja bi ih promovirala, te je zaista impresivno kada jedan Bošnjak biva uvršten među 100 istaknutih muslimana, graditelja svjetske civilizacije i kulture, a među brojnim ličnostima klasične i savremene muslimanske povijesti. Tu čast je doživio bosanski reisu-l-uleme dr. Mustafa Cerić.

Naime, izdavačka kuća „Oneworld Publications“ iz Oxforda (Velika Britanija), izdala je knjigu autorice Natana J. DeLong-Bas „Istaknuti muslimani: Muslimani graditelji svjetske civilizacije i kulture”. U knjizi su donesene biografije i najznačajnija postignuća stotinu najuglednijih muslimana u povijesti, po izboru autorice DeLong-Bas. U knjizi su odabrana imena ličnosti koje su učinile značajan doprinos razvoju svojih društava, ali i globalne zajednice. Uz imena NBA zvjezde Kareema Abdul Jabbara, preko dobitnice Nobelove nagrade za mir Shirin Ebadi, hip-hop umjetnika Mosa Defa, svjetskog bokserskog šampiona Muhammada Alija, nagrađivanog novinara i najprodavanijeg pisca Ahmeda Rashida, popularnog muzičara i dobrotvora Yusufa Islama, dobitnika Nobelove nagrade za hemiju Ahmeda Zewaila - nalazi se i ime reisu-l-uleme dr. Mustafe Cerića.

Knjiga je kao ideja nastala nakon 2001. godine s ciljem da se zapadnoj javnosti predstave istaknute muslimanske ličnosti koji su bili, kako u prošlosti, tako i u sadašnjosti graditelji civilizacije i kulture. Knjiga donosi prikaze života i postignuća uglednih muslimana različitog nacionalnog i kulturološkog porijekla iz mnogostruke lepeze njihovog društvenog angažmana: od vladara i političara, preko pjesnika i pisaca, do vjerskih lidera i sportskih zvijezda. Autorica knjige Natana DeLong-Bas je profesorica teologije na Boston koledžu i Blisko-istočnim i judaičkim naukama pri Univerzitetu Brandeis u Sjedinjenim Američkim Državama.

Predstavljajući reisu-l-ulemu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini kao jednog od 100 istaknutih muslimana u islamskoj povijesti, kao graditelja svjetske civilizacije i kulture, profesorica Natana J. DeLong-Bas ističe da on “postaje međunarodno priznati lider muslimansko-kršćanskog dijaloga“. Autorica, između ostalog, piše:

„Vrijeme provedeno u Sjedinjenim Američkim Državama pomaže mu da tečno govori engleski jezik i upozna američku kulturu. Također ima priliku da sa manjinskim zajednicama američkih muslimana radi na podučavanju pripa-

dnika drugih konfesija o islamu, uporedo se upoznavajući s izazovima s kojima se suočavaju konvertiti. Uz to što pomaže u proširivanju, poboljšavanju i obezbjeđivanju finansijske pomoći školskim programima i objektima Centra. Cerić također radi na zbližavanju različitih grupa na izgradnji zajedničke i harmonične budućnosti...

Kao duhovni vođa bosanskih muslimana, Cerić se poziva na historiju međureligijske i međuetničke tolerancije i saradnje u zemlji, što je ključ za nacionalnu obnovu i osnova za trajan mir. S obzirom da bosanski muslimani koegzistiraju u raznolikosti vjera i etničkih zajednica na malom geografskom regionu, kontakti između ovih grupa su neminovni. Cerić vjeruje da je duh otvorenosti i saradnje kako produktivan tako i ispravan odraz bosanskog identiteta. On ukazuje na blizinu džamija, crkava i sinagoga u Sarajevu kao dokaz međupovezanosti vjera i etničkih zajednica. Iako neki vide raznolikost vjera u Bosni kao izopačenost i slabost, Cerić to vidi kao znak regionalne snage. On kontinuirano osuđuje terorizam i rasizam, odražavajući i naglašavajući stavove onih koje on predvodi...

Cerićeva vizija budućnosti Bosne i tumačenje islama se znatno razlikuje od onih koji pozivaju ka uspostavljanju islamske države ili implementaciji konzervativnog i doslovnog tumačenja islamskog zakona. Uvažavajući raznolikost vjera u Bosni i činjenicu da su muslimani prosta (44%), a ne apsolutna većina stanovništva, Cerić poziva na islamski realizam a ne na islamsku superiornost. Podržavajući princip pravde u kojem su sve vjere jednako priznate, on vjeruje da je vjerski pluralizam jedini garant zaštite od drugog genocida.

Cerićevo vođstvo muslimanske zajednice se fokusira na muslimansko-kršćanski dijalog kao ključ zajedničke budućnosti u Evropi. Uočavajući da su se obje vjere više koncentrirale na problematične uspomene i događaje iz prošlosti, on predlaže alternativu i viziju koja pruža više nade međuvjerskoj interakciji koja se fokusira na pozitivnu historiju. Njegova interpretacija historije počinje s tvrdnjom da je posmatranje Evrope kao historijski kršćanske lažno jer je ona već dugo dom velikoj jevrejskoj i muslimanskoj zajednici koja se proteže od Iberijskog poluotoka do Balkana. Postojanje ovih zajednica je rezulitiralo njihovom značajnom doprinosu evropskoj kulturi i životu. On navodi primjer krišćanskog naučnika Tome Akvinskog (1224.-1274.) čija je ocjena i aktualizacija duha kršćanstva izrasla iz njegove studije muslimanskog teologa i filozofa Avicene (Ibn Sina, 980-1037.) Cerić nudi da se ta lekcija nauči na primjeru Akvinskog da poštivanje vjerovanja i pisanja druge vjerske grupe može dovesti do dubljeg uvažavanja svoje vlastite vjerske tradicije. Slično tome, nepoštivanje drugih vjerskih skupina obično vodi do neslaganja i osuda, kao što je to bio slučaj Dantea Aligieria (1265.-1321.) koji je muslimanskog filozofa Averoesa (Ibn Rušd, 1126-1198.) poslao u pakao zbog njegovog promovisanja Aristotelove filozofije. Cerić odbacuje osuđivanje jer se ono radije fokusira na realitete iz prošlosti, nego što predstavlja djelovanje na oblikovanju novih realiteta na temelju duha refleksije.

Za Cerića je potraga za muslimansko-kršćanskim dijalogom odraz nekih od najvažnijih lekcija iz Kur'ana: da je bolje imati sveobuhvatan a ne isključiv pristup vjeri, da niko nema monopol nad Istinom i da je Istina na raspolaganju svakome. On vjeruje da se ove lekcije moraju implementirati u praksi, kako bi se prešlo preko historije netolerancije među vjerama te natjecanja na temelju superiornosti vlastite svete knjige ili vjere – a natjecalo u obavljanju dobrih djela i oblikovanju novih vrijednosti pravednosti, znanja i ljudske pristojnosti. On vjeruje da djelovanje, a ne osuđivanje, treba biti zadatak istinske vjerske zajednice, jer ono teži kretanju ka budućnosti, stvaranjem novih puteva i prilika, a ne na način da se ostaje uklliješten u prošlosti. On također vjeruje da je djelovanje adekvatno korištenje moći vjere da motivira ljude, jer se fokusira na zbližavanju ljudi u njihovoj potrazi za pravdom, mirom i tolerancijom za svo čovječanstvo.

On poziva na prekid uništavanja spomenika i crkava drugih vjera, navodeći da uništavanje manastira ne čini osobu ništa boljim muslimanom nego što uništavanje džamija čini čovjeka boljim kršćaninom. On vjeruje da ljudi mogu postati bolji muslimani i kršćani pomažući jedni drugima da održe svoje vjerske identite kao izvor lične i kolektivne sigurnosti.

Vezan za ovu viziju novog svjetskog poretka izgrađenog na ljudskom povjerenu i moralnosti jeste i Cerićev poziv na zaustavljanje širenja nuklearnog oružja i oružja masovnog uništavanja. On predlaže povezivanje mudrosti koja je tipična za Istok i racionalnosti tipične za Zapad, kako bi se uspostavio moral "čovjeka od vjere" koji može izgraditi ljudsko povjerenje neophodno za povezivanje plemena i naroda te surađivanju u pravdi, istini, miru i pomirenju. On vjeruje da budućnost Evrope leži u moralnosti koja vodi do oslobađanja od straha i materijalnog i duhovnog siromaštva, povjerenja koje vodi do priznavanja da Bog živi i brine za ljude, tolerancija koja vodi do obnove duha u dijeljenju zajedničkog dobrog života koji slavi raznolikost vjera i kultura, aktivna opozicija nuklearnoj opasnosti, ekološkoj katastrofi i nasilnim vjerskim, etničkim i društvenim konfliktima, i opipljiva podrška miru sa prirodom, nacijama, religijama, Bogom i ljudskim bićima.

Cerić crpi inspiraciju od lidera borbe za građanska prava, najprije dr. Mar-tin Lutera Kinga, Jr., i Mahatma Gandija, u promoviranju nenasilja u regiji, koja nije imala baš mnogo iskustva kad je u pitanju mir posljednih godina. Parafrazirajući Kinga, Cerić je proglasio svoju nadu za dan kad će njegovo troje djece živjeti u svijetu gdje ih neće ocjenjivati na osnovu njihove vjere u njihovim srcima nego na osnovu njihovog karaktera. On poziva na razvoj "islamske avangarde" koja će promovirati ljudska prava i demokratiju dok je protiv doslovnog tumačenja, ekstremizma i terorizma, te upozorava muslimane protiv korištenja termina „džihad" jer većina nemuslimana taj termin povezuje s ekstremizmom i svetim ratom protiv nemuslimana.

Cerićeve pozive na mirnu koegzistenciju, unutrašnju i međureligijsku saradnju i toleranciju odbacuju ekstremisti koji alternativno pozivaju na širu

međumuslimansku samozaštitu i podršku. Kritičari primjećuju da su upravo arapski borci, koji su došli iz Afganistana, odbranili muslimansko stanovništvo Bosne od srpsko-hrvatskog genocida, u vrijeme kada Zapad nije uradio ništa da zaustavi etničko čišćenje, nego je nametnuo embargo na uvoz oružja. S ovim borcima došlo je i militanto i ekstremističko tumačenje islama. Cerić navodi da većina Bosanaca odbacuje takav ekstremizam, ali je zabrinut da su neki borci ostali u regionu te pokušali implementirati doslovno, netolerantno i riutalima posvećeno tumačenje islama. On je također izrazio zabrinutost za muslimane koji se označavaju kao potencijalni teoristi dok se ne dokaže suprotno, i za upade u islamske dobrotvorne organizacije zbog navodnih veza s terorističkim aktivnostima.

Krucijalna Cerićeva uloga kao nacionalnog iscjeljitelja i mirotvorca, priznata je izborom u Savjetodavno vijeće Svjetskog instituta za politička pitanja New School Univerziteta, te uključenjem u dijalog „Islamski svijet – Amerika – Zapad“, koji promovira veću komunikaciju u islamskom svijetu i o islamskom svijetu, Sjedinjenim Državama i Zapadu. Pokrenut kao strukturirani forum za održivi dijalog koji obuhvata vjerske, ekonomske i političke predstavnike iz islamskog i zapadno-američkog društva, ovaj odbor okuplja i islamske ličnosti, kao što je Cerić, čiji glas ima vjerodostojnost u svojoj vlastitoj zajednici ali se nedovoljno čuje na Zapadu. Ciljevi Instituta na više načina su paralelni sa Cerićevim: omogućavanje i promoviranje dijaloga, komunikacije i savjetovanja s ciljem promocije mira.

Uz Cerićevo vjersko vođstvo u Bosni, on također radi na tome da izgradi i ojača veze između bosanskih muslimana i drugih muslimanskih zajednica širom svijeta. On je autor brojnih knjiga na bosanskom jeziku i čest govornik na konferencijama na Zapadu i u muslimanskom svijetu na temu muslimansko-kršćanskog dijaloga i potrebe za toleranciju i mirnu koegzistenciju i saradnju među vjerskim grupama.“

Pogovor

Knjigom „Reisofobija”, sasvim opravdano i odveć potrebno, Fatmir Alispahić u javni diskurs uvodi nove pojmove i imenitelje, koji su uokvireni u specifične i sasvim nove konstrukcije. A jedna od tih konstrukcija jeste i centralni pojam knjige, zapravo, riječ je (i) o naslovu – „Reisofobija”, sa kojom Fatmir Alispahić autentično i odvažno oslikava i impregnira cjelokupni horizont mržnje, straha i otklona kojeg generira svekolika, uglavnom ovdašnja, organizirana islamofobija spram imena, lika, djela i autoriteta reisu-l-uleme dr. Mustafe ef. Cerića. A reisu-l-ulema je, podsjećamo i naglašavamo, vrhovni vjerski poglavar bh. muslimana, ili Bošnjaka u širem i preciznijem određenju. Što bi se narodski kazalo: Prvi (u vjeri) kod Bošnjaka!

Fatmir Alispahić, dakako, ordinira i na tromeđi (drukčijih) konstrukcija: strukturalne trezvenosti (M. Hoffman), mentalne čestitosti (M. Širbić) i, konačno, duhovne sabranosti (A. Debeljak). A budući da baratamo sa novim pojmovima i konstrukcijama, usuđujem se predložiti i jednu novu u pojašnjenju konstrukcije reisofobija, a to je konstrukcija IZ-ofobija (širenje jakog straha od Islamske zajednice i zajedništva bh. muslimana u jedinstvenoj vjerskoj organizaciji). Naravno, imenovat ćemo stvari pravim imenima, da se zna, a jezik je, svakako, kuća bitka. Jezik je, također, i kuća pamćenja, jer upravo ove konstrukcije – islamofobija, reisofobija, IZ-ofobija, pa na koncu i BBI-ofobija (strah od koncepta i standarda života), jesu okviri, instrumenti i načini preko kojih sadašnja generacija selektiranih i osviješćenih bošnjačkih partikula i institucija, u ime cjelokupnog (ne)svjesnog bošnjačkog korpusa, u jedva podnošljivoj teškoći povijesnog trenutka, evidentira i dokumentira aktivnosti koje su usmjerene protiv bošnjačkog kolektiva, bića i duha, istovremeno. Isto tako, ove egzistencijalne konstrukcije treba shvatiti i kao konstruktivan, suvisao i smislen odgovor na cjelokupnu lakrdiju pojmova i konstrukcija preko kojih vulgarni, agresivni ateizam i(li) organizirana islamofobija atakuje na islamske vrijednosti, općenito moral, prosvijećenost i sami duh bošnjačkog bića. Izdvojit ćemo sljedeće primjere, između mnogih drugih: „neprosvijećeni

medžlisizam" Tarika Haverića[1], a radi se o nazor sklepanoj i nemuštoj konstrukciji koja odražava nemoć, ljutnju i sami Bog zna više šta, no, jasno je na što i protiv koga je uperena, dakle, „strijela je odapeta", kao što kaže S. Pećanin urednik „Dana"; zatim konstrukcije – „sakralne nakaze" i „arhitektonske rugobe", sa kojima se proslavio dokazani islamofob Željko Ivanković u banjalučkim „Nezavisnim novinama" (05.01.2010.), a, zapravo, to su konstrukcije kojima je tretirao sarajevske džamije, pridruživši se aktualnoj antiislamskoj euforiji, u trenutku kada Evropa odveć zvanično, referendumski, step by step, objavljuje „rat" i odlučno kaže NE minaretima, džamijama, hidžabima i mahramama.

No, Fatmir Alispahić upravo sa tromeđe, koju smo već spomenuli, vrši sondažu recentne prošlosti, iz koje vadi i crpi stvari, pojave i aktivnosti koje su nam se organizirano spravljale i priređivale, osobito reisu-l-ulemi dr. Ceriću. I jasno ćemo kazati: Ne, nama se to nije dogodilo – to su oni smišljeno, planski, konstanto i konzistento radili – nama, osobito vrhu IZ-e, napose reisu-l-ulemi. I zato smatram da Fatmir Alispahić, knjigom „Reisofobija", pledira na ozbiljnost naše nakane smještene i precizirane u konstrukciji: institucionalno pamćenje (izrazito egzistencijalna konstrukcija)! Ovaj put, odlučili smo da pamtimo, legalno i legitimno, studiozno i naučnoistraživački ćemo se odnositi spram svih onih tendencija i akcija koje su uperene protiv naše vjere, naroda, zajednice i institucija koje su garant opstojnosti: vjere, naroda i domovine. I upravo je Fatmirova knjiga „Reisofobija" jedan od prvih koraka u realizaciji te ideje i te ozbiljnosti. I zato je ova knjiga, kao takva, bila odveć očekivana, jer doćeralo je „cara do duvara"! Dakle, bilo je pitanje dana kada će na vidjelo izaći knjiga koja će se temeljito pozabaviti svim akcijama, plaćenim i onim dragovoljnim (itekako ima i takvih egzemplara/kičmenjaka/auto-rakara), koje su usmjerene na blaćenje, satanizaciju i do besvijesti vrijeđanja ličnosti – centralne i najveće vjerske pozicije, štaviše institucije – reisu-l-uleme dr. Mustafe

[1] Tarik Haverić u serijalu „Muke s liberalizmom" u eseju „Bosanski liberalizam i neprosvijećeni medžlisizam" napravio je gotovo nemoguću konstrukciju „neprosvijećeni medžlisizam" – koja, zbog nedovoljnog poznavanja pojmova i imenitelja, ne stoji, nije referenta i ruši se sama od sebe, jer apelira na neprosvijećenost nečega što je struktura ili nivo organizacije, nešto što ne predstavlja svijest koja, kao takva, treba biti prosvijećena ili ne. A to je gotovo identično kazati – neprosvijećenost kantona, općine, mjesne zajednice! A šta bi, zapravo, unutar tog „izma" – „medžlisizam" (autor svjesno aludira na učenje, sljedbu, ideologiju unatar te odrednice – medžlis) bio „džematizam", sa svojom ideologijom i učenjem, da li bi i on bio neprosvijećen, po crti automatizma (džemat koji je dio medžlisa, niža razina organizacije), ili, pak, kakav bi bio i šta bi već bio „mufticizam", apelirajući na veći nivo organizacije Islamske zajednice (od medžlisa)!? A drugi je par rukava što Tarik Haverić ovom konstrukcijom želi, prije svega, podvaliti da su imami, taj široki pojas svijesti unutar IZ-e – neprosvijećeni, neobrazovani i neupućeni. No, drugom ćemo prilikom šire pojasniti i odgovoriti mu na ovo stremljenje, ali i na krajnju neprimjerenost (akademskom radniku) i nepristojnost prilikom izbora riječi i primjera za poređenje, kada hipotetički u usta francuskog svećenika ubacuje svoje riječi – „islam, to odiozno azijatsko krivovjerje"! Tuknu li ove riječi na islamofobiju? (Suvišno je i pitati!)

ef. Cerića. I upravo je sve to i svemu tome – autentičan dokaz – knjiga „Reisofobija”.

Fatmir Alispahić se potrudio da prelista i „iščita” oko petstotinjak brojeva sarajevskih magazina („Dani” i „Slobodna Bosna”) i dnevnih novina („Oslobođenje”), također da uprati i centralne informativne i političke emisije/magazine na Federalnoj televiziji, koji su uporno i konzistentno, u svim svojim varijacijama, od uvodnika, preko kolumni pa do karikatura na duplericama i raznoraznih paskvila, iracionalno i neosnovano, bezrazložno i ad hominem, sa povodom i bez njega, pogano, ružno i krajnje nepristojno, nemisleći i nelogično (pobogu, kako će misliti, kada su već plaćeni za to – a ovdje u ovoj konotaciji riječ je o „beskičmenjacima”), napadali i satanizirali najvećeg bošnjačkog vjerskog velikodostojnika, dakle, vjerskog poglavara reisu-l-ulemu! Neke stvari je logički nemoguće i objasniti, a neke, pak, ne treba ni pojašnjavati! A možda bi trebalo pojasniti i ukazati na izvjesnu proporciju: jer, što je više rastao autoritet, sposobnost i (međunarodna) priznanja reisu-l-uleme utoliko je, dakle, proporcionalno, štaviše kao popodnevna sjenka, rasla i kvasala ovdašnja reisofobija i islamofobija u svim svojim kombinacijama i sa svim svojim ograncima. (No, sreća im je što mi ipak živimo u nesređenoj državi, jer sud bi se itekako trebao baviti ovim stvarima i bile bi mu pune ruke posla!)

Ali, o kakvom se „pokušaju podvale” radi od strane onih koji tako uporno i tako bezočno, gdje god mogu i gdje god im se ukaže prilika, napadaju i udaraju na reisu-l-ulemu i institucije IZ-e, ukazuje i sarajevski profesor dr. Ugo Vlaisavljević koji će u jednom od posljednjih brojeva „Dana” reagirati („Moć javnog šikaniranja”, Dani, 29.01.2010.) na iskrivljene navode novinara „Dana”, pa će ponoviti svoje mišljenje i zamjećivanje da neumorni kritičar reisu-l-uleme, sarajevski profesor i dokazani vulgarni ateist – prof. dr. Enver Kazaz, upravo suprotno od reisu-l-uleme i onoga za što ga optužuje, „dobija više prostora u medijima od reisu-l-uleme” i „da Kazaz u javnom mnijenju ima veću moć od reisu-l-uleme”. Prof. dr. Ugo Vlaisavljević će i kasnije, sasvim odlučno, stajati iza svoje tvrdnje o Kazazovoj velikoj moći u javnom mnijenju kazavši da on „ima priliku reći u javnosti gotovo sve što mu padne na pamet.” I, naravno, nikada nikome nije problem (sic!) Kazazovo medijsko i uopće javno preeksponiranje, nego je problem medijsko eksponiranje vrhovnog vjerskog poglavara bh. muslimana. I, na koncu reagiranja, prof. dr. Vlaisavljević poentira kazavši da je problem u tome što neki novinari žele postati moćniji i utjecajniji i od samog poglavara reisu-l-uleme. Po njima – reisu-l-ulemi je mjesto u zapećku i u jednoj strukturalnoj dubini duhovne i „memli” tišine i intime uskog vjerskog prostora. A treba li im kazati da je politika polje djelovanja volje i da je vjera, na svoj način – preko etike, savjeta i drugih metoda, itekako pozvana da učestvuje u njoj. Treba li im kazati i to da je muslimanu po učenju islama čitav svijet svet i primaran – kao mjesto djelovanja i mjesto molitve, dakle, čitav mu je svijet džamija i čitav mu je svijet domovina. Upravo onako kao što je i Dante primjećivao da mu je čitav svijet domovina i prostor djelovanja, ali nikada nije

niti će biti problem u Danteu koji će ovako što kazati nekoliko stoljeća poslije poslanika Muhammeda, a.s., već je problem isključivo u muslimanima i njihovoj holističkoj percepciji svijeta. Ali, vjera po njima (islamofobima) ne može biti toliko obuhvatna i na tolikom prostoru, to im je užasavajuće, ona je po njihovom uskom shvatanju – duboko zakopana među četiri džamijska zida, među nišanima, ona je kod i sa umrlim, samo na onom svijetu itd. A sekularizam bi gradili isključivo na bazi rigidnog i isključivog ateizma. A vratit ćemo se opet na dr. Vlaisavljevića i njegovu dosjetku sa Newtonom: „Ako danas u BiH sekularizam treba da se sačuva, onda ne treba da pitamo – a gdje vam je tu ateista?" Dakle, ateisti su mogući, ali ne i nužni za gradnju sekularnog društva. I kazat će dalje dr. Vlaisavljević da „za gradnju sekularnog političkog poretka ne trebamo imati nekakvu ateističku skupinu koja će ga promovirati"! I upravo zbog toga oni su problem samima sebi, kao i antiteisti, a ne samo kao ateisti, dakle, radi se o varijablama unutar hipoteze. Definitivno, njima je jedan od najvećih problema reisu-l-ulema, jer uspješno razbija klišee i šeme i ima ga – aktivnog, jasnog, prihvatljivog i funkcionalnog; reisu-l-ulema koji nije sinekura (kao što je to bio slučaj sa nekim njegovim prethodnicima) koja će praviti smijuriju od institucije Rijaseta i reisu-l-uleme, već je to poglavar koji sa nevjerovatnom (fizičkom i intelektualnom) energijom uspijeva obići bh. džemate, vaziti na otvaranjima/proklanjavanjima džamija, držati predavanja na univerzitetima širom svijeta i bitnim svjetskim manifestacijama, koji će lobirati za svoju zajednicu ali i domovinu gdje god je to moguće, pa će se kao rezultat tog lobiranja u Evropskom parlamentu izglasati rezolucija o Srebrenici i 11. juli proglasiti Danom sjećanja na srebrenički genocid itd. I, naravno, nekome to smeta! O tempora, o mores!

Treba kazati da je Fatmir Alispahić u ovoj knjizi, u sondažnoj analizi islamofoba i reisofoba, dakle, za razliku onih koje kao objekte tretira, izrazito regularan, koncizan, precizan i odmjeren, i što je krucijalno: ovim poduhvatom Fatmir je uradio izrazito značajan projekt koji će biti međaš pamćenju, ali ovaj put – institucionalnom.

Naravno, ti koji su tretirani (a, zapravo, nisu ni svjesni da sami sebe tretiraju) bune se kada ih nazivamo islamofobima i sada već – reisofobima, pa kažu da nisu islamofobi ako ukazuju na pojedince i njihovo djelovanje. No, mi ćemo im ovako odgovoriti: itekako slediramo na bezočnost, bezdušnost i vulgarnost samog odnosa i načina tretiranja ljudi, koji obnašaju značajne funkcije unutar IZ-e. Neko je mudro primjetio da u totalitarnim i diktatorskim režimima ne treba suditi i pitati za ciljeve koji se proklamuju, oni će uvijek u proklamaciji biti „dobri", već treba, prije svega, pitati i za načine na koji se to radi, dakle, treba pitati za metode. A kakvi su metodi ovdašnje boljševičke islamofobije – suvišno je govoriti!

Zato je knjiga „Reisofobija" svojim najvećim dijelom neupitan primjer i neporeciv dokaz svirepog odnosa ovdašnje islamofobije i reisofobije, ona je DOKAZ, mnogo više nego pojašnjenje ili moguća i evidentna teorija. Primjeri/

dokazi se, na koncu, pamte – teorije se zaboravljaju! Zato će ova knjiga i biti upamćena – kao povijesni dokaz!

Ona, također, jasno dokazuje kako su se za nečasne radnje i rabote tražili i nalazili ljudi i primjeri, kao kolateral, i u smislu izjave nekadašnjeg utjerivača straha: „Ima ljudi samo im treba usta otvoriti" – oni su pronalazili ljude, isto tako i ovaj put, što je sasvim evidentno, u usta im stavljali riječi, konstrukcije i rečenice koje nisu ni izgovorili. Kako bi tek tako nešto radili da imaju vlast koju bi željeli!? Ali, Bog daje vlast! No, navest ćemo (i) primjer njihovog djelovanja (i neuspjeha) u tom smislu: Zagrebački muftija Ševko ef. Omerbašić gostovao je drugi dan Kurban bajrama (2009.) na FTV-u u centralnoj informativnoj emisiji („Dnevnik 2"), u specijalnom intervjuu subotnjeg „Dnevnika". Sasvim očito, muftija Omerbašić odbio je biti žrtva neviđenog pressinga ovdašnje islamofobije, zapravo, odbio je biti „dio organizirane šeme i tala" – i nije rekao ono što se očekivalo od njega da kaže, da ih podrži i bude kolateral njihovim nečasnim namjerama i rabotama. Muftija Omerbašić je suprotno njihovim očekivanjima, odveć slobodno, legalno i legitimno, izrazio svoj stav i ukazao na nepravilnost djelovanja bh. medijske skalamerije, upozorivši i podsjetivši ih na pravila ponašanja u javnom sektoru, koja se moraju poštovati, a osobito je ukazao na pravila ponašanja i na evidentno odsustvo poštovanja kada se mediji odnose i tretiraju institucije IZ-e, poglavito reisu-l-ulemu, kao njenog vrhovnog poglavara. Tolerancije, naravno, nije bilo i tajac nije dugo trajao – muftija Omerbašić je, u jasnom kopernikanskim obratu, svojim regularnim eksponiranjem postao objektom tretiranja medijske islamofobije, pa će ga se u kontekstu institucije (zagrebačkog muftije) permanentno iz ponedjeljka u ponedjeljak, iz „60 minuta" u „60 minuta", proskribirati za učestvovanje u organiziranom ratnom kriminalu (sic!), dovodit će se u vezu sa svim kanalima organiziranog prijenosa i protoka novca, sredstava i oružja, da će muftija kao tobože svojevrsni „gospodar rata" kontrolirati i organizirati dovođenje komandosa, mudžahedina i vehabija u Bosnu, da je naoružavao bošnjačke ekstremiste koji su počinili ratne zločine itd. Upravo sada smo svjedoci t(akv)og bezočnog i konzistentnog tretmana. Štaviše, zbog te permanencije, stječe se dojam da će na FTV-u, i u okviru metereološkog izvještavanja, za crne oblake i ciklonu koja dolazi sa sjevera biti krivac i odgovoran muftija Omerbašić.

Ovdašnja islamo/reisofobija se majstorski dugo bavi (naizgled) „nevažnim stvarima", spravljajući čudnovat i opasan eliksir od medija i njihovih poganih i nečasnih namjera, pa će mjesecima, pa i godinama, svi zajedno – printani i elektronski mediji, opetovano, papagajski i pomalo smiješno, ali ništa manje opasno – tretirati (i) reisovu džubbu i njegove Ray Ban naočale. (A tu tendenciju dokazuje i slika na naslovnici „Dana" kako naš reis, njegova supruga i turski reis u cugu i orkestrirano piju Pepsi na slamku!)

Je li to sitnica i nekakva glupa smijurija? Nije! Jer, radi se o starom i već viđenom recidivu: kada nemaš ništa konkretno onda nešto sitno i naizgled nebitno permanentno drži pod lupom medija i dobit će se nešto. A još uvijek

živi svjedoci nam pričaju kako je svojevremeno srpski ekstremist i planer srpskih zločina u Generalštabu JNA – Radoš Kalajić, po nalogu SANU, pisao opasne tekstove o panislamizmu, a u isto vrijeme do besvijesti ismijavao kravatu Hamdije Pozderca. Da, kravatu! To je nešto gotovo trivijalno! Naizgled! Ali, ima mnogo sličnosti i podudaranja:

SANU, panislamizam, kravata, Hamdija,

SANU, islamski terorizam, Ray Ban naočale, džubba, Mustafa.

Sasvim je očigledno, zar ne?

Dakako, slučajnosti ne postoje, ali, u našem slučaju, postoje naivnosti – kojih ne bi smjelo biti (više). A Fatmir Alispahić, i njegova knjiga „Reisofobija”, upravo govore i garantiraju da će je biti sve manje.

Nismo više, ne želimo i nećemo biti više tako naivni! To treba glasno i jasno kazati i obećati, pred uzvišenim Bogom, prije svega – samima sebi, da nas svi čuju i shvate krajnje ozbiljno.

Muhamed Velić